

Qurultay - Gürcüstan
Səmədovun Əməkşəhərində

Gürcü - Azərbaycan
 hüquq lügəti

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

EAST • WEST
MANAGEMENT
INSTITUTE
The Judicial Independence and
Legal Empowerment Project (JILEP)

ევრაზიის
თანამდებობის
ფონდი

PMMG
☆ ☆ ☆ ☆ ☆

ქართულ-აზერბაიჯანული სამართლის ღუშეიკონი
დაფინანსებულია უვრა ზიის თანამშრომლობის ფონდის
მიერ „სამოქალაქო ინიციატივა დამოუკიდებელი
სასამართლოსთვის“ პროექტის ფარგლებში, ამერიკული
ხალხის დახმარებითა და შეერთებული შტატების
საერთაშორისო განვითარების საგენტოს (USAID)
და აღმოსავლეთ დასავლეთის მართვის ინსტიტუტის
(EWMI) მეშვეობით.

ღუშეიკონში წარმოდგენილი ავტორისეული
შეხედულებები შესაძლებელია არ ემთხვეოდეს უვრა ზიის
თანამშრომლობის ფონდის, შეერთებული შტატების
საერთაშორისო განვითარების საგენტოს (USAID),
ამერიკის მთავრობის, ან აღმოსავლეთ-დასავლეთ
მართვის ინსტიტუტის (EWMI) შეხედულებებს.

oo

ლექსიკონის ქართული ვერსიის შედგენაზე მუშაობდნენ:
მარინა ბაბუნაშვილი
გვანცა დავითაშვილი

აზერბაიჯანულ ენაზე ლექსიკონის თარგმნა უზრუნველყო:
თენგიზ ახმდოვი

აზერბაიჯანულ ენაზე ნათარგმნი ლექსიკონის კორექტირება
უზრუნველყო: თამარ ტარტარაშვილი

oo

აშოლიცია - სამართლებრივი აქტის გაუქმება.

Abolisiya - hüquq aktının aradan qaldırılması.

აბსოლუტური უფლება - უფლება, რომლის აღიარება და ხელყოფისგან თავის შეკავება მოეთხოვება სამართლის ყველა სუბიექტს.

Absolyut (mütləq) hüquq - haqq hüququn bütün subyektlərindən etiraf və araya girməkdən çəkinməyi tələb edir.

აგენტი - იურიდიული ან ფიზიკური პირი, რომელიც მოქმედებს სხვა პირის სახელით, ხარჯითა და დავალებით, დებს გარიგებებს მესამე პირებთან.

Agent - Başqa şəxsin adı, xərci və tapşırığı ilə hərəkətdən, hər hansı bir üçüncü şəxslə razılıqlar aparan hüquqi və ya fiziki şəxs.

ადამიანით ვაჭრობა (ტრეფიკინგი) - ადამიანის ყიდვა ან გაყიდვა, ან მის მიმართ სხვა უკანონო გარიგების განხორციელება, აგრეთვე მუქარით, ძალადობით ან იძულების სხვა ფორმით, მოტაცებით, შანტაჟით, თაღლითობით, მოტყუებით, უმწეო მდგომარეობის ან ძალაუფლების ბოროტად გამოყენებით, საზღაურის ანდა სარგებლის მიცემის ან მიღების გზით იმ პირის თანხმობის მისაღწევად, რომელსაც სხვა პირზე ზეგავლენის მოხდენა შეუძლია, ადამიანის გადაბირება, გადაყვანა, დაქირავება, ტრანსპორტირება, გადაცემა, შეფარება ანდა მიღება ექსპლუატაციის მიზნით.

İnsan ticarəti (trefikinq) - İnsan alıb satma və ya onunla əlaqədər hər hansı bir razılışmanın zorla həyata keçirilməsi, eyni zamanda zorla, məcburi və ya başqa formalı təhdid, qaçırmاقla, şantajla, firildaqla, aldatmaqla, zəif vəziyyət və ya hakimiyyətin sui-istifadəsi ilə o şəxs üzərindən haqq almaq və ya vermək, keçirmək, faydalamaq, daşima, kimseye vermək, istismar məqsədi ilə gəbul etmək və ya saxlamaq.

ადამიანის უფლებები - საქართველოს კონსტიტუციის მიხედვით, სახელმწიფო ცნობს და იცავს ადამიანის საყოველთაოდ აღიარებულ უფლებებსა და თავისუფლებებს, როგორც წარუვალ და უზენაეს ადამიანურ ღირებულებებს. ხელისუფლების განხორციელებისას ხალხი და სახელმწიფო შეზღუდული არიან ამ უფლებებითა და თავისუფლებებით, როგორც უშუალოდ მოქმედი სამართლით.

İnsan hüquqları - Gürcüstanın qanunvericiliyinə əsaslanaraq dövlət insanların beynəlxalq aləmdə tanınmış hüquq və azadlıqlarını, əbədi və ali insan dəyərləri kimi tanıyor və qoruyur. Bir dövlətin həyata keçirildiyi xalq və hökumət bu hüquq və azadlıqlarla tədbiq olunmuş hüquq kimi məhdudlaşır.

ადამიანის უფლებათა უხეში დარღვევები - ადამიანის უფლებათა ყველაზე სერიოზული დარღვევები, რომელიც როგორც წესი დაკავშირებულია ადამიანის ფიზიკურ ხელშექმნასთან.

İnsan hüquqlarının kobud pozulması - İnsan hüquqlarının pozulması adətən, insanın fiziki toxunulmazlığı ilə əlaqədardır.

ადგილზე დათვალიერება - სასამართლოს მიერ ნივთიერი დაწერილობითი მტკიცებულებების გამოკვლევა უშუალოდ ადგილზე, როდესაც მათი სასამართლოში წარდგენა რაიმე მიზეზის გამო შეუძლებელია.

Yerinə yoxlama (tədqiq) - Hər hansı bir səbəbdən onları məhkəməyə çıxara bilinməyəcəyindən məhkəmə tərəfindən əşyayı və ya yazılı sübutların yoxlaması (tədqiq).

ადგილობრივი თვითმმართველობა – საქართველოს მოქალაქეთა უფლება და შესაძლებლობა, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მეშვეობით, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად მოაწესრიგონ და მართონ ადგილობრივი მნიშვნელობის საკითხები საკუთარი პასუხისმგებლობით და ადგილობრივი მოსახლეობის ინტერესების შესაბამისად.

Yerli hakimiyət - yerli hakimiyət orqanlarının yardımı ilə Gürcüstan vətəndaşlarının hüquq və imkanlar. Gürcüstan qanunvericiliyi əsasında yerli mənə daşıyan məsələləri öz cavabdehliyi və yerli əhalinin maraqlarını əsasında həll və idarə etsin.

ადგილსამყოფელი - ადგილი, სადაც ფაქტობრივად იმყოფება განსაზღვრული ფიზიკური ან იურიდიული პირი, აგრეთვე ქონება; 1. იურიდიული პირის ადგილსამყოფლად ითვლება მისი ადმინისტრაციის მდებარეობის ადგილი. იურიდიულ პირს შეიძლება ჰქონდეს მხოლოდ ერთი ადგილსამყოფელი (იურიდიული მისამართი).

Yeri - nəzərə tutulan fiziki və ya hüquqi şəxsin faktiki olan yeri, eyni zamanda mülkü: 1. hüquqi şəxsin yeri onun administrasiyasının mövcud olan yeridir. Sayılır. Hüquqi şəxsin tək bir yeri ola bilər (hüquqi ünvan)

ადგომები – იურისტი, რომელიც ფლობს ადგომების მოწმობას და შესაბამისად უფლებამოსილია კონსულტაცია და სამართლებრივი დახმარება გაუწიოს დაინტერესულ პირს.

Vəkil (advakat) - vəkil (advakat) şəhadətnaməsi olan hüququnas hüquqi məsələlərlə maraqlanan şəxslərə məsləhət və hüquqi yardım göstərməkdə səlahiyyətlidir.

ადმინისტრაცია - წარმოებასა და დაწესებულებებში ადმინისტრაციული ფუნქციების განმახორციელებელი ორგანოები, რომელთა უფლებამოსილებაშიც შედის საკადრო, საფინანსო და ორგანიზაციული საკითხების მოვალეობა.

İdarə (administrasiya) - istehsalatda və müəssisələrdə kadrlar maliyə və təşkilati məsələlərin həll olunması səlahiyyəti olan, idarə (administrasiya) funksiyalarının həvəta keçirən orqanıdır.

**ადმინისტრაციული დაკავება - ა დ მ ი ნ ი ს ტ რ ა ც ი უ ლ ი
სამართალდარღვევის აღსაკვეთად პირის დაკავება,
ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით დადგენილი
წესით, მაშინ როდესაც ამოწურულია ზემოქმედების სხვა ზომები.**

İnzibati tutuqlama - Digər tədbirlər təsiri tükənmış halda, inzibati hüququn qanunvericiliyinə əsaslanaraq inzibati cinayətin qarşısını almaq nəticəsi ilə şəxsin tutuqlanması.

ადმინისტრაციული ორგანო - ყველა სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო ან დაწესებულება, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (გარდა პოლიტიკური და რელიგიური გაერთიანებებისა), აგრეთვე ნებისმიერი სხვა პირი, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე ასრულებს საჯარო სამართლებრივ უფლებამოსილებებს.

İnzibati orqan - Bütün dövlət və ya yerli hakimiyyətin orqanı və ya müəssisəsi, ictimai hüququn hüquqi şəxsi (siyasi və dini birliliklərdən başqa), eyni zamanda Gürcüstanın qanunvericiliyinin əsasında ictimai hüquqi qaydaları yerine yetirən bütün başqa şəxslər.

ადმინისტრაციული ორგანოს დაპირება – ადმინისტრაციული ორგანოს წერილობითი დოკუმენტი, რომელიც ადასტურებს, რომ მოცემული ქმედება განხორციელდება. აღნიშნული დოკუმენტი შეიძლება გახდეს დაინტერესებული მხარის კანონიერი ნდობის საფუძველი.

İnzibati orqanların vədi - İnzibati orqan vədd edilən işin heyata keçirəcəyini tasdiqləyən yazılı sənəd. Qeyd edilən sənəd maraqlanan tərəf üçün etimad əsası ola bilər.

ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა – პასუხისმგებლობა, რომელიც დგება იმ შემთხვევაში თუ სამართალდარღვევა თავისი ხასიათით საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად არ იწვევს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობას

İnzibati məsuliyyət - Hüququn pozulması öz xüsusiyyəti ilə Gürcüstanın qanunvericiliyinin əsasında cinayət məsuliyyətini daşımayan zaman aşkar oluna bilər.

ადმინისტრაციული პატიმრობა – ადმინისტრაციული სახდელის ფორმა, რომელიც დადგინდება და გამოიყენება მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში, ცალკეული სახეობის სამსედრო სამსახურის წესის დარღვევისათვის და ადმინისტრაციული სამართალდარღვევებისათვის.

İnzibati həbs - Yalnız tədqiqat nəticələrində təyin olunan və istifadə edilən ayrı-ayrı hərbi işin qaydalarına və inzibati hüquq pozulmalarına görə İnzibati cəza forması.

ადმინისტრაციული საჩივარი - დაინტერესებული პირის მიერ

უფლებამოსილ ადმინისტრაციულ ორგანოში, ადმინისტრაციული კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად, წარდგენილი წერილობითი მოთხოვნა დარღვეული უფლების აღდგენის მიზნით.

İnzibati şikayət - İnzibati şikayət-hüquqlarına və qanunla qorunan maraqlarını müdafiə etmək məqsədi ilə maraqlı şəxsin inzibati aktidan, inzibati aktin qəbul edilməsindən, imtinadan və yaxud inzibati orqanın hərəkət və ya hərəkətsizliyindən subordinasiya baxımından yuxarı inzibati orqana yazılı müraciət.

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა (გადაცდომა) —
სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი წესრიგის, საკუთრების,
მოქალაქეთა უფლებებისა და თავისუფლებების ხელმყოფი
მართლსაწინააღმდეგო, ბრალეული (განზრახი ან
გაუფრთხილებელი) მოქმედება ან უმოქმედობა, რომლისთვისაც
კანონმდებლობით გათვალისწინებულია ადმინისტრაციული
პასუხისმგებლობა.

İnzibati cinayət (Zina) - Dövlət və ya cəmiyyət qaydaları, şəxsliyin, vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının qanunsuz, günahkar (qəsdən və ehtiyatsız) hərəkət və ya hərəkətsizlik, hansı ki ,qanunvericiliklə inzibati məsuliyyət nəzərə alınmışdır.

ადმინისტრაციული სახდელი - საქართველოს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით ადმინისტრაციული სახდელი წარმოადგენს პასუხისმგებლობის ზომას და გამოიყენება როგორც თვით სამართალდამრღვევის, ისე სხვა პირთა მიერ ახალი სამართალდარღვევების ჩადენის აცილების მიზნით. ადმინისტრაციულსამართალდარღვევათაჩადენისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს შემდეგი ადმინისტრაციული სახდელები:

- 1) გაფრთხილება; 2) ჯარიძე; 3) გამასწორებელი სამუშაოები; 4) ადმინისტრაციული პატიმრობა; და სხვა სახდელები რომელიც გათვალისწინებულია საქართველოს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით.

İnzibati cəza - Gürcüstanın inzibati hüquq qanunvericiliyi ilə inzibati cəza məsuliyyətin ölçüsünü təqdim edir və cinayətkarın elecə də başqa şəxslər tərəfindən yeni cinayətlərin həyata keçirilməsindən qorunmaq məqsədi ilə istifadə olunur. İnzibati cinayətlər üçün belə inzibati cəzalar istifadə oluna bilər: 1) Xəbərdarlıq; 2) Cərimə; 3) Düzəlmə işləri; 4) İnzibati həbs və Gürcüstanın inzibati hüquq qanunvericiliyində təyin olunmuş digər cəzalar.

ადმინისტრაციული ხელშეკრულება - ადმინისტრაციული ორგანოს
მიერ საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით
ფიზიკურ ან იურიდიულ პირთან, აგრეთვე სხვა ადმინისტრაციულ
ორგანოსთან დადებული სამოქალაქო-სამართლებრივი
ხელშეკრულება.

İnzibati müqavilə - İnzibati orqan tərəfindən ictimayı səlahiyyətin həyata

Digitized by srujanika@gmail.com

keçirilməsi məqsədi ilə, fiziki və ya hüquqi şəxslə, eyni zamanda başqa inzibati orqanla bağlanmış vətəndaş hüquqi müqaviləsi.

ადმინისტრაციული წარმოება - ადმინისტრაციული ორგანოს
საქმიანობაადმინისტრაციულ-სამართლებრივიაქტისმომზადების,
გამოცემისა და აღსრულების, ადმინისტრაციული საჩივრის
გადაწყვეტის, აგრეთვე ადმინისტრაციული ხელშეკრულების
მომზადების, დადების ან გაუქმების მიზნით.

İnzibati istehsalat - İnzibati orqanın işi inzibati hüquqi aktın hazırlanması, çap olunması və mühafizənin, inzibati şikayətin qərarı, eyni zamanda inzibati müqavilənin hazırlanmasının, bağlanmanın və ləğv edilməsinin məqsədi ilə.

ადმინისტრაციული წარმოების სახეები – საქართველოს
ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით,
ადმინისტრაციული წარმოებისათვის დადგენილია შემდეგი
სახეები : 1. მარტივი ადმინისტრაციული წარმოება; 2. ფორმალური
ადმინისტრაციული წარმოება; 3. საჯარო ადმინისტრაციული
წარმოება.

İnzibati istehsalatın növləri - Gürcüstanın inzibati hüququnun qanunvericiliyi ilə inzibati istehsalata belə növlər təyin olunub: 1. Asand inzibati istehsalat; 2. Formal inzibati istehsalat; 3. İctimai inzibati istehsalat.

ადმინისტრაციული – სამართლებრივი აქტი – ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული სამართლებრივი აქტი.

Înzibati-hüquqi akt - Înzibati orqan tərəfindən qanunvericiliyə əsaslanaraq tərtib olunmuş hüquqi akt.

ალბათობის მაღალი ხარისხი - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით, წინასასამართლო სხდომაზე წარმოდგენილ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომელიც დამაკამაყოფილებელია სხდომის მოსამართლისათვის, რათა ვარაუდის მაღალი ხარისხით იქნება გამოტანილი გამამტყუნებელი განაჩენი.

Ehtimalın yüksək keyfiyyəti - Toplantı hakimi tərəfindən təyin olunmuş
günahlandırma cəzası ehtimalın yüksək keyfiyyəti ilə qərara alınması məqsədi
ilə Gürcüstanın cinayət hüququna qanunvericiliyinə əsaslanaraq məhkəmədən
öncəki toplantıda təqdim olunmuş sübutların birliyi.

ალიბი - უდანაშაულობის დამადასტურებელი მტკიცებულება (მაგ. დანაშაულის ჩადენის მომენტში ბრალდებულის სხვა ადგილზე ყოფნის ფაქტი).

Dəlil – Günahsızlığı təyin edən sübut (məsələn: cinayət işlənə zamanı təqsirləndirilən şəxsin başqa yerdə olması)

ალიმენტი - ფულადი თანხა, რომლის გადახდაც ეკისრება პირს მისი ოჯახის წევრის სარჩევად, საქართველოს კანონმდებლობით დადგინდობი წესის შესაბამისად.

Digitized by srujanika@gmail.com

Aliment - Bir məbləğ hansı ki, Gürcüstan qanunvericiliyinə əsaslanaraq bir şəxsin onun ailə üzvünü saxlamaq üçün ödəmə məsuliyyəti daşıyır.

Əmənisტია - Səfərərtəvələrləş პარლამენტის მიერ ინდივიდუალურად განუსაზღვრელ პირتا მიმართ გამოცემული აქტი, რომლəs საფუძველზეც შესაძლებელəia დამაშავე გათავისუფლდəs სისხლis-სამართლებəri პასუხისმგებლəi səgən, bərolən მəჯəzərdəfəbəlləri შეiმdərəba გataვiსუფლdəs სaşçələisəgən, əndə მiს təvələs დaნiშnəlləri სaşçələri შeimdərəba შeimcərədəs ən შeimcərələs უფరə მsუბəkəi სaşçələit. აmənisტiis აjტiot აgრətəvə შeşsəmələbələia ნaსaმaრtələbəis მoხəsən.

Amnistiya - Əsasında suçluğun cinayət məsuliyyətindən azad olunması Gürcüstanın parlamenti tərəfindən individual müəyyən edilmiş şəxslərə verilmiş akt, ancaq dustaq cəzadan azad oluna bilər və ya ona təyin olunmuş cəza azala biər və ya daha yüngül cəza ilə dəyişirilə bilər. Amnistiya akti ilə eyni zamanda məhkumluğun aradan qaldırılması mümkündür.

ამსრულებელი - Səfərərtəvələrləş სiisxələis სaმaრtələis კანონმდებლəi მiხədviyot, პiრi რომელმაც უშუალოდ ჩaიdიnა დaნaშaუlləi, ən სbəva sətən (taნaაmსrუlებელtən) ერtəd უშუალoდ მoნaწiლəoბdə მiს ჩaდeნaშi. აgრətəvə iis, ვiნi დaნaშaუlləi ჩaidənna სbəva iisətio პiრi მeშvəroბdət, რoმeლsაც კoდეjსi მiხədviyot აsაviis, შeşrəcəbəaდoბi ən სbəva გaრəməroბdəs გaმo აr დaეvəišrəba სiisxələis-სaმaრtələbəri პaსuხiსმgəbələbə.

Icraçı - Gürcüstanın cinayət məcəlləsinə uyğun olaraq, cinayət törədən şəxs, və ya başqası ilə (cinayətkarla əlbir şəxs) bərabər cinayət törəmədə iştirak edib. Eyni zamanda yaşının, təhqiri və ya mühitə görə cinayət-məcəlləsinin məsuliyyətini daşımayan şəxsin vasitəsi ilə cinayət törədən şəxs.

ამსრულებლəis ექსცეsი - აmსrუlებლiis მiეr იsətio მaრtələs აmშiნaაmმdეgər ქmēdəbəis ჩaდeნa, რoმeლsაც აr მoიcავdა სbəva taნaაmსrუlებləis ən taნaმoნaწiლiis გaნtრaşbəva.

İcraçı ifratı - icraçı tərəfindən elə bir qanunsuzluq törətmək, hansı ki, başqa bərabəricraçı və ya bərabər iştirakı əhatə etmir.

ამხანaგობა (ერtობლi სaქმiანoბa) - ეrтoბləi სaქmiaნoბiis ხeლშeკrუlებi თrri ən რaმdēnibm პiრi ვaლdēbəlləbəis აdəbə, რata ეrтoბləi იməmədən სaეrтo სaმeუrნe ən სbəva მiზnəbəis მiსaღiვa ხeლშeკrუlēbəi გaნsაზdვrუləi სaშuაlēbəi, oუrri დiუləi პiრi შeşkəmənēləa.

Dostluq - Tərəfdəşlıq (birgə fəaliyyət) - Birgə fəaliyyətin müqaviləsinə əsaslanaraq iki və ya bir neçə şəxs tərəfindən məsuliyyət almaq. Müqavilə ilə müəyyən edilmiş məqsədlərə nail olmaq üçün ümumi, iqtisadi və ya digər vasitələrlə hüquqi şəxs yaratmaq.

ანaმaრi - ფუləaდi თaნbəis შeტaნa სaკrეdიტi დaწsეbəlləgəbaშi.

Depozit – kredit müəssisəsinə pul məbləğ yatırmaq.

ანალოგია - 1. კანონით პირდაპირ გაუთვალისწინებელი კერძოსამართლებრივი ურთიერთობის მოსაწესრიგებლად გამოიყენება ყველაზე უფრო მსგავსი ურთიერთობის მარეგულირებელი სამართლის ნორმა (კანონის ანალოგია). საჯაროსამართლებრივ ურთიერთობებში კანონის ანალოგია გამოიყენება მხოლოდ კანონით პირდაპირ გათვალისწინებულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით. 2. კანონის ანალოგიის გამოყენების შეუძლებლობისას, კერძოსამართლებრივი ურთიერთობა უნდა მოწესრიგდეს სამართლის მთელი სისტემის და ზოგადი პრინციპების საფუძველზე (სამართლის ანალოგია).

Analogiya – 1. hüquqla bibaşa nəzərə alınmayan özəl hüquqi münasibətin qaydaya salınması üçün ən oxşar münasibətin tənzimləyici hüquqi normasından istifadə olunur (qanun analogiyası). İctimai hüquqi münasibətlərdə qanun analogiyasından yalnız hüquqla virbaşa nəzərə alınmış hallarda və təyin olunmuş qaydalarla istifadə olunur. 2. Qanun analogiyasından istifadə oluna bilmədiyində özəl hüquqi münasibət hüquqi və ümumi prinsiplər əsasında (hüquqi analogiya) qaydasına salınmalıdır.

ანდერძი - წერილობითი ფორმით გამოხატული პირის ცალმხრივი ხება, მის საკუთრებში არსებული ქონება გარდაცვალების შემდეგ გადასცეს სხვა პირს მემკვიდრეობით.

Vəsiyyətnamə - yazılı halda şəxsin tək tərəflü istəyi, onun şəxsi mülküni vəfatından sonra miras ilə başqa bir şəxsə verilməsi.

აჟარილი - მოქალაქეობის არმქონე პირი.

Apatrid (Dövlətsiz) – Vətəndaşlığı olmayan şəxs.

პეტლაცია - პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილების(განაჩენის) გასაჩივრება (გადასინჯვის მოთხოვნა) საპეტლაციო სასამართლოში.

Apellyasiya – birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən təyin olunmuş qərarın (hökmün) yenidən şikayət edilməsi, apellyasiya məhkəməsində yenidən yoxlanması.

არამატერიალური ქონებრივი სიკვეთ – მოთხოვნები და უფლებები, რომლებიც შეიძლება გადაეცეს სხვა პირებს, ან გამიზნულია საიმისოდ, რომ მათ მფლობელს შეექმნას მატერიალური სარგებელი, ანდა მიენიჭოს უფლება მოსთხოვოს სხვა პირებს რაიმე.

Qeyri-maddi əmlakin yaxşılığı – başqa şəxslərə verilə bilən, onların sahibinin maddi faydası yaranması məqsədi ilə və ya başqa şəxslərdən nəsə istəmə səlahiyyətinə malik olmaq məqsədi ilə qoyulan tələblər və ya səlahiyyətlər.

არაერეგისტრირებული კავშირი (გაერთიანება) – გაერთიანება (კავშირი), რომელიც საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით არ წარმოადგენს იურიდიულ პირს.

მისია მოწყობისა და სტრუქტურის საკითხები განისაზღვრება წევრთა ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე.

Qeydiyyatsız əlaqə (İttifaq) – Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında hüquqi şəxsi təmsil etməyən ittifaq (əlaqə). Onun razılığı və struktur məsələləri üzvlərin qarşılıqlı anlayışı əsasında qurulur.

**არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი - საქართველოს
სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის საფუძველზე
დარეგისტრირებული იურიდიული პირი, რომლის მიზანსაც არ
წარმოადგენს სამეწარმეო (კომერციული) საქმიანობა.**

Qeyri istehsalat (qeyri komersiya) hüquqi şəxs - Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında qeydiyyatdan keçmiş, məqsədi istehsal (komersiya) olmayan şəxs.

ԱՐԱԿԱՆՐԱՋՈՒԹՅՈՒՆ - ՀՈԻՉԻԿԱՆԻ ՏԵՐՈ 7- ՀԱՅ 18 ԲԼԱԳՈՎԵԼՈՒՄ

Yeniyetmə - 7-dən 18 yaşına qədər olan fiziki şəxs.

არბიტრაჟი - მხარეთა შორის დავის განხილვა არასასამართლო (აღტერნატიული) მეთოდით. აღნიშნული მეთოდით შესაძლებელია ქონებრივი დავების განხილვა, მხარეთა წერილობითი შეთანხმების საფუძველზე.

Arbitraj - tərəflər arası məslənləri qeyri məhkəmə (alternativ) metodu ilə həll etmək. Qeyd olunmuş metodla tərəflərin yazılı razılığı əsasında mülki davaları həll etmək mümkündür.

არჩევნები – პროცესი, რომლის დანიშნულება და შედეგია საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოებისა და საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის პირთა არჩევა.

Seçkilər - məqsədi və nticəsi ictimai dövlət nümayəndəli orqanların və ictimai dövlət vəzifəli şəxslərin seşki prəsesi.

აუქციონი - ქონების საჯარო წესით შეთავაზება, როდესაც ყველაზე მაღალი ფასის გადამხდელი ამ ქონების მესაკუთრე ხდება. აუქციონი, ზოგიერთ შემთხვევაში წარმოადგენს ქონების იძულებითი გაყიდვის ფორმას, ვალის დაფარვის მიზნით.

Auksion - mülkün ictimai qayda ilə təklifi zamanı, hər hansı bir mülkə ən çox qiymət verən şəxs bu mülkün sahibi olur. Auksion, bəzi hallarda borcu ödəmə məqsədi ilə mülkün zorla satılma formasını təyin edir.

აუცილებელი მოგერიება - 1. საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, პირის მიერ მართლსაწინააღმდეგო ხელყოფისას, ხელმყოფის დაზიანება თავისი ან სხვისი სამართლებრივი სიკვთის დასაცავად. აუცილებელი მოგერიება წარმოადგენს მართლწინააღმდეგობის გამომრიცხველ გარემოებას.
2. საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, აუცილებელი მოგერიების ფარგლებში

განხორციელებული მოქმედების დროს დამდგარი ზიანი არ ანაზღაურდება. 3. აუცილებელი მოგერიების მდგომარეობაში მოქმედ პირს, აგრეთვე არ დაეკისრება პასუხისმგებლობა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის.

Zəruri dəf etmə - 1. Gürcüstanın cinayət məcəlləsinin qanunvericiliyi əsasında, şəxs tərəfindən qeyri hüquqi zorluq halında, zorluq edənin zədələnməsi, şəxsi və başqasının hüquqi yaxşılığının qorunması məqsədi ilə. Zəruri dəf etmə, qeyri hüquqlılığın istisna mühitini təyin edir. 2. Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında, zəruri dəf etmə çərçivəsində həyata keçirilmiş hərəkət zamanı ortaya çıxan ziyan ödənilməyəcək. 3. Zəruri dəf etmə halında hərəkət edən şəxs, inzibati hüquqi məsuliyyət daşılmayacaq.

აფექტი - უეცრად აღძრული და სწრაფებარმავალი ემოცია, რომელიც ადამიანში იწყება საკუთარ ქმედებაზე კონტროლის დაკარგვის.

Apekt - İnsanda şəxsi hərəkəində nəzarəti itirməyi müəyyən edən, qəflətən təyin olunan və tez keçən emosiya.

Akt – fərqli şəkildə hüquqi qüvvəsi olan hüquqi sənət; müəyyən hüquq-məsuliyyət təyin olan hər hansı bir fakti sübut edən sənət.

აქტი (სამართლებრივი) - უფლებამოსილი სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს (თანამდებობის პირის) მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით მიღებული (გამოცემული) შესასრულებლად სავალდებულო აქტი. სამართლებრივი აქტი ორი სახისაა - ნორმატიული და ინდივიდუალური.

Akt (hüquqi) - Səlahiyyətli dövlət və ya yerli şəxsi idarələr orqanı (vəzifədə olan şəxs) tərəfindən Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş qayda ilə alınmış (icra olunmuş) qərarın həyata keçirilməsi üçün məcburi akt. Hüquqi aktın iki növü var – normativli və individual.

აქტივი – პირის ქონება, მოთხოვნები და უფლებები.

Aktiv – Şəxsin mülkü, tələbatları və hüququ.

აქციზი - საერთო-სახელმწიფოებრივი და არაპირდაპირი გადასახადი, რომელიც გადაიხდება აქციზური საქონლის წარმოებისას საქართველოში, იმპორტის, ექსპორტის და აგრეთვე საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ სხვა შემთხვევებში და შესაბამისი წესით.

Aksız - ümumi-dövlət və qeyri qarşılıqlı ödəniş, hansı ki, aksizli malın istehsalı zamanı Gürcüstanda ödənir, eksport və eyni zamanda vergi qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş digər hallarda uyğun qaydalarla ödənir.

აქცეპტი - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით ,
თანხმობის გამოცხადება ხელშეკრულების დადების შეთავაზებაზე
(ოფერტზე). აქცეპტის შემდეგ ხელშეკრულება დადებულად
ითვლება.

Aksept (Qəbul) - Gürcüstanın vətəndaş hüququnun qanunvericiliyi əsasında, müqavilə bağlamaq təklifinə razılıq bildirmək (ofertə). Akseptdən (qəbuldan) sonra müqavilə bağlanmış sayılır.

აქცესორული უფლება – უფლება რომელიც ისეა დაკავშირებული სხვა უფლებასთან, რომ მის გარეშე არც შეიძლება არსებობდეს.

Aksesor hüquq (İştirakçı) – Hüquq diğer hüquqlarla elə bağlıdır ki, onşuz olara bilməz.

აღიარება - ერთი მხარის მიერ ისეთი ფაქტობრივი გარემოების არსებობის ან არარსებობის დადასტურება, რომელზედაც მეორე მხარე ამყარებს თავის მოთხოვნებს ან შესაგებელს. აღნიშნული, სასამართლომ შეიძლება საკმარის მტკიცებულებად ჩათვალოს და საფუძვლად დაუდოს სასამართლო გადაწყვეტილებას.

Günahını tanıma (etiraf) – Birinci tərəf - tərəfindən elə bir faktik mühitin mövcudluğu və ya mövcudluğun etirafı, hansıki, ikinci tərəf öz tələbini bildirir və ya müraciyyət edir. Qeyd olunanı məhkəmə yetərli dəlil kimi hesab edə bilər və ona əsasən qərar çəxara bilər.

აღიარებითი სარჩევი - სარჩელის სახე, რომელიც შეიძლება აღიძრას აქტის არარად აღიარების, უფლების ან სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენის შესახებ, თუ მოსარჩელეს არა ამის კანონიერი ინტერესი.

Etiraf İddiası – İddianın, akt güvvəsizliyinin qəbul oluna bilən etiraf növü, hüquqi və ya qanuni əlaqənin mövcudluğu-qeyri mövcudluğunun təyin olunması haqqında, iddiaçının qanuni istəyi olduğu halda.

აღკვეთის ღონისძიება - იმულების ღონისძიება, რომელიც საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საფუძველზე, გამოიყენება იმ მიზნით, რომ ბრალდებულმა თავი არ აარიდოს სასამართლოში გამოცხადებას, აღკვეთოს მისი შემდგომი დანაშაულებრივი საქმიანობა, უზრუნველყოფილ იქნეს განაჩენის აღსრულება.

Yatırılma tədbiri – məcburiyət tədbiri, hansı ki, Gürcüstanın cinayət məcəlləsinin əsasında, suçlandırılan məhkəməyə gəlməkdən boyun qaçırılmamağı üçün istifadə olunur, onun cinayəti işi yatırılsın, qərarın hökmü başa çatsın.

აღმასრულებელი - პირი, რომელსაც ეკისრება სასამართლოს საბოლოო დადგენილების (გადაწყვეტილების) შესრულების ოზრონოველყოფა.

İçraçı - Məhkəmənin son təyininin (qərarının) həyata keçirilməsinin təminı, məsuliyətini daşıyan şəxs.

აღმქსრულებელი პრივილეგია – თანამდებობის პირის მიერ გადაწყვეტილებათა მომზადების პროცესში მონაწილე სხვა საჯარო მოსამსახურეთა ვინაობის დაცვა გამხელისაგან (გარდა სახელმწიფო ორგანიზაციების პირებისა).

İcra imtiyaz - vəzifədə olan şəxs tərəfindən qərarların hazırlanması prosesində iştirak edən başqa ictimai işçilərin kimliyini açıqlamadan qorunması (Dövlət siyusi vəzifədə olan şəxslərdən savayı).

აღმტურები ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი –
ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი,
დაინტერესებულ მხარეს ანიჭებს რაიმე უფლებას ან სარგებელს.

Avadanlı İnzbəti-hüquqi akt – maraqlanan tərəfə hər hansı bir haqq və ya faydalı verən inzibati-hüquqi akt.

აღნაგობა – საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, სხვა პირისათვის ვადიან სარგებლობაში მიწის ნაკვეთის გადაცემა, ისე რომ მას ჰქონდეს ამ ნაკვეთზე ან მის ქვეშ რაიმე ნაგებობის აღმართვის უფლება, ასევე ამ უფლების გასწვისების, მემკვიდრეობით გადაცემის, თხოვების, გაქირავების უფლება (აღნაგობის უფლება).

Təşkil – Gürcüstanın vətəndaş hüququnun qanunvericiliyi əsasında, başqa bir şəxsə müddətli istifadə üçün torpaq ərazisinin təfil edilməsi. Təfil elə olmalıdır ki, həmin şəxsin bu ərazidə və ya altında hər hansı bir tikinti işləri aparma hüququ olsun. Eyni zamanda bu hüququn başqasına vermə, miraslıqla vermə, bir müddətlik başqasına vermə, kiraya vermə hüququ olsun (təşkil hüququ).

აღსრულება – სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილში მოცემული ვალდებულებების განხორციელება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

Mühafizə - Məhkəmə qərarının rezolusiya hissəsində qeyd olunan məsuliyyətin, Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə təyin olunan qaydalarla həyata keçirmək.

აცილება - აცილების საფუძვლის (მაგ. ნათესაური კავშირი მხარესთან) არსებობისას მოსამართლის, ექსპერტის, თარჯიშმნის, სპეციალისტის ან სხდომის მდივნის ჩამოშორება საქმის განხილვისაგან.

Etiraz (boyun qaçırmak) – Etirazın əsasının (məs. Qohumluq əlaqəsi tərəfi ilə) mövcud olduğu hallarda, hakimin, ekspertin, tərcüməçinin, mütəxəssisin və ya toplantı katibinin işin həllindən uzaqlaşdırılması.

ახლად აღმოჩენილი გარემოება - საქართველოს სამოქალაქო
სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული გარემოებები
(მაგ. ყალბი დასკვნა, ცრუ ჩვენება), რომელიც საფუძვლად ედება
სასამართლოს მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილების გასაჩივრებას
და შესაბამისად საქმის წარმოების განახლებას.

Yeni təyin olunmuş mühit – məhkəmə tərəfindən alınmış qərarının şikayəti və

~~~~~

uyğun olaraq işin yenilənməsinə əsaslanan Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə nəzərə alınan mühitlər (mas. saxta hesabat, yalan ifadə).

Əbələqad gəmərəkənənləri gərəmərəbə - Səfərərtəvəzələrlə əsaslanan Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə nəzərə alınan mühitlər (mas. saxta hesabat, yalan ifadə).

Yeni aşkar edilmiş mühit - məhkəmə tərafindən artıq alınmış qərarın yoxlayışına əsaslanan Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə nəzərə alınan mühitlər (məs. Asxta dəlil).

Əksər - gənəmərətəbə - Səfərərtəvəzələrlə əsaslanan Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə nəzərə alınan mühitlər (məs. Asxta dəlil).

İzahat - şəhr - İşin şifahi dinləməsi zamanı, tərafələr tərafindən öz mövqelərinin formallaşması davənin faktiki mühitlərin və hüquqi əsaslar haqqında.

8

Əta toplu adəməndisliyərəqəsi - Səfərərtəvəzələrlə əsaslanan Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə nəzərə alınan mühitlər (məs. Asxta dəlil).

Ləğvi inzibati - hüquqi akt - Gürcüstanın inzibati hüququ qanunvericiliyi əsasında, qanuna qarşı və ya qanunun normalarının pozulması ilə hazırlanmış və ya dərc olunmuş inzibati-hüquqi akt ləğv kimi hesab olunur.

Ənclədə - Səfərərtəvəzələrlə əsaslanan Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə nəzərə alınan mühitlər (məs. Asxta dəlil).

Banda - Gürcüstanın cinayət məcəlləsinin qanunvericiliyi əsasında sıx silahlı qrup.

Ənclədiklərəməti - Səfərərtəvəzələrlə əsaslanan Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə nəzərə alınan mühitlər (məs. Asxta dəlil).

Banditizm (qudurluq) - Gürcüstanın cinayət məcəlləsinin qanunvericiliyi əsasında nəzərə alınmış cinayət, hansı ki, banda qurma, hər hansı bir şəxsə və ya təşkilata hücum qurma məqsədi ilə başçılıq etməni nəzərdə tutur.

Ənclə (səfərərtəvəzələrlə -) - Səfərərtəvəzələrlə əsaslanan Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə nəzərə alınan mühitlər (məs. Asxta dəlil).

Vergi (Dövlət) - Qanunla təyin olunmayan və ya davənin məsələsi qiymətindən

hesablanan, məhkəmə hizməti üçün ödənilən məbləğ.

ბე - საქართველოს სამინისტროს კანონმდებლობით, ფულადი თანხა, რომელსაც ხელშეკრულების ერთი მხარე აძლევს მეორე მხარეს და ამით დასტურდება ხელშეკრულების დადების ფაქტი.

Beh (qabaqcıl məbləğ) – müqavilənin bir tərəfi digər tərəfə verir və bununla müqavilənin bağlanması təsdiq olunan Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə, pul məbləğ.

ბენეფიციარი - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით, პირი რომელიც დასახელებულია (მაგ, ხელშეკრულებით) სარგებლის მიმღებად.

Benefisiyar - Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə şəxs hansı ki fayda alan kimi adlandırılır (məs. Müqavilə ilə).

ბიპატრიდი – პირი, რომელსაც აქვს ორი ან მეტი სახელმწიფოს მოქალაქეობა.

Bipatriid – İki və ya daha çox dövlət vətəndaşlığı olan şəxs.

ბიუჯეტი – ფინანსური სახსრების ერთობლიობა, რომლითაც უზრუნველყოფილია სახელმწიფოს ფუნქციონირება.

Büdcə - Dövlətin fəaliyyətini müdafiə edən maliyyə resurslarının birləşməsi.

ბრალდება - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით პირისთვის ბრალის წაყენება, თუ არსებობს დასაბუთებული ვარაუდი რომ მან დანაშაული ჩაიდინა. პირის ბრალდება მხოლოდ პროცესურის უფლებამოსილებაა.

İttiham (suçlama) - Gürcüstanın cinayət məcəlləsinin qanunvericiliyi əsasında şəxsə ittiham etmə, əgər həmin şəxsin cinayət işləməsi haqqında təsdiqlənmiş fikir mövcuddursa, şəxsin ittihamı tək bir prokurorun salahiyətindədir.

ბრალდების მხარე - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, ბრალდების მხარეს წარმოადგენს გამომძიებელი და პროკურორი.

İttihamçının (suçalndıranın) tərəfi - Gürcüstanın cinayət məcəlləsinin qanunvericiliyi əsasında, ittihamçının tərəfini tədqiqatçı (müstəndiq) və prokuror təqdim edir.

ბრალდებული - პირი, რომლის მიმართაც არსებობს დასაბუთებული ვარაუდი, რომ მან ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაული.

Təqsirləndirilən - ona əleyhinə, Gürcüstanın cinayət məccəlesi kodeksi ilə nəzərə alınmış cinayət işləməsi haqqında təsdiqlənmiş fikir mövcud olan şəxs.

ბრძანება - სამართლებრივი აქტი, რომელიც შეიძლება იყოს როგორც ნორმატიული, ისე ინდივიდუალური. მისი გამოცემის

უფლებამოსილება გააჩნია საქართველოს პრეზიდენტს, მინისტრს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და საფუძვლით.

Əmir – necə ki normativli, eləcə də individual ola bilən hüquqi akt. Onun verilməsində bir tək Gürcüstanın prezidenti, Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında nəzərə alınmış qayda ilə təyin olunmuş nazir səlahiyyətləndirilir.

ბრძანებულება – საქართველოს პრეზიდენტის ნორმატიული აქტი, რომელიც გამოიცემა საქართველოს კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში და მის საფუძველზე.

Sərəncam (order) – Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında həvalə olunmuş qanun
çərçivəsində və onun əsasında, Gürcüstan prezidentinin normativ aktı.

8

გადაადგილების თავისუფლება - უფლება, რომელიც საქართველოს კონსტიტუციის მიხედვით გულისხმობს ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე თავისუფალი მიმოსვლისა და საცხოვრებელი ადგილის თავისუფალი არჩევის უფლებას ყველასთვის ვინც კანონიერად იმყოფება საქართველოში. ასევე, ყველას, ვინც კანონიერად იმყოფება საქართველოში, შეუძლია თავისუფლად გავიდეს საქართველოდან.

Yerdəyişmə (hərəkət) azadlığı - Gürcüstanın konstitusiyası əsasında ölkənin bütün ərazisində azad gedib gəlişi və yaşayış yerinin seçmə hüququnu nəzərdə tutur, hər kəsa, kim ki-gürcüstanda hüquqi yaşıyır. Eyni zamanda Gürcüstanda hüquqi yaşıyan səxslər gürcüstandan azad köçəbilsinlər.

გადასახადი - სავალდებულო, უპირობო ფულადი შენატანი ბიუჯეტში, რომელსაც იხდის გადასახადის გადამხდელი, გადახდის აუცილებელი, არაეკვივალენტური და უსასყიდლო ხასიათიდან გამომდინარე. გადასახადის სახეებია: საერთო-სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გადასახადები.

Ödəniş – ödənişi ödəyən, ödənişin zəruri, qeyri ekvivalentli və əvəzsiz təbiət
daşıyan büdcəyə ödənilən məcburi, şərtsiz pul.

გადაცემა - სახელმწიფოს მიერ, მის ტერიტორიაზე მყოფი პირის გადაცემასისხლისსამართლისსაერთაშორისოსასამართლოსათვის, ამ პირის სისხლის-სამართლებრივ პასუხისგებაში მიცემის ან სასჯელის მოხდისათვის.

Ötürmə (vermə) – Dövlət tərəfindən, onun ərazisində olan şəxsin cinayət məcəlləsinin beynəlxalq məhkəməsinə vermə, bu şəxsin – hüquq məsuliyyətinə verməyə və ya cəzasını çəkmə məqsədi ilə.

გადაწყვეტილება (სასამართლო) - შესასრულებლად სავალდებულო
სასამართლო დადგენილება, რომლითაც საქმე არსებითად წყდება.

~~~~~  
Qərar (məhkəmə) – Mahiyyətə həll olunan işlərə məhkəmə qərarı zəruridir.

**gađađedoisuđurbařombaba** – mənəvələris უუნარობა, დააკმაყოფილოს კრედიტორის მოთხოვნა, შეთანხმებით გათვალისწინებულ ვადაში.

Ödəmə imkani – təyin olunmuş müddətdə, kreditorun istəyini təmin etmədə, borclunun imkani.

**gaკოტრება** - საწარმოს გადახდისუუნარობა და შესაბამისად შეუძლებლობა დაკმაყოფილდეს კრედიტორების მოთხოვნები და სხვა ვალდებულებები. საწარმოს გაკოტრებულად გამოცხადება ხდება სასამართლოს მიერ.

**Iflas (müflislişme)** – müəssisənin ödəmə imkani və uyğun olaraq imkansızlığı kreditorların tələblərinin və başqa məsuliyyətləri təmin etməsi üçün. Müəssisə mahkəmə tərəfindən iflas olunmuş kimi təyin olunur.

**გამართლებული** - პირი, რომლის მიმართაც გამოტანილია სასამართლოს გამამართლებელი განაჩენი, საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

Haqqı çıxarılan – Gürcüstanın cinayət məcəlləsinin qanunvericiliyi ilə, məhkəmə hökmü suçsuz elan edən şəxs.

**გამარტივებულისამართლწარმოება**—სასამართლოსუფლებამოსილება მხარეთა წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე საქმე განიხილოს და გადაწყვიტოს ნაკლებ დროში და ნაკლები საპროცესო მოქმედებəbi განხორციელებəti.

Sadələşdirilmiş icraat – tərəflərin yazılı tələblərinin əsasında tədqiqat aparan və az müddət içində qərar alma və az prosedurlu hərəkətlərin həyata keçirməkdə məhkəmənin səlhaiyyəti.

**გამასწორებელი სამუშაო** - 1. სასჯელის სახე, რომელiç სასამართლოს გამამტუნებელი განაჩენiot შეეფარდება მსჯავრდებულს და აღnisiñnuliois საფუძველზე, მსჯავრდებულiis ხელფaსiñdañ სახeლmწiñçwos შემrolساçvañlşo დaïkzvitoñeba თañba გañachēniot დađgēñioli oñçegēñobi. 2. ადminoñisტრაçiñçwli იsaხdeleli რommeleli iç აdmoñisტრaçiñçwli სaმaრatoñlađa rulzvzwi ჩađgēñmə უნda მroñbaçwos მuđdmiç სaმuşbañ აđgoylzo, აmañtañ, სaხełmწiñçwos სaსaçgębliñd ხełfazasidəñ დađgēñvitoñeba თañba აđminoñisტრaçiñçwli კañnoñmđeđbliñd დađgēñioli წeñsiot.

Düzəliş işləri – 1. Məhkəmənin təqsirli hökmə nisbətlənmış məhbus və qeyd olunmuş əsasında məhbusun maaşından dövlət gəlirinə təyin olunmuş miqdarda məbləğ yatırılan cəzanın növü. 2. İnzibati cəza, hansı ki, inzibati cinayət işləyən, çalışdığı iş yerində yerdə bütünlük cəzəni çəkməlidir, eyni zamanda onun maaşından dövlətin əleyhinə inzibati hüquq qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş qaydaya uyğun olaraq, məbləğ kəsilir.

**გaმoმbdiyeđeļlo** - სaხeļmწiñçw თañamđeđbliñd პiრi, რommeleli iç უფლებaმoსiلىo თaვiñi კoმbęტiñçiñi ფaრგლeბშi აწaრmrolo

~~~~~

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

სისხლის სამართლის საქმის გამოძიება. პროცესურორი, რომელიც უშუალოდ ახორციელებს გამოძიებას, სარგებლობს გამომძიებლის სტატუსით.

Müstəndiq (tədqiqatçı) – şəxsi səlahiyyəti çərçivəsində cinayət məcəlləsinin işlərinin tədqiqatında səlahiyyətli dövlət vəzifəli şəxs. Tədqiqatçı statusundan istifadə edib tədqiqatı həyata keçirən müstəndiq.

გამოსაცდელი ვადა - სასამართლოს MİĘR დადგენილი ვადა რომლის განმავლობაშიც მსჯავრდებულმა არ უნდა ჩაიდინოს ახალი დანამაული და უნდა შეასრულოს სასამართლოს MİĘR მისთვის დაკისრებული მოვალეობა.

Sınaq müddəti – ərzində məhbüs yeni cinayət işləməli olan və məhkəmə tərəfindən ona verilən məsuliyyətləri yerinə yetirəsi, məhkəmə tərəfindən təyin olunan müddət.

გამოცხადება – საქმის Əyəpər MəsələnəTİ მხარის დასწრება და განხილვაში მონაწილეობის მიღება.

Meydana çıxma – işinin şifahi dinləməsində tərəfin orda olması və müzakirəsində iştirak etməsi.

გამოძალვა - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც გულისხმობს, სხვისი ნიզotis ან ქონებრივი უფლების გადაცემas ან ქონებრივი სარგებლობის მოთხოვნას, რასაც თან ერთვის დაზარალებულის ან მისი ახლო ნათესავის მიმართ ძალადობის გამოყენების, ან სახის მუქარა, რამაც შეიძლება არსებითად დააზიანოს მათი უფლებები.

Zorakarlıq (zorla alma) – Gürcüstanın cinayət məcəlləsinin qanunvericiliyi ilə nəzərə alınan cinayət, hansı ki, başqasının əşyasının və ya mülki hüququnun alması və ya mülki istifadə istəməsini nəzərdə tutur, bu da eyni zamanda zərə görənin və ya onun yaxın qohumuna qarşı zorakarlık etmə və ya bir növ təhdid deməkdir, hansı ki, onların hüquqlarına təsirincə zərər göstərə bilər.

გამოძიება - უფლებამოსილი პირის MİĘR სისხლის სამართლის კანონმდებლობით დადგენილი წესით განხორციელებულ მოქმედებაta ერთობლიობა, რომლის მიზანı დანაშაულata და სხვა მართლსაწინააღმდეგო ქმედებəta დაკავშირებული მტკიცებულებə შეგროვება.

Tədqiqat – məqsədi cinayətlə və başqa qeyri qanuni hərəkətlərlə əlaqədar olan sübutların toplanması və başqa işləri nəzərdə tutan, səlahiyyətli şəxs tərəfindən cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş qayda ilə həyata keçirilmiş hərəkətlərin birliyidir.

გამოძიების ორგანოები - სახელმწიფო ორგანოები, რომəltə გaмoძijebələbdi ařařamōjebēb ſiſhli ſařamārtloli ſařejetə გaмoძijebāb. ſařařatwzgeliši ařejeti ოrgařařamōjebi: ſařařatwzgeli ŋuřiřiçi ſařamīnisiřroli, ſařařatwzgeli ſiřnagař ſařejetə

სამინისტროს, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს, საქართველოს სასჯელაღსრულების, პორბაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტროსა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო დანაყოფები.

Tədqiqat orqanları – müstəntiqlər cinayət hüququnun işlərini tədqiq etdiklərində həyata keçirdiləri dövlət orqanlarıdır. Gürcüstanın belə orqanları: Gürcüstanın ədliyyə nazirliyi, Gürcüstanın daxili işlər nazirliyi, Gürcüstanın müdafiə nazirliyi, Gürcüstanın cəza çəkmə, düzəlişlər və hüquq yardım məsselələri nazirliyi və Gürcüstanın maliyyə nazirliyinin tədqiqat şöbəsidir.

განაჩენი - სისხლის სამართლის სქემის განხილვისას, სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება, რომელიც ბრალდებულს ცნობს დამაშავედ დანაშაულის ჩადენაში ან ამართლებს მას.

Hökum – Təqsırılıyın suçlu və ya suçsuz təyin edən Cinayət məcəlləsinin müzakirə zamanı məhkəmə tərəfindən alınan qərar.

განახლება (წარმოების) – კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით
ან განჩინებით დამთავრებულ საქმეზე, საქმის წარმოების ხელახლა
დაწყება.

Güncəlləmə (isdehsalatın) – Hüquqi gücü olan qərarla və ya iddi ilə bitirilmiş iş zamanı, işin yenidən başlamasıdır.

განგრძობადი დანაშაული – საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით, განგრძობად დანაშაულად მიჩნეულია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის ერთი მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც მოიცავს ერთიანი მიზნითა და საერთო განზრახვით ჩადენილ ორ ან მეტ ქმედებას.

Davamlı cinayət – Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında davamlı cinayət Gürcüstanın cinayət məcəllisi kodeksi bir maddə ilə və ya maddənin yarısı ilə qərar alınmış cinayət sayılır. Hansı ki, bir məqsədli və ümumi fikirlə, və ya hərəkətlərlə işlənmiş cinayətlərdir.

განზრახი დანაშაული - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ქმედება, რომელიც ჩადენილია პირდაპირი ან არაპირდაპირი განზრახვით. 1. ქმედება პირდაპირი განზრახვითა ჩადენილი, თუ პირს გაცნობიერებული ჰქონდათავისიქმედების მართლწინააღმდეგობა, ითვალისწინებდა მართლსაწინააღმდეგო შედეგის დაფინანსების შესაძლებლობას და სურდა ეს შედეგი, ანდა ითვალისწინებდა ასეთი შედეგის განხორციელების გარდაუკალობას. 2. ქმედება არაპირდაპირი განზრახვითა ჩადენილი, თუ პირს გაცნობიერებული ჰქონდა თავისი ქმედების მართლწინააღმდეგობა, ითვალისწინებდა მართლსაწინააღმდეგო შედეგის დაფინანსების შესაძლებლობას და არ სურდა ეს შედეგი, მაგრამ უშვებდა ან გულგრილად ეკიდებოდა მის დაფინანსება.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Qəsdən cinayət – Bir başa və ya dolayı yolla qəsdən işlənmiş cinayyət, Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında nəzərə alınmış hərəkətdir. 1. Əgər hər hansı bir şəxs qeyri-qanuni hərəkətini bilərək edibsə, qeyri-hüquqi hərəkəti nəticəsinin, bacarıqlarını düşünürdüsə və bu nəticəni istəyirdisə və ya belə bir nəticənin olmamasını düşünürdüsə bir başa işlənmiş qəsdən hərəkətdir. 2. Əgər hər hansı bir şəxs öz hərəkətinin qeyri-hüquqi olduğunu bilirdisə, qeyri hüquqi hərəkətin nəticəsini bacarıqlarını düşünürdüsə və bu nəticəni istəmirdisə, ancaq bu nəticəyə qarşı sadə davranırdısa, hərəkət dolayısı yolla qəsdən işlənmiş cinayətdir.

gañçəbađeđəlio – პირი, რომელიც მიმართავს სასამართლოს განçəbađeđით, თავისი კანონით გათვალისწინებული უფლების დასაცავად.

Erizeçi – məhkəməyə şəxsi qanunu ilə qərarlanmış hüququnu qorumağa çalışan şəxs.

gañřeđeřiđeđəlio სხდომა – სხდომა, რომელიც ადმინისტრაციული სამართალწარმოების დროს ინიშნება სარჩელის დასაშვებობის საკითხის გადასაწყვეტად.

İlkin görüş – inzibati hüquq icrası zamanı qəbul olunmasının təyin olunduğu görüş.

gañrindjeđa - პროკურორის უფლებამოსილება, არ დაიწყოს ან შეწყვიტოს სისხლისამართლებრივი დევნა პირის (gañrindjeđebiს სუბიექტის) მიმართ, ნაკლებად მძიმე ან მძიმე დანაშაულის ჩადენის ფაქტზე, თუ პირი შეასრულებს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებულ განრindjeđebiსათვის აუცილებელ პირობას ან პირობებს.

Boyun qaçırmma – Əgər şəxs cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi ilə nəzərə alınan boyun qaçırmma üçün lazımlı şərtləri, prosesləri yerinə yetirəcəksə, yarı ağır və ya ağır suç işləmə faktında, prokurorun şəxsə boyun qaçırmma (subyekti) qarşı cinayətkar davasını başlama və ya məhkəmə səlahiyyəti.

gañşčađođba - სასამართლოს უფლებამოსილება განibiođođba რომლებidic ექვəđeđbařeđba მის იურისდიქციას. გañşčađođba სამođaლađjə და ადმინისტრაციულ სამართალში ზოგaდaდ გañiსaზdვrđeđba მოპaსuđbiს სaçbəwđrđeđlo ადგiლiს მiხđeđođi, ხoლo სiსbəlōiს სaმaრtაlađši - წiნaსřaři გaმođiđebiს აdგiლiს მiხđeđođi.

Müzakirə - Məhkəmənin işləri, müzakirə səlahiyyəti, hansı ki, onun yuristiksiyasa tabedir. Müzakirə vətəndaş və inzibati hüquqda ümumiyyətlə cavab verənin yaşayış yeri ilə nəzərə alınır, ancaq cinayyət məcəlləsində - öncədən tədqiq olunmuş yeri nəzərə alınır.

gañsađeđlođši მiტoვđeđba - საქართველოს სiსbəlōiს სaმaრtლiს კaნoňmđeđbəlōbidi, დaუbəmაřeđbələđ მiტoვđeđba, ვiňc სiçoცbəlōiსaთvōiს სaშiშ მdგoმařeđbələđi იmყoფđbələđ დa

შესაძლებლობა არ ჰქონდა მიეღო ზომები თავის დასაცავად, თუ მიმტკვებელს ევალებოდა მასზე ზრუნვა და შეეძლო მისი დახმარება.

Təhlükədə buraxmaq (tərk etmək) - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, həyatda qalma baxımından təhlükəli vəziyyəti olan və özünü qoruma imkanı olmayan və şəxsin buraxılması, əgər buraxılan (tərk edən) şəxs borcludursa onu müdafiə etmək lazımdır .

განუხილველად დატოვება – სარჩელზე (აგრეთვე, სააპელაციო ან საკასაციო საჩივარზე), წარმოების დასრულება მათი არსებითი განხილვის გარეშე, როდესაც სასამართლოსთვის ხელახლა მიმართვის უფლება შენარჩუნებულია იგივე სარჩელით (აგრეთვე საჩივრით).

Müzakirəsiz buraxmaq – şikayət (həmçinin apelyasiya və kasasiya şikayətinə), məhkəməyə eyni şikayətlə baş çəkmək hüquq saxlanılmış hallarda, tədqiqatın onları müzakirə etmədən bitirilməsi.

განკორწინება – მეუღლეთა სიცოცხლეში, ქორწინების შეწყვეტა კანონით დადგენილი წესით, ორივე ან ერთ-ერთი მეუღლის განცხადების საფუძველზე.

Boşanma – Hər iki və ya bir evlənənin ərizəsi əsasında, qanunla nəzərə alınmış qayda ilə, evlənlərin həyatında, evliliyin dondurulması.

განჩინება - 1. საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება (განაჩენის და განკარგულების გარდა) წებისმიერ საკითხზე. 2. ადმინისტრაციული და სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით, სასამართლოს დადგენილება რომლითაც საქმე არსებითად არ წყდება.

İdda – 1. Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, (qərar və qaydadan əlavə) hər hansı bir mövzuda məhkəmə tərəfindən alınan qərar. 2. İnzibati və vətəndaş hüququnu qanunvericiliyi ilə işlərinin məhiyyətlə həll olunmayan məhkəmənin qərarı.

განცხადება – დაინტერესებული მხარის წერილობითი მოთხოვნა კონკრეტული უფლების შესაძენად.

Ərizə - Konkret hüququn yerinə yetirməsi məqsədi ilə maraqlanan tərəfin yazılı istəyi.

განდი – აღმოჩენილი საგანი, რომელიც ისე დიდხას იყო დაფლული, რომ შეუძლებელია მისი მესაკუთრის დადგენა.

Xəzinə - çox müddətlə saxlanıldığı nədəni ilə sahibinin təsbit olunamayan, tapılan əşya.

მრავალმხრივი ნების გამოვლენა.

Sövdələşmə - hüquqi əlaqələrin yarandığı zaman, dəyişiklik və ya kəsilmənin istiqamətində birtərəfli, ikitərəfli və ya bir çox tərəfli istəyin aşkar edilməsi.

გასამრჯელო - გაწეული შრომის საფასური, საზღაური.

Mükafat - Əmək dəyərinə əsasən verilən məbləğ haqqı

გასაჩივრება - პროცედურა, რომლის მიხედვითაც ზემდგომი სასამართლო განიხილავს დავის მონაწილე ერთ-ერთი მხარის საჩივარს ქვემდგომი სასამართლო ორგანოს გადაწყვეტილებასთან (ან განაჩენთან) დაკავშირებით.

Yenidən şikayət – Məhkəmə zamanı müzakirə davasının iştirakçısı bir tərəfin məhkəmə orqanlarının qərarı ilə əlaqədar aparılan prosesdir.

გასახვისება - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით,
მცლობელობის ან საკუთრების უფლების გადაცემა სხვა პირზე
მუდმივად ან დროებით.

Özgənənkiləşdirmə - Gürcüstanın vətəndaş hüququn qanunvericiliyi əsasında, sahibliyin və ya mülkün hüququnu başqa şəxsə bütünlükə və ya bir neçə müddətlik vermə.

გაუპარიტურება - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით
გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც გულისხმობს
სექსუალური კავშირის დამყარებას ძალადობით, ძალადობის
მუქარით ან დაზარალებულის უმწეო მდგომარეობის გამოყენებით.

Təcavüz – Zorakarlıq təhdidi ilə və ya zərər alanın zəif vəziyyətindən istifadə edərək, zorla cinsi əlaqəyə girmək, Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında nəzərə alınmış cinayətdir.

გაუფრთხილებლობითი დანაშაული - გაუფრთხილებლობით დანაშაულად ითვლება ქმედება, რომელიც ჩადენილია თვითიმედოვნებით ან დაუდევრობით. 1. ქმედება თვითიმედოვნებითაა ჩადენილი, თუ პირს გაცნობიერებული ჰქონდა წინდახედულობის ნორმით აკრძალული ქმედება, ითვალისწინებდა მართლსაწინააღმდეგო შედეგის დადგომის შესაძლებლობას, მაგრამ უსაფუძვლოდ იმედოვნებდა ამ შედეგის აცილებას. 2. ქმედება დაუდევრობითაა ჩადენილი, თუ პირს გაცნობიერებული არ ჰქონდა წინდახედულობის ნორმით აკრძალული ქმედება, არ ითვალისწინებდა მართლსაწინააღმდეგო შედეგის დადგომის შესაძლებლობას, თუმცა ამის გათვალისწინება მას უვალებოდა და შეიძლო კიდევ.

Diqqətsiz cinayət – ümidi və ehtiyatsız işlənən cinayətlər diqqətsiz cinayət hərəkəti adlanır. 1. Əgər hər hansı bir şəxs qeyri-qanuni hərəkatını bilərək edibsa, qeyri hüquqi hərəkətin nəticəsini bacarıqlarını düşünürdüsə və bu nəticəni itəyirdiə və ya belə bir nəticənin olmamasını düşünürdüsə hərəkəti şəxsinə ümidi cinayət adlanır. 2. Əgər hər hansı bir şəxs öz hərəkətinin qeyri-

Digitized by srujanika@gmail.com

hüquqi olduğunu bilirdi, qeyri hüquqi hərəkətin nəticəsini, bacarıqlarını düşünürdüsə və bu nəticəni istəmirdi, ancaq bu nəticəyə qarşı sadə davranırdısa, hərəkət ehtiyatsız işlənmiş cinayətdir.

გაფიცევა – დავის შემთხვევაში დასაქმებულის დროებითი და ნებაყოფლობითი უარი შრომითი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებების მთლიანად ან ნაწილობრივ შესრულებაზე.

İş dayandırma – Belə hallarda iş verilən zaman bir müddətlik və ya öz istəyi ilə iş müqaviləsinin nəzərə alınan öhdəliklərini tam və ya yarım həyata keçirilməsindən imtina etmək deməkdir.

გაფრთხილება – ადმინისტრაციული სახდელის ზომა, რომელიც გამოიცემა წერილობითი ფორმით, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

Xəbərdarlıq – İnzibati cəza təbiri hansı ki, yazılı şəkildə inzibati hüququn qanunvericiliyi ilə nəzərə alınmış hallarda təqdim olunur.

გაცელა - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით, გაცელის ხელშეკრულებით მხარეებს ეკისრებათ ქონებაზე საკუთრების უფლების ურთიერთგადაცემის ვალდებულება, რომლის დროსაცყოველი მხარეებით გამყიდველად, რასაც ცვლის, და იმის მყიდველად, რასაც სანაცვლოდ იღებს.

Dəyişmə - Gürcüstanın vətəndaş hüququnun qanunvericiliyi əsasında dəyişmə müqaviləsi tərəflə mülkə sahiblik hüququnun dəyişmə öhdəliyindən məcburlanır. Bu zaman dəyişən və alıcı dəyişdiyinin əvəzində nəisə aldığı tərəf o mülkün satıcısı kimi hesab edilir.

გირავნობა - მოძრავი ნივთის გამოყენება, მოთხოვნის უზრუნველყოფის
საშუალებად, ისე რომ ვალდებულების შეუსრულებლობის
ან არაჯეროვნად შესრულების შემთხვევაში კრედიტორს აქვს
უფლება მოითხოვოს დაგირავებული ნივთის რეალიზაცია ან
მასზე საკუთრების უფლება.

Girov – Hərəkət edən əşyanın istifadəsi, tələbin müdafiəsi imkanı kimi, elə ki, öhdəliyin həyata keçirilməsində və ya uyğunsuz həyata keçirilməsi halında kreditor girov verdiyi əşyanın realizasiyasını və ya ona yenidən sahib olma hüququnu tələb edə bilər.

გირაო - ფულადი თანხა ან უძრავი ქონება, რომელიც წარმოადგენს ბრალდებულის მხრიდან მატერიალურ გარანტიას და უზრუნველყოფს ბრალდებულის მხრიდან სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული სათანადო ქცევის შესრულებასა და სასამართლოში დროულად გამოკვადებას.

Girov (ipoteka) – Pul məbləği və ya əmlak, hansı ki, təqsirli tərəfindən maddi zəmanət təqdim edən və təqsirli tərəfindən cinayət məcələsinin qanuvericiliyi əsasında uyğun davranışın həyatə keçirəcəyini müdafiə edir və məhkəmə

.....

zamanı təşrif etməsini qoruyur.

გონივრულ ეჭვს მიღმა - სისხლის სამართლის კანონმდებლობით, სასამართლოს მიერ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანისათვის საჭირო მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომელიც ობიექტურ პირს დაარწმუნებდა პირის ბრალეულობაში.

Ağlabatan (əsaslı) şübhə ötesinde – obyektiv şəxsi, şəxsinin suçlu olmasında inandırıcı cinayət məcələsinin qanuvericiliyi əsasında, məhkəmə tərəfindən suçlandıracı qərar almaq üçün lazımlı sübtürlərin birliyi.

8

დაგირავება - მოძრავი ნივთის გადაცემა სხვა პირისთვის დროებით სარგებლობაში, მისგან ფულადი ან სხვა სახის აქტივების მიღების მიზნით.

Girov alma – ondan pula və ya başqa növ aktiv alma məqsədi ilə hərəkət edən əsyanı başqa bir səxşə bir necə müddətlik vermək.

დადგენილება - 1. კოლეგიური საჯარო დაწესებულების მიერ გამოცემული ნორმატიული აქტი, რომლის იურიდიული ძალაც განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით 2. საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით გამომძიებლის, ან პროკურორის გადაწყვეტილება ნებისმიერ საკითხზე. 3. სამოქალაქო და ადმინისტრაციული სამართალწარმოების დროს სასამართლოს მიერ მიღებული განჩინება ან გათაწყვეტილება.

Qətnamə - 1. Kolegial ictimai müassisə tərəfindən təqdim olunmuş normativ akt, hansının ki, hüquqi gücü Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə təyin olunur. 2. Gürcüstanın cinayət məcəllasının qanunvericiliyi ilə tədqiqatçının və ya prokurorun hər bir məsələdə qərarı. 3. Vətəndaş və inzibati hüququn təyin olunması zaman məhkəmə tərəfindən alınmış hökm və ya qərar.

დავალება - ს აქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით, მოსამართლის წერილობითი ბრძანება, რომელიც მოითხოვს პირის მიერ განსაზღვრული მოქმედების განხორციელებას.

Tapşırıq - Gürcüstanın cinayet məcəlləsinin qanunvericiliyi əsasında, hakimin yazılı əmri, hansı ki şəxs tərəfindən nəzərə alınmış hərəkətin həyata keçirilməsini tələb edir.

დავალების ხელშეკრულება – ხელშეკრულება, რომლითაც რწმუნებული ვალდებულია შეასრულოს მისთვის დავალებული (მინდობილი) ერთი ან რამდენიმე მოქმედება მარწმუნებლის სახელითა და ხარჯზე.

Tapşırıq müqaviləsi – Qəyyum ona tapşırılan (ümid edilən) bir və ya bir neçə hərəkətin vəkalətnamənin adı ilə və onun xərcinə olan müqavilə.

დავის განხილვის ალტერნატიული მეთოდები - არსებობს დავის

~~~~~  
განხილვის ტრადიციული (სასამართლო) და აღტერნატიული მეთოდები. დავისგანხილვისალტერნატიულმეთოდსწარმოადგენს არბიტრაჟი, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

Davanın müzakirəsinin alternativ metodu – dava müzakirəsinin ən ənəvi (məhkəmə) və alternativ metodları mövcuddur. Dvanın alternativ müzakirə metodunu arbitraj təyin edir, Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş qayda ilə.

**დავისსაგანი** – სასარჩელო მოთხოვნის არსი (მაგ. ზიანის ანაზღაურება).

Davanın mövzusu – şikayət tələbinin mahiyyəti (məs. Ziyaniñ ödənilməsi).

**დაზარალებული** - სახელმწიფო, ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელსაც მორალური, ფიზიკური თუ ქონებრივი ზიანი მიადგა უშუალოდ, დანაშაულის ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შედეგად.

Ziyan görən – suçun və ya inzibati qanunsuzluq nəticəsi ilə, mənəvi, fiziki və ya mülki ziyan görən, dövlət, fiziki və ya hüquqi şəxs.

**დაზღვევის ხელშეკრულება** – საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზეც მზღვეველი მოვალეა აუნაზღაუროს დამზღვევს სადაზღვეო შემთხვევის დადგომით მიყენებული ზიანი ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად. დამზღვევი თავისმերივ ვალდებულია გადაიხადოს შეთანხმებული სადაზღვეო თანხა.

Sığorta müqaviləsi – Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında, əsasında sığorta eliyan sığortalıya, sığortalıq hallarda alınmış ziyani müqavilə əsası ilə ödəməkədə öhdələnən müqavilə. Sığortalı isə öz tərəfindən razılışmış məbləği odəməkədə öhdələnir.

**დათვლიერება** – დანაშაულის კვალის, მტკიცებულების ან სხვა გარემოებათა აღმოჩენის მიზნით, საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით, მხარეს გააჩნია უფლება დაათვალიეროს შემთხვევის ადგილი, საგანი ან სხვა əbdiiətli, კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

Təftiş (yoxlamaq) – qeyd olunan izlərin, sübutun və ya digər mühitlərin təyin etmək məqsədi ilə, Gürcüstanın cinayət məcəlləsi əsasında, tərəfin cinayət yerini, əşyani və ya başqa obyektin qanunvericiliklə təyin olunmuş qaydada, təftiş (yoxlamaq) etmək hüququna malikdir.

**დაინტერესებული მხარე** – ნებისმიერი ფიზიკური ან იურიდიული პირი, ადმინისტრაციული ორგანო, რომლებთან დაკავშირებითაც გამოცემულია ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი əjərli, əgərte რომლის კანონიეր ინტერესlər პირდაპირ და უშუალო გავლენას ახდენს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი əjərli ან ადმინისტრაციული ორგანოს ქမედება.

~~~~~

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Maraqlanan tərəf – hər hansı bir fiziki və ya hüquqi şəxs, inzibati orqan, hansılarla əlaqədar inzibati-hüquqi akt qeyd olunub, eyni zamanda hansının hüquqi marağına bir başa və ümumiyətlə inzibati-hüquqi akt və ya inzibati orqanın hərəkəti təsir göstərir.

Dağcağırma - Taqvisişlərə dəbiş əməkdaşlığı və ya hüquqi şəxs, inzibati orqan, hansılarla əlaqədar inzibati-hüquqi akt qeyd olunub, eyni zamanda hansının hüquqi marağına bir başa və ümumiyətlə inzibati-hüquqi akt və ya inzibati orqanın hərəkəti təsir göstərir.

Tutuqlama - Azadlıqdan qısamüddətli məhrum etmə. Şəxs gedi-gelişa zədliyindən məhrum olduğu sürədən tutuqlanmış sayılır. Tutuqlandığı andan şəxs təqsirlənmış hesab olunur.

Dağcağırma əməkdaşlığı - Səfər və işləmələrdə səfərlərin səfər zamanında əməkdaşlığı və ya hüquqi şəxsin əməkdaşlığı. Əməkdaşlığı əməkdaşlığı və ya hüquqi şəxsin əməkdaşlığıdır.

Qeyri hüquqi tutuqlama - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi əsasında nəzər alınmış cinayət, hansı ki, Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş qaydanın pozulması əsasında, şəxsin azadlığının məhrumluğunu səbəbi oldu.

Dağcağırma - Səfər və işləmələrdə səfərlərin səfər zamanında əməkdaşlığı və ya hüquqi şəxsin əməkdaşlığı. Əməkdaşlığı əməkdaşlığı və ya hüquqi şəxsin əməkdaşlığıdır.

Sorqlulama - Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş qayda ilə şəxsin sorqlanması zamanı iş üçün mənəsi olan mühit haqqında məlumat alma məqsədi daşıyan, tədqiqat və məhkəmə hərəkət.

Dağcağırma - Əməkdaşlığı əməkdaşlığı və ya hüquqi şəxsin əməkdaşlığı.

Suçlu – ona qarşı məhkəmə tərəfindən təyin olunmuş və hüquqi gücə malik olan təqsirləndirici qərar alınmış şəxs.

Dağcağırma əməkdaşlığı - Əməkdaşlığı əməkdaşlığı və ya hüquqi şəxsin əməkdaşlığı. Əməkdaşlığı əməkdaşlığı və ya hüquqi şəxsin əməkdaşlığıdır.

Cinayətkarın tutulması – hərəkət vacib ölçüdən keçməmiş, hakimiyyət orqanında təqdim etmə məqsədi ilə cinayətkarın tutulması. Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, cinayətkarın tutqlanması qeyri hüquqluğun aradan qaldırma mühitini təyin edir.

Dağcağırma əməkdaşlığı - Əməkdaşlığı əməkdaşlığı və ya hüquqi şəxsin əməkdaşlığı. Əməkdaşlığı əməkdaşlığı və ya hüquqi şəxsin əməkdaşlığıdır.

İş verənlər – işçilərinin üzərinə müyyən iş həyata keçirilən, iş əlaqəsi haqqında müqavilələri (kontakt) olan, fiziki və ya hüquqi şəxs.

დამშვარე – პირი, რომელმაც ხელი შეუწყო სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენას.

Yardımcı – bir şəxsə cinayət məcəlləsi ilə nəzərə alınmış cinayəti işləmədə yardımçı olan şəxs.

დამცავი ორდერი—დროებითი ღონისძიების სახით, სასამართლოს მიერ მსხვერპლის დაცვისა და მოძალადის გარკვეული მოქმედებების შეზღუდვის უზრუნველსაყოფად გამოცემული ორდერი, რჯახური ძალადობის ფაქტის ოპერატორულად აღმოსაფხვრელად.

Qoruyucu order – bir müddətlik tədbir şəklində, məhkəmə tərəfindən qurbanın qoruma və təcəvuzkarın bəzi hərəkətlərinin azaltmağının müdafiəsi üçün təyin olunmuş order, ailədə zorakarlıq faktlarının dərhal aradan qaldırmaq üçün.

დანაშაული - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული მართლსაწინააღმდეგო და ბრალეული ქმედება. დანაშაულს არ წარმოადგენს ისეთი ქმედება, რომელიც თუმცა ფორმალურად შეიცავს მართლსაწინააღმდეგო ქმედებების ნიშნებს, მაგრამ მცირე მნიშვნელობის გამო არ გამოუწვევია ისეთი ზიანი, რომელიც აუცილებელს გახდიდა მისი ჩამდენის სისხლის-სამართლებრივ პასუხისმგებლობას, ან არ შეუქმნია ასეთი ზიანის საფრთხე.

Suç - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında nəzərə alınmış qeyri hüquqi və cinayət işi. Baxmayaraq ki, formal olaraq qeyri hüquqi hərəkətin əlamətləri daxildir, amma az mənə daşıdığına görə elə bir ziyan yaradı ki, onu işləyəni cinayət-məcəlləsinin öhdəliyinə məcbur edərdi və ya belə bir ziyan təhlükəsi yaradıb, belə bir hərəkət suç adlanmır.

დანაშაული არაერთგზისი - წინათ ნასამართლევი პირის მიერ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის იმავე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენა. სხვადასხვა მუხლით გათვალისწინებული ორი ან მეტი დანაშაული მხოლოდ მაშინ ჩაითვლება არაერთგზის დანაშაულად, თუ ამის შესახებ მითითებულია კოდექსის შესაბამის მუხლში. დანაშაული არაერთგზის ჩადენილად არ ჩაითვლება, თუ პირი წინათ ჩადენილი დანაშაულისათვის გათავისუფლებული იყო სისხლის-სამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან ანდა თუ მას წინათ ჩადენილი დანაშაულისათვის ნასამართლობა მოხსნილი ან გაქარწყლებული ჰქონდა.

Bir neçə cinayət – daha onçə cəzalandırılmış şəx tərəfindən, Gürcüstanın cinayət məcəlləsinin kodeksi eyni maddəsi ilə nəzərə alınmış cinayət işləmə. Fərqli maddələrlə nəzərə alınmış iki və ya daha artıq cinayət bir tek onun haqqında kodeksdə uyğun maddə olduğu anda bir neçə cinayət kimi hesab edilir. Ağır

şəxs daha öncə işləmiş cinayətdən dolayı cinayət-hüququnun öhdəliyindən azad olmuşdursa və ya daha öncə işlədiyi cinayət üçün məhkumluqdan azad və ya ləğv olmuşdursa, cinayət, bir neçə cinayət adlanır.

დანაშაულის ამსრულებლობა - დანაშაულის ჩადენა უშუალოდ, ან სხვასთან (თანაამსრულებელთან) ერთად დანაშაულის ჩადენაში უშუალო მონაწილეობა. აგრეთვე დანაშაულის ჩადენა სხვა ისეთი პირის მეშვეობით, რომელსაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მიხედვით ასაკის, შეურაცხადობის ან სხვა გარემოების გამო არ დაკისრება სისხლის-სამართლებრივი პასუხისმგებლობა.

Cinayətdə əməkdaşlıq – tək başına cinayət işləmə, və ya (əməkdaşla bir yerdə) bərabər cinayət işləmkədə iştirak etmək. Eyni zamanda başqa ele bir şəxslə cinayət işləmək, hansı ki, Gürcüstanın cinayət məcəlləsi kodeksi əsasında yaşının və ya digər mühitlərə görə cinayət məcələsi öhdəliyi verilir.

დანაშაულის კატეგორიები – საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით, სასჯელად გათვალისწინებული თავისუფლების აღკვეთის მაქსიმალური ვადის მიხედვით, სამი კატეგორიის დანაშაული არსებობს: 1. ნაკლებად მძიმე დანაშაული; 2. მძიმე დანაშაული; 3. განსაკუთრებით მძიმე დანაშაული.

Cinayətin növləri - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında cəzalandırma üçün nəzərə alınmış azadlıqdan məhrumluğun maksimal müddət əsasında, üç növ cinayət mövcuddur: 1. ağır olmayan cinayət; 2. ağır cinayət; 3. xüsusi ilə ağır cinayət.

დანაშაულთა ერთობლიობა - საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული ორი ან მეტი ქმედების ჩადენა, რომელთაგან პირი არც ერთის თვის არ ყოფილი მსჯავრდებული. დანაშაულთა ერთობლიობად ითვლება აგრეთვე ისეთი ქმედების ჩადენა, რომელიც შეიცავს კოდექსის ორი ან მეტი მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულთა ნიშნებს. თუ ქმედება გათვალისწინებულია ზოგადი და სპეციალური ნორმით, დახაშაულთა ერთობლიობა არ არსებობს და პირს სისხლის-სამართლებრივი პასუხისმგებლობა დაეკისრება სპეციალური ნორმით

Cinayətlərin birliyi - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi kodeksinin maddəsi əsasında və ya maddənin yarısı ilə nəzərə alınmış iki və ya daha artıq hərəkət etmək, hansı ki, şəxs heç biri üzrə təqsirləndirilməmişdir. Kodeksin iki və ya daha artıq maddəsi ilə və ya maddənin yarısı özündə saxlayan nəzərə alınmış növləri eyni zamanda cinayətlərin birliyi hesab olunur. Əgər hərəkət təmumi və xüsusi normaya nəzərə alınıbsa, cinayətlərin birliyi mövcud deyil və şəxsə cinayət-hüququ öhdəliyi, xüsusi normalarla veriləcək.

დანაშაულის მომზადება – დანაშაულის ჩადენისათვის პირობების განზრას შექმნა.

Cinayəti hazırlamaq – Cinayət işləmək üçün şərtlərin qəsdən yaradılması.

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

დანაშაულის მცდელობა – განზრახი ქმედება, რომელიც თუმცა უშუალოდ მიმართული იყო დანაშაულის ჩასადენად, დანაშაული ბოლომდე არ იწა მიყვანილი.

Cinayyətin törədilməsi – Cinayyət işləmə üçün bağlı olan, amma cinayəti başa çatdırmanın qəsdən hərəkət.

დანაშაულის რეციდივი - წინათ განზრახი დანაშაულისათვის ნასამართლები პირის მიერ ისევ განზრახი დანაშაულის ჩადენა. დანაშაულის რეციდივის დადგენისას მხედველობაში არ მიიღება ნასამართლობა თვრამეტ წლამდე ჩედენილი დანაშაულისათვის, აგრეთვე ნასამართლობა, რომელიც მოხსნილი ან გაქარწყობულია.

Cinayətin risidivi (təkrarlanması) – daha öncə cinayət üzrə məhkum olunmuş şəxs tərəfindən qəsdən cinayət işləməsi. Cinayətin təkrarlanmasıın təyini zamanı on səkkiz yaşına qədər işlənmiş cinayət hesab olunmur, eyni zamanda azad olunmuş və ya aradan qaldırılmış məhbusluq.

დანაშაულში თანამონაწილეობა - ორი ან მეტი პირის განზრახერთობლივი მონაწილეობა განზრახი დანაშაულის ჩადენაში. თანამონაწილის სახეებია: 1. ორგანიზაციონი (ხელმძღვანელი) – პირი, რომელმაც მოაწყოდანაშაულის ჩადენა ან ხელმძღვანელობდა მის განხორციელებას, აგრეთვე ის, ვინც შექმნა ორგანიზებული ჯგუფი ან ხელმძღვანელობდა მას; 2. წამქეზებელი – პირი, რომელმაც დაიყოლია სხვა პირი განზრახი დანაშაულის ჩასადენად; 3. დამხმარე – პირი, რომელმაც ხელი შეუწყოდანაშაულის ჩადენას.

Cinayətdə iştiraketmək – Qəsdən cinayət işləməkdə, iki və ya daha çox şəxsin qəsdən bərabər iştirakı. İştirakçının növləri: 1. Təşkilatçı (rəhbəri) – cinayət işləməni və ya işləmədə ona rəhbərlik edən, eyni zamanda təşkilatçı qrup yaradan və ya onun həyata keçirilməsində rəhbərlik edən şəxs; 2. həvəsləndirmə- digər şəxsi qəsdən cinayət işləməyə hazır eletmək; 3. yardım – cinayət işləmək üçün başqa bir şəxşə yardım etmək.

დანაშაული ჯგუფერი - დანაშაულის განხორცილებაში წინასწარ შეუთანხმებლად და ერთობლივად ორი ან მეტი ამსრულებელის მონაწილეობა.

Qrup cinayət - Cinayət işləməkdə əvelcədən razılışaraq bərabər, iki və ya çox icraçının cinayətdə iştirakı.

დასაბუთებული ვარაუდი – ფაქტების ან ინფორმაციის ერთობლიობა,
რომელიც კონკრეტული და მოცემული სისხლის სამართლის საქმის
გარემოებათა ერთობლიობით დაკავაყოფილებდა ობიექტურ პირს,
რათა დასკვნა სხვა პირის მიერ დანაშაულის შესაძლო ჩადეგნა.

Valid ehtimal – kankret və verilmiş cinayət hüququnun mühitlərinin birliliyi ilə, obyektiv şəxsi razı salmaq nədənsə, qərar başqa şəxs tərəfindən cinayət işlənməsinin mümkünülüyü faktların və ya məlumatların birliyidir.

დასაქმებული - ფიზიკური პირი, რომელიც შრომითი ხელშეკრულების

29

საფუძველზე დამსაქმებლისათვის ასრულებს გარკვეულ სამუშაოს.

İşləyən (işləyən fiziki şəxsiyyət) – İş müqaviləsi əsasında işləyənlər üçün mövcud olan müəyyən işdə işləyən fiziki şəx.

დასაშეგნებობა – პირობები, რომლებსაც აუცილებლად უნდა აკმაყოფილებდეს სასამართლოში საქმის წარმოების დაწესება. სასამართლო არ მიიღებს იმ სარჩელს, საჩივარს, განცხადებას, მტკიცებულებასა თუ შუამდგომლობას რომელიც არ არის დასაშვები საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

Münasiblik – Məhkəmədə işin yaranmasını başlamagında mühüm və ya uyğun olması üçün lazım olan şərtlər. Məhkəmə Gürcüstan qanunvericiliyinin tayin etdiyi qayda ilə uyğun olmayan, şikayəti, bəyanəti, dəlil və ya vasitəçilikyi qəbul etməyəcək.

დაუსაბუთებელი ქონება – ქონება, აგრეთვე ამ ქონებიდან მიღებული შემოსავალი, აცილები (წილი), რომლის კანონიერი საშუალებებით მოპოვების დამადასტურებელი დოკუმენტები თანამდებობის პირს, მისი ოჯახის წევრს ან ახლო ნათესავს არ გააჩნია. აგრეთვე ქონება, რომელიც შეძენილია უკანონო ქონების გასხვისების შედეგად მიღებული ფულადი სახსრებით.

Əsəssiz mülkiyyət – Mülk, eyni zamanda bu mülkdən gələn gəlir, aksiyalar (pay), hansı ki, hüquqi vasitələr ilə, gəlirin təsdiqləyici sənədləri dövlət vəzifəli şəxsə, onun ailə üzvündə və ya yaxın qohumunda mövcud deyil. Eyni zamanda mülk, hansı ki, qeyri hüquqi mülkün başqasının alınması nəticəsində alınmış pul məbləği ilə alınır.

დაუსწრებელი გადაწყვეტილება - 1. ადმინისტრაციული
სამართალწარმების დროს, სასამართლოს (მოსამართლის)
უფლებამოსილება, მხარის არასაპატიო მიზეზით
გამოუცხადებლობის შემთხვევაში, მის დაუსწრებლად გამოიტანოს
გადაწყვეტილება, საქმეში არსებული მასალების საფუძველზე. 2.
სამოქალაქო სამართალწარმოების დროს ერთ—ერთი მხარის მთავარ
სასამართლო სხდომაზე მონაწილეობის მიუღებლობის, აგრეთვე
მოპასუხის მიერ შესაგებლის წარმოუდგენლობის შემთხვევაში
სასამართლოს უფლებამოსილება გამოიტანოს დაუსწრებელი
გადაწყვეტილება.

İştiraksız qərar - 1. tərəfin əf edilməz səbəbə görə məhkəməyə gəlməməsi zamanı, onun orda iştirak etməməsinə görə, işdə mövcud olan məsələlər əsasında qərar almasında, İnzibati məhkəmə prosesi zamanı, məhkəmənin (hakimin) səlahiyəti. 2. Vətəndaş məhkəmə prəsesi zamanı hər hansı bir tərəfin baş məhkəmə iclasında iştiraki olmaması, eyni zamanda vacib olan tərəfindən iddianın təqdim edilməməsi hallarında məhkəmənin iştiraksız qərar alma səlahiyəti.

დაუშმარებლობა - საქართველოს სისხლის სამართლის
კანონმდებლობით, სიკუპხლისათვის საშიშ მდგომარეობაში

მყოფისათვის აუცილებელი და აშკარად გადაუდებელი დახმარების გაუწევლობა, თუ დამნაშავეს შეეძლო მისი დახმარება თავისთვის ან სხვისთვის სერიოზული საფრთხის შექმნის გარეშე.

Yardım etməmək - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, həyatda qalma baxımından təhlükəli vəziyyət olan və aşkar təcili yardımə ehtiyacı olan yardım etməmək əgər özünə və ya başqasına ciddi təhlükə yaratmadan suçlu ona yardım edə bilərdisə təqsirli hesab olunur.

დაუშვებელი მტკიცებულება – საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის არსებითი დარღვევით მოპოვებული მტკიცებულება და ამგვარი მტკიცებულების საფუძველზე კანონიერად მოპოვებული სხვა მტკიცებულება, თუ ის აუკრესებს ბრალდებულის სამართლებრივ მდგომარეობას, დაუშვებელია და იურიდიული ძალა არ გააჩნია.

Qəbulədilməz dəlil - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyini təsirli pozma ilə əldə edilmiş dəlil və bu cür dəlillər əsasında hüquqi olaraq əldə edilmiş digər dəlil, əgər o, təqsirlinin hüquqi vəziyyətini daha da ağırlaşdırırsa, qəbulşuzdur və hüquqi güvəyə malik deyildir.

დაუძლეველი ძალა – მოვლენა ან გარემოება რომელიც არ ექვემდებარება ადამიანის კონტროლს(მაგ. მიწისძვრა). რაც შესაბამისად გამორიცხავს იმის შესაძლებლობას რომ შესრულდეს

Qarşısı alınmaz qüvvə - İnsanın nəzaratına tabe olmayan hadisə və ya mühit (məs. Zəlzələ). Öhdəliyin bitməsinin mümkünlüyünü ləğv edir.

დაჩქარებული წარმოება - საქართველოს კანონმდებლობით
დადგენილი წესის შესაბამისად, სასამართლოში საქმის
განხილვისას საპროცესო მოქმედებათა განხორციელების ვადების
შემცირება, საქმის განხილვის დაჩქარების მიზნით.

Tezlepşirilmiş iş - Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş qayda əsasında, işin müzakirəsini tezlepşirme məqsədi ilə, məhkəmədə işin müzakirəsi zamanı proses tədbirlərinin həyata kemirmə müddətinin azalması.

დაცვის მხარე - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, დაცვის მხარეს წარმოადგენს ბრალდებული, მსჯავრდებული, გამართლებული, მათი ადვოკატი.

Müdafiya tərəfi - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, müdafiya tərəfini təqsirli təqdim edir, təqsirləndirilən, məhkum, haqlı, onların vəkili.

დაცვის სპეციალური ღონისძიება – პროცესის მონაწილის ჩართვა
დაცვის სპეციალურ პროგრამაში. აღნიშნულ პროგრამაში
ჩართული პირების მიმართ გამოიყენება დაცვის კონკრეტული
ღონისძიებები, რომელიც გათვალისწინებულია საქართველოს
სისხლის სამართლის კანონმდებლობით.

Müdafîənin xüsusi tədbiri – Müdafîənin xüsusi layihəsinə prosesinin iştirakçısını qoşma. Qeyd olunan layihədə iştirak edən şəxslərə qarşı Gürcüstanın cinayət

məccələsi qanunvericiliyi əsasında nəzərə alınmış müdafiənin xüsusi tədbirin istifadə olunacaq.

დევნა - ადამიანის დევნა სიტყვის, აზრის, სინდისის, აღმსარებლობის, რწმენის ან მრწამსის გამო, ან მის პოლიტიკურ, საზოგადოებრივ, პროფესიულ, რელიგიურ ან მეცნიერულ მოღვაწეობასთან დაკავშირებით.

Təqib – İnsanın təqibi söz, mənə, namus, dini, inancın və ya imana görə, onun siyasi, ictimai, sənəti, dini və ya elmi fəalliyəti ilə əlaqədardır.

დევნა სისხლისამართლებრივი - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით, სისხლისამართლებრივი დევნის დაწყება და განხორციელება მხოლოდ პროკურორის უფლებამოსილებაა. დევნა იწყება პირის დაკავებისთანავე ან ბრალდებულად ცნობისთანავე, თუ ის არ დაუკავშირდა.

Cinayətkar təqibi - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, Cinayətkar təqibinin başlaması və həyata keçirilməsi tək bir prokurorun səlahiyyətidir. Təqib şəxsin tutuqlanmasından, əgər tutuqlanmayıbsa onun təqsirli hesab olunmasından dərhal sonra başlayır.

დეზერტირობა - სამხედრო (ან სამხედრო-სარეზერვო) სამსახურის მოსამსახურის მიერ სამხედრო ნაწილის ან სხვა ადგილის თვითნებურად დატოვება სამხედრო (ან სამხედრო-სარეზერვო) სამსახურისთვის თავის არიდების მიზნით, ანდა ამავე მიზნით სამსახურში გამოუცხადებოდა.

Dezertirlik (fərərilik) – Hərbi (Və ya hərbi-ehtiyatlar (rezerv)) işin işçisi tərəfindən hərbi hissəni icazəsi olmadan tərk etmək, hərbi (Və ya hərbi-ehtiyatlar (rezerv)) işindən boyun qaçırmə məqsədi ilə və ya eyni məqsədlə işə gəlməməsi.

დეკრეტი – საკანონმდებლო აქტი, რომელსაც გამოსცემს საქართველოს პრეზიდენტი კონსტიტუციით გათვალისწინებულ შემთხვევებში(მაგ. ქვეყანაში საგანგებო მდგომარების დროს) და რომელსაც გააჩნია კანონის ძალა.

Fərman, sərəncam (deqret) – Gürcüstanın prezidenti konstitusiya ilə nəzərə alınmış hallarda təqdim etdiyi Qanunvericilik aktı (Məs. fövqəladə vəziyyət olan zaman). Bu aktı hüquqi güvvəyə malikdir.

დელიქტი - მართლსაწინააღმდეგო მოქმედება ან უმოქმედობა, რომელიც ზიანს აყენებს მესამე პირს.

Hüquqpozmalar – üçüncü şəxsə ziyan göstərən qeyri qanuni hərəkətlər və ya hərəkətsizliklər.

დენადი დანაშაული - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, სისხლის სამართლის კოდექსის ერთი მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული, რომლის ჩატენა იწყება მოქმედით ან უმოქმედობით და

~~~~~  
რომელიც შემდეგ უწყვეტად ხორციელდება. დენადი დანაშაული დამთავრებულია ქმედების შეწყვეტის მომენტიდან.

Davamlı cinayət - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, cinayət məcəlləsi kodeksinin bir maddəsi ilə və ya maddənin yarısı ilə nəzərə alınmış cinayət, hansının ki, işlənməsi hərəkətlə və ya hərəkəsiz başlayır və hansı ki, daha sonra dayanmadan həyata keçirilir. Akişkan cinayət hərəkətin dayandırıldığı müddətdən bitmiş hesab olunur.

**დეპოტაცია** - უცხო ქვეყანაში ლეგალური ცხოვრების უფლების არქონები პირის იმულებითი გადაგზავნა იმ ქვეყანაში, რომლის მოქალაქეც ის არის.

Deportasiya – Xarici ölkədə legal yaşayış hüququ olmayan şəxsin vətəndaşlığı olan ölkəyə zorla göndərilməsi .

**დისკრეიტული უფლებამოსილება** - უფლებამოსილება, რომელიც ადმინისტრაციულ ორგანოს ან თანამდებობის პირს ანიჭებს თავისუფლებას საჯარო და კერძო ნერგების დაცვის საფუძველზე კანონმდებლობის შესაბამისი რამდენიმე გადაწყვეტილებიდან შეარჩიოს ყველაზე მისაღები გადაწყვეტილება.

Diskresiyal (istəyi) səlahiyyət - İnzibati orqana və ya vəzifəli şəxsə ictimai və şəxsi maraqlarının qorunması qanunvericilik əsasında bir neçə qərardan ən uyğun qərarı seçmə azadlığını verən səlahiyyət.

**დისკრიმინაცია** – ədəmiñatda თანასწორუფლებიანობის დარღვევა მაတı რასı, კანı, ფეrı, ეnı, სქıesı, რელigioñısa დმი და მოკიდებულები, აღმსარებლობის, პოლიტiკური ან სხვა შეხədəfli უფლები, ეროვნული, ეtniçni კური, სოცiალური, რომელიმე წiოდებiსა დმი ან საზოგადოებრizi გaეrtiñi ან კუltiñi უფლებiსა დმი კუtibni დröbisi, წaრmənəbdi, სaçbəvərəbələi აdəgiliñi აn ქonəbərni მdəgəmərəbdi გaმo, რaç აrşebiñta დ bələyomqis აdəmisiñi უფლებa.

Ayriseçkilik (diskriminasiya) – Onların irqi, rəngi, dili, cinsi, dini, siyasi və ya digər rəyi, milli, etnik, sosial, vətəndaş birliliyi və ya hər hansı fəxri mənşəyindən, yaşayış yeri və ya əmlak vəziyyətin üzündən, insanın bərər bərə Hüquqluğunun pozulması, bu da insan hüququna təsirinə yardım olur.

**დისპoზiცiურoბiს პriñciپi** - პriñciპi, რoმloiს სaფužvəlelthęç სaსamařtəlloňši სažmisi წařməbdi სaš მbərgebdi თwitoñ გaნi სažwraვeნ დaვi სaგaňs დa თwitoñw იdəbę გaდaწqveტi იdəbę გaნi სašamařtəlloňši სařbęllois (გaნi გaდa) შeტaნi შešaňeđ. მbərgebdi შežuđlouia თ სažmisi წařməbdi მoři გađi დa მtəvařrən. მošařbęllois შežuđlouia უaři თjwəs სařbęlthę, ხoლo მořašuđbęs - ცbəs სařbęlo.

Dispozisiyalar prinsipi - əsasında məhkəmədə iş başlayınca tərəflər özləri davanın məsələsini təyin edir və məhkəməyə şikayət (ərizə) etmə haqqını qərarlar alma prinsipi. Tərəflər işi başlamasını razılışma ilə bitirə bilərlər.

~~~~~

~~~~~

Iddaçı şikayəti ləğv, cavabkar isə şikayəti qəbulda bilər.

დისკიპლინური პასუხისმგებლობა - საქართველოს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით დადგენილი პასუხისმგებლობის სპეციალური სახę (მაგ. შენიშვნა, გაფრთხილება), რომელიც დგება საჯარო მოსამსახურის მიმართ, კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

İntizamlı məsuliyyət – Qanunla nəzərə alınmış hallarda, ictimai işçinin qarşısında duran, Gürcüstanın inzibati hüquq qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş məsuliyyətin xüsusi növü (məs. Qey, xəbərdarlıq).

დისკიპლინური გადაცდომა - გადაცდომის სპეციალური სახę, რომელიც შეიძლება ჩადენილ იქნას მხოლოდ საჯარო მოსამსახურის მიერ (მაგ. სამსახურებრივ მოვალეობათა ბრალული შეუსრულებლობა ან არაჯეროვნად შესრულება). დისკიპლინური გადაცდომა იწვევს დისკიპლინურ პასუხისმგებლობას.

İntizamlı zina - yalnız ictimai işçi tərəfindən törədilə bilən zinanın xüsusi növü (məs. İş məsuliyyətlərinin təqsirli və ya qaydasız yerinə yetirməsi). İntizamlı zina, intizamlı məsuliyyət yaadır.

დამატებითი დირექტულების გადასახადი (დღგ) – საერთო სახელმწიფო გადასახადი, რომელსაც იხდის დღგ-ს გადამხდელად საგადასახადო კანონმდებლობით მიჩნეული პირი (მაგ. პირი რომელიც დარ्दების ტრირებულია დღგ-ს გადამხდელად), სამუშაოს შესრულებისათვის, მომსახურების გაწევისათვის და საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ სხვა შემთხვევში და წესით.

Əlavə dəyər vergisi (ƏDV) – vergi qanunvericiliyi ilə ƏDV ödəyənlər kimi tanınan şəxslər ödəyən (məs. ƏDV ödəyən kimi qeyd olunmuş şəxs), vergi qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş başqa hallarda və qayda ilə, işi həyata keçirməkdə xidmət üçün ümumdüvlət vergisi.

¶

კონომიკური დანაშაული - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, კონომიკური დანაშაულია : დანაშაული საკუთრების წინააღმდეგ; დანაშაული სამეწარმეო ან სხვა კონომიკური საქმიანობის წინააღმდეგ; დანაშაული ფულად საკრედიტო სისტემაში; დანაშაული საფინანსო საქმიანობის სფეროში; დანაშაული სამეწარმეო ან სხვა ორგანიზაციაში სამსახურის ინტერესის წინააღმდეგ.

İqtisadi cinayətkaarlıq – Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, iqtisadi cinayətdir: Mülkiyyət əleyhinə olan cinayətlər; Kommersiya və ya digər təsərrüfat fəaliyyətinə qarşı cinayətlər; Pul-kredit sisteminin cinayət; Maliyə fəaliyyət sahəsində cinayət; İş və ya digər təşkilatın maraqlarına

qarşı cinayət.

ეკონომიკური საქმიანობა - ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც ხორციელდება მოგების, შემოსავლის ან კომპენსაციის მისაღებად, მიუხედავად ასეთი საქმიანობის შედეგებისა.

İqtisadi fəaliyyət – Nəticələrinə baxmayaraq, qazanc, gəlir və ya kompensasiya üçün həyata keçirilən hər hansı bir iş.

კონციდი - ატმოსფეროს, მიწის, წყლის რესურსის მოწამვლა, ცხოველთა ან მცენარეული სამყაროს მასობრივი განადგურება, ანდა სხვა ქმედება, რასაც შეეძლო ეკოლოგიური კატასტროფა გამოიწვია.

Ekosid – Atmosferin, torpağın, su resurslarının zəhərlənməsi, heyvani və ya bitki aləminin küləvi qırğıını və ya iqtisadi fəlakət yaradan başqa hərəkət.

ემანსიპაცია - არასრულწლოვანი პირისათვის სამოქალაქო ურთიერთობებში კანონიერი წარმომადგენლის თანხმობის გარეშე მონაწილეობის უფლების მინიჭება. ემანსიპაციის ერთ-ერთი საფუძველია ქორწინება.

Xilaskarlıq (emanispsiya) – az yaşlı şəxsə vətəndaş əlaqələrdə hüquqi nümayəndə razılığı olmadan iştirakçı kimi təyin etmək. Xilaskarlığın əsaslarından biri evlilikdir.

ერთიანი დანაშაული – საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით ერთიან დანაშაულად მიჩნეულია დენადი და განგრძობადი დანაშაული.

Birləşmiş cinayət – Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında birləşmiş cinayət, akışkan və davam edən cinayətlər hesab olunur.

კუსპერტი - სპეციალური ცოდნის, ჩვევებისა და გამოცდილების მქონე ფიზიკური პირი, რომელიც კანონით დადგენილი წესით ადგენს დასკვნას მის წინაშე დასმულ საკითხზე და შეიძლება მიწვეულ იქნეს საქმის ზეპირ მოსმენაზე ჩვენების მისაცემად.

Mütəxəssis (ekspert) – Onunla təyin edilmiş qayda əsasında ona qeyd olunmuş məsələlərin qərarını verir və işi şəfahi dinişmədə dəvət oluna bilən, xüsusi biliyə, alışqanlığa və təcrübəyə malik olan fiziki şəx.

ექსპლუატაცია – 1. პირის გამოყენება იძულებითი შრომისათვის ან მომსახურებისათვის, მისი დანამაულებრივ ან სხვა ანტისაზოგადოებრივქმედებაში ან პროსტრიტუციაშიჩაბმა, მონობის მსგავს მდგომარეობაში ან მონობის თანამედროვე პირობებში ჩაყენება, სექსუალური ექსპლუატაცია ან სხვა სახის მომსახურების გაწევის იძულება, აგრეთვე პირის გამოყენება სხეულის ორგანოს, ორგანოს ნაწილის ან ქსოვილის გადანერგვისათვის ანდა სხვა მიზნით. 2. სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ სამართლებრივ ურთიერთობებში რაიმეს (მაგ. შენობის) მოხმარებაში გაშვება (შესვლა).

İstismar – 1. zorla çalışma və ya xidmət etmə üçün şəxsdən istifadə, onu cinayət və ya başqa anticəmiyyət hərəkətlərinə və ya fahişəliyə qoşmaq, köləliyin belə şərtlərində və ya köləliyin müasir şərtlərinə salmaq, cinsi istismar və ya orqan hissəsinin və ya transplantasiyanın və digər məqsədlər üçün. 2. Vətəndaş və inzibati hüquq əlaqələrisə hər hansı bir (məs. tikinti) yardımına göndərmə(girmə).

კუსტომადიცია - სახელმწიფოს მიერ მსჯავრდებულ ან ექვმიტანილ პირთა გადაცემა სხვა სახელმწიფოსათვის, რომლის მიზანია პირის სისხლის – სამართლებრივ ჰასუბისგებაში მიცემა ან გამოტანილი განაჩენის აღსრულება სასჯელის მოხდით. კუსტომადიცია წარმოადგენს სახელმწიფოთა შორის სამართლებრივი დახმარების ერთ-ერთი სახეს.

Ektradisiya – şəxsin cinayət-hüquq məsuliyətinə və ya cəza çəkməsinə qərar almaları məqsədi ilə, cinayətkarı və ya şübhəli şəxsi dövlət tərəfindən başqa dövlətə verilməsi. Ektradisiya dövlətlərarası hüquqi yardımının bir növüdür.

კულტურა - სისხლის სამართლის საქმისათვის მნიშვნელოვანი გარემოებების დასადგენად მხარის შუამდგომლობისა და სასამართლოს განჩინების საფუძვლზე გვამის საფლავიდან ამოღება.

Ekshumasiya – Cinayət hüquqı işi üçün vacib mühitlərin təyin olunması məqsədi ilə, tərəfin razılığı ilə məhkəmənin qərarı əsasında cəsədi qəbiridən çıxarmaq.

ეჭვმიტანილი - პირი, რომლის მიმართ არსებობს დანაშაულის ჩადენის გონივრული ეჭვი. პირი ეჭვმიტანილად ითვლება დაკავების ან პირის ეჭვმიტანილად ცნობის შესახებ დადგენილების გამოტანისთანავე.

Sübħeli – ona qarşı cinayet işləməsindən dolayı sübħə fikrinin mövcud olması. Şəxs tutuldugda və ya sübħeli olmasının qərarı alıqdan sonra, sübħeli saxs savılır.

3

ვადა – თარიღი, დრო ან დროის განსაზღვრული მონაცემი, რომელსაც უკავშირდება სამართლებრივი ურთიერთობის (მაგ. ხელშეკრულების, ნორმატიული აქტის), წარმოშობა, შეცვლა ან შეწყვეტა.

Müddət – hüquqi əlaqənin yaranması, deyisməsi və ya dayandırılması ilə əlaqəli tarix, zaman və ya zamanın nəzərə alınması.

ვადის გაშვება – ვითარება, როდესაც საქართველოს საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი ვადა კონკრეტული მოქმედების შესასრულებლად ამოიწურა, თუმცა ეს მოქმედება ჯერაც არ არის შესრულებული.

Zamanı qaçırmacı – Gürcüstanın məhkəmə prəsesi qanunvericiliyi ilə təyin

olunmuş müddet kankret hörökötin høyata keçirilmesi üçün sona çatdı, ancak bu hörököt bitmeyen hallardır.

ვადიანი თავისუფლების აღვეთა - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, მსჯავრდებულის საზოგადოებისაგან იზოლაცია და კანონით განსაზღვრულ თავისუფლების აღვეთის დაწესებულებაში მოთავსება. თავისუფლების აღვეთით მსჯავრდებული, რომელსაც განაჩენის გამოტანის მომენტისათვის არ შესრულება 18 წელი, მოთავსდება არასრულწლოვანთა აღმზრდელობით დაწესებულებაში.

Bir müddət azadlıqdan məhrum etmək – Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, cinayətkarın cəmiyyətdən izolyasiyası və qanunla nəzərə alınmış məhrum müəssisəsinə yerləşməsi. Qərar alma zamanı 18 yaş tamam olmayanları azyaşlı müəssisəsinə yerləşdirirlər.

ვალდებულება - ნებისმიერი სახის მოქმედების შესრულების ან მოქმედებისგან თავის შეკვების მოთხოვნა, რომელსაც პირი კისრულობს (ან ეკისრება) გარკვეული მიზნის მისაღწევად.

Məsuliyyət - Şəxs müəyyən məqsədə nail olmaq üçün etdiyi hər bir hərəkətin həyata kecməsinin və ya hərəkətdən boyun qaçırmama tələbi.

ვალდებულებითი სამართალი – სამოქალაქო სამართლებრივი ნორმების ერთობლიობა, რომელიც აწესრიგებს ვალდებულებით ურთიერთობებს და მასთან დაკავშირებულ საკითხებს.

Məsuliyyət hüququ – məsuliyyət əlaqələrini və onunla əlaqəli məsələləri qaydasına salan vətəndas hüquqi normalarının birlividir.

ვალი - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით, ვალდებულებითი ურთიერთობის საგანი, რომელსაც შეიძლება ჰქონდეს როგორც ნივთობრივი, ისე არანივთობრივი გამოხატულება.

Borc – əşyavi və qeyri əşyavi növü olan, Gürcüstanın vətəndaş hüquq qanunvericiliyi əsasında məsuliyyət ünsiyətlərin məsəlesi.

ვალის გადაკისრება - კრედიტორთან დადებული ხელშეკრულება, რომლითაც ვალდებულების შესრულებას თავის თავზე იღებს მესამე პირი. ასეთ შემთხვევაში, მესამე პირი დაიკავებს თავდაპირველი მოვალის ადგილს.

Borcu başqasına ödələmək – məsəliyyəti üçüncü şəxsin boynuna aldığı, kreditörnə qoyduğu müqavilə əsasında, belə hallarda üçüncü şəxs birinci borclunun verini futur.

96

ზეპირი მოსამენა - საქმის განხილვა სასამართლო სხდომის დარბაზში მოსამართლის, მხარეებისა და საქმეში მონაწილე სხვა პირთა

უშუალო დასწრებით. საქმის ზეპირ მოსმენაზე მოწინააღმდეგებ მხარეები სასამართლოს წარუდგენენ საკუთარი პოზიციის დასასაბუთებელ მტკიცებულებებსა და არგუმენტებს. ზეპირ მოსმენაზე დასწრება შეუძლია ნებისმიერ სხვა პირს, თუმცა არის შემთხვევები, როდესაც მთავარი სხდომა დახურულად ტარდება (მაგ. როდესაც საქმე სახელმწიფო საიდუმლოს შეეხება).

Şifahi dinləmə - Məhkəmə otağında hakimin, tərəflərin və işdə iştirak edənlərin iştirakı ilə işin müzakirəsi. İşin şifahi dinləməsində qarşı tərəflər məhkəməyə şəxsi pazisiyalarının sənədlənmiş sübutları və arqumentlərini təqdim edirlər. Şifahi dinləmədə hər hansı bir yad şəxs iştirak edə bilər, ancaq elə hallar da olur ki, qapalı iclas keçirilir (məs. İş dövlət sırrınə aiddirse).

ზიანი - მატერიალური, აგრეთვე არამატერიალური დანაკლისი რომელიც უნდა ანაზღაურდეს საქართველოს კნინმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

Ziyan – Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş qayda ilə ödəniləsi olan, maddi, eləcə də qeyri-maddi itki.

ზიანის ანაზღაურება - პირის უფლება, საქართველოს კანონმდებლობით
დადგენილი წესის შესაბამისად მოითხოვოს და მიიღოს
მატერიალური ანაზღაურება მისთვის მიყენებული ზიანისათვის.

Ziyan əvəzinin ödənilməsi - Gürcüstanını qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş qayda ilə ona verilən ziyan səbəbindən material əvəzi tələb və istəklə şəxsin hüququ.

ზღვის გარემოს დაბინძურება - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც გულისხმობს, ზღვაში ისეთი ნივთიერებების ან ნარჩენის შეტანას, რასაც შეუძლია ზიანი მიაყენოს ადამიანის ჯანმრთელობას, სიცოცხლეს და აგრეთვე ზღვის ცოცხალ ორგანიზმს.

Dəniz ətraf mühitinin kirləndirilməsi – dənizə elə bir maddələrin və artıqlarının atmasını, hansı ki, insanın həyatı və sağlamlığına, eyni zamanda dənizdə yaşayış canlı orqanizmlərə ziyan verə biləcəyini nəzərdə tutan, Gürcüstanın cinayət məcəlləsi əsasında nəzərə alınmış cinayətdir.

88

თავდებობა-საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით, პირის მიერ ვალდებულების აღება ხელშეკრულებით, რათა კრედიტორის წინეშე გარანტად დაუდგეს შესამე პირს ამ უკანასკნელის ვალდებულების შესასრულებლად.

Zaminlik – Gürcüstanın vətəndaş hüququnun qanunvericiliyi əsasında, şəxs tərəfindən müqavilə asasında məsuliyyət alması, çünki kreditora üçüncü şəxse yə onun öhdəliklərini həvata keçirəcəvində qarant olsun.

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

თავდებობა (პირადი) - ვალდებულება, რომელსაც სისხლის სამართლის პროცესში, სანდო პირები კისრულობენ, რათა უზრუნველყონ ბრალდებულის სათანადო ქცევა და გამომძიებლის, პროკურორის, სასამართლოს გამოძახებით მისი გამოცხადება სასამართლოში.

Zaminlik (şəxsi) – Cinayət hüquq prasesində, təqsirlinin düzgün hərəkətinə və tədqiqatçının, prokurorun, məhkəmənin çağırduğu zaman məhkəməyə gəlməsində bəzi şəxslərin qarant olması.

თავისუფლება – საქართველოს კონსტიტუციის მიხედვით, ადამიანის თავისუფლება ხელშეუვალია. თავისუფლებისაღვეთა ანსხვაგვარი შეზღუდვა დაუშვიბელია სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე.

Azadlıq – Gürcüstanın konstitusiyası əsasında, insanın azadlığı toxunulmazdır. Azadlıqdan məhrumluq və ya digər məhdudiyyət məhkəmə qararı almadan buraxılmazdır.

თავისუფლების აღკვეთა - სასჯელის სახე, რომელიც სასამართლოს გამომტყუნებელი განაჩენით შეეფარდება მსჯავრდებულს, რის საფუძველზეც მას ათავსებენ სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში.

Azadlıqdan məhrum etmə - Məhkəmənin suçlu qərarı ilə təqsirliyə aid olan və bunun əsasında həbsxanaya verləşdirilən cəza növü.

თავისუფლების უკანონო შეზღუდვა - საქართველოს სისხლის სამრთლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც გულისხმობს პირის ფიზიკურ ან ფსიქიკურ იძულებას, შეასრულოს ან არ შეასრულოს მოქმედება, რომლის განხორციელება ან რომლისაგან თავის შეკავება მის უფლებას წარმოადგენს

Azadlığın qeyri hüquqi möhdudiyyəti – Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında nəzərə alınmış cinayət, hansı ki, həyata keçirməsi və ya boyun qaçırması şəxsi hüququ olan, hər hansı bir hərəkəti həyata keçirməsində və ya keçirməməsində şəxsin fiziki və ya əqli zorakarlığı, nəzərdə tutur.

თავისუფლების შეზღუდვა - სასჯელის სახე, რომელიც სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით გულისხმობს მსჯავრდებულის საზოგადოებასთან იზოლაციის გარეშე მოთავსებას სპეციალურ დაწესებულებაში, გამასწორებელ ცინტრში, მასზე ზედამხედველობის განხორციელებით.

Azadlığın məhdudiyyəti - cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında cinayətkarın cəmiyyətdən izaolasiyası xüsusi müəssisəyə, yaxşılaşma mərkəzinə onu nəzarət altında saxlamaqə yerləşməsini nəzərdə tutan cəzanın növüdür.

თავშესაფარი - ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დროებითი საცხოვრებელი ან განთავსების ადგილი, რომელიც ემსახურება მსხვერპლთა ფსიქოლოგიურ-სოციალურ რეაბილიტაციას, იურიდიულ და სამედიკინო დახმარებას, აგრეთვე დაკვისის

ლონისძიებებს.

Sığınacaq – qurbanların psixoloji-sosial reabilitasiyasına hüquqi və tibbi yardım eyni zamanda qoruma tədbirləri ilə xidmət edən ailədə zoraklıq qurbanlarının bir müddətlik yaşayış yeri və ya yerləşdirmə yeri.

თავმჯდომარე (სასამართლოს) – პირი რომელიც ხელმძღვანელობს სასამართლოს საქმიანობას.

Sədr (məhkəmənin) – məhkəmə işinə başçılıq edən şəxs.

თამასუქი – ფასიანი ქაღალდი, რომლის საფუძველზეც პირი ვალდებულებას კისრულობს დათქმულ ვადაში გადაიხადოს გარკვეული ფულადი თანხა.

Veksller - əsasında şəxs söz verilən müəyyən pul məbləği ödəmək məsuliyyətini alan, pullu kağız.

თამიშობა (სანაძლევო) - ქმედება, რომელიც მოთხოვნის უფლებას არ წარმოშობს საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის საფუძვლებზე.

Oyun (mərcə gəlmək) – Gürcüstanın vətəndaş hüququnun qanunvericiliyi əsasında tələbat yaratmayan keçməyən bir hərəkət.

თანამსრულებელი – ამსრულებელი, რომელიც სხვასთან ერთად უშეულოდ ჩატანს დანაბეჭელს.

İşdə yardımcı – cinayəti işləyənlə bərabər cinayət işləyən yardımcı.

თანასწორუფლებიანობა - საქართველოს მოქალაქეთა თანასწორობა სოციალურ, ეკონომიკურ, კულტურულ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში განურჩევლად მათი ეროვნული, ეთნიკური, რელიგიური თუ ენობრივი კუთვნილებისა.

Bərabərhüquqluluq – Sosial, iqtisadi, mədəni və siyasi həyatda, onların milliyət, etnik, dini və ya dil mənşəsi tərəfindən baxmayaraq, Gürcüstan vətəndaş bərabərliyi.

თანასაკუთრება – ორი ან მეტი პირის საკუთრების უფლება ერთსა და იმავე ქონებაზე.

Birgə mənsubluluq – eyni mülk üzrə iki və ya daha artıq şəxsin sahibliyi.

თანაშემწევე (სასამართლოს) – სასამართლოს მოხელე, რომელიც იღებს მოქალაქეებს, მათ სარჩელებს (საჩივრებს), ამზადებს საქმეებს სასამართლო სხდომისათვის, აგრეთვე მოსამართლის დავალებით ასრულებს საჭირო განხილვისათვის საჭირო სხვა მოვალეობებს.

Yardımcı (məhkəmənin) – vətəndaşları və onların şikayətlərini qəbul edən, məhkəmə məclisi üçün tədbirlər aparan, eyni zamanda tapşırıqla işdə başqa lazımlı seyləri yerinə yetirən, məhkəmə işçisi.

თარჯიმანი - პირი, რომელიც ფლობს უკხო ენას. სასამართლო იძახებს

თარჯიმანს იმ შემთხვევაში თუ პროცესის მონაწილეებს არ იცის ქართული ენა, ან საჭიროა წერილობითი დოკუმენტის თარგმანი. თარჯიმანი ვალდებულია, ზუსტად და სრულად თარგმნის ჩვენება თუ დოკუმენტი. შეგნებულად არასწორი თარგმანისათვის თარჯიმანი პასუხს აგებს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

Tərcümə - xarici dilləri bilən şəxs. İştirakçı gürcü dilini bilmədiyində və ya hər hansı bir yazılı sənədin tərcüməsi lazımlı olduğunda, məhkəmə tərcüməçi çağırılır. Qəsdən qeyri düzgün tərcümə hallarında, tərcüməçi Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında təyin edilmiş qayda ilə cəzalandırılır.

თაღლითობა - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც გულისხმობს მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ნივთის დაუფლებას ან ქონებრივი უფლებების მიღებას მოტყუებით.

Fırıldaqçılıq – qeyri hüquqi sahib olmaq məqsədi ilə başqasının əşyasını almasını və ya mülki hüquqlarının yalançılıqla özünə almasını nəzərdə tutan, Güreüstənin cinayət məcəlləsi əsasında nəzərə alınan cinayətkar.

თვალსაჩინოება - სხვადასხვა სახის ვიზუალური, აუდიო მასალა (მაგ. ფილმი, სლაიდი, გრაფიკი, სქემა, ნახატი და სხვა) და ტექნიკური საშუალება, რომელიც გამოიყენება სწავლების პროცესში.

Canlandırılma – təlim prosesində istifadə olunan audio və texniki imkan, fərqli vizual növü (məs. Film, slaid, qrafika, sxema, rəsm və.s).

თვითაცილება – ვითარება, როდესაც მოსამართლე, ექსპერტი, თარჯიმანი, სეკციალისტი ან/და სხდომის მდივანი საკუთარ თავს უცხადებს აცილებას.

Boyun qaçırmá – Ekspert, tərcüməçi, mütxəssis və/ya məclisin katibi boyunlarını qaçıran hallar.

თვითნებობა - ნამდვილად თავისი ან თავისად დაგულებული უფლებების დადგენილი წესის საწინააღმდეგოდ განხორციელება, რამაც გამოიწვია მნიშვნელოვანი ზიანი.

Şəxsi istək – ciddi ziyan yaradan, doğrudan da şəxsi və ya şəxsin kimi adlandırdığı hüquqların təyin olunmuş qaydalarını qeyri hüquqi həyata keçirmək.

თვითმკვლელობა (სუიციდი) - საკუთარი სიცოცხლის ხელყოფა.

İntihar (Suisid) – şəxsi həyatına son qoyma.

თვითმკულელობამდე მიყვანა - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც გულისხმობს მსხვერპლისადმი სასტიკ მოპყრობას, ანდა მისი პატივისა და ღირსების სისტემაზე დამცირებას, რამაც იგი აიძულა ეცადა ან განეხორციელებინა თვითმკულელობა.

İntiharə yetirmək – Ona intihar etmək sinağına məcbur edən, qurbanla qəddarca

oo

sinə davranmanı, onun hörmətini, və ya şəxsiyətini daimi korlamağı nəzərdə tutan, Gürcüstanın cinayət məcələsi qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş cinayətdir.

თვითმმართველი ერთეული - დასახლება ან დასახლებათა ერთობლიობა, რომელსაც ჰყავს ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოები, აქც საკუთარი ქონება, შემოსულობები, ბიუჯეტი, ადმინისტრაციული ცენტრი და არის დამოუკიდებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი.

Şəxsiidarə vahidiləri – Yerli şəxsiidarə nümayəndəli və icra hakimiyyət orqanları olan, şəxsi mülki, gəlirləri, büdcələri, inzibati mərkəzləri olan və müstəqil ictimai hüququn hüquQUI şəxsləri olan qəsəbə və ya qəsəbələr birliyi.

თხოვება - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით, თხოვების ხელშეკრულებით გამნათხოვრებელი კისრულობს ვალდებულებəს გადასცეს მონათხოვრეს ქონება დროებით უსასყიდლო სარგებლობისათვის.

Bir neçə müdətlik vermək – Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında, müdətlik vermə müqaviləsi ilə, müddətlik verən, mülkü müddətlik alana pulsuz vermə öhdəliyini alır.

©

იარაღი - მოწყობილობა ან საგანი, რომელიც კონსტრუქციულად განკუთვნილია ცოცხალი ან სხვა ობიექტის დასაზიანებლად ან/და გასახადგურებლად, ან სიგნალის მისაწირდებლად. საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, იარაღის სახეებს წარმოადგენს: 1) სამოქალაქო იარაღი. 2. სამსახურებრივ-საშტატო იარაღი. 3. სამხედრო-საბრძოლო

Silah – konstruktiv şəkli diri həyatda olan və ya başqa obiyektə ziyan vermə olan və/ya məhv etmək, ya da hər hansı bir siqnal çatdırmaq üçün olan cihaz və ya əşya.

იარაღის ბრუნვა - იარაღიot ვაჭრობა, იარაღiს აღრიცხვა, რეგისტრაცia, დამზადება, წარმოებa, შეკეთeბa, შeđeba, შeđba, ტaრeбa დa სaქaრtვeლoს კaнoнмdебloбobiт დaдgеbнiлo სhвa ფoрмoт გaмoуgнeбa.

Silah ticarəti – Silah satma, silah qeyd etmə, qeydiyyatdan keçirmə, hazırlama, istehsal, təmiri, alma, saxlamaq, üstündə gəzdirmək və Gürcüstan qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş başqa forması ilə istifadə etmək.

იდენტifikasiya - გaигiвeбa, օgиwеoбois დaдgеbнa.

İdentifikasiya (oxşatma) – oxşatma, oxşamanın təyini.

იdеnтifiкациa პoრoис - პiრois შeсаbеb iსeти o нfоrмaциois мoдoвeбa,

რომელიც საჭიროების შემთხვევაში იძლევა პირის მოკვლევისა და მისი სხვა პირებისგან გამორჩევის საშუალებას.

Şəxsin identifikasiyası (oxşadılması) – lazım olduğu halda şəxsin yoxlahışı və onun başqa şəxslərdən seçmə imkanını tələb edən şəxs haqqında məlumat alma.

იმპერატიული - ბრძანებითი, შესასრულებლად სავალდებულო.

İmperatif (vacib) – əmrlə vacib həyata keçirilməsi.

იმპერატორული ნორმა - ნორმა, რომელიც შესასრულებლად სავალდებულოა ყოველგვარი დათქმისა და გამონაკლისების გარეშე. ურთიერთობის მონაწილეები არ არიან უფლებამოსილი მოიქცნენ საწინააღმდეგოდ.

İmperatif norma - hayatı keçirliməsi üçün hər cür hazırlıq və istisnasız əlaqənin iştirakçıları qeyri hüquqi davranışma hüququ olmayan norma.

ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები

- ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტი, რომელიც აწესებს, ცვლის, წყვეტს ან ადასტურებს პირის ან პირთა შეზღუდული წრის უფლებებსა და მოვალეობებს. ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტად ჩაითვლება აგრეთვე ადმინისტრაციული ორგანოს მიღებული გადაწყვეტილებამის უფლებამოსილებას მიკუთვნებული საკითხის დაკმაყოფილებაზე განმცხადებლისათვის უარის თქმის შესახებ, ასევე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული ან დადასტურებული დოკუმენტი, რომელსაც შეიძლება მოჰყვეს სამართლებრივი შედეგები.

Fərdi inzibati – hüquqi akt – şəxsin və ya şəxslərin hüquq və məsuliyyətlərini təyin edin, dəyişən, dayandırılan və təsdiqləyən, inzibati orqan tərəfindən inzibati qanunvericilik əsasında təyin olunmuş fərdi hüquqi akt. Fərdi inzibati – hüquqi akt eyni zamanda inzibati orqan tərəfindən verilmiş qərara, onun hüququna aid olan məsələnin razılışmasına, ərizəciyə imtina haqqında, eyni zamanda inzibati orqan tərəfindən təyin olunmuş, məhkəmə qərarı olabilən, hüquqi nəticələri dasıyan təsdiq sənədi.

ინდივიდუალური მეწარმე - ფიზიკური პირი რომელიც საქმიან ურთიერთობებში თავის უფლებებსა და მოვალეობებს ახორციელებს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ინდივიდუალური მეწარმე არ წარმოადგინს იურიდიულ პირს.

Fərdi istehsalatçı – iş əlaqələrində öz hüquqlarını və məsuliyyətini Gürcüstanın vətəndaş qanunvericiliyi əsasında həyata keçirən fiziki şəxs fərdi istehsalatçı hüquqi səxş devil.

ინდივიდუალური საკუთრება - ბინის ან არასაცხოვრებელი ფართის საკუთრება, აგრეთვე ამ ფართის შემადგენლი ის ნაწილები,

oo

რომლებიც შეიძლება გადაკეთდეს, მოსცილდეს ანდა დაემატოს ისე, რომ ამით გაუმართლებლად არ შეიღახოს საერთო საკუთრება ან ინდივიდუალურ საკუთრებაზე დაფუძნებული სხვა რომელიმე ბინის მესაკუთრის უფლება.

Fərdi sahiblik – bina və ya yaşayış yeri olmayan sahənin sahibliyi, eyni zamanda bu sahənin elə bir yerləri, hansı ki, dəyişdirilsin, azalsın ya da artırılsın və bununla ümumi sahiblik və ya fərdi sahiblik əsasında başqa hər hansı bir bina sahibinin hüququ pozulmasın.

İnqaslı - უნაღდო ანგარიშსწორების ერთ-ეրთი ფორմა.

Toplu - qeyri-nağd ödəniş - formasıdır.

İnsisტaნcıa - - სასამართლოს იერარქიული დონე სასამართლოების ერთიან სისტემაში. საქართველოში მოქმედებს პირველი (რაიონული (საქალაქო)), მეორე (საპელაციო) და მესამე ინსტანციის (საკასაციო) სასამართლოები.

İnstansiya – məhkəmələrin birli sistemində məhkəmənin iyerarxik səviyyəsi. Gürcüstanda birinci (Rayon (şəhər)), ikinci (pelasiya) və üçüncü instansiya (kassasiya) məhkəmələri mövcuddur.

İnsisტaНcıoнcıoнbıa - - ზემდგომი სასამართლოს უფლებამოსილება გასაჩივრების შემთხვევაში გადასინჯოს ქვემდგომი სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები.

İnstansiyali – baş məhkəmənin yenidən şikayət etmə hallarında ilk məhkəmə tərəfindən alınmış qərarları yoxlama səlahiyyəti.

İnqaslırılıkta კონფლიქტი - - რეალური ან შესაძლო წინააღმდეგობა პიროვნების კერძმი ინტერესსა და მის საჯარო ან კორპორატიულ ვალდებულებას შორის.

Maraqlar münaqişəsi – Şəxsin şəxsi marağının və onun korporativ məsuliyyəti arasında həqiqi və ya mümkün müqavimət.

İnqaslırılıkta კონფლიქტი საკუთრება - ქონებრივი და პირადი არაქონებრივი უფლებები, რომლებიც წარმოიშობა მეცნიერების, ლიტერატურისა და ხელოვნების ნაწარმოებთა შექმნისა და გამოყენების, აგრეთვე, შემოქმედებითი საქმიანობის შედეგად შექმნილი ზოგიერთი სხვა ღირებულების (მაგალითად, ტელეგადაცემა, რადიოდადგმა, სასაქონლო ნიმუში, საწარმოო ნიმუში და ა.შ.) საფუძველზე.

İntellektual mülkiyyət – yaranması elm, ədəbiyyat və əmək əsərlər yaradılması və istifadənin, eyni zamanda əsər işlərinin əsasında yaranmış bəzi digər dəyərlə (məs. Tele verliş, radio verliş, mülkiyyət nümunəsi, isdehsalat nümunəsi və.s) əsaslarla yönələn, mülki və şəxsi qeyri mülki hüquqlar.

İnqaslırılıkta შეუთავსებლობა - - tańaმდებობის პირის ქონებრივი ან სხვა პირადი ინტერესების დაპირისპირება სახელმწიფო სამსახურის ინტერესებთან.

Maraqların uygunlaşmaması – Dövlət işinin maraqları ilə dövlət vəzifəli şəxsin mülki və ya digər şəxsi maraqlarının uyğunlaşmaması.

ინფორმაცია საჯარო - ოფიციალური დოკუმენტი, ანუ საჯარო დაწესებულებაში დაცული, აგრძელებული, საჯარო დაწესებულების ან მოსამსახურის მიერ სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით მიღებული, დამტკიცებული, შეიქმნილი ან გაგზავნილი ინფორმაცია.

İctimai məlumat – hüquqi sənəd, yəni ictimai müəssisədə qorunan, eyni zamanda ictimai müəssisənin və ya xidmət tərəfindən xidmət fəaliyyəti əlaqəsi ilə alınmış, üzərində işlənmiş, yaradılmış və ya göndərilmiş məlumat.

იპოთეკა - უძრავი ნივთის გამოყენება (დატვირთვა), კრედიტორის მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად. შესაბამისად, უზრუნველყოფილობის კრედიტორს, სხვა კრედიტორებთან შედარებით უფლება აქვს პირველ რიგში მიიღოს თავისი მოთხოვნის დაკმაყოფილებას აღნიშნული ნივთის რეალიზაციით ან მისი საკუთრებში გადაცემით.

İpoteka – Kreditorun tələbini təmin etmək üçün, daşınmaz əmlakın istifadəsi (yüklnəməsi). Təmin olunmuş kreditor, digər kreditorlara nisbətən ilk nöbədə qeyd olunan əmlakın satış və ya da sahibliyə verməklə öz tələbinin təmin olma hüququna malikdir.

იორბი ჩვენება – მოწმის მიერ მიცემული ჩვენება, რომელიც ეფუძნება სხვა პირის მიერ გავრცელებულ ინფორმაციას.

Dolayı ifadə - başqa şəxs tərəfindən yayılmış məlumata əsaslanan, şahid tərəfindən verilən ifadə.

იურიდიული კონსულტაცია – სამართლე

ОУРІДІОУЛЛО міська міністерство – фінансурі аң іуруидіоулло әндересінде.

Hücrelerin ürnekleri fiziki ve ya hücrelerin sevdirileceği yerde toplanır.

იურიდიული პირი – განსაზღვრული მიზნის მისაღწევად შექმნილი, საკუთარი ქონების მქონე, ორგანიზებული წარმონაქმნი, რომელიც თავისი ქონებით დამოუკიდებლად აგებს პასუხს და საკუთარი სახელით იძებს უფლებებსა და მოვალეობებს, დებს გარიგებებს და შექმნია სასამართლოში გამოკიდეს მოსარჩელედ და მოპასუხედ.

Hüquqi şəxs – nəzərə alınan məqsədlərə nail olmak üçün yaradılmış, şəxsi fikirləri olan, mütəşəkkil formalmış, hansı ki, öz mülki ilə müstəqil məsuliyyət daşıyır, və öz adı ilə səlahiyyətlər və məsuliyyətlər qazanır, müqavilələr imzalayır və məhkəmədə iddaçı və cavabdeh kimi çıxa bilən şəxs.

ურთიერთობის წარმოშობა, შეცვლა ან შეწყვეტა

Hüquqi fakt – mövcudluğu ilə hüquqi münasibətlərin yaranması, dəyişməsi və ya dayandırılması əlaqədar olan hüquqi mühit.

იურისდიქცია – სამართლებრივი საკითხის განხილვისა და გადაწყვეტის უფლებამოსილება.

Yurisdiksiya – hüquqi məsələnin üzakırəsi və qərar səlahiyəti.

იურისპრუდენცია – მეცნიერება სამართლის შესახებ

Hüquqşunaslıq – hüquq haqqında elm.

იურისტი – იურიდიული განათლების მქონე პირი

Hüquqşunas (vəkil) – hüquq təlimi olan şəxs.

იძულება - ადამიანისათვის ქმედების თავისუფლების უკანონო შეწლუდვა, ესე იგი მისი ფიზიკური ან ფსიქიკური იძულება, შეასრულოს ან არ შეასრულოს მოქმედება, რომლის განხორციელება ან რომლისგან თავის შეკვება მისი უფლებაა, ანდა საკუთარ თავზე განიცადოს თავისი ნება-სურვილის საწინააღმდეგო ზემოქმედება.

Məcburiyyət – insanların hərəkət azadlığının qeyri hüquqi ləğv olunması, demək həyata keçirməsi və ya boyun qaçırması onun səlahiyətində olan, hərəkəti həyata keçirmə və keçirməməkdə fiziki və ya əqli məcburiyyəti və ya öz istəyinin əleyhinə olan təsiri özündə hiss etdirmə məcburiyyəti.

იძულებითი შრომა - ნებისმიერი სამუშაო ან მომსახურება, რომელიც მიიღება პირის ფიზიკური ან ფსიქიკური იძულებით, მის მიმართ მუქარის, შანტაჟის ან მისი უმწეო მდგომარეობის გამოყენებით.

Məcburiyyətlə çalışma – şəxsin fiziki və ya psixoloji məcburiyyəti, ona qarşı təhdid, şantaj və ya onun həssas vəziyyətindən istifadə edərək hər hansı bir iş və ya xidmət.

იჯარა - მეიჯარის მიერ მოიჯარისათვის დროებით სარგებლობაში განსაზღვრულიქონების გადაცემა და საიჯარო დროის განმავლობაში ნაყოფის მიღების შესაძლებლობის უზრუნვალყოფა. მოიჯარე ვალდებულია გადაუხადოს მეიჯარეს დათქმული საიჯარო ქირა. ქირა შეიძლება განისაზღვროს როგორც ფულით, ისე ნატურით.

İcarə - İcarəçi tərəfindən icarəyə alan, bir müddətlik istifadə üçün nəzərə alınan mülkün verilməsi və icarə zamanı ərzində borcalma imkanının təminini. İcarə alan icarəciyi sözləmiş icarə kirasını verməkdə məsuliyyətlidir. Kira necəki pulla, elecə də naturla nəzərdə tutula bilər.

3

კალენდარული წელი – საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით, განსაზღვრულია როგორც დროის მონაცემი ერთი

წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით. ხოლო ახლად რეგისტრირებული გადასახადის გადამზღვევისათვის – პირველ წელს რეგისტრაციის თარიღიდან იმავე წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით.

Təqvim ili – Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi əsasında, bir ilin ərzi, yanvarın 1-dən dekabrın 31-nə dək əlavə olmaqla nəzərə alınır. Ancaq yeni qeydiyyatdan keçmiş ödənişçilər üçün – birinci ildə qeydiyyat tarixindən həmin ilin dekabr ayının 31-i əlavə olmaqla.

კანონთა კოლიზია - ერთსა და იმავე საკითხზე მოქმედ კანონთა შორის არსებული წინააღმდეგობა. კანონთა კოლიზიის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება იერარქიის უფრო მაღალ საფეხურზე მდგომ კანონს. თანაბარი იურიდიული ძალის მქონე ნორმა ტიულ აქტებს შორის წინააღმდეგობის შემთხვევაში, მოქმედებს უფრო გვიან მიღებული (გამოცემულ) კანონი.

Qanunların koliziyası (toqquşması) – eyni məsələ haqqında, qanunlar arasında mövcud olan naarazılıq. Qanunları koliziyası zamanı yerarxianın ustun pilləsində duran qanuna üstünlük verilir. Bərabər hüquqi güvvəyə malik olan normativ aktlar arasında narazılıq zamanı, daha gec qəbul olunan (təyin olunan) qanun üstünlük alır.

კანონი - საქართველოს პარლამენტის მიერ განსაზღვრული წესით მიღებული ნორმატიული აქტი, რომელსაც გააჩნია შესასრულებლად საკალდებულო ძალა. კანონის მიღება შეიძლება საქართველოს გამგებლობაში არსებულ ნებისმიერ საკითხზე, თუ საქართველოს კონსტიტუციით სხვა რამ არ არის დადგენილ.

Qanun – Həyata keçirilməsi üçün məsuliyyət gücü olan, Gürcüstanın parlamenti (milli məclis) tərəfindən nəzərə alınmış qayda ilə qəbul olunmuş normativ akt. Gürcüstanın idarəciliyində mövcud olan hər hansı bir məsələ haqqında, əgər Gürcüstanın konstitusiyası ilə başqa nəisə təyin olunmayıbsa, qanunu əldə etmək olar.

კანონიერი ინტერესი - ინტერესი იმ სამართლებრივი ურთიერთობისადმი (ხელშეკრულების შესრულება, ადმინისტრაციული აქტის გამოცემა), რომლისგან გამომდინარე შედეგები შესაძლოა პოზიტიურად ან ნეგატიურად აისახოს პირის უფლებრივ მდგომარეობაზე.

Qanuni maraq - Nəticələri şəxsin hüquqi vəziyyətinə pozitiv və ya neqativ şəkildə əsaslanı bilən hüquqi əlaqələr (müqavilənin həyata keçirilməsi, inzibati aktın təyini) marağı.

კანონიერი ნდობა – წარმოიშობა ადმინისტრაციული ორგანოს დაპირების საფუძველზე, რომელიც გამოხატულია წერილობით დოკუმენტში და ადასტურებს რომ მოცემული ქმედება განხორციელდება.

Qanuni etibar – Yazılı sənəddə təqdim olunmuş və qeyd olunmuş hərəkət həyatı

keçəcəyini təstiqləyən, inzibati orqanın verdiyi söz əsasında yaranır.

კანონიერი წარმომადგენელი - ფიზიკური პირი, რომელიც წარმოსადგენი პირის (ან პირთა) სახელით ასრულებს საპროცესო მოქმედებებს. 1. სისხლის სამართლის კანონმდებლობით - ახლო ნათესავი, მეურვე, მზრუნველი, რომელიც მონაწილეობს სისხლის სამართლის პროცესში ისეთ შემთხვევაში, როდესაც პროცესის მონაწილე არის არასრულწლოვანი, ქმედულნარო, შეზღუდულქმედულნარიანი ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო არ შეუძლია დაიცვას თავი. 2. სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით – მშობლები, მშვილებლები, მეურვეები და მზრუნველები, რომლებიც ქმედულუნარო მოქალაქის, აგრეთვე შეზღუდული ქმედუნარიანობის მქონე მოქალაქის უფლებებსა და კანონით დაცულ ინტერესებს იცავენ სასამართლოში.

Qanuni nümayəndə - Tələb olunan şəxs (şəxslər) əvəzinə məhkəmə proseslərini, hərəkətlərini yerinə yetirən fiziki şəxs. 1. Cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında – azyaşlı, aciz, çatışmamazlıqlı olan və ya sağlamlıq vəziyyəti pis olan şəxslərin yerinə məhkəmədə iştirak edən yaxın qohum, ixtiyar, qayğıkar. 2. Vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə - Validey, ögey validey, ixtiyarlar və qayğıkarlar hansılar ki, aciz və eyni zamanda çatışmamazlıqlı olan vətəndaşın yerinə məhkəmədə iştirak edirlər.

კანონით მექვიდრეობა – გარდაცვლილის ქონების გადასვლა კანონში მითითებულ პირებზე, რომელიც მოქმედებს, თუ მამკვიდრებელს არ დაუტოვებია ანდერძი, ან თუ ანდერძი მოიცავს სამკვიდროს ნაწილს. აგრეთვე, სხვა შემთხვევებში, რომელიც დადგენილია საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონშიდებლობით.

Qanuni mirasçılıq – miras verən vəsiyyət namədə yazmıyıbsa və ya də ərizə yaradıb, mirasçılığı qeyd edirəsə, vəfat edənin mülkünün qanunda göztərilən şəxsən keçməsi. Eyni zamanda Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyində təyin edilmiş başqa halarda.

კანონის მოქმედება - კანონის დაცვისა და შესრულების სავალდებულობა განსაზღვრულ დროში, განსაზღვრულ ტერიტორიაზე (სივრცეში) და განსაზღვრულ პირთა წრის მიმართ. 1. კანონის მოქმედება დროში - იწყება მისი კანონიერ ძალაში შესვლის მომენტიდან და წყდება მისი ოფიციალური გაუქმების დროიდან ან იმ ვადის გასვლის შემდეგ, რა ვადითაც იგი იყო მიღებული; 2. კანონის მოქმედება სივრცეში - ვრცელდება სახელმწიფოს მთელ ტერიტორიაზე, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგნილი; 3. კანონის მოქმედება პირთა წრის მიმართ - ვრცელდება ყველას მიმართ, თუ იგი სამართლის კონკრეტული სუბიექტებისათვის არაა განკუთვნილი.

Qanunun qüvvəsi - təyin olunmuş zamanda, ərazidə (sahidə) və təyin olunmuş şəxslər dairəsinə qarşı, qanunun qorunması və hayata keçirilməsinin məsuliyyəti. 1. Qanunun qüvvədə olma zamanı – hüquqi qüvvəyə verildikdə

başlayır və rəsmi ləğvi nə qədər müüdətlə nəzərə alınmışdırsa o zamanın keçdiyi anda dayanır. 2. Qanunun məkanda fəaliyyəti – qanunla başqa şey təyin olunmayıbsa, bütün dövlətə yayılır. 3. Şəxslər dairəsinə qarşı qanunun qüvvəsi – hüququn konkret subyektləri üçün nəzərə alınmayıbsa, hamiya bir cür yayılır.

კანონის უკუძალა - კანონის მოქმედების გავრცელება მის კანონიერ ძალში შესვლამდე არსებულ შემთხვევებზე. საერთო წესის თანახმად, კანონს არა აქვს უკუძალა. 1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით – კანონებსა და კანონქვემდებარებისა ზორმატიულ აქტებს არა აქვთ უკუძევითი ძალა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ეს პირდაპირ არის კანონით გათვალისწინებული. არ შეიძლება კანონს მიეცეს უკუძევითი ძალა, თუ იგი ზიანის მომტანია ან აუარესებს პირის მდგომარეობას. 2. საქართველოს სისხლის კოდექსის მიხედვით – სისხლის სამართლის კანონს, რომელიც აუქმებს ქმედების დანაშაულებრიობას, ან ამსუბუქებს სასჯელს აქვს უკუძალა. ხოლო, სისხლის სამართლის კანონს, რომელიც აწესებს ქმედების დანაშაულებრიობას, ან ამკაცრებს სასჯელს უკუძალა არა აქვს.

Qanunun qeyri gücü – rəsmi qüvvəyə kemədən qanunun yayılması. Ümumi qaydaya görə, qanunun qeyri gücü yoxdur. 1. Gürcüstanın vətəndaş hüquq qanunvericiliyi ilə - qanunun və qanunun altında olan aktların əski hərəkət gücü yoxdur, bir tək birbaşa qanunlanəzərə alınan hallarda. Əgər ziyan vericidir və ya şəxsin vəziyyətini ağırlaşdırmasa, qanuna əksi hərəkət qüvvəsi veilmir 2. Gürcüstanın cinayət kodeksi əsasında – cinayət məcəlləsi qanunu hansı ki, hərəkətin cinayət olduğunu ləğv edir, və ya cəzasını yüngülləşdirir, gücsüzdür. Ancaq cinayət məcəlləsi qanunu hansı ki, hərəkətin cəzalılığını təyin edir və ya ciddiləşdirir qeyri gücү yoxdur.

კანონმდებლობა – ნორმატიული აქტების ერთობლიობა, რომელიც შედგება საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებისაგან.

Qanunvericilik – hüquqi və qanunla müəyyən edilmiş notarlı aktivlərdən ibarət olan normativ aktların birlüyü.

კანონპროექტი – კანონის ან სხვა ნორმატიული აქტის პროექტი, რომელსაც ამზადებს შესაბამისად საკანონმდებლო ინიციატივის ან ნორმატიული აქტის პროექტის წარდგენაზე უფლებამოსილი პირი.

Qanun layihəsi – qanunvericilik inisiyatıvli və ya normativ aktın layihəsinin təqdimatında səlahiyyətli şəxs tərəfindən hazırlanan, qanun və ya digər normativ akt layihəsi.

კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტი – აქტი, რომლის მიღება (გამოცემა) შეიძლება მხოლოდ საკანონმდებლო აქტის შესასრულებლად და იმ შემთხვევაში, თუ ეს პირდაპირ არის გათვალისწინებული საკანონმდებლო აქტით და შედის მიღები (გამოიყენეთ) ორგანოს (თანამდებობის პირის) კომპეტენციის

ფარგლებში. საქართველოს საკანონმდებლო აქტებს აქვთ უპირატესი იურიდიული ძალა საქართველოს კანონქვემდებარებორმატიულ აქტებთან მიმართებაში.

Qanunla müəyyən edilmiş normativ akt – Akt, hansının ki, qəbulu yalnız hüquqi aktın həyata keçirilməsi üçün mümkündür və elə hallarda nə zaman ki, bu bir başa qanunvericilik aktı ilə nəzərə alınır və qəbul (çapı) edici orqanın potensiyasına əsaslanır. Gürcüstan qanunvericilik aktları, Gürcüstanın qanunla müəyyən edilmiş aktlara rəmən mühüm hüquqi gücə malikdir.

კასატიონი – პირი რომელიც საკასაციო საჩივრით მიმართავს საკასაციო სასამართლოს (უზენაეს სასამართლოს).

Kasator – kassasiya şikayəti ilə kassasiya məhkəməsinə müraciət edən şəxs (Ali Məhkəmə).

კასაცია - სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის და სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების გასაჩივრება საკასაციო სასამართლოში (უზენაეს სასამართლოში). ასევე, სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის მიერ გამოტანილი განაჩენის გასაჩივრება საკასაციო სასამართლოში. კასაცია დასაშვებია კანონით დადგენილი საფუძვლებისა და ვადების დაცვით.

Kassasiya – Apelyasiya məhkəmənin vətəndaş məsələləri palatasının və apelyasiya məhkəmənin inzibati məsələləri palatası tərəfindən qəbul olunmuş qərarların kassasiya məhkəməsinə yenidən şikayətlənməsi (ali məhkəməyə). Eyni zamanda, apelyasiya məhkəməsinin cinayət məcəlləsi məsələləri palatası tərəfindən təyin olunmuş qərarın kassasiya məhkəməsinə yenidən şikayət edilməsi. Kassasiya qanunla təyin olunmuş əslaslara və müddətin qorunması ilə mümkündür.

კეთილსინდისიერი მფლობელი – მფლობელი, რომელიც ნივთს მართლზომიერად ფლობს, ან რომელიც უფლებამოსილ პირად შეიძლება იქნეს მიჩნეული საქმიან ურთიერთობებში საჭირო გულმოდგინე შემოწმების საფუძველზე.

Vicdanlı sahib – əşyanın hüquqi sahibi və ya şəxsi, verilən iş əlaqələrində lazımlı olan yoxlaysı əsasında təmizqələbləri olan sahib.

კეთილსინდისიერიშემძენი—შემძენიხდებანივთისმესაკუთრემაშინაც,
როცა გამსხვისებელი არ იყო ნივთის მესაკუთრე, მაგრამ შემძენი
ამ ფაქტის მიმართ კეთილსინდისიერია. კეთილსინდისიერად
არ ჩაითვლება შემძენი, თუ მან იცოდა ან უნდა სცოდნოდა, რომ
გამსხვისებელი არ იყო მესაკუთრე.

Vicdanlı alıcı – alıcı əşyanın sahibi o zamanda olur, nə zaman ki, satıcı əşyanın sahibi deyil, ancaq alıcı bu fakla bağlı vicdanlıdır. Satıcıının sahibi olmamasını bili bilməsi lazımlı olduğu zaman vicdanlı hesab olunmur.

~~~~~

კერძო საჩივარი - სასამართლოს მიერ გამოტანილი განჩინების გასაჩივრება ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოში. კერძო საჩივარი უნდა პასუხობდეს სარჩელისათვის ვანონით დადგენილ მოთხოვნებს.

Şəxsi şikayət – Məhkəmə tərəfindən alınmış qərarın yenidən baş instansiya məhkəməsinə şikayət edilməsi. Şəxsi şikayət qanunla təyin olunmuşdur.

კვორუმი - დამსწრეთა მინიმალური რაოდენობა, რომელიც აუცილებელია, ამა თუ იმ ორგანოს (პარლამენტის, მთავრობის, კომიტეტის, საბჭოს სხდომა და ა.შ.) მიერ გადაწყვეტილების მისაღებად.

Yetərsay (kvorum) – bu və ya digər orqan tərəfindən alınan qərar üçün vacib olan (parlamenti (milli məclisin) hakimiyətin, komitətin, idarənin və.s.), iştirakçının ən az sayı.

კვოტა - დადგენილი წილი, მიღებული ნორմა, დასაშვები რაოდენობა.

Kvota (Pay) – təyin olunmuş pay, qəbul olunmuş norma, mümkün miqdardır.

კიბერდანაშაული – კომპიუტერულ სისტემაში უნებართვი შეღწევა.

Kibercinayət – Kompyuter sisteminə icazəsiz giriş.

კიბერტერორიზმი - კანონით დაცული კომპიუტერული ინფორმაციის მართლساწინააღმდეგო დაუფლება, მისი გამოყენება ან გამოყენებisi მუქარა, რაც ქმəniს მძიმე შედეგiს საშიშროებaს დa ხeლყoფaს სaზoგaდoეbriq უsaფrთbərəbəs აn სaხeლmfiqoş იnfiqərəbəs.

Kiberterorizm – qanunla qorunan kompyuter məlumatının qeyrihüquqi əldə etmək, ondan istifadə etmək və ya istifadə təhdidi. Bu da ağır nəticəli qorxu daşıyır və cəmiyyət təhlükəsizliyini və dövlət maraqlarını pozur.

კოდექსი - გaნsაზoღvruლo (ეrთgواრoვaნo) სaზoგaდoეbriq უrtiqərtoბa მoმfişesrinoგeბeლ სaმaრtლeბrriq ნoრmata სiსტeმaტiზeბuლo ნoრmატiულo აქტi (məd. სaქaრtვeლoს sиsбlоis სaმaრtლois კoდeქsio).

Kodeks – nəzərə alınmış (bircinsli) cəmiyyət əlaqələrinin qaydaya salan hüquqi normaların sistemləşdirilmiş normativ akt (məs. Gürcüstanın cinayət məcəlesi kodeksi).

კოდეგიური სასამართლო – სასამართლო შeმaდgენl{o}ba რoმeლiç წaმoდgēnoloi ეrთiზe მeტi მoსaმaრtლois aგaნ

Koleqiya məhkəməsi – birdən çox hakimin təqdim olunduğu məhkəmə tərkibi.

კოდეგიური სaჯaრo დaწeşeბuლeბa – სaჯaრo დaწeşeბuლeბa, რoმlоis ხeლmđwანeლo აn სataatbilo օrგaნo ეrთiზe მeტi პiრiis aგaნ შeđgəbə დa რoმeლშiç გaდaწqვeტiლeბeბs ეrთiზe მeტi პiრi ეrთoბlōiwađ იləgəbə აn ამfişađgəbəs.

~~~~~

Koleqiya ictiai müəssisə - rəhbər və ya toplantı orqanı birdən çox şəxstən ibarət olan və qərarların birdən çox şəxslər eyni zamanda alınan və hazırlanmış ictimai müəssisə.

კოლეგიური საჯარო დაწესებულების წევრი – საჯარო მოსამასახურე, რომელიც ხმის უფლებით მონაწილოებს კოლეგიური საჯარო დაწესებულების მიერ გადაწყვეტილების მიღებაში ან მომზადებაში.

Koleqiya ictimai müəssisəsinin üzvü – səs səlahiyyəti ilə koleqiya ictimai müəssisəsi tərəfindən qərar almada və ya hazırlanında iştirak edən ictimai işçi.

კოლექტური ხელშეკრულება - წერილობითი ფორმით დადგებული ხელშეკრულება, რომლიც ფორმდება დამსაქტებელსა და ორ ან მეტ დასაქმებულს – დასაქმებულთა გაერთიანებას შორის.

Kollektiv (toplu) müqavilə - işverənlər və iki və ya daha çox işçi - işçilərin birliyi arasında imzalanan yazılı formada bağlanmış müqavilə.

კომანდიტური საზოგადოება – იურიდიული პირის სტატუსის მქონე საწარმო (კომპანია), რომელშიც რამდენიმე პირი ერთანანი საფირმო სახელწოდებით ეწევა სამეწარმეო საქმიანობას. თუ საზოგადოების კრედიტორების წინაშე ერთი ან რამდენიმე პარტნიორის პასუხისმგებლობა განსაზღვრული საგარანტიო თანხის გადახდით შემოიფარგლება, საზოგადოების ასეთ პარტნიორებს წარმოადგენენ შეზღუდული პარტნიორები (კომანდიტები), ხოლო თუ სხვა პარტნიორების პასუხისმგებლობა შეზღუდული არ არის ასეთ შემთხვევაში სრული პარტნიორები

Məhdudlaşmış cəmiyyət – bir neçə şəxs eyni marka adı ilə iş fəaliyyəti göstərən, hüquqi şəxsin statusu olan istehsalat (şirkət). Əgər cəmiyyət kreditorlarının arasında bir və ya bir neçə partnyorun məsuliyyəti alınmış qarant məbləğinin ödənişi ilə əhatə olunursa, cəmiyyətin belə partnyorlarının məhdudlaşmış partnyorlar (komandirlər) təyin edir, ancaq əgər digər partnyorların məsuliyyəti mədudlaşmayıbsa, belə hallarda tam partnerlər (komplementlər) təyin edir.

**კომერციული საიდუმლოება – ინფორმაცია კომერციული ფასეულობის
მქონე გეგმის, ფორმულის, პროცესის, საშუალების თაობაზე ან
ნებისმიერი სხვა ინფორმაცია, რომელიც გამოიყენება საქონლის
საწარმოებლად, მოსამზადებლად, გადასამუშავებლად ან
მომსახურების გასაწევად, ან/და რომელიც წარმოადგენს სიახლეს
ან ტექნიკური შემოქმედების მნიშვნელოვან შედეგს, აგრეთვე სხვა
ინფორმაცია, რომლის გამოყენებამ შესაძლოა ზიანი მიაყენოს
პირის კონკურენტუნარიანობას. ინფორმაცია ადმინისტრაციული
ორგანოს შესახებ არ წარმოადგენს კომერციულ საიდუმლოებას.**

Komersiya (ticarət) sirləri – malın istehsalı, hazırlanması, düzəldilməsi və ya xidmət üçün istifadə olunan və/ya yenilik ya da texniki yaradıcılığın mühüm nəticəsini, evni zamanda açıqlanması səxsin konkurent imkanına ziyan verə

Digitized by srujanika@gmail.com

bilən komersial dəyəri olan məqsədin, formulaşın, prosesin, imkan və ya hər hansı bir digər komersial məlumat. İnzibati orqan haqqda olan məlumat, komersial sırrı təskil etmir.

კომპენსაცია - ზარალის მატერიალური ანაზღაურება.

Kompensasiya (təzminat) – maddi ziyanı, görə ödəniş.

კონტროლორენტი – შეთანხმება, რომლითაც მხარეები კისრულობენ პასუხისმგებლობას, საქმიანი კავშირებიდან წარმოშობილი მოთხოვნები და გადახდები შეიტანონ ანგარიშზე და ანგარიშის დახურვამდე მიიჩნიონ ხელშეუხებლად.

Kontokorent (anlaşma) – anlaşma, hansı ki, tərəflərin məsuliyyət daşıyacağını, iş münasibətlərindən yaranan tələbatlar və ödənişləri hesaba keçirsinlər və hesabın bağlanmasına görər müqavilə kimi hesab etmələrini bildirir.

კონტროლის პალატა – კონტროლის პალატა არის სახელმწიფო საფინანსო-ეკონომიკური კონტროლის უმაღლესი ორგანო. კონტროლის პალატა დამოუკიდებელია და ზედამხედველობს სახელმწიფო სახსრებისა და სახელმწიფოს სხვა მატერიალურ ფასულობათა გამოყენებასა და ხარჯებას.

Nəzarət palatası - nəzarət palatası dövlət maaliyə-iqdisadi nəzarətin ali orqanıdır.

Nəzərat palatası müstəqildir və nəzarətçiliyin dövlət xərclərini və dövlətin digər maddi dəyərlərinin istifadəsi və xərcləməsi.

კონსტიტუცია - ქვეყნის უზენაესი (ძირითადი) კანონი, რომლსაც უნდა შეესაბამებოდეს სახელმწიფოს ყველა სხვა სამართლებრივი აქტი. საქართველოს კონსტიტუცია მოიცავს ზოგად დებულებებს, საქართველოს მოქალაქეობის საკითხის მომწესრიგებელ ძირითად ნორმებს, ადამიანის ძირითად უფლებებესა და თავისუფლებებს, სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანიზების საქმიანობის მომწესრიგებელ ნორმებს (საქართველოს პარლამენტი, საქართველოს პრეზიდენტი, საქართველოს მთავრობა, სასამართლო ხელისუფლება). აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვან საკითხებს, როგორიცაა სახელმწიფო ფინანსები და კონტროლი, სახელმწიფოს თავდაცვა, ადგილობრივი თვითმმართველობა, კონსტიტუციის გადასინჯვალის წესი და გარდამავალი დებულებები

Konstitusiya – dövlətin bütün digər hüquqi aktlarıyla uyğunlaşması vacib olan, ölkənin ali (əsas) qanunu. Gürcüstanın konstitusiyası ümumi əsasnamələri özündə saxlayır, Gürcüstan vətəndaşlarının məsələlərinin düzəldən əsas normaları, insanların əsas hüquqlarını və azadlıqlarını, dövlət hakimiyyətinin ali orqanlarının fəaliyyətlərini, normalarını (Gürcüstanın parlamenti, Gürcüstanın prezidenti, Gürcüstanın hakimiyyəti, məhkəmə hakimiyyəti). Eyni zamanda digər vacib məsələləri, necə ki, dövlət maaliyəsi və nəzarəti, dövlətin qorunması, yerli hakimiyyət, konstitusiya yoxlanış qaydası və kecici əsasnamələr.

კონსტიტუციური კანონი – საქართველოს კონსტიტუციის განუყოფელი

ნაწილია. საქართველოს კონსტიტუციური კანონი მიიღება საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრულ შემთხვევებში (მაგ. ტერიტორიული სახელმწიფო ბრივი მოწყობის განსაზღვრისას).

Konstitusiya qanunu – Gürcüstanın konstitusiyasının ayrılmaz hissəsidir.

Gürcüstanın konstitusiya qanunu Gürcüstanın konstitusiyası əsasında nəzərə alınmış hallarda qəbul olur (məs. Dövlət ərazisini təşkiliini müəyyən edilməsi).

კონსტიტუციური შეთანხმება – შეთანხმება, საქართველოს სახელმწიფოსა და სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის. კონსტიტუციურ შეთანხმებას, თუ იგი არ ეწინააღმდეგება საქართველოს კონსტიტუციას და კონსტიტუციურ კანონს, აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა ყველა სხვა ნორმატული აქტის მიმართ.

Konstitusiya anlaşması - Gürcüstan hakimiyəti və apostolik heç kimə tabe pravoslav kilsə arasında anlaşma. Konstitusiya anlaşması, əgər o, bütün digər normativ aktlardan nisbətən hüquqi gücə malik olan konstitusiya qanununa Gürcüstanın konstitusiyasının əleyhinə deyilsə.

კონტრაბანდა - საქართველოს ეკონომიკურ საზღვარზე დიდი ოდენობით მოძრავი ნივთის გადატანა ან გადმოტანა, ჩადენილი სახელმწიფო კონტროლის გვერდის ავლით ან მისგან მალულად, დოკუმენტის ან იდენტიფიკაციის საშუალების მოტყუებითი გამოყენებით, სასაქონლო დეპლარაციაში ყალბი მონაცემების შეტანით.

Qaçq mal – Gürcüstanın iqtisadi sərhədində böyük miqdarda daşınan malın keçirilməsi və ya gətirilməsi, dövlət nəzarətindən yan keçib və ya ondan gizli sənədin, ya da identifikasiya vasitəsi ilə aldadıb istifadə edərək, mülki bəyanətin saxta məlumatı yazdırılması cinayətdir.

კონტრაპენტი - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის შესაბამისად ხელშეკრულების მონაწილე ფიზიკური ან იურიდიული პირი, ხელშეკრულების მხარე.

Kontrahent (müqavilə tərəfi) – Gürcüstanın vətəndaş hüquq qanunvericiliyi əsasında müqavilə iştirakçısı fiziki və ya hüquqi şəxs, müqavilə tərəfi.

კონტრაქტი - ხელშეკრულება, შეთანხმება, რომელიც განსაზღვრავს მისი დამტები მხარეების უფლებებსა და ვალდებულებებს.

Kontrakt – imzalayan tərəflərin hüquqlarını və məsuliyətini nəzərə alan müqavilə, anlasma.

კონტრაფუნქციული საქონელი - ნებისმიერი საქონელი, მათ შორის, შესაფუთი საქონელი, რომელზედაც უწევბართვოდა მოთავსებული იმ სასაქონლო ნიშნის იდენტური სასაქონლო ნიშანი, რომელიც კანონიერად არის რეგისტრირებული ამსაქონელთან დაკავშირებით ან არსებითად არ გაშვებული აღნიშნული სასაქონლო ნიშნისაგან.

~~~~~  
და, აქედან გამომდინარე, არღვევს საქართველოს კანონმდებლობით  
დადგენილ სასაქონლო ნიშნის მფლობელის უფლებებს.

Saxta mal – hər hansı bir mal, eyni zamanda, paketləmə mal hansı ki, üzərinə icazəsiz icari marka, eyni nişanı vurulub, hansı ki, hüquqi olaraq qeydiyyatdan keçməyib, bu malla əlaqədər və ya qeyd olunmuş ticari markadan fərqlənmir və bundan etibarən Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş mal markası sahibinin hüququnu pozur.

**კონტროლირებადი მიწოდება** – დანაშაულის გასახსნელად,  
დანაშაულის ჩამდენი პირის გამოსავლენად საქართველოს  
ფარგლებში (ხოლო საერთაშორისო ხელშეკრულებით  
გათვალისწინებულ შემთხვევაში – საქართველოს ფარგლებს  
გარეთაც), საქართველოს ფარგლებს გარედან საქართველოში  
ან საქართველოს გავლით ნივთიერი მტკიცებულების ან ისეთი  
საგნის კონტროლირებადი გადაადგილება, რომლის თავისუფალი  
რეალიზება კანონით აკრძალული ან შეზღუდულია.

Nezaret çatdırılması – cinayəti açmaq məqsədi ilə, cinayət işləyən şəxsin aşkar edilməsi üçün Gürcüstan ərazisində və (ancaq beynəlxalq müqaviləsi ilə nezərə alınmış qayda ilə - Gürcüstandan kənarda), kənarda Gürcüstana və Gürcüstandan keçən əşya sübutunun və ya elə bir əşyanın nezərəti yer dəyişməsi, hansı ki, azad realizasiyası qanunla qadağandır və ya məhdudlaşdır.

**კონფისკაცია (ქონების ჩამორთმევა)** – დანაშაულის საგნის ან/და  
იარაღის, დანაშაულის ჩასადენად გამიზნული ნივთის ან/და  
დანაშაულებრიզი გზით მოპოვებული ქონების სახელმწიფოს  
სასარგებლოდ უსასყიდლოდ ჩამორთმევა

Müsadirə - (Mülkin əldən alınması) – Cinayət əşyasını və/ya silahın, cinayət işləməyə məqsədləşmiş maddənin və/ya cinayətlə əldə edilmiş mülkün Dövlət keyhinə ödənişsiz əldən alınması.

**კოռპურატივი** - işuridənmiş პირის სტატუსის მქონე საჩარმო (კომპანია), rəməməliç დაფუძნებულია წევრata შრომით საქმიანობაზე; ან წევრata მეურნეობის განვითარებისა და შემოსავლების გადიდების მიზნით შექმნილი საზოგადოება, rəməmlisi ამოცანაა MİS წევრata ინტერესების დაკმაყოფილება და iQI მიმართულi აR აRiS უპირატესად მოგების მიღებაზე.

Kooperativ – üzvlərinin iş fəaliyyətinin əsasında qurulan hüquqi şəxsin statusu olan istehsalat (şirkət); və ya üzvlərin təsərüfatının inkişafı və gelirin artması məqsədi ilə yaranmış cəmiyyət, hansının ki, məqsədi onun üzvünün marağının razılışması və o, qazancın almasına istiqamətlənib.

**კორუფცია (საჯარო სამსახურში)** – საჯარო მəsəsəməsəkçərəsi მიერ თənəvəmdənəmədi ან მəsətən დაკავშირებული შესაძლებლობის გaმoყeნებa კaნoნiт აკrძaლuლi ქoнeбrиzo აn სbza სiкzetiSi მiღeбiSi მiზnიt, აgرeтw მiсt გaდaცeმa აn მiсt დaკaნoნeбa დa დaკaნoნeбa ხeლiSi შeწyрoბa.

~~~~~

Korrupsiya (İctimai xidmətdə) – Qanunla qadağan olan mülki və ya digər yaxışlığın qəbulu məqsədi ilə, eyni zamanda bu yxşılığın verilməsi, ya da onun qəbulu və qanunlaşmasında yardımında ictimai xidmətçi tərəfindən vəzifənin və ya onunla əlaqədar imkanların istifadəsi.

კორუფციული სამართალდარღვევა - ქმედება, რომელიც შეიცავს კორუფცiyos ნიშნებს და რომლისთვისაც კანონით გათვალისწინებულია დისციპლინური, ადმინისტრაციული ან სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა.

Korupsiyalı hüquq pozma – korupsiyanın əməllərini və qanunla nəzərə alınmış nizamlı, inzibati və ya cinayət hüquqi cavabkerliyi nəzərə alan hərəkət.

კრედიტი (საბანკო) – ხელშეკრულების საფუძველზე სესხის საბით გაცემული სასყიდლიანი კრედიტი.

Kredit (bank) – Müqavilə əsasında borcda verilmiş ödənişli kredit.

კრედიტი (იპოთეკური) - კრედიტი, რომელიც უძრავი ქონების iპოთეკით დატვირտვის საფუძველზე გაიცემა.

Kredit (ipotek) – Daşınmaz mülkün yüksəlməsi əsasında verilən kredit.

კრედიტორი – ვალడებულების ერთ-ეրთi მხარე, რომელსაც უფლება აქ्स მოსთხოვის მეორე მხარეს – დებtiტორს, განსაზღვრული მოქმედების შესრულებə ან რაიმə მoქმედeბiს შeşrūlēbidiსaგaნ თaვiს შeკaვəbə.

Kreditor (borc verən) – ikinci tərəfdən tələb etmə səlahiyyəti olan – debitora (borcluya) müəyyən hərəkətin həyata keçirilməsi və ya hər hansı bir hərəkətin həyata keçməsindən imtina etdirməkdə, məsuliyyətçiliyin bir tərəfi.

კომერციული მოსყიდვა - პiრiსaთvɔiს, რoმeლiც სaწaრməშi აn სbვa ორგaნiზaცiაშi აbორცiელებiს ხeლმdლვaნeლoბiт, წaრməმaდgენlლoბiт აn სbვa სbცiიaლuრ უფლებaმoსiიlებaს, ფuლiს აn/დa სbვa რaიmę აrაmაrთlზoმiერi უპiრaტiსoბiს შetaვaზeბa, დaპiრeბa, გaდaცeმa აn გaწeვa, მiს აn სbვa პiრiს სaსaრgებlლoდ რata მaნ გaნaბoრცiელoნs რaიmę ქmēdēbə აn თaვi შeკaვaვoს რaიmę ქmēdēbəiს გaნbორცiელeбiსaგaნ, თaვiսi სaმaსaբuრgებriვi ვaლdეbუlლeბiს დaრღვeვiт, მoმsყiდwეlიs აn სbვa პiრiს იnტeრeსbidiსaთvɔiს.

Kommersiya rüşvətxorluğu –, Fabrikada və ya başqa təşkilatda rəhbərlik, nümayəndə və ya digər xüsusi məsuliyyəti olan, pul və/ya başqa nəisə qeyri hüquqi üstünlük təklifi, söz verməsi, öz işinin məsuliyyətini pozmaqa rüşvəti o və ya başqa şəxsin leyhin rüşvət verənin və ya başqa şəxsin maraqlarını qorumaq məqsədi ilə, hər hansı bir hərəkəti həyata keçirib keçirməmək.

კულტურული მემკiდრეობა – მaტeრiალuრi ღiრeბuლeბiს მjონe ნiვtეbdi დa ნaმuშeგeრeბi, რoმlებsაც გaაkиniaთ მbატeრuლi, ეstteტiკuრi, iსტoრiულi აn სbვa ღiრeბuლeბa დa დaკaვშiრeბuლn აrიaნ ქeკyნiს iსტoრiულ გaნwიtარeბaსtაn.

~~~~~  
Mədəni irs – bədii, estetik, tarixi və ya digər dəyəri olan və ölkənin tarixi inkişafı ilə əlaqədar maddi dəyəri olan əşya və işləntilər.

**კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა** - სამართლებრივ, სამეცნიერო-კვლევით, სარეაბილიტაციო, საინფორმაციო და საგანმანათლებლო ღონისძიებətə ერთənəbdənəməbədə, რომლის მიზანია კულტურული მემკვიდრეობის სრული მრავალფეროვნებətə შენარჩუნებə და მისი მდგრადი განვითარების უზრუნველყოფა.

Mədəni irsin qorunması – məqsədi mədəni irsin tam müxtəlifliyi ilə qoruma və onun dayaniqli inkişafının müdafiəsi olan hüquqi, elmi-tədqiqatlı, reabilitasiya, məlumat və təhsilili tədbirlərin birliyi.

### ლ

**ლატენტური** - ფარული, გარეგნულად გამოუმჯდავნებəლი.

Latent (qizli) - Gizli, görünüşün ifşali.

**ლეგალიზაცია** - - დაკანონებə, ანუ კანონიერ მდგომარეობაში გადასვლა და სამართლებრივი ძალის მიზნებə.

Leqallaşma – qanunlaşdırma, yəni hüquqi vəziyyətə keçmə və hüquqi qüvvə verilməsi.

**ლეგალიზაცია უკანონ შემოსვლის (ფულის გათეთრებə)** - უკანონ ან დაუსაბუთებəლი ქonənəbəsətəvəs კანონიერი სəbəs მიცემə (მəg. ქonənəbətə სარგებლობə, ქonənəbəs შექəfə, ფლობə ან სხვა მოქმედებə) მიəsi უკანონ წარმოშობის დაფaრვის მiზnიt.

Qeyri hüquqi gəlirin leqallaşması (Çirkli Pulların Yuyulması) – qeyri hüquqi mənşəsini ört-basdır etmək məqsədi ilə, qeyri hüquqi və ya təsdiqlənməmiş mülkə hüquqi şəkil vermə (məs. Mülklə istifadə, mülk almaq, sahiblik və ya başqa hərəkət).

**ლეგატი** - მამკვიდრებლის მiერ მემკვიდრისətəvəs დაკისრებული ვალდებულებə, რომელiç მემკვიდrემ უნდა შეjaşrulənəs სამკვიდrოs ხaრχზə, ეrəti აn რaმdęnebəmə პiრiis სaსaრgębllənd.

Leqat – miras verən bir və ya bir neçə çəxsin leyhinə miras alanın xərcinə həyatə keçirsin, miras verən miras alana buraxan məsuliyyət.

**ლეგიტιმაცია** - - რaმiđe ქmēdəbəs აn ფaქტiis სaმaრtლiაnbəbəs დa კaнoнiеrəbəs აləiаrəbəs.

Legitimlik – hər hansı bir hərəkət və ya faktın hüquqi və qanuniliyinin qeyd olunması.

**ლიზინგი** - ხeლşeკruləbə, რomləlis ssaფuzwəlebə ლiზiნgis გaმცeმi ვaლdębūləia ლiზiნgis მiმdębəs სaრgęblləbə გaდaსcəs გaნsაზdვruləi ქonəbə ხeლşeკruləbətə დa təjmələi ვađiit. ლiზiნgis მiმdębətə თaვiსmərəi ვaლdębūləi გaდaიხađoს

~~~~~

შეთანხმებული საზღაური.

Lizinq – məhəkəmə və ya hüquqi şəxsnin portniyorları tərəfindən, Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş qayda ilə ləğv edilməsi məqsədi ilə istehsalatçı hüquqi şəxsin işinin dayandırılması.

ლიცენზია - ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული პერიოდის საფუძველზე პირისათვის მინიჭებული უფლება, განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით განახორციელოს რაიმე საქმიანობა კანონით დადგენილი პირობების დაცვით.

Lisenziya – inzibati orqan tərəfindən inzibati aktın əsasında şəxsə verilən səlahiyyət, qanunla təyin edilmiş qayda əsərində təyin edilmiş, ya da edilməmiş müddətlə hər hansı bir işin həyata keçirməsi.

ლოგოტიპი - საფირმო, სასაქონლო ნიშანი, რომელიც ჩვეულებრივ მონოპოლიურად გამოიყენება შესაბამისი საქონლის გამომშვები საწარმოს მიერ.

Logo – monopol olaraq uyğun malın istehsalı edən tərəfindən istifadə olunan, brend, mal nişanəsi.

ლოკალური - ადგილობრივი, გარკვეულ საზღვრებს შორის მდებარე, მოკლელი, გავრცელებული.

Lokal (yerli) – yerli, bəzən sərhədlərdən kanar yerləşən, düşən, yayılan.

ლოგაუტი - დავის შემთხვევაში დამსაქმებლის დროებითი ნებაყოფლობითი უარი შრომითი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებების მთლიანად ან ნაწილობრივ შესრულებაზე.

Lokavt – dava hallarında iş verilənin bir müddətlik öz istəyi ilə, iş müqaviləsi əsasında nəzərə alınmış məsuliyyətin tam və ya yarı həyata keçirməsində imtiñası.

6

მაგისტრატი მოსამართლე - მოსამართლე, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პატებორიის მარტივი დავები.

Hakim maqistratı – Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş növlərin asand davalarını müzakirə etməyə səlahətli məhkəmə.

მავნე ნივთიერება - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, ნებისმიერი ნივთიერება, რომელიც ახდენს ან რომელმაც შეიძლება მოახდინოს უარყოფითი ზეგავლენა ადამიანის სიკონცლეება და ჯანმრთელობაზე, აგრეთვი გარემოზე.

Ziyankar maddə - insanların hayatı və sağlamlığına eyni zamanda mühitə müəyyən təsir göstərən və ya göstərə bilən, Gürcüstanın cinayət məcəlləsi

qanunvericiliyi əsasında, hər hansı bir maddə.

მაკვიდრებელი (მოანდერძე) - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, პირი რომლის ქონებაც რჩება მეკვიდრეს მისი გარდაცვალების შემდეგ.

Mirasçı (vəsiyəti yazan) - Gürcüstanın vətəndaş hüququnun qanunvericiliyi əsasında, vəfatından sonra mülkü mirasçısına qalan şəxs.

მანდატური - მოხელე, რომელიც უზრუნველყოფს წესრიგს
სასამართლოში.

Mandatur – Məhkəmədə qaydalara nəzərət edən şəxs.

მართლზომიერი რისკი – საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, გამართლებული რისკი, რომელიც საზოგადოებრივად სასარგებლო მიზნის მისაღწევად არის ჩადენილი, თუმცა აზიანებს სხვის სამართლებრივ სიკეთეს. მართლზომიერი რისკი წარმოადგენს, მართლწინააღმდეგობის გამომრიცხავ გარემოებას.

Qanuni risk – cəmiyyətin xeyri məqsədi ilə işlənmiş ancaq başqa hüquqi məsələrlə ziyan verən, Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında doğruladılmış risk.

მართლწესრიგი - კანონიერებაზე დამყარებული საზოგადოებრივი წესრიგი, არსებული სამართლებრივი რეჟიმი.

Hüquqi qayda - qanunluğa əsaslanan cəmiyyət qaydaları, mövcud olan hüquqi rejim.

მარტინებელი – პირი, რომელიც ავალებს წარმომადგენელს, რომ მისი სახელით და მისი ინტერესების შესაბამისად განახორციელოს საპროცესო ან სხვა მოქმედებები სასამართლოში ან მის გარეთ.

İnandırıcı – məhkəmədə və ya məhkəmədən kanarda öz maraqlarına uyğun olaraq nümayəndəsinə onun adı ilə məhkəmə prəsesi və ya digər hərəkətlər həyata keçirməsini məsuliyyətləndirən şəsx.

მედიაცია – პროცესი რომლის დროსაც ნეიტრალური პირი ეხმარება დავის მონაწილეებს სადაც საკითხის გაანალიზებასა და კომპრომისის გზით შეთანხმების მიღწევაში.

Mediasiya (vasitəçilik) – neytral şəxsin dava iştirakçılara dava məsələlərinin analizlər və kompromis yolu ilə razılışma qərarına yardım edən məhkəmə prosesi.

მეკომბრეობა—წყლის ხომალდზე ან სხვა მცურავსა შუალებაზე თავდასხმა სხვისი ნივთის დასუფლებლად, მისი მართლასაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, ჩადენილი ძალადობით ან ძალადობის მუქარით.

Piratlıq (korsanlıq) – onun qeyri hüquqi sahiblənmə məqsədi ilə, işlədiyi cinayətlə

və ya cinayət təhdidi ilə başqasının malına sahib çıxmaq üçün su gəmisi və ya digər üzüçü vasitələrə hücumu.

მექანიზმები კანონით - კანონით მექანიზმების დროს თანახმობი
წილის უფლებით მექანიზმებად ითვლებათ: I რიგში -
გარდაცვლილის შვილები; გარდაცვლილის შვილი, რომელიც მისი
სიკვდილის შემდეგ დაიბადა; მეუღლე; მშობლები (მშვილებლები);
ნაშვილები; II რიგში - გარდაცვლილის დები და მმები; III რიგში -
ბებია და პაპა; IV რიგში - ბიძები (დედის ძმა, მამის ძმა), დეიდები
და მამიდები; V რიგში - ბიძაშვილები, დეიდაშვილები და
მამიდაშვილები.

Qanunla mirasçılar - qanunla mirasçılıq zamanı, bərabər paylı hüquq mirsaçıları:

I. Növbədə - vəfat edən övladları; mərhumun vəfatından sonra doğulan övladı; həyat yoldaşı; valideini(ləri); övladlıq; II. Növbədə - mərhumun bacı qardaşları; III. Növbədə - qoca nənə və babası; IV. Növbədə - əmi-dayılar, xalalar və bibilər; V. Növbədə - əmi-dayı övladları, xala uşaqları, bibi övladları.

მეცნიერება - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, გარდაცვლილი პირის (მაცნებელის) ქონების გადასვლა სხვა პირებზე (მეცნიერებზე) კანონით ან ანდერძით, ანდა ორივე საფუძვლით.

Mirasçılıq – Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvriciliyi əsasında, vəfat edilmiş şəxsin (miras buraxanın) mülkünün qanunla və ya vəsiyyətnamə ilə, ya da ikisinin əsasında, başqa şəxsə kecməsi (mirasçıya).

მექანიზმითი ტრანსმისია - სამკვიდროს განხსნის შემდეგ, მაგრამ სამკვიდროს მიღებამდე, მექანიზმის გარდაცვალების შემთხვევაში, სამკვიდროდან მისი წილის მიღების უფლების გადასვლა მის მექანიზმებზე.

İrsi transmisiya – vəsiyyətnamayı açıldıdan sonra, ancaq mirası qəbul etmədikdən, mirasçının vəfati hallarında, vəsiyyətnamədəki mirasda onun payına düşənin mirasçılarına keçməsi.

მენარდე - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, ნარდობის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირი, რომელიც კისრულობს სამუშაოს შესრულების ვალდებულებას, ამ ხელშეკრულებით გათვლისწინებული პირობების შესაბამისად.

Podratçı (yüklenici) – müqavilədə nəzərə alınmış qaydalar əsasında məsuliyyəti boynuna alan, Gürcüstanın vətəndaş hüququnun vəcibiliyi əsasında, podratçı müqaviləsi ilə nəzərə alınmış şəxs.

მესაკუთრე - პირი, რომელიც ახორციელებს ქონების ფაქტობრივ ფლობასა და განკარგვას.

Sahib – mülkün faktik sahibliyini və sərancamını həyata keçirən şəx.

მესამე პირი - პირი, რომელიც უშუალოდ არ მონაწილეობს

~~~~~  
سازمانی این بروزگاری و عرتویه را تولید کرد، مگر آنکه شناسانه این اتفاق را با این دلایل در نظر گیرند.

Üçüncü şəxs – ümumiyyətə hüquqi əlaqələrdə iştirak etməyən, ancaq bu əlaqələrə qarşı qanuni maraqı olan şəxs.

**مئسماج პირები დამოუკიდებელი სასარჩელო მოთხოვნით** –  
SASASARATLLOSHI SAKJMIOS MELVLELLONBOS DOROL, TITOTOLEULIO  
DAANBLERURSEBLULIO PIRIOS UZFLYEB, GABACBASDOLIS DAMOUCUKIDEBELELI  
MOTBOMZBNA DAQWIS SAGABNCHI AN MIOS NAFILCHI, ASSEGE ALDRAS SAKHKELELI  
OMRIVZE AN ERTO-ERTO MEBAROS MIMARAT MEBARGETA ZAJERKOBOS  
DAFBYEBAMDQE. MESSAMER PIRIOS SAKHKELELOS MIDLUBA DA GABNBOLWA HARMOMEBOS  
SAJERTO RUEBOS DABZIOT.

Üçüncü şəxslər müstəqil şikayət tələblər ilə – məhkəmə prosesi zamanı, hər bir maraqlanan şəxsin hüququ, davamın məsələsi və ya yarısı haqqda müstəqil tələb təyin etsin, eyni zamanda hər iki və ya bir tərəfin deyişdirilməsindən öncə iddiasının bildirsin. Üçüncü şəxsin iddiasının qəbulu və müzakirəsi ümumi qaydalarla həyata keçir.

**მეწარმესუბიექტი** - SAKJARATVLELOLS GABNBMDQEBLONBOS MIDHEFVOT,  
ASERTAAD MIOPIKHNEWA INBDIWIQIDUZALULRI MEGJARME, SLOLIDADAARULIO  
ZASUZHISIMGBEBLONBOS SAKHOMGAZDOWBA (SAS), ZOMDABNDIUTLRI  
SAKHOMGAZDOWBA (ZS), SHETDZUDULIO PASHUZHISIMGBEBLONBOS SAKHOMGAZDOWBA  
(ZB), SAAZCIO SAKHOMGAZDOWBA (LB, KOMRKOMRACIO) DA KOMPAERABTVO.

Sahib – iş götürən (firmanın, biamesin) – Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında belə şəxslər, fərdi ihsetsalatçı, həmrəy məsuliyyətli cəmiyyət (HMC), komandit cəmiyyəti (KC), məhdudlaşmış məsuliyyət cəmiyyəti (MMC), səhmdar cəmiyyət (SC, korporasiya) və koorporativ.

**მეურვეობა** - MOKJALAJETA PIRADA DUA KJONEBRIVOI UZFLYEBOSA DA  
INBLERURSEBOS DABZIOT SAKSARATLUGBRIVOI FOMRMA, ROMERLIOQ RUESEDFEBAS  
SHVODI FLLIOS ASASZ MIOUDREZVELE BAWSHCHI, AGRERETVZE, PIRCHI, ROMERLIOQ  
SAKASARATLLOLS MIOER ALOIAJERBEULIA KMBEDUZUNBANROND AWADEMUYOMZONBOS  
AN KZUASUZLUBRIBOS GADM. MEGURVZEBOSA UREZSEDFEBAS BAWSHZ, ROMERLIOQ  
MMONBLLEGEBOS GA'RDAZVADLUGEBOS, AWADEMUYOMZONBOS AN SBZQA MIOZHEZIOT  
DA'RHA MMONBLLEGEBOS MEGTVAZLUPURGEONBOS GARAQE. KMBEDUZUNBANROND  
ALOIAJERBEUL PIRIS MEGURVZEBOS UREZSEDFEBAS, RA'DQABA'CA MAS A'R SHIZULGELIA  
DAAMOUCUKIDEBELLAQ GABNBOMRACIYELOLS TA'ZIVSIDI UZFLYEBEBI DA  
SHJASURULOLS MOKWAZLUGEBEBI.

Qəyyumluq – yeddi yaşına çatmayan uşaqlarda formallaşan, eyni zamanda məhkəmə tərəfindən xəstəlik və ya bilik eksikliyi səbəbindən qabiliyyətsiz vətəndaşların birbaşa və mülki hüquqlarının və maraqlarının qorunmasının qanuni forması. Qəyyumluq validelərinin vəfati, xəstəliyi və ya digər səbəblərə görə valide nəzarətindən kənəar qalan uşaqlara yayılır. Qabiliyyətsiz tanınmış şəxsə qəyyumluq aiddir çünki o, müstəqil olaraq öz hüquqlarını və məsuliyyətlərini yerinə yetirə bilmir.

~~~~~

oo

მზრუნველობა - მოქალაქეთა პირადი და ქონებრივი უფლებებისა და ინტერესების დაცვის სამართლებრივი ფორმა, რომელიც წესდება არასრულწლოვანზე 7 წლის ასაკიდან 18 წლამდე. მზრუნველობა წესდება აგრეთვე სრულწლოვან ქმედუნარიან პირზე მისი თხოვნით, თუ მას თავისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო არ შეუძლია დამოუკიდებლად განახორციელოს თავისი უფლებები და შეასრულოს თავისი მოვალეობები.

Qayğı – kiçik yaşlılarında 7-dən 18-na qədər vətəndaşların birbaşa və mülki hüquqlarının və maraqlarının qorunmasının qanuni forması. Qayğı 18 yaşıdan artıq olan şəxslə öz istəyi ilə davam edə bilər, çünki o, müstəqil olaraq öz hüquqlarını və məsuliyyətlərini yerinə yetirə bilmir.

მთავარი სხდომა – ზეპირი მოსმენა, რომლის დროსაც სასამართლო განიხილავს უშუალოდ სასარჩელო მოთხოვნის ფაქტობრივ და სამართლებრივ მართებულობას.

Əsas görüş – Məhkəmə tərəfindən iddiaçının faktiki və hüquqi tələbinin qərarını müzakirə edən, şifahi dinləyiş.

მიბარება – bəyləşqərəvəllərə, რომლითაც შემნახველი კისრულობს ვალდებულებəs შəhərinə მიმბარებლის მიერ მისտəvisi ჩაბარებული მომərəvi ნივთი. მიბარებə უსəsəyidəllərə, თუ შətəbanəməbədit სხვა რამ არ არის გaтəvaлloisfənəbələrə.

Tapşırmaq – saxlayan tapşırınan ona verdiyi hərəkətli maddənin saxlaması öhdəliyini alan müqavilə. Əgər başqa şey nəzərə alınmayıbsa tapşırma ödənişsizdir.

მივლინებə - დამსაქმებლის მiეr დასაქმებულის სამუშაო ადგილის დროებəit შəcəvələ, სამუშაოს ინტერესებəidən გaმomმadınaრe.

Səyahət – iş yerinin maraqları ilə bağlı, işləyənin iş yerinin bir müddətlik dəyişməsi.

მითვისებəანგაფლანგვა-საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექ्सით გaтəvaлloisfənəbələrə დანəşəyəlli, რომელიც გülləsiს მəməbəs სხviსi ნiвtəi აn ქənəbərriwə უფლებəbəs მaრtələsəfənəa აləmdəgərə მiтvəisəbəs აn გaფlənənгvəs, თu ეs ნiвtəi აn ქənəbərriwə უflebə მiყvəfəbənə მiმtəvəisəbələi აn გaმfлənənгvələi მaрtələtəməi მfələnəbələnəbəs აn გaმfəbələnəbəs.

Qanunsuz mənimsəmə və ya israfçılıq – əgər bu maddə və ya mülki hüquq mənimsəyicinin və ya israfçının hüquqi sahibliyində və ya idarəsində olubsa, başqa şəxsin maddəsinin və ya mülki hüququnu qeyri qanuni mənimsəmə və ya dağıtmığı nəzərə alan Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında cinayət.

მიკრო ბიზნესი – საქართველოს სaგaდaსaხaდo კaნoნmდeბllənəbəs სaფlləbzəgəllənə, აsętəi სტaტuşo შəiđləbə მiئnəiğənə ფiზiკuş პiრs, რoმeლiç აn იyjənəbə დaქiრaვeбuл პiრtə შrəməs დa

დამოუკიდებლადეწევაკეონომიკურსაქმიანობას, რომლიდანაცმის მიერ მისალები ჯამური ერთობლივი შემოსავალი კალენდარული წლის განმავლობაში არ აღემატება 30 000 ლარს.

Mikro biznes – Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi əsasında, belə statusu kiralı şəxslərin işindən istifadə etməyən və iqtisadi işdə hansının ki, onun alacağı birləş gəlirin təqvim ili ərzində 30 000 larını keçməyən müstəqil fəaliyyət göstərən şəxsə verilə bilər.

მიუკერძოებლობა (მოსამართლის) – მართლმასჯულების განხორციელების პრინციპი რომლის საფუძველზეც, მოსამართლე ვერ მიიღებს მონაწილეობას საქმის განხილვაში, თუ იგი ამ საქმესთან დაკავშირებით ადრე მონაწილეობდა საქმის წარმოქმაში.

Qərəksizlik (hakimin) – Əgər o, bu işlə əlaqədar daha once işin yürüməsində çalışabsa, əsasında, hakim işin müzakirəsində iştirak edə bilməyən ədaləti həyata keçirmə prinsipi.

მიუღებელი შემოსავალი - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, ის სარგებელი, რომელსაც მიიღებდა პირი, სხვის მიერ მის მიმართ ნაკისრი ვალდებულება ჯეროვნად რომ შესრულებულიყო.

Alınmayan gəlir – Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında, başqası tərəfindən boyun olduğu öhdəliklər həyata keçsə o faydalarını şəxs alardı.

მკვლელობა - საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც ადამიანის სიცოცხლის წინააღმდეგა ჩადցənələr.

Adam öldürmə (qatillik) – İnsanın həyatına qarşı işlənmiş, Gürcüstanın cinayət məcəlləsi kodeksi əsasında, cinayət.

მოგების გადასახადი – საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედvიt, იმ მოგების დაბეგვრა რომელსაც იღებს საქართველოს რეზიდენტი საწარმო, აგრეთəz ის არარეზიდენტი საწარმო რომელიც საქართველოში ახორციელებს საქმიანობას მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით ან/და შემოსავალს იღებს საქართველოში არსებული წყარօდან.

Gəlir vergisi – Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi əsasında, o gəlirə vergiqoyma hansını ki Gürcüstanın rezident istehsalı alır, eyni zamanda qeyri rezident istehsalat hansı ki, Gürcüstanda fəaliyyətin daimi müəssisə vasitəsi ilə həyata keçirir və ya gəliri Gürcüstanda mövcud olan mənbələrdən alır.

მოვალე – პირი, რომელსაც აკისრია ვალდებულება კრედიტორის წინაშე.

მოთხოვნა - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით,

ნებისმიერი ვალი ან ვალდებულების შესრულების მოთხოვნა, რომლის შესრულების მივალეობა ან შეუსრულებლობისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრება მოვალეს.

Tələbat – həyata keçirmə məsuliyyəti və ya həyata keçirilməsi üçün borclunun cavabkarlığında olan, Gürcüstanın vətəndaş qanunvericiliyi əsasında, həm hansi bir borc və ya məsuliyyətin həyata keçirmə tələbi.

მოთხოვნის დათმობა - კრედიტორის მიერ მოვალის მიმართ არსებული მოთხოვნის მესამე პირისათვის გადაცემა სასყიდლით ან უსასესყიდლოდ.

Tələbin güzəşti – kreditor tərəfindən borcluya mövcud olan tələbin üçüncü şəxsə pulla və ya pulsuz verilməsi.

მომსახურების გაწევა - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, სხვა პირისთვის მისივე ნებით, სასყიდლით ან უსასყიდლოდ ისეთი მოქმედების შესრულება (მომსახურება), რომელიც არ გულისხმობს საჭიროის მიწოდებას.

Xidmət etmək – Gürcüstanın vətəndaş hüququnun qanunvericiliyi əsasında, başqa şəxslər onun istəyi ilə pulla və ya pulsuz elə bir hərəkətin həyata keçirilməsi (xidməti), hansı ki, mal verməni nəzərdə tutmur.

მომსმარებელი – პირადი საჭიროებისათვის საქონლის (მომსახურების, სამუშაოს) გამომყენებელი, შემძენი, შემკვეთი ან ასეთი განზრახვის მქონე მოქალაქე.

İstifadəçi – bir başa lazımlığı üçün maldan (xidməttdən, işdən) istifadə edən, alan, sifaris verən və ya belə niyyətli vətəndaslar.

მომსხვეველი მოსამართლე – სასამართლო კოლეგიის წევრი,
რომელსაც ევალება საქმის მომზადება მის ზეპირ მოსმენაზე
განსახილველად, აგრეთვე სასამართლო სხდომის გახსნა და
წარმართვა.

Məruzəçi hakim – şifahi dinləmədə müzakirə üçün işi hazırlanma məsuliyyəti olan, eyni zamanda məhkəmə duruşunu açma və keçirmə məsuliyyətli, məhkəmə koleqiyasının üzvü.

მონაცემები პერსონალური - საჯარო ინფორმაცია, რომელიც პირის იდენტური კვადრის შესაძლებლობას იძლევა.

Səxsi məlumatlar – səxsin identifikasiyasının imkanını varadan ictimai məlumat.

მონაბიძეს **თანამედროვე** **პირობებში** **ჩაყენება**
პირისათვის პიროვნებისაიდენტიფიკაციოდოკუმენტების
ჩამორთმევა, თავისუფალი გადაადგილების უფლების შეზღუდვა,
ოჯახთან კავშირის, მათ შორის, მიმოწერისა და სატელეფონო
კონტაქტების, აკრძალვა, კულტურული იზოლაცია, პატივისა
და ღირსების შემლახველ პირობებში ჩაყენება ან ყოველგვარი
ანაზღაურების გარეშე ან არაადეკვატური ანაზღაურებით მუშაობის

იძულება.

Köləliyin müasir zamana yerləştirilməsi – şəxsə şəxsin identifikasiya sənədlərinin əlindən alması, rahat yerdəyişmə imkanını yasaklamaq, ailə ilə əlaqəni, eyni zamanda yazı və telefon əlaqələrinin qadağanı, mədəniyyətdən izolyasiya, namus və qeyrətinə zərər verməsini əhatə edən şəraitlərə salma, ödənişsiz və qeyri adekvat təzminatla, zorla çalışdırma.

მოპასუხე – პირი, რომლის წინააღმდეგაც მოსარჩევებ წარადგინა სარჩელი სასამართლოში. მოპასუხე შესაძლოა იყოს როგორც ფიზიკური ასევე იურიდიული პირი.

Cavab verən - əlehinə iddiacı təqdim edən məhkəmədə şikoyəti olan şəxsə cavab verən, necə ki, fiziki eləcə də hüquqi şəxsdir.

მორიგება – მოდავე მხარეთა შეთანხმება, რომლითაც განისაზღვრება მორიგების პირობები და სრულდება საქმის წარმოება.

Razlaşma – razılaşmanın şərtləri qoyulan və işin dayandırıldığı, davaçı tərəfələrin razılışması.

მოსამართლე - სასამართლო ხელისუფლების წარმომადგენელი პირი, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით არჩეული ან დანიშნულია მოსამართლედ და ერთპიროვნულად ან კოლეგიის შემადგენლობაში ახორციელებს მართლმარტინოვანი სამართლებას.

Hakim – Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında, təyin olunmuş qayda ilə seçilmiş və ya hakim kimi təyin olunmuş şəxsi, ya da koleqiyanın tərkibində ədalətliyi həyata keçirən, məhkəmə hakimiyətinin nümayəndəsi olan şəxs.

მოსამზადებელი სხდომა – სასამართლო სხდომა, რომელიც ინიშნება მოსამართლის მიერ იმ შემთხვევაში თუ წარმოდგენილი წერილობითი მასალები მოსამართლეს აძლევს ვარაუდის საფუძველს, რომ შეიძლება მხარეებმა საქმე მორიგებით დაამთავრონ, მოპასუხებ სცნოს სარჩელი ან მოსარჩელებ უარი თქვას სარჩელზე. აგრეთვე თუ, მოსამართლის აზრით, სასამართლო განხილვისათვის საქმის სათანადოდ მომზადების ინტერესები ამას მოითხოვს.

Hazırlıq iclası – əgər təqdim olunmuş yazılı məsələlər, tərəflərin işi razılaşma ilə bitirə bilmələri, cavabkarın iddianı tanımı, qəbul etməsi və ya iddiaçının iddiasından imtina eləməsi kimi, hakimdə düşünmə əsası yaradırsa hakim tərəfindən təyin olunmuş məhkəmə iclası. Eyni zamanda əgər, hakimin fikri ilə, məhkəmə müzakirəsi üçün işin uyğun hazırlanması maraqları belə tələb edirse.

მოსარგებლები-საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის
მიხედვით, პირი, რომელიც სარგებლობს ნივთით და იღებს
მისგან გარკვეულ ეკონომიკურ სარგებელს. ნივთით მოსარგებლე
შეიძლება იყოს ნივთის მესაკუთრე ან არამესაკუთრე.

Faydalanan - Gürcüstanın yətəndəs hüququ qanunvericiliyi əsasında, səxs, hansı

ki, maddədən istifadə edir və ondan uyğun iqtisadi gəlir alır. Maddə ilə faydalanan, maddənin sahibi və ya qeyri sahibi ola bilər.

მოსარჩევე - სამოქალაქო პროცესში ერთ-ერთი მხარე, რომელმაც
მიმართა სასამართლოს სარჩელით და ითხოვს თავისი დარღვეული
თუ სადაცო უფლების დაცვას. მოსარჩევე შეიძლება იყოს როგორც
ფიზიკური, ისე იურიდიული პირი.

İddiaçı - Vətəndaş prosesində bir tərəf, hansı ki, məhkəməyə iddia ilə müraciət elədi və şəxsi pozulmuş və ya davalı hüququnun qorunmasını tələb etdi. İddiaçı necə ki, fiziki eləcə də hüquqi şəxs ola bilər.

მოქალაქეობა – ფიზიკური პირის მჭიდრო სამართლებრივი კავშირი რომელიმე სახელმწიფოსთან. საქართველოს მოქალაქე არ შეიძლება იყოს სხვა სახელმწიფოს მოქალაქე, გარდა კანონით დადგენილი გამოინაკლისი შემთხვევებისა. საქართველოს მოქალაქეობის მიღება ხდება დაბადებით ან წარუბალიზაციით (ანუ, მოქალაქეობის შემცნა საქართველოს კანონმდებლობით აუცილებელი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემთხვევაში).

Vətəndaşlıq – hər hansı bir dövlət ilə fiziki şəxsin səx hərəkəti və hüquqi əlaqəsi. Qanunla təyin edilmiş hallardan başqa. Gürcüstanın vətəndaşı başqa dövlətin vətəndaşı ola bilməz. Gürcüstan vətəndaşlığının qəbulu doğumla və ya təbilişdirmə ilə mümkündür (yəni, vacib nöqsanların məmənəliyyəti hallarında Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında vətəndaşların alınması).

მოწმე - პირი, რომელსაც გააჩნია (ან შესაძლოა გააჩნდეს) ინფორმაცია სისხლის სამართლის, ან ადმინისტრაციული სამართლის ან სამოქალაქო სამართლის საქმესთან დაკავშირებულ რაიმე გარემოებაზე და მოვალეა უფლებამოსილი პირის გამოძახების საფუძველზე გამოცხადეს სასამართლოში და მისცეს ჩვენება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

Şahid – Cinayət hüququ, inzibati hüquq ya da vətəndaş hüququ işləri ilə əlaqədər, hər hansı bir mühitlə məlumatı olan və səlahiyyətli şəxsin çağırması əsasında məhkəməyə getməli və Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında təyin edilmiş qayda ilə ifadə vermədə borclu olan saxs.

მოწმის ჩვენება - მოწმის მიერ სასამართლოსათვის მიწოდებული ინფორმაცია გასნახილველი საქმის გარემოებათა შესახებ. მოწმის ჩვენება მტკიცებულება ვარ იქნება, თუ მოწმე ვერ მიუთითებს წარმოდგენილი ინფორმაციის წყაროს ან თუ დადგინდება, რომ ფსიქიკური ავადმყოფობის ან ფიზიკური ნაკლის გამო მას არ შეუძლია სწორად აღიჭვას, დაიმბასოვროს და აღითავინოს ფაქტები.

Şahidin ifadəsi – şəhid tərəfindən məhkəməyə təqdim olunmuş məlumatın müzakirə işinin mühitləri haqqında. Əgər şahid məlumatın mənbəyini söyləməsə və ya əgər şahidin əqli xəstəliyi və ya fiziki çatışmamazlığı səbəbdən düzgün canlandırma, yadda saxlama və bərpa etmə qabiliyətlərinə nail olmadığı acıqlanırsa, belə hallarda şahidin ifadəsi sübut savılmır.

~~~~~

Мсхვერპლი - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით პიროვნება, რომელიც განიცდიდა ფიზიკურ, ან ფსიქიკურ ძალადობას, ან სასტიკ მოპყრობას სხვა ადამიანის მიერ, ან დაზიანდა სტიქიური უბედურების შედეგად.

Qurban – başqa insanlar tərəfindən fiziki, əqli zorakarlıq və ya qəddar davranışın görən və ya təbiifəlakət nəticəsində zərər alan Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında şəxs.

Мсхჯავრდებული-საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, პირი, რომლის მიმართ გამოტანილია სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი.

Dustaq (məhbəs) –məhkəmə tərəfindən ona qarşı suçlandırmaçı qərar alınan Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında şəxs.

Мტკიცებულება - სასამართლოში წარდგენილი ინფორმაცია (მაგ. დოკუმენტი, ნივთიერება, ობյექტი), რომლის საფუძველზეც შესაძლებელია ფაქტობრივი ან სამართლებრივი გარემოების დადასტურება ან უარყოფა.

Sübut – əsasında faktik və ya hüquqi mühitlərin təsdiqlənməsi və ya imtinasi mümkün olan məhkəməyə təqdim olunmuş məlumat (məs. Sənəd, maddə, obyekt).

Мუნдигиჲალიტეტი – დასახლებათა ერთობლიობა, რომელსაც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად აქვს თვითმმართველი ერთეულის სტატუსი.

Bələdiyyə - Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında, şəxsi idarə birlik statusu olan qəsəbə birlüyü.

Мუქარა - საქართველოს სისხლiს სამართლiს კანონმდებლoబiს მiხeđvioit, სiçoცbლoიs მoსbპoბiს აn ჯaნmრtęgęlęoబiს დaზiñgębisi, აn ქoñeбiis გaნaდgürrębisi მuქaრa, რoდgęsac იmib, ვiსaც ეmüjłrębisañ, გaုbнñda მuქaრiis გaňbօrçiğlębisi სaფužwɔlriñbiñ შiñbi.

Təhdid - Gürcüstanı cinayət məcəlesi qanunvericiliyi əsasında, həyata son verən ya sağlamlıqla ziyan vermə, ya da mülkin dağıtıma təhdidi, nə zaman ki, ona kim ki təhdid olunma əsasında qorxu duyğusu yaradır.

Мუხлo - ყoვęllo ნoრmაtüüllö აkტi იyuფza მuხlębäd, მuხlęo კi თaვiosმbრiç პuნქტębäd აn ნaჩiლębäd.

Maddə - hər bir normativ akt maddələrə bölünür, maddə iss özü bəndlərə və ya yarılara bölünür.

Мფლობელობა - სaмaртлębřiwi უrтiიgërтa, რoმeლiç წaრmоiშoబa ნiვtზe ფaქტoბřiwi ბaტoნböbisi მoპoვębidoit. აrşeбoబs: 1. პiრdaპiრi მfლoბęgęlęoబa - tუ პiრi ნiვtს უშuაl{o}d ფl{o}బs; 2. აrაპiრdaპiრi მfლoბęgęlęoబa - tუ პiრi ნiვtს უშuაl{o}d აr ფl{o}బs.

~~~~~

Sahiblik – hər hansı bir əşyanın faktik sahibinin axtarmaqdan yaranan hüquqi əlaqə. Mövcuddur: 1. bir başa sahiblik - əgər əşya şəxsin sahibliyindədir; 2. bir başa olmryan sahiblik – şəxsin ümumiyyətlə heç bir şeyə sahib olmayan.

მცირე ბიზნესი – საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე ასეთი სტატუსი შეიძლება მიენიჭოს მეწარმე ფიზიკურ პირს, რომლის მიერ ეკონომიკური საქმიანობიდან მიღებული ერთობლივი შემოსავალი კალენდარული წლის განმავლობაში არ აღემატება 100 000 ლარს.

Xırda (kiçik) biznes – Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi əsasında belə statusu fiziki istehsalatçı şəxsə vermək olar, hansı ki, iqtisadi fəaliyyətdən alınmış birli gəliri təqvim ili ərzində 100 000-ni keçmır.

მცირეწლოვანი - პირი, რომელსაც ჯერ არ შესრულებია 7 წელი
და საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით ითვლება
ქმედულუნაროდ.

Kiçik yaşılı – daha 7 yaşına çatmayan və Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında qabiliyyətsiz sayılan şəxs.

მბევალი - ფიზიკური პირის ხელში ჩაგდება იმ მიზნით, რომ ხელისუფლება, საერთაშორისო ორგანიზაციები, სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირები ან სხვა პირები აიძულონ, განახორციელონ რაიმე ქმედება ან თავი შეიკავონ რაიმე ქმედების განხორციელებისაგან, აყვანილი პირის გათავისუფლების პირობით.

Əsir – dövlətin beynalxalq təşkilatları, hakimiyyət-siyasi vəzifəli şəxslərin və ya başqa şəxslərin hər hansı bir hərəkəti həyata keçirmələri və ya tutulmuş şəxsin buraxılması əvəzinə hər hansı bir hərəkəti həyata keçirməmələri məqsədi ilə ələ salınmış fiziki şəxs.

Tərəf – 1. Cinayət hüququ prosesinin tərəfini təqsirli, məhbus, haqlı hesab olunmuş, onların vəkili, tədqiqatçısı təşkil edir. 2. Vətəndaşa səsinin tərəfini hər hansı bir maraqlanan fiziki və hüquqi şəxs, eyni zamanda qeyri hüquqi təşkilatlar təşkil edir.

б

ნათესავი ახლო - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით ასეთად მიიჩნევა მშობელი, შვილად აყვანილი, შვილი, შვილობილი, პაპა, ბებია, შვილიმშვილი, და, ძმა, მუჟლენე

~~~~~  
(mata შორის, განქორწინებული).

Yaxın qohum – Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında belə qohumlar valideyin, övladlıq, övlad, ögey övlad, goca baba, nənə, nəvə, bacı, qardaş, həyat yoldaşı (eyni zamanda boşanmışlardır) hesab olunurlar.

**ნაკლოვენება** - საქონლის მახასიათებელთა ცალკეული შეუსაბამობანი სტანდარტის სავალდებულო მოთხოვნებთან, ხელშეკრულების პირობებთან, აგრეთვე დამამზადებლის (შემსრულებლების, გამყიდველის) მიერ საქონელზე წარმოდგენილ ინფორმაციასთან.

Nöqsan - malin xasiyətini daşıyan ayrı-ayrı uyğunsuzluq, standartlar, məcburi tələblər, müqavilənin şortları, eyni zamanda hazırlayan (həyata keçirənlər, saticilar) tərəfindən mala nümayəndə məlumatı ilə.

**ნარდობა** - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, გარკვეული სამუშაოს შესრულება განსაზღვრული საზღაურის გاდახდის პირობით. ნარდობის ხელშეკრულების საგანს წარმოადგენს მენარდის (სამუშაოს შემსრულებლის) შრომის შედეგი. მენარდის შრომა შეიძლება მიმართულi იქნesi ნივთების შექმნისაკენ, ნiвтeбois შeცwლiis ən əldəgənisi sazən, სbza სaмuშaоs შeсrнlлeбdiisaзeн (გaრeცbza, გaწməndzä დa სbza).

Ödənişlə çalışma - Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında, nəzərə alınmış haqq ödənişi şərti ilə hər hansı bir işi həyata keçirsin. Ödənişli iş, müqaviləsi fənni, iş görənin (iş həyata keçirənin) iş nəticəsini nəzərdə tutur. Ödənişlə çalışma məddələrin yaradılmasına, maddələrin dəyişməsinə və ya təmirinə və ya başqa işlərin həyata keçirməsini nəzərdə tutur(yumaq, təmizləmək v.e.s.).

**ნარკოტიკული დანაშაული** - საქართველოს სისხლiis სaмaრtлliis კaнoнmдeбloбoиt გaთwაlоiis წiнeбuлli დaнaшaулli, რoмeлliiç გuлliiisbмoбiis ნaრкoტiкuлli, ფsioქoტiрoპuлli ნiвtоiеrეbdiis, მaтio აnაloгoиis, პrეкuлrსoრiis ən ძlоiоrმoქMеdi ნiвtоiеrёbdiis უzaнoнo დaмhаdეbაs, წaრmоgეbაs, შeđeნas, შeнaбzаs, გaдaчhоiдwаs, გaдaчhоiзbаs ən გaსaлeბa; აgرeтw, სaქaრtвeлoშi ნaრkoტiкuлli სaмuшaоbdiis, მiсio აnаloгoиis ən პrეкuлrსoрiis შeмoტaнa, სaქaრtвeлoდaн უzaнoнo გaტaнa, ən ტrაnбhიti სaეrtaშoრiis გaдaчhоiдwаs.

Narkotik cinayəti –Narkotik, psixoteropik maddələrin, onların analoqlarının, prekursorların və ya güclü tozlardan,qeyri hüquqi hazırlaması, istehsalı, alib saxlamağıñ, daşınmasının və ya satılması Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş cinayət, eyni zamanda Gürcüstanda narkotik vasitələrin, onun analoqunu və ya prekursorların gətirilməsi, Gürcüstandan qanunsuz çıxarılması və ya tranzitlə beynəlxalq daşınması.

**ნaსaмaრtлoბa**–mşxazwрdеbuлliპiრiis სaмaრtлoეbრiw iмdгoმaრeoბa, რoмeлliiç გuлliiisbмoбiis მiсio ნaსaмaრtлoვa წaთwლaს əd პiრiis მiмaრt გaმaმtуnбeбeлli გaნaჩeნi კaнoнiеr მaлaშi შeсrнlлiis

~~~~~

დღიდან ნასამართლობის გაქარწყლების ან მოხსნის მომენტამდე.

Məhkumluq – iddiacı şəxslər hüquqi vəziyyəti, hansı ki, onun məhkum hesab etmək bu şəxsə qarşı saxta qərar hüquqi qüvvəyə daxil olan gündən etibarən məhkəməyə xitab verilənə qədər.

ნასყიდობა - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, ყიდვა-გაყიდვა. ნასყიდობის ხელშეკრულებით გამყიდველი მოვალეა გადასცეს მყიდველს საკუთრების უფლება ქონებაზე, მასთან დაკავშირებული საბუთები და მიაწიდოს საწონელი. მყიდველი მოვალეა გადაუხადოს გამყიდველს შეთანხმებული ფასი და მიიღოს ნაყიდი ქონება.

Al-ver – Gürcüstanın vətəndaş qanunvericiliyi əsasında al-ver. Alver müqaviləsi əsasında satıcı alana mülkə sahiblik hüququnu verməlidir, onunla əlaqədar bütün sənədləri və mülkü alıcıya təslim etmə məsuliyyəti daşıyır. Alan satana razılaşdıığı dəyəri ödəmə və almış mülkü qəbul etmə məsuliyyəti daşıyır.

ნაფიცი მსაჯული - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, საქართველოს საარჩევნო სიიდან შემთხვევითი შერჩევის წესით გამორჩეული საქართველოს მოქალაქე, რომელიც მონაწილეობს სისხლის სამართლის საქმის განხილვაში და სხვა ნაფიც მსაჯულებთან ერთად გამოაქვს ვერდიქტი განსასჯელის დამნაშავედ ან უდანაშაულოდ ცნობის შესახებ.

Məhkəmə icraçıları – Cinayət hüququnun müzakirəsində iştirak edən və başqa məhkəmə icraçıları ilə birlikdə təqsirlinin suçlu və ya suçsuz tanınması haqqda hökm çıxaran Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında Gürcüstanın seçki siyahısından təsadüf seçki qaydası ilə seçilmiş Gürcüstanın vətəndaşı.

ნაფიც მსაჯულათა სასამართლო- სისხლის სამართლის საქმის განხილვა
ნაფიცი მსაჯულების მონაწილეობით, როდესაც წარდგენილი
ბრალდება სასჯელის სახით ითვალისწინებს თავისუფლების
აღკვეთას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მხარეთა ერთობლივი
შუამდგომლობის საფუძველზე სასამართლო თანახმაა, რომ
საქმე განხილულ იქნეს მსაჯულთა მონაწილეობის გარეშე. ნაფიც
მსაჯულთა სასამართლო, როგორც წესი შედგება 12 მსაჯულისაგან
და 2 სათადარიგო მსაჯულისაგან.

Məhkəmə icraçılarının məhkəməsi – qeyd olunan ittiham cəza şöklində azadlıqdan məhrum etməni nəzərə alınan zaman tərəflərin bərabər birgə hərəkəti əsasında işin müzakirəsi icraçıların iştirki olmadan keçirilməsində razı olduqları zamandan savayı məhkəmə icraçılarının iştirakı ilə cinayət hüququnun müzakirəsi. Məhkəmə icraçılarının məhkəməsi, 12 hakimdən və 2 ehtiyat hakimindən ibarətdir.

ნიკოლი – მატერიალური სხეულის ძენებ ქონებრივი სიკეთე, რომლის ფლობა სარგებლობა და განკარგება კანონით არა აკრძალული.

საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, არსებობს ორი სახის ნივთი: უძრავი და მოძრავი. 1. უძრავი ნივთი - მიწის ნაკვეთი მასში არსებული წიაღისეულით, მიწაზე აღმოცენებული მცენარეები, ასევე შენობა-ნაგებობანი, რომლებიც მყარად დგას მიწაზე. 2. მოძრავი ნივთი - ყველა ის ნივთი, რომელიც არ არის უძრავი და რომელთა გადაადგილებაც შესაძლებელია (მაგ. ძვირფასი ლითონები, ხელოვნების ნაკეთობანი, საიუველირო ნაწარმი და ა.შ.).

Maddə - material bədəni olan mülki xeyir, hansı ki, sahibliyin faydası və istifadəsi qanunla qadağan deyil. Gürcüstan qanunvericiliyi əsasında iki növ maddə vardır: hərəkət edən və etməyən maddə: 1. hərəkət etməyən maddə - torpaq ərazisi və orada mövcud olan təbii sərvətlər, torpaqdan çıxan bitkilər, eyni zamanda tikintilər, hansı ki, torpaq üstə sərt dayanıblar. 2. hərəkət edən maddə - bütün hərəkət edən, yerini dəyişə bilən mmaddələr (məs. Bahalı metallar, əl sənəti işləri, zərgərin əl işləri və.s.).

ნივთიერი მტკიცებულება - ნივთი, საგანი, დოკუმენტი და სხვა ობიექტი, რომელიც თავისი ხარისხით, თვისებით ან თავისი არსებობით წარმოადგენს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების დადგენის საშუალებას.

Maddə sübutları – öz keyfiyəti, özellikleri və ya onun mövcudluğu ilə iş üçün vacib mənəsi və mühitlərin təyin olunma vasitəsi olan maddə, əşya, sənət və başqa obyekt.

ნორმა - კანონმდებლობით გათვალისწინებული ერთი კონკრეტული ქცევი წესი.

Norma – Qanunvericiliklə nəzərə alınmış bir konkret hərəkət qaydası.

ნორმა საერთაშორისო - სამართლებრივი -
საერთაშორისოსამართლითგანსაზღვრულიქცევისწესი, რომელსაც
აქვს იურიდიულად სავალდებულო ძალა.

Beynəlxalq norma – hüquqi – Hüquqi məcburi qüvvəyə malik olan, beynəlxalq hüququ ilə nəzərə alınmış hərəkət qaydası.

ნორმატიული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი
- უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ
საკანონმდებლო აქტის საფუძველზე გამოცემული სამართლებრივი
აქტი, რომელიც შეიცავს მისი მუდმივი ან დროებითი და
მრავალჯერადი გამოყენების ქვევის ზოგად წესს.

İnzibati normatifli – hüquqi akt – özünün ömürlük və ya bir müddətlik ya da bir neçə dəfəlik isifadəsinin ümumi qaydasını nəzərə alan, səlahiyyətli inzibati orqan tərəfindən qanunvericilik aktı əsasında təyin olunmuş hüquqi akt.

ნორმატული აქტი – უფლებამოსილი სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს (თანამდებობის პირის) მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით მიღებული

(გამოცემული) სამართლებრივი აქტი, რომელიც შეიცავს მისი მუდმივი ან დროებითი და მრავალჯერადი გამოყენების ქვევის ზოგად წესს. საქართველოს ნორმატიული აქტებია; საქართველოს კონსტიტუცია, საქართველოს კონსტიტუციური კანონი, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულება და შეთანხმება, საქართველოს ორგანული კანონი, საქართველოს კანონი და სხვა.

Normativli akt – Səlahiyyətli dövlət və yerli idarələr orqanı (vəzivəli şəxs) tərəfindən Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında təyin olılmış qayda ilə qəbul (icra) oynmuş hüquqi akt, hansı ki, onun ömürlük və ya bir müddətlik və bir neçə dəfəlik istifadə olunan hərəkətin ümumi qaydasını nəzərdə tutur. Gürcüstanın normativ aktlarıdır: Gürcüstanın konstitusiyası, Gürcüstanın konstitusiya qanunu, Gürcüstanın beynəlxalq müqaviləsi və razılışması, Gürcüstanın orqan qanunu, Gürcüstanın qanunu və s.

ନେତ୍ରବ୍ୟାକୁଳୀ – କିମ୍ବା, ରମେଶ୍ବର ସାହୁରତ୍ୱେଲୋ କାନ୍ଦିନମଧ୍ୟେବଳୀରେ
ଫାର୍ଗଲେବଶି ଏବଂ ମିଳି ସାଫ୍ଟ୍‌ସ୍କ୍ରୀପ୍‌ଟିକ୍ ଏବଂ କାମାରତିଲ୍ଲେବରିକି
ଖରିତୀରେତାଙ୍କରିବା ଏବଂ ଉପରେକାମାରିବା ଏବଂ ଆମାରିବାରେ
ଏବଂ ଆମାରିବାରେ ଏବଂ ଆମାରିବାରେ ଏବଂ ଆମାରିବାରେ

Notarius – Gürcüstanın qanunvericiliyi çərçivəsində və onun əsasında qanuni əlaqələrin və hüquqi faktların təsdiqlənməsini həyata keçirən şəxs.

2

ობლიგაცია - ფასიანი ქაღალდი, რომელიც წარმოადგენს ობლიგაციის გამომშვები იურიდიული პირის სასესხო ვალდებულებას და ადასტურებს მისი მფლობელის უფლებას მიიღოს ობლიგაციაზე მითითებული ნომინალური ღირებულება წინასწარ დადგენილ ვადაში და სარგებელი დადგენილი პერიოდულობით.

Rabitə (obliqasiya) – Rabitəni verən hüquqi şəxsin borc məsuliyyətini təyin edən və onun sahibinin rabitədə qeyd olunmuş nominal məbləği dəyəri əvvəlcədən təyin olunmuş zaman və qazancı təyin olunmuş sürə ilə almasını təsdiqləyən pullu kağız.

ოვერდოაფტი - მოკლევადიანი კრედიტი მიმდინარე ანგარიშზე, რომელიც გაიცემა ჩეყვის ან საგადასახადო დავალების მეშვეობით. მასში ნაჩვენები თანხა აჭარბებს ანგარიშზე რიცხულ თანხას.

Overdraft – çek və ya vegri tapşırığının vasitəsi ilə verilən cari hesabda kiçik müddətli kredit. Orada göstərilən məbləğ hesaba yatırılan məbləğdən artıqdır.

ოკუპაცია - სახელმწიფოს კუთვნილი ტერიტორიის სამხედრო ძალის გამოყენებით დაპყრობა სხვა სახელმწიფოს მიერ.

İşgal – dövlətə aid olan ərazilərin, başqa dövlət tərəfindən hərbi qüvvədən istifadə edərək işgal etməsi.

ომბულისმენი - სახალხო დამცველი, რომლის მოვალეობაა იყოს

~~~~~  
Səmərətələri, ədalətli, müstəqil vətəndaşlar və dövlət arası tərəfsiz orbit olmaq olan hansı ki, hakimiyət vətəndaşlarının onların hüquq və azadlıqlarını pozduğunu düşündüyündən, hakimiyət orqanları və rəsmi şəxslərə qarşı şikayətlərini təsdiq edən millət qoruyucusu. Şəxsi inisiativə ilə ombudsman eyni zamanda fərqli işlərin müzakirəsini və tədqiqatını apara bilər. Ombudsman məsləhətlər üzrə işləyib illik hesabatı təqdim edir.

**Ombudsman** – məsuliyyəti ədalətli, müstəqil vətəndaşlar və dövlət arası tərəfsiz orbit olmaq olan hansı ki, hakimiyət vətəndaşlarının onların hüquq və azadlıqlarını pozduğunu düşündüyündən, hakimiyət orqanları və rəsmi şəxslərə qarşı şikayətlərini təsdiq edən millət qoruyucusu. Şəxsi inisiativə ilə ombudsman eyni zamanda fərqli işlərin müzakirəsini və tədqiqatını apara bilər. Ombudsman məsləhətlər üzrə işləyib illik hesabatı təqdim edir.

**Əmək** - Əməkdaşlığı, ფიზიკური մաღaçomədi isə გამოყენება ərrni ან მეტი სახელმწიფოს მიერ. Əmək, როგორც საერتاშორისო პროbləmədi isə გადაწყვეტის მեttəndi, უარყოფıləia საერتاşorikis კანონმდებლობით.

Mühəribə - iki və ya daha artıq dövlət arası, birbaşa fiziki zoraklıqdan istifadə. Mühəribə hansı ki, beynəlxalq problemlərin həlli metodu, beynəlxalq qanunvericiliyi ilə imtiina edilmişdir.

**Əməkdaşlığı** - შეtənəbbəgəbzüllədə მოქმედი, სტრუქტურული ფირəmis მქონე ჯგუფი, რომəlis წევრəbi წინასწარ შეკავშირდნენ. საქართველოს სისəlləris სამərətələris კოდexi ითəzələs წინებəs დənəşəbzülləris ჩაqoşas əməkdaşlığı ჯგუფis მiერ, რoგoრც დənəşəbzülləris დənəşəbzülləris დənəşəbzülləris გaრęməjəbas.

Mütəşəkkil dəstə - üzvləri öncədən elaqə saxlayan, öncədən razılaşmış hərəkət edən, struktur şəkli olan qrup. Gürcüstanın cinayət məcəlləsi kodeksi hansı ki, cinayətin ağırlaşdırıcı mühitdə belə qrupa qarşı cinayət işləməni nəzərdə tutur.

**Əməkdaşlığı** - კანონის სახე, რომელiç მიიღəba მხოლოდ კონსტiტuცiot გaნsაზdვrულ შeმtəzvębzəbəsi დa მხoლoდ გaნsაzvətrrəbzülləi მnიშvēbzələbəsi მქონე სფერotə მoლaწeşsərəbzülləd (məg. არჩevნეbi, მოქალაქეobə). əməkdaşlığı კანoნi იqraarjibzülləd კaნoნi მaღləd დgabs.

Organ qanunu – yalnız konstitusiya ilə nəzərə alınmış hallarda və yalnız xüsusi mənali mühitin qaydaya salınması (məs. Seçkilər, vətəndaşlıq) məqsədi ilə qəbul olan qanunun növü. Organ qanunu ierarxiya ilə qanundan üstündür.

**Əməkdaşlığı** - წeრiolləbəitot სađutot, გaნsაrგbzülləba, ბrმaნeba, რoგoლiç რaმdejs (məg. ნeბaრtვi) მiiləbzəbəs უfzlləbzəs iđləbzə.

Order – nəyisə (məs. izinin) qəbul etmə hüququnu verən yazılı sənəd, yönətmə,

əmr.

**ორმაგი მოქალაქეობა** - ერთდღოულად ორი სახელმწიფოს მოქალაქეობა, რაც დადასტურებულია შესაბამისი დოკუმენტებით. საქართველოს მოქალაქე იმავდროულად არ შეიძლება იყოს სხვა სახელმწიფოს მოქალაქე, გარდა გამონაკლისი შემთხვევისა - საქართველოს პრეზიდენტის მიერ საქართველოს მოქალაქეობა შეიძლება მიენიჭოს უცხო ქვეყნის მოქალაქეს, რომელსაც საქართველოს წინაშე აქვს განსაკუთრებული დამსახურება ან მისთვის საქართველოს მოქალაქეობის მინიჭება გამომდინარეობს სახელმწიფო ინტერესებიდან.

İki tərəflı vətəndaşlıq – uyğun sənədlərdə təsdiqlənan eyni zamanda iki dövlətin vətəndaşlığı. Gürcüstanın vətəndaşı eyni zamanda başqa dövlətin vətəndaşı ola bilməz. Ancaq bəzi hallarda – Gürcüstan prezidenti tərəfindən Gürcüstanın vətəndaşlığı başqa dövlətin vətəndaşına verilə bilər, hansı ki, Gürcüstana qanunvericiliyi qarşısında xüsusi haqqı var və ya onun üçün Gürcüstan vətəndaşlığını vermə dövlətin marağındadır.

**ოფერტი** - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, ხელშეკრულების დადების შესახებ წინადადების ფორმალური შეთავაზება ამა თუ იმ პირისათვის, ხელშეკრულების დასადებად ყველა აუცილებელი პირობის მითითებით.

Operet – bu və ya başqa şəsx üçün müqaviləni bağlamaq üçün bütün vacib şərtlərin göstərişi ilə Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında, müqavilə bağlamaq haqqda cümlənin formal təklifi.

**ოფცია** - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით მხარეთა შეთანხმების საფუძველზე მყიდველის (გამყიდველის) უფლება შეიძინოს (გაყიდოს) ესა თუ ის ნივთი განსაზღვრულ დრომდე ან მოვლენამდე.

**Seçim (opsiya) - Gürçüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında, tərəflərin razılığı əsasında alıcıının bu və ya o maddəni nəzərə alınmış müddətə və ya hadisəyə qədər alma hüququ.**

**ოქმი (სასამართლო სხდომის)** – საპროცესო დოკუმენტი, რომელსაც სასამართლო სხდომის მსვლელობისას ადგენს სხდომის მდივანი და რომელშიც გათმოვლილია საჭირო ზეპრი მოსხენის შინაარსი.

Protokol (məhkəmə iclasının) – Məhkəmə iclası geden zaman iclasın katibi hazırlayan və içində işin şəfahi dinləmənin məzmunu olan məhkəmə prosesin sənədi

**ოჯახი** - ქალისა და მამაკაცის ნებაყოფლობითი კავშირი, რომელიც რეგისტრირებულია სახელმწიფო ორგანოში, რამდენადაც სამართლებრივი თვალსაზრისით, მხოლოდ ასეთი რეგისტრაცია წარმოშობს მეუღლეთა შორის საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ უფლებებსა და მოვალეობებს.

Ailə - dövlət orqanında qeydiyyatdan keçən qadının və kişinin istəyi ilə əlaqəsi hüquqi baxımdanancaq belə qeydiyat ər və arvad arasında Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə nəzərə alınmış hüquqları və məsuliyyəti nəzərdə tutur.

**ოჯახის წევრი** - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით: მეუღლე, არასრულწლოვანი შვილი ან გერი, მასთან მუდმივად მცხოვრები პირი.

Aile üzvü – Gürcüstanın cinayet məcəlləsi əsasında: həyat yoldaşı, kiçik yaşı övlad və ya ögey övlad, onunla bütün yaşayan şəxs.

**ოჯახის უფლებამოსილი წარმომადგენელი -** ოჯახის სრულწლოვანი, ქმედუნარიანი წევრი ან ოჯახის ნდობით აღჭურვილი პირი, რომელიც მიმართავს კომპეტენტურ ორგანოს სოციალური დახმარების მოთხოვნით და წარმართავს მასთან ურთიერთობებს.

Ailənin səlahiyyətli nümayəndəsi – ailənin böyük yaşılı üzvü və ya inandığı şəxs, hansı ki, yetkili orqanın sosial yardımının tələbi ilə və onunla əlaqələr yaradır.

३

**პაექრობა** - საქმის ზეპირი მოსმენის ეტაპი, როდესაც მოწინააღმდეგი მხარეები ცდილობენ გააძათილონ ერთმანეთის მოთხოვნები და არგუმენტები. პაექრობა, სასამართლო სხდომაზე შედგება მხარეებისა და მათი წარმომადგენლების სიტყვებისაგან. პირველად გამოდიან მოსარჩელე და მისი წარმომადგენელი, შემდეგ- მოპასუხე და მისი წარმომადგენელი.

Müzakirə - Qarşı tərəflər, birinin tələblərini və arqumentlərini ləğv etməyə çalışdıqları işin şəhəri dirləmə mərhələsi. Müzakirə, məhkəmə iclasında tərəflərin və onların nümayəndələrinin sözlərindən ibarətdir. İlk öncə iddiaçı və onun nümayəndələri çıxış edirlər, sonra – cavab verəm və onun nümayəndələri.

**პაი** – შესატანი თანხა კოოპერატივში, ამ კოოპერატივის წესდებით დადგენილი წესით და ოდენობით.

Pay – bu koorporativ tərəfindən yaradılmış qayda əsasın və sayla, kooperativə yatırımlısı məbləğ.

**პალატა** – მოსამართლეთა გაერთიანება მათი სპეციალურზაციის მიხედვით მეორე და მესამე ინსტანციის სასამართლოში. არსებობს სამოქალაქო, ადმინისტრაციული და სისხლის სამართლის საქმეთა პალატები,

Palata –onların ixtisaslaşması əsasında ikinci və üçüncü instansiya məhkəməsində hakimlərin birlüyü. Vətəndaş, inzibati və cinayyət hüquq işlərinin palataları mövcuddur.

პასივი – პირის შესასრულებელ ვალდებულებათა ერთობლიობა.

A decorative horizontal border consisting of a repeating pattern of small, dark diamonds arranged in a grid-like fashion.

Öhdəliklər (Pasivlər) – şəxsin həyata keçirəsi məsuliyyətinin birlüyü.

**କାଶପୋର୍ଟି** – ମୋକାଲାକୀରୁ କିରଣବନ୍ଦେବିର ଦାମାଦାଶ୍ତୁର୍ଯ୍ୟବେଳୀ ମିରିତାଦି ଦୟକୁମ୍ଭେନ୍ଟି.

Pasport – Vətəndaşın şəxsiyətini tasdiqlayan əsas sənəd.

**პასუხისმგებლობა (სანქცია)** - სამართლებრივი შედეგი (მაგ. ჯარიმა, თავისუფლების აღვეთა), რომელიც მოჰყება პირის არამართლზომიერ (უკანონო) ქმედებას. პასუხისმგებლობა რომელიც ყოველი ასეთი კონკრეტული ქმედების შედეგია, საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე სხვადასხვაგარია და დამოკიდებულია მრავალ ფაქტორზე, მათ შორის ქმედების საშიმროების ხარისხზე.

Cavabkarlıq (sanksiya) – şəxsin qeyri düzgün (qeyri qanuni) hərəkətindən əmələ gələn hüquqi nəticə (məs. Cərimə azadlıqdan məhrumluq). Cavabkarlıq hər bir cür konkret hərəkətinin nəticəsidir, Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında fərglidir və bir neçə faktordan aslıdır, eyni zamanda hərəkət qorxusu keyfiyəti.

**କାସ୍ତୁଖୀରୁମଗ୍ନେଭଲ୍ଲବ୍ଦିରୁ** ଅଶାକ୍ତି - ଅଶାକ୍ତି, ରୋମଲ୍ଲିରୁ ମିଳିଏଇବିଦାନ ତିରୁ ଉପରେ ରୁହିବା  
କାସ୍ତୁଖୀରୁମଗ୍ନେଭଲ୍ଲବ୍ଦିରୁ ଅରାମାରତିଲ୍ଲବ୍ଦିମୀରୁ କ୍ଷେତ୍ରବ୍ଦିରୁ ରାଜ୍ୟବିନ୍ଦୀରୁ  
କାସ୍ତୁଖୀରୁମଗ୍ନେଭଲ୍ଲବ୍ଦିରୁ ସାମାରତିଲ୍ଲବ୍ଦିରୁ କାସ୍ତୁଖୀରୁମଗ୍ନେଭଲ୍ଲବ୍ଦିରୁ ନିଯ୍ୟବ୍ଦି 14 ମାତ୍ରରେ  
ଅଶାକ୍ତିରୁ ଅଶାକ୍ତିରୁ (ଗାମନକାଳୀରୁ ଶେମତକ୍ଷେତ୍ରବ୍ଦିରୁ 12), ଅଧିନିବିଦିରୁ ବ୍ରାହ୍ମିଣିରୁ  
କାସ୍ତୁଖୀରୁମଗ୍ନେଭଲ୍ଲବ୍ଦିରୁ କାସ୍ତୁଖୀରୁମଗ୍ନେଭଲ୍ଲବ୍ଦିରୁ - 16, ବ୍ରାହ୍ମିଣିରୁ କାସ୍ତୁଖୀରୁମଗ୍ନେଭଲ୍ଲବ୍ଦିରୁ  
କାସ୍ତୁଖୀରୁମଗ୍ନେଭଲ୍ଲବ୍ଦିରୁ କାସ୍ତୁଖୀରୁମଗ୍ନେଭଲ୍ଲବ୍ଦିରୁ - 10 ମାତ୍ରରେ ଅଶାକ୍ତିରୁ.

Cavabkarlığın yaşı – qeyri hüquqi hərəkətlər üçün şəxs məsuliyyət daşdıgı yaş. Cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında 14 yaşından başlayır (bəzi hallarda 12 yaşıdan), inzibati hüquq məsuliyyəti – 16, yalnız vətəndaş hüquq məsuliyyəti – 10 yaşından.

**პასუხისმგებლობის დამატებითი გარემოებები** – გარემოებები, რომლებიც საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საფუძველზე, დანაშაულსა და დამნაშავეს მიზნევს საზოგადოებისათვის მომეტებულ საშიშროებად და ამის საფუძველზე პირს მეტი სასჯელი ენიშნება.

Məsuliyyəti ağırlaşdırın mühit – Gürcüstanın cinayyət məcəlləsi əsasında, cinayyət və cinayyət işləyən cəmiyyət üçün təhlükəli hesab olunan və bunun əsasında səxsədə daha ağır cəza verilən mühit.

Məsuliyyəti yüngülləşdirən mühit - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi əsasında, cinayət və cinayət işləyən cəmiyyət üçün az təhlükəli hesab olunan və bunun

əsasında da yüngül cəza verilən mühit.

**პატიმარი** - სისხლის სამართლის კანონმდებლობით  
გათვალისწინებული პირი, რომელსაც სასამართლომ  
თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა.

Dustaq – məhkəmə azadlıqdan məhrum etməylə cəzalandırın, cinayyət məcəlləsi əsasında nəzərə alınmış şəxs.

**პატიმრობა** – საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული აღკვეთის ღონისძიება, რომელიც გამოიყენება მხოლოდ მაშინ, თუ ეს ერთადერთი საშუალებაა, რათა თავიდან იქნება აცილებული: 1. ბრალდებულის მიმალვა და მის მიერ მართლმასაჯულების განხორციელებისათვის ხელის შეშლა; 2. ბრალდებულის მიერ მტკიცებულებათა მოპოვებისათვის ხელის შეშლა; 3. ბრალდებულის მიერ ახალი დანაშაულის ჩადენა.

Dustaqlıq - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi əsasında nəzərə alınmış azadlıqlıdan məhrum etmə tədbiri, hansı ki, bu boyun qaçırməq üçün vasitələrdən biridir: 1. təqsirlinin istiqaməti və ona qeyri hüquqi hərəkətə mane olma; 2. təqsirli tərəfindən sübutların tapılmasına mane; 3. təqsirli tərəfindən yeni suç işləmə.

**პერალიზაცია** - საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით განსაზღვრული სასჯელის ზომის გამკაცრება (მაგ. 5 წლიანი სასჯელის 7 წლომდე გაზრდა).

Penalizasiya - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi kodeksi əsasında nəzərə alınmış cəzanın sərtləşməsi (məs. 5 ilik cəzanın 7 ilə qədər artırılması).

**პერსონალური მონაცემები** - საჯარო ინფორმაცია, რომელიც პირის იდენტური კავშირს შესაძლებლობას იძლევა.

Səxsi məlumatlar – səxsin idetifikasiya imkanını aradan, ictimai məlumat.

**პირადი არაქონებრითი უფლებები** – უფლებები, რომელთა გასხვისება დაუშვებელია (მაგ. უფლება სახელზე, უფლება პირად ხელშეკრიბობასა და საქმიან რეპუტაციაზე).

Şəxsi qeyri mülki hüquqlar – başqasına nail edilməsi qeyri mümkün olan hüquqlar (məs. Şəxsin adı, şəxsi müqavilə və işgüzar nüfuzuna)

**პირადი თავისუფლების უფლება** - ყოველ ადამიანს აქვს პირადი თავისუფლების უფლება, რომელიც დაცული და გარანტირებულია საქართველოს კონსტიტუციითა და საერთაშორისო კანონმდებლობით. თავისუფლების აღკვეთა ან პირადი თავისუფლების სხვაგვარი შეზღუდვა დაუშვებელია სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე.

Şəxsi azadlıq hüququ – Gürcütanın və beynəxalq qanunvericiliyi ilə qorunan, hər bir insanın şəxsi azadlıq hüququ var. Azadlıqdan məhrum etmə və ya azadlığa başqa yolla mane olma məhkəmə qərarı olmadan qeyri mümkün devil.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

**პირადი ჩერქევა** – საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, დასაბუთებული ვარუდის არსებობის შემთხვევაში იმის თაობაზე, რომ პირმა დამალა რაიმე სახის მტკიცებულება, შესაძლებელია პირისათვის პირდი ჩერქევის ჩატარება. ასეთი შემთხვევა ითვლება გადაუდებელ აუცილებლობად და პირადი ჩერქევა ტარდება სასამართლოს განჩინების და გამომძიებლის დადგენილების გარეშე.

Şəxsi axtarış - Gürcüstanın cinayyət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, şəxsin hər hansı bir sübutu saxladığı haqqda tasdiqlanmış şübhənin mövcud olduğu halda, şəxşə şəxsi axtarış keçirmək mümkündür. Belə hallar dərhal hesab olunur və şəxsin axtarışı məhkəmə qərarı və tədqiqatçının təyinati olmadan həyata keçirilir.

**პირადი საიდუმლოება** - საჯარო ინფორმაცია რომელიც იძლევა პირის იდენტifikasiyaçılarını შესაძლებლობası. Əls ინფორმაცია პირad საიდუმლოებaდ შესაძლოა əjnəs მიჩნეული იმ პiრiis გaდařyցeტiლeბiot ვiს შešačebəcə იls აrşeბorბs.

Şəxsi sir – şəxsin identifikasiya imkanının yaradan ictimai məlumat. Bu məlumat kimin haqqindadırısa o, şəxsin qərarı ilə şəxsi sir kimi hesab oluna bilər.

**პiრgაsაmტeბლო** - საქართველოს სამოქალაქო სამართლiს კaნoნmდeბl{o}bidiს მiხeđvoti, m{o}təbəwbiis უზbუნვeლuფiis ეr-t-ეr-ti დaმaტyეbidi სaშyაlęb. მbaრtta შeտaნbმeბiot გaნsაtçdзrუl{o} ფuლaდi თaნbა, რoმeლiç მoვaლeმ უnدا გaდařyցeტiლeბiot ვaლdეbუlębidi შeşušrუlębლoბi აn აrაჯeრoვnაd შeşrუlębidi სtვi.

Pul verginin bir növü – Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında, tələbati müdafiyyəsinin daha bir imkani. Tərəflərin razılığı ilə nəzərə alınmış pul məbləğ, hansı ki, borclu olan şəxs, məsuliyyəti yerinə yetirmə və ya birdəfəlik yerinə yetirmək üçün ödəməlidir.

**პiრduაპiრi დaკiotხვa** – დaკiotხvა, რoმeლsაç აწaრmოებs სaსaმaრtლo პrოცeსi იls მbaრe, რoმeლmაç დaსaკiotb მoწiმe გaმoიძabა.

Şəxsi sorqulama – sorqulama məqsədi ilə şahid çagıran məhkəmənin tərəfinin sorqusu.

**პiრwელi ინsტaნცiიs სaსaმaრtლo** – რaიoნuლi აn სaქaლaქo სaსaმaრtლo, რoმeლsაç პiრwელa დi მiმaრtazb მoსaრჩeლe, გaნmცbაdეbეl{o} აn ბrაlდeბi მbaრe. აm სaსaმaრtლo გaდařyցeტiლeბi შejimlęb გaსaჩiვrეdje მeოrж იnсsტaნცiი სaაპeლaცi სaსaმaრtლoშi.

Birinci instansiya məhkəməsi – ilk şikayətçi, erizəçi və ya təqsirləndirici tərəf müraciyyət edən, rayon və ya şəhər məhkəməsi. Bu məhkəmənin qərarları ikinci instansaya (apelasiya) məhkəməsinə şikayət edilə bilər.

**პiრo** - სaქaრtვeლo სaმoქaლaქo სaმaრtლi კaნoნmდeბl{o}bidi

میکեდვით, სამართლებრივი ურთიერთობის სუბიექტი, რომელიც შესაძლოა იყოს ფიზიკური ან იურიდიული პირი.

1. იურიდიული პირი – განსაზღვრული მიზნის მისაღწევად შექმნილი საკუთარი ქონების მქონე ორგანიზებული წარმონაქმნი, რომელიც თავისი ქონებით დამოუკიდებლად აგებს პასუხს, საკუთარი სახელით იძენს უფლებებსა და მოვალეობებს, დებს გარიგებებს და შეუძლია სასამართლოში გამოვიდეს მოსარჩევედ და მოპასუხედ. იურიდიული პირი შეიძლება იყოს კორპორაციულად ორგანიზებული, წევრობაზე დაფუძნებული, წევრთა მდგომარეობაზე დამოკიდებული ან მისგან დამოუკიდებელი და მისდევდეს ან არ მისდევდეს მეწარმეობას. 2. პირი ფიზიკური - ცალკეული პირი (ადამიანი), რომელიც წარმოადგენს სამოქალაქო სამართლის სუბიექტს.

Şəxs – fiziki və ya hüquqi şəxs ola bilən, Gürcüstanın vətəndaş hüquq qanunvericiliyi əsasında, hüquqi əlaqənin subyekti. 1. hüquqi şəxs – öz mülkü ilə müstəqil olaraq cavabkar olan, öz adı ilə səlahiyyət və məsuliyyət qazanan, razılıqlar həyata keçirən və məhkəmədə necə ki, şikayətçi eləcə də cavab verən kimi çıxış edə bilən, təyin olunmuş məqsədə nail olmaq üçün yaradılmış şəxsi mülkü olan təşkili yaradıcılıq. Hüquqi şəxs korporativ təşkilatçı, üzlüyü əsaslanan, üzvlərin vəziyyətindən aslı və onlardan müstəqil ola bilər və istehsalata yönələn yada yönəlməyən ola biləməsi mümkün kündür.

2. fiziki şəxs – vətəndaş hüququ subyektini təşkil edən şəxs (insan).

**პირობითი გარიგება** – გარიგება, რომელიც დამოკიდებულია სამომავლო და უცნობ მოვლენაზე იმით, რომ ან გარიგების შესრულების გადადება ხდება ამ მოვლენის დადგომამდე, ანда გარიგების შəhərətə - ამ მოვლენის დადგომისთანავე.

Şərti sözleşmə - ya sözleşmənin həyata keçirilməsi ya da kəsilməsi bu hadisəyə qədər olacağrı gələcək və bilinmeyen hadisədən aslı olan sözleşmə - bu hadisənin başlangıcında.

**პირობითი მსჯავრი** – სასჯელის ჩათვლa პირობითa დ, təz მხარეებს შərəfəs დადებულია საპროცესო შətəbañbəməba დa სასამართლო თავისი უფლებამოსილების ფaრგლებში ამ მსჯავრს დაaდგინს პiრoბiтa დ.

Şərti hökm - əgər tərəflər arası bağlanmış məhkəmə prosesi razılıq və məhkəmə şəxsi səlahiyyəti əsasında bu hökmü şərti alır.

**პოლიტიკური უფლებები და თავისუფლებები** - მოქალაქეთა ის უფლებები, რომლებიც ეხება მათ მიერ მონაწილეობის მიღებას სახელმწიფოს საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ მართვაში. მaგaლiтa დ, მoქaлaкeтa სaაrჩeвbо უfлeбa, პoлoиtиcкuрi გaяrтiаnбiсis შeქмbiсis უfлeбa დa იs სbვa უfлeбeбi რoმeლiც აღiაrбeуll დa დaცull იsa სaյaრtვeлoнs კoნsტiცiуЦioнt.

Siyasi səlahiyyətlər və azadlıqlar – vətəndaşların dövlət ictimai və siyasi idarədə onların iştirakına aid olan səlahiyyətlər. Məsələn, vətəndaşların seçki

~~~~~

hüququ, siyasi inkişaf yaratma hüququ və başqa elə hüquqlar, hansılar ki, Gürcüstanın konstitusiyası ilə tanınır və qorunur.

პოლიცია - საზოგადოებრივი წესრიგის დასაცავად უფლებამოსილი სამართალდამცავი ორგანო, რომლის უფლებამოსილებანი და ვალდებულებანი განისაზღვრება საქართველოს კანონით „პოლიციის შესახებ“.

Polis – səlahiyyətləri və məsuliyyətləri Gürcüstanın “Polis haqqda” qanunu ilə nəzərə alınmış, ictimai qaydanı qorumaq üçün səlahiyyətli hüquq qoruyan orqan.

პოტენციურად საშიში პროდუქცია ან ტვირთი - ფიზიკური, ქიمიური ან ბიოლოგიური ფაქტორების შემცველი პროდუქცია ან ტვირთი, რომელიც ახდენს ან შეიძლება მოახდინოს მავნე ზეგავლენა ადამიანის, მომავალი თაობების სიცოცხლესა და ჯანმრთელობაზე.

Potensiv olaraq təhlükeli məhsul və ya yük – insanın, gələcək nəslin sağləgini və sağlamlığına mane olan və ya ola bilən, fiziki, ximyəvi və ya bioloji faktorları özündə saxlayan məhsul və ya yük.

პრევენცია - თავიდან არıdəba, გამაფრთხილებəლი მოქმედებəbi, წინასწარი ღონისძიებəbi რაიმə არასასურველი მოვლენის თავიდან ასაცილებლად.

Prevensiya (qabağını alma) – hər hansı bir xoşa gəlməz hadisənin qarşısını almaq məqsədi ilə, boyun qaçırmə, xəbətdarlıq hərəkətlər, əvvəlcədən tədbirlər.

პრეზუმაცია - ჭეშმარიტებəad მიჩნეული ვარაუდი საწინააღმდეგოს დამტკიცებəadə.

Fərziyyə (prezumpsiya) - əksini tasdiqlamaq üçün düzgün sayılan fikir.

პრეიუდიცია - ვითარებə, როდესაც ფაქტοბრივი გარემოებəbi არ საჭიროებə მტკიცəba. პრეიუდიციული ძალის მქონəja საყოველata and აღიარებული ფaქტəbi, ასəwe iს ფaქტəbi, რომლებə და დაგəნəiləi სასამართლოს მიერ სხვa სaქმəbi მiღəbələli გaდaწყვეტiლəbi.

Mənfi rəy – faktik mühitlər tasdiqlanmaq istəmədiyi vəziyyət. Mənfi rəy gücü olan hərkəs üçün tanınmış faktlardır, eyni zamanda o faktlar məhkəmə tərəfindən başqa işə alınmış qərarla təyin olunmuşdur.

პრეკურსორი - საქართველოს სისხəlios სამართლios კaნoნmдeбbლoბiot - ბუნəbəriwi აn სiნteбuრi წaრməshəbdi ნiვtიjეrəbə, რoმeლiç შeიძlēbə გaმoყeნbəbəl იjნe სaქaრtვeлoშi სპeცiалuრ კoნტrოлs დaკeმdეbərəbəbəl ნaრкoტiკuл სaშuაлeбi დa ფsიjოტroპuл ნiვtიjეrəbdi უკaнoნbəd დaმbəaдeбi სa.

Prekusor – Gürcüstanın cinayet məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında – təbbi və ya sintezli maddə, hansı ki, Gürcüstanda xüsusi nəzarətin tabeliyində narkotik vasitə və psixotrofik maddəni hazırlanmasında qeyri qanuni istifadə oluna

bilər.

პრეროგატივა - პირის პრივილეგია, განსაკუთრებული უფლებამოსილებით განახორციელოს (ან არ განახორციელოს) რამე ქმედება.

Müstəsna – hər hansı bir hərəkəti həyata keçirməkdə (və ya keçirməməkdə) xüsusi səlahiyyətlə, şəxsin üstünlüyü.

პრეცედენტი - იდენტურ ან მსგავს დავაზე ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოს მიერ მიღებული დადგენილება, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით სარეკომენდაციო ხასიათისაა ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლისათვის.

President – Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında tövsiyə xasiyətli aşağı instansiya məhkəmə hakimi üçün, identiv və ya oxşar davaya baş instansiya məhkəməsi tərəfindən alınmış qərar.

პრივატიზება - ფიზიკური და იურიდიული პირების ან მაတი გაერთიანებების მიერ სახელმწიფო ქონებაზე საკუთრების უფლების შექəna, რის შედეგადაც სახელმწიფო კარგავს პრივატიზებული ქონების ფლობის, სარგებლობისა და განკარგვის, ხოლო სახელმწიფო ორგანოები მისი მართვის უფლებას.

Özelləşdirmə - fiziki və hüquqi şəxsin ya da onların birliyi tərəfindən dövlət mülkünə sahiblik səlahiyyətinin alması, bunu nəticəsində dövlət özelləşdirilmiş mülkün sahiblik, istifadə və sərəncam hüququnu ancaq dövlət orqanları isə idarə hüququnu itirir.

პრინციპალი - საქართველოს სამოქალაქო კანონმდებლობის თანახმად ის პიროვნება, რომლის სახელითაც მოქმედებს აგენტი, წარმომადგენელი, აგრეთვე, მირითადი მოვალე. პრინციპალი ბენფიციარის მოვალეა მირითადი ვალდებულების მიხედვით და მას აქై შესაძლებლობა მიმართოს ბანკს ან სხვა საკრედიტო დაწესებულებას და დადგეს ვალდებულების შესრულების გარანტია.

Rəhbər (prinsipal) – Gürcüstanın vətəndaş qanunvericiliyi əsasında o şəxs, hansı ki, adı ilə aqent, nümayəndə, eyni zamanda əsas borclu hərəkət edirlər. Prinsipal benesifiar əsas məsuliyyətlərin əsasında və məsuliyyət daşıyır və onun banka və ya başqa kredit müəssisəsinə müraciyyət eyləmə və məsuliyyəti həyata keçirmə qaranti kimi dura bilər.

პრობაციის ბიურო - მსჯავრდებულის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, მის მიმارտ გამოცემული სამართლებრივი აქტების, აღմასრულებელi ბიურო საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე.

Sınaq şöbəsi – təqsirlilərin yaşadığı yerə görə onlara təyin olunmuş hüquqi aktlar, Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında baş rəhbər şöbə.

oo

პრობაციის ეროვნული სააგენტო – საქართველოს სასჯელადსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი საჯარო სამართლის იურიდიულიპირი, რომლის საქმიანობის მირითად მიმართულებას წარმოადგენს პირობით მსჯავრდებულთა რესოციალიზაცია, რეაბილიტაცია და დანაშაულის პრევენცია.

Sınaqın orqan aqentliyi – işinin esas istiqamətini şərti hökmün resosilasiya, təmiri və cinayətin prevensiyası təyin edir. Cari Gürcüstanın düzəlişlər, sınaq və hüquqi yardım məsələləri nazirliyinin idarəsinin sahədə ictimai hüquqi şəxs.

პროკურა – გენერალური სავაჭრო მინდობილობა.

Prokura – baş komersiya etibarnaməsi.

პროკურატურა – საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სისტემაში შემავალი სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება, რომელიც თავის უფლებამოსილებას ახორციელებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ფარզلებში. Mıls მთავარ ფუნქციاس წარმოადგენს სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელება და გამომიერის საპროცესო ხელმძღვანელობა. პროკურატურა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და დადგინლი წესით, სრული მოცულობით ატარებს დანაშაულის გამომიერას, სასამართლოში მხარს უჭერს სახელმწიფო ბრალდებას.

Prokurorluq (şöbə) – öz səlahiyyətini Gürcüstanın qanunvericiliyi çərçivəsində həyata keçirən, Gürcüstanın Ədliyyə Nazirliyinin sisteminə daxil olan dövlət altsuited mütəsisəsi. Onun esas funksiyasını cinayət hüquqi təqib və tədqiqatın məhkəmə prosesi idarəsi təşkil edir. Prokurorluq Gürcüstanın cinayət məcəlləsi kodeksi ilə nəzərə alınmış hallarda və təyin olunmuş qayda ilə, tan həcmi ilə cinayətin təqiqatını həyata keçirir və məhkəməd dövlət təqsirinə tərəf çıxır.

პროკურისტი – გენერალური სავაჭრო მინდობილობის მფლობელი.

Prokurist (etibarnamə) – Baş komersiya etibarnamənin sahibi.

პროკურორი – უფლებამოსილი პირი, რომელiç უშუალოდ ახორცiელeბiს სiსხliiis სaმaрtałliis სaპrоcеsо კaнoнmдeбlоbоbiт gаtвaлliiis წiнbеbуll ფuнkçиeбi. პrокuрoрoрi წaрmоaдgеbенs სaхeлmწifoғo ბrаalдeбeլs. Maş კoიsრeბa ბrаalдeбiis მtკiცeбiis მoვaлdeбa. Aşyeti პiрeбiia მaგaлloitaa: სaქaრtვeлlois მtаwaრi პrокuрoрoрi, ქ. Tбdiлoisis პrокuрoрoрi, რaиoнuлli პrокuрoрoрi დa სbwa სaქaრtვeлlois კaнoнmдeбlоbоbiт gаnsaზlვrуll პiрeбi.

Prokuror (tədqiqatçı) – cinayət hüququnun məhkəmə prosesi qanunvericiliyi ilə nəzərə alınmış funksiyaları yerinə yetirən səlahiyyətli şəxs. Prokuror dövlət təqsirini təqdim edir. O, təqsirin sübutlanması ilə məsuliyyətləndirilir. Belə şəxslərdirlər, məsələn: Gürcüstanın baş prokuroru, Tbilisi şəhərinin prokuroru, rayon prokuroru və başqa Gürcüstan qanunvericiliyi ilə nəzərə

alınmış şəxslər.

პროტესტი—პროკურორის მიერ წერილობით წარდგენილი დოკუმენტი,
რომლითაც მან შეიძლება მოითხოვოს უკანონო ქმედების
შეწყვეტა, დარღვეული უფლების აღდგენა და სხვა საქართველოს
კანონმდებლობის შესაბამისი ქმედების განხორციელება.

Etiraz (protest) – qeyri hüquqi hərəkətin dayandırmasını, ləğv edilmiş hüquqların yenilənməsini və başqa Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında hərəkətlərin həyata keçməsini tələb edə biləcəyi, prokuror tərəfindən yazılı təqdim olunmuş sənət.

პროფესიული კავშირი - პროფესიული ინტერესებით დაკავშირებულ პირთა (მუშაკთა) ნებაყოფლობითი საზოგადოებრივი გაერთიანება (ორგანიზაცია), რომლის მიზანია მისი წევრების შრომითი, სოციალურ-ეკონომიკური და სამართლებრივი უფლებებისა და ინტერესების დაცვა და წარმომადგენლობა.

Həmkarlıq ittifaqı – məqsədi üzvlərinin iş, sosial-iqtisadi və hüquqi səlahiyyətlərinin və marağlarının qorunması və nümayəndəliyi olan, peşəkar marağları ilə əlaqəli şəxslərin (işçilərin) istəyi ilə ictimai birliyi (təşkilat).

პროფესიული საიდუმლოება - პროფესიულ საიდუმლოებას მიეკუთვნება ინფორმაცია, რომელიც წარმოადგენს სხვის პირად ან კომერციულ საიდუმლოებას და პირისათვის ცნობილი გახდა პროფესიული მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით. პროფესიული საიდუმლოება არ შეიძლება იყოს ისეთი ინფორმაცია, რომელიც არ წარმოადგენს სხვა პირის პირად ან კომერციულ საიდუმლოებას.

Həmkar sirri – həmkar sirrinə elə məlumatlar daxildir, hansı ki, başqa şəxsi və ya komersiyal sirinnə və şəxsə işçi məsuliyyətin həyata keçirməsi ilə əlaqadır ayam olub. Başqa şəxsin şəxsi və ya komersiyal sirri olmayan sirrlər həmkar sirri hesab olunmur.

პროცესი (სასამართლო) - სასამართლოში საქმის გამოძიებისა და სასამართლო განხილვის წესი, სამართალწარმოება. სისხლის სამართლის საქმეზე სამართალწარმოებას ეწოდება სისხლის სამართლის პროცესი, სამოქალაქო საქმეზე სამართალწარმოებას - სამოქალაქო პროცესი, ხოლო ადმინისტრაციულ საქმეზე სამართალწარმოებას - ადმინისტრაციული პროცესი.

Məhkəmə prosesi – məhkəmədə işin tədqiqatı və məhkəmə müzakirəsinin qaydası, ədalət yaratma. Cinayət məcəlləsi işinə ədalətyaratmağa cinayət işi prəsesi deyilir, vətəndaş işində ədalətyaratmağa – vətəndaş prosesi, ancaq inzibati isdə ədalətyaratmağa – inzibati proses deyilir.

პროცესის მონაწილე - საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით პროცესის მონაწილე შესაძლოა იყოს პროკურორი, გამომძიებელი, ადვოკატი, ჩარმომადენელი, მხარე, მესამე პირი და სხვა პირი.

Prasesin iştirakçısı – Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında prosesin iştirakçısı prokuror, tədqiqatçı, vəkil, nümayəndə, tərəf, üçüncü şəxs və başqa şəxslər ola bilər.

პროცესის ხარჯები – ხარჯები, რომელიც მოიცავს სასამართლო ხარჯებსა და სასამართლოსგარემე ხარჯებს.

Prosesin xərcləri – məhkəmə və qeyriməhkəmə xərcləri .

۳

რაიონული (საქალაქო) სასამართლო - წარმოადგენს პირველი ინსტანციის სასამართლოს და პირი დავის გადაწყვეტილობის მიმართავს ამ სასამართლოს პირველ რიგში. რაიონული (საქალაქო) სასამართლო იქმნება და მისი სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე. რაიონული სასამართლო იქმნება რაიონში ან რაიონებში, ხოლო საქალაქო სასამართლო იქმნება ქალაქში.

Rayon (şəhər) məhkəməsi – birinci instansiya məhkəməsini təqdim edir və şəxs davanın həlli üçün ilk növbədə bu məhkəməyə müraciyyət etməlidir. Rayon (şəhər) məhkəməsi qurulur və onun hərəkət ərazisi Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasında təyin olunur. Rayon məhkəməsi rayonda və ya rayonlarda, şəhər məhkəməsi səhərdə keçirilir.

რასიზმი - რწმენა, ადამიანის ან ადამიანთა ჯგუფისა, რომ რასა, კანის ფერი, ენა, რელიგია, ეროვნული თუ ეთნიკური წარმომავლობა შეიძლება იყოს უპატივცემულობის, ზიზღისა და დისკრიმინაციის საფუძველი განსხვავებული ჯგუფის მიმართ და ამართლებს თავისი ჯგუფის (ადამიანის) პრეტენზიას უპირატესობაზე (ბიოლოგიურ, პოლიტიკურ თუ რელიგიურ) სხვა დანარჩენ ადამიანებთან ან მათ ჯგუფებთან შედარებით.

Irqçılık – insanların ve ya insanlar qrupunun, dəri rəngi, dil, din, millilik ve ya etniklik, hörmətsizliyin, nifrətin və fərqli qrupa qarşı diskriminasiyanın əsası və başqa insanlara və qruplara ramən öz qrupunun (insan) iddəsini (bioloji, siyasi və ya dini) doğrutan inam.

რასობრივი დისკრიმინაცია - დანაშაული, რომელსაც პირი სჩადის ეროვნული ან რასობრივი მტრობის ან განხეთქილების, ჩამოგდების, ეროვნული პატივისა და ღირსების დამცირების მიზნით. რასობრივ დისკრიმინაციად ითვლება აგრეთვე რასის, კანის ფერის, სოციალური კუთვნილების, ეროვნული ან ეთნიკური წარმომავლობის ნიშნით ადამიანის უფლებების პირდაპირი ან არაპირდაპირი შეზღუდვა, ანდა იმავე ნიშნით ადამიანისათვის უპირატესობის მინიჭება.

Irqi ayrı-seçkililik (diskriminasiya) – milli və ya irq düşmanlığı, parçalanma salma, milli hörmətin və ləyqətinə həqarət etmə məqsədi ilə səxş tərəfindən

Digitized by srujanika@gmail.com

işlənən suç. Eyni zamanda, iqrin, dəri rənginin, sosial mülkün, milli və ya etnik nümayəndəli nişanəsi ilə insanın hüquqlarının birbaşa və ya förgli pozulması, ya da eyni nişanə ilə insan üçün üstünlük vermə irqi ayrı-seçkilik sayılır.

რეალუტი - ადმინისტრაციული ორგანოს მოქმედება ან მოქმედებისაგან თავის შეკავება, რომელიცარარის დაკავშირებულისამართლებრივი აქტის გამოცემასთან (მაგ. პოლიციის მუშავის მიერ სატრანსპორტო მოძრაობის მოწესრიგება).

Relakt – hüquqi aktin təyini ilə əlaqələnməyən (məs. Polis işçisi tərəfindən nəqliyatın qaydaya salınması) inzibati organın hərəkəti və ya hərəkətdən başqa cırması.

რეალიზაცია – 1. რაიმეს განხორციელება (მაგ. ქმედების). 2. გაყიდვა (მაგ. შენობის).

Realizasiya (satış) – 1. nəyinsə həyata keçirilməsi (məs. Hərəkətin). 2. satmaq (məs. Binanı).

რევერსია - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით თავდაპირველი მფლობელისთვის ქონების დაბრუნება. ვალდებულების უზრუნველაყოფად რაიმე ფასეულობის კრედიტორისთვის დოროებით გადაცემა, რომელიც ვალდებულების დაფარვის შემდგომ დაბრუნებას ექვემდებარება.

Reversiya (Qayıtma) – Gürüstanın vətəndaş hüququnun qanunvericiliyi əsasında ilk sahibinə mülkün qaytarılması. məsuliyətin bitdikdən sonra qaytarma tabeliyində olan, məsuliyəti müdafiə etmək üçün dəyərli bir əşyanın kreditora verilməsi.

რეზიდენტი – საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით, პირი რომელიც მიმდინარე საგადასახადო წლის განმავლობაში, ფაქტობრივად იმყოფება საქართველოს ტერიტორიაზე 183 დღე ან მეტ ხანს უწყვეტად, ერთი წლის განმავლობაში.

Rezident – Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi əsasında, cari vergi ilinin ərzində, faktiki olaraq 183 gün və daha artıq, bir ilə ərzində fasiləsiz Gürcüstanın ərazisində olan şəxs.

რეინტეგრაცია მოქალაქეობის - მოქალაქეობის აღდგენის გაადვილებული წესი იმ პირთათვის, რომლებმაც რაიმე მიზეზით დაკარგეს თავისი სახელმწიფოს მოქალაქეობა.

Vətəndaşların reintegrasiyası – hər hansı bir səbəbə görə ölkənin vətəndaşlığını itirən şəxslər üçün, vətəndaşlığın yenilənməsinin asanlaşdırılmış yolu.

რეკტი – შემოსავლის ან სხვაგვარი ქონებრივი სარგებლის სისტემატურად მიღების მიზნით წარმოქმული არაერთჯერადი და ორგანიზებული საქმიანობა, რომელიც დაკავშირებულია განზრახი დანაშაულის ჩადენასთან (თუ ნასამართლობა არ არის

Digitized by srujanika@gmail.com

გაქარწყლებული ან მოხსნილი), თუ იგი განხორციელდა ორჯერ მაინც ხუთი კალენდარული წლის განმავლობაში, რომელშიც არ შედის რეკეტირის დაპატიმრებისა და სასჯელის მოხდის ვადა.

Reket – qəsdən cinayətin işləməsi (əgər məhkum olmayıbsa, suçsuzduğunu tasdiqlənibsa və ya məhkumluqdan azad edilibsə), və ya beş təqvim ilə ərzində ən az iki dəfə həyata keçən reketin tutuqlanması və iş kəsilməsinə daxil olmayan müddət gəlir və ya başqa mülki istifadələrin sürəkli qəbulunması məqsədi ilə yaranmış bir neçədəfəli və təşkilatlanmış iş.

Reket mülkü – Reketlikdən alınmış mülk, bu mülkdən alınmış məbləğ, reketlikdən alınmış gəlirlə mülk alma, eyni zamanda reket qruplarının reketirin, reketirin ailə üzvlərinin, yaxın qohumları və ya əlagədə olan insanların gəliri, hüquqi qayda ilə alınmış sənədi sübutu mövcud olmayan mülk və ya mülkdə alınan gəlir.

რეკლამაცია (პრეტენზია) - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, პრეტენზია პროდუქციის დამამზადებლის მიმართ, მისი დაბალი ხარისხის ან დაუკომპლექტებლობის გამო, რაც გაფორმებულია სათანადო აქტით.

Reklamasiya (təqdimat) – Gücüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsadında, uyğun aktda qeyd olunduğu kimi, alçaq keyfiyətli və ya komplektləşdirilmədiyindən dolayı, məhsulun hazırlanması haqqda təqdimat.

რეორგანიზაცია (საწარმოს) – ცვლილებები საწარმოს სამართლებრივ ფორმირებაში, რომელიც შესაძლოა განხორციელდეს გარდაქმნით, საწარმოთა შერჩყმით ან გაყოფით.

Yenidən təşkil (şirkətin) – dönüşüm, müəssisələrin birləşməsi və ya bölünməsi ilə həyata keçə bilən, şirkətin hüquqi formallaşmasında dəyişiklər.

რეპარაცია - სამართალდარღვევის შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზოლურება.

Onarım – qanun pozuculuğun nəticəsində verilmiş ziyanın qarsılanması.

რეპლიკა – სასამართლოს სხდომაზე, მხარეთა ხელმეორედ სიტყვით
გამოსვლის უფლება, მას შემდეგ, რაც პაერობის ყოველი
მონაწილე წარმოთქვას სიტყვას. უკანასკნელი რეპლიკის უფლება
ყოველთვის ეკუთვნით მოგასწორება და მის წარმომადგენლოს.

~~~~~

Replika – deyişmənin bütün iştirakçıları sözlə çıxış etdikdən sonra, məhkəmə məclisində, tərəflərin ikinci dəfə sözlə çıxış etmə hüququ. Son replika hüququ hər zaman cavab verən və onun nümayəndəsinin səlahiyətidir.

Ərjesტიტუცია - პირვანდელi უფლებრიզi მდგომარეობის აღდგენა, ქონებiს დაბრუნება. სახელშეკრულებო ურთიერთობებში რესტიტუცია ხდება ხელშეკრულებიდან მხარეთა გასვლისას, რათa ისინi ამ ხელშეკრულებiს დადებამდე არსებულ ვითარებას დაუბრუნდენ.

Restitusiya (qaytarılma) – ilk hüquqi vəziyyətin yeniləşməsi, mülkün qaytarılması. müqavilə əlaqələrində restitusiya tərəflərin müqavilədən kənər çıxması hallda baş verir, cənkü, onlar müqavilə bağlayana qədər mövcud olan vəziyyətə dönsünlər.

რეფერენდუმი – საყოველთაო და სახალხო კენჭისყრა ამა თუ იმ სახელმწიფოებრივად მნიშვნელოვანი საკითხის გადასაწყვეტად, რომელზეც საზოგადოება აფიქსირებს თავის დადებით ან უარყოფით მოსაზრებას. მასში მონაწილეობას იღებს ყველა, ვისაც აქვს არჩევნებში მონაწილეობის მიღების უფლება.

Referendum – cəmiyyət şəxsi müsbət və ya mənfi fikrini bildirdiyi, bu və ya digər dövlət dəyərlə məsələnin həlli üçün ümumi və ictimai səsvermə. Bu seçkidə, seçkilərdə iştirak etmə hüququ olan hər kəs iştirak edir.

ს

საავტორო უფლება – იმ უფლებაta ერთობლიობა, რომელიც ეკუთვის ხელოვნების, მეცნიერებისა თუ სხვა სახის ნაწარმოების შემქმნელს (აგრეთვე მემკვიდრეს), მის მიერ შექმნილ ნაშრომზე.

Müəllif hüququ – incəsənət, elm və başqa yaradıcılıq (eyni zamanda mirasçıların) birliyi və onların yaradıqları haqqda hüquqları.

სააპელაციო სასამართლო - მეორე ინსტანციის სასამართლო, რომელიც განიჩილავს სააპელაციო საჩივრებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ გამოტანილ გადაწყვეტილებəზə.

Apelasiya məhkəməsi – birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən alınmış qərarı, apelasiya şikayətini müzakirə edən ikinci insatansiya məhkəməsi.

სააპელაციო საჩივარი - პირველi ინსტანცiიos სასამართლoს გaდaწqveტiლeბios გaსaჩiვrეbidiştowis aუcpiilebęlo დoკuმeნტi, რoმeლsaç aდgębs გaდaწqveტiლeბiot უკaպoფiლo მbარ. ეs სaჩiვaრi წaრmoaდgębs სaაპeლaცiო სaსaმaრtლoს მiეr სaქmioს გaნbიlვios სaფuმeცeლs.

Apelasiya şikayəti – qərarla narazi olan tərəf hazırladığı, birinci instansiya məhkəməsinin qərarını şikayət etmək üçün vacib olan sənət. Bu şikayət apelasiya məhkəməsi tərəfindən işin müzakirəsinin əsasını təqdim edir.

~~~~~

საარბიტრაჟო პრეტენზია - წარმოადგენს საარბიტრაჟო დავის განხილვის დაწყების საფუძველს კანონის თანახმად. ზოგადი წესის მიხედვით, მასში უნდა აისახოს მხარის მოთხოვნა და ის გარემოებები, რომელზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებს, ასევე, მტკიცებულებები, რომლებიც ადასტურებენ ამ გარემოებებს.

Arbitraj iddası – qanun əsasında arbitraj davasının müzakirəsinin başlanması təqdim edir. Ümumi qayda əsasında, orada tərəfin tələbi və tərəfin tələbi əsaslanan mühitlər və eyni zamanda bu mühitləri tasdiqlayan sübutlar qeyd olunmalıdır.

საარჩევნო უფლება – არსებობს პასიური და აქტიური საარჩევნო უფლება, რომელთაგან: 1. აქტიური საარჩევნო უფლება გულისხმობს მოქალაქის უფლებას მონაწილეობა მიიღოს არჩევნებში საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენელი პირის ასარჩევად; ხოლო, 2. პასიური საარჩევნო უფლება გულისხმობს მოქალაქის უფლებას, კენჭი იყაროს საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის დასაკავებლად.

Seçki hüququ – pasiv və aktiv seçki hüququ məvcuddur, olnandan: 1. Aktiv seçki hüququ vətəndaşın ictimai hakimiyətin nümayəndəsi olan şəxsini seçmək hüququnu nəzərə alır; ancaq, 2. Pasiv seçki hüququ vətəndaşa ictimai hakimiyət vəzifəsinə keçmək üçün öz namizədliyini bildirmə hüququnu nəzərdə tutur.

სააქციო საზოგადოება – იურიდიული პირის სტატუსის მქონე საწარმო (კომპანია). საზოგადოება, რომლის კაპიტალი დაყოფილია წესდებით განსაზღვრული კლასისა და რაოდენობის აქციებად. სააქციო საზოგადოების პასუხისმგებლობა მისი კრედიტორების წინაშე შემოიფარგლება მთელი მისი ქონებით. სააქციო საზოგადოების აქციონერი პასუხს არ აგებს სააქციო საზოგადოების ვალდებულებებისათვის. სააქციო საზოგადოების დაფუძნებისას კაპიტალი შეიძლება განისაზღვროს ნებისმიერი ოდენობით.

Səhmdar cəmiyyət – Hüquqi şəxs statusu olan istehsalat (şirkət). Kapitalı nizamnamə əsasında nəzərə alınmış sınıflarə və miqdardı aksiyalarına bölünən cəmiyyət. Səhmdar cəmiyyətin məsuliyyəti onun kreditorları qarşısında bütün mülki ilə əsaslanır. Səhmdar cəmiyyətin yaratıldığından kapital hər hansı bir məbləğlə nəzərə alına bilinər.

საბანკო გარანტია (რემუნებულება) – კლიენტისაგან სცენის დროულად
არგადახდის შემთხვევაში, ბანკის მიერ გადახდის ვალდებულების
აღება. გარანტია წარმოადგენს ვალდებულებას, რომელიც ფულადი
ფორმითაა გამოხატული. თუ კანონით ან ხელშეკრულებით სხვა
რამ არ არის გათვალისწინებული კრედიტორის წინაშე მოვალე და
გარანტი (რემუნებული) პასუხს აგებენ სოლიდარულად. გარანტია
ატარებს სასწრაო და უპირობო ხასიათს.

Bank zəmanəti (qaranti) (müvəkkilik) – müştəri tərəfindən alınmış borcun zamanında ödəmədiyi hallarda borç bank tərəfindən ödənməsi. Zəmanət

Digitized by srujanika@gmail.com

pul formasında təqdim olunmuş məsuliyyəti nəzərə alır. Əgər qanunla və ya müqavilə ilə başqa şey nəzərə alınmayıbsa, kredit qarşısında olan borclu (müvəkkil) müştərək cavabkarıdır. Zəmanət təcili və şərtzsizxasiyət daşıyır.

აბოტაკი – სახელმწიფოს ან საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის ან რაიმე სამსახურის ნორმალური ფუნქციონირებისათვის ხელის შეტანა.

Ziyankarlıq (sabotaj) – dövlət və istehsalat, müəssisəsinin, təşkilatın və ya hər hansı bir işin normal fəaliyətinə mane olmaq.

საბრალდებო დასკვერა - პროცესურორის მიერ წინასწარი გამოძიების დასრულებისას შედგენილი საპროცესო გადაწყვეტილება, რომლის საფუძველზეც სისხლის სამართლის საქმე სასამართლოს გადაეცემა არსებითად განსახილველად.

Təqsirnamə - əsasında cinayət məcəlləsi işinin müzakirə üçün məhkəməyə verilən, prokuror tərəfindən ön tədqiqatı bitirdikdən sonra hazırladığı məhkəmə prosesi qərarı.

საგადასახადო ავენტი – პირი, რომელმაც საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილ შემთხვევაში და დადგენილი წესით უნდა შეასრულოს გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულება.

Vergi aqenti – Gürcüstanın vergi kodeksi ilə təyin olunmuş hallarda və alınmış qərar ilə ödəyicinin vergi məsuliyyətini yerinə yetirən şəxs.

საგადასახადო დეკლარაცია – პირის ანგარიშება საქართველოს
საგადასახადო კოდექსით დადგენილი გადასახადის
გამოანგარიშების შესახებ.

Vergi bəyannaməsi – Gürcüstanın vergi kodeksi ilə təyin olunmuş verginin hesablanması haqqda şəxsin hesabatı.

საგადასახადო ვალდებულება – პირის ვალდებულება, გადაიხადოს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დაწესებული და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ შემოღებული გადასახადი.

Vergi məsuliyyəti - Gürcüstanın vergi kodeksi ilə təyin olunmuş və yerli hakimiyətin nemayəndəvi orqanı tərəfindən təyin olunmuş verginin ödənməsində, şəxsin məsuliyyəti.

საგადასახადო მოთხოვნა – საგადასახადო ორგანოს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომლის შესრულებაც სავალდებულოა საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით.

Vergi tələbatı – höyətə keçirilməsi Gürcüstanın vergi kodeksi ilə nəzərə alınmış qayda ilə, vergi orqanının fərdi inzibati-hüquq aktı.

საგადასახადო ომბუდსმენი – პირი, რომელიც ზედამხედველობას

oo

უწევს საქართველოს ტერიტორიაზე გადასახადის გადამხდელთა უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვას, ავლენს მათი დარღვევის ფაქტებს, ხელს უწყობს დარღვეული უფლებების აღდგენას.

Vergi ombudsmeni – Gürcüstan ərazisində vergi ödəyənlərin hüquqlarına və qanuni marağlarının qorunmasına nəzarət edən şəxs, onların pozulmasının faktlarını təyin edən, pozulmuş hüquqların bərpa olunmasına yardım edən şəxs.

საგადასახადოორგანო-ორგანო, რომელიც საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე და მის შესაბამისად ახორციელებს თავoz უფლებამოსილებəs მიკუთვნებულ საკითხებəs, მათ შორis გადასახადəbəs ადəmənəbəs ტრირəbəs.

Vergi orqanı – Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi əsasında və öz səlahiyyətinin məsələlərini ona uyğun olaraq həyata keçirən, eyni zamanda vergilərin administrasiyasını həyata keçirən orqan.

საგადასახადო პერიօდი – დროis მონაკვეti, რომləti აც განisაზdərəbəs პiრi სaგaდaსaხaდo ვaლdəbələbəs კoნკoრētūlə გaდaსaხaდo მiხeđwio.

Vergi müddəti – şəxsin vergi məsuliyyəti qanunla təyin olunmuş qayda əsasında nəzərə alındı zaman müddəti.

საგადასახადო სანქცია – პaსuხiსməgəbələbəis ზoმa, რoმeლiც სaქaრtვeლoს სaგaდaსaხaდo კaნoнmдeбləbəis შeşaბaмiсаd დaწeşeбuლiа ჩiađeňiлiо სaგaდaსaхaдo სaмaრtаlдaрdəwəiсаtвois.

Vergi sanksiyası – Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi əsasında qanunpozuculuq üçün təyin olılmış vergilərinin məsuliyyətinin ölçüsü.

საგადასახადო შეღazatı – oşrri dədiyulə ən ფiზiკiრi პiرjəbəis მiლiаbəi ən ნaწiлoბrri გaნtაwiსuფləbə გaდaსaхaдeбiсаgān, რoმeლiсаç აწeşeбi სaხeđmfiwə.

Vergi güzəştı – dövlət təyin ediyi vergidən, hüquqi və ya fiziki şəxslərin tam və ya yarım azad olunması.

საგადასახადო წელi – სaქaრtვeლoს სaგaდaსaхaдo კaнoнmдeбləbəis მiხeđwio, კaლeნdаrūlə წeლi.

Vergi ili - Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi əsasında təqvim ili.

სaგaდaсaхaдo კoლeგiа - სaаპeლaçiо სaსaмaрtаllois სtрuжtürluлi, ეrтeşeլi, სaдaç მoлsаmаrтaлlę გaნiбiлaցs სaჩiვrjebəs სaქaრtვeლoს კaнoнmдeбləbəi დaдgеnиlо წešiт დa მiš შeşaბaмiсаd.

Tədqiqat koleqiyası – hakim şikayətlərin Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş qayda əsasında müzakirə etdiyi, apelasiya məhkəməsinin struktur

vahidi.

საგამოძიებო მოქმედება - საპროცესო მოქმედება, რომელიც ტარდება მტკიცებულებათა შეკრების უზრუნველსაყოფად. საგამოძიებო მოქმედებას განვითარება მაგ. დაკითხვა, ამოღება, ჩხრევა, დათვალიერება, საგამოძიებო ექსპერიმენტი, ჩვენების ადგილზე შემოწმება და სხვა.

Tədqiqat hərəkəti – sübutların toplanmasını müdafiə etmək üçün keçirilən məhkəmə prosesi hərəkəti. Tədqiqat hərəkətinə aid olanlar, məs. Sorğu, aradan qaldırma, axtarış, yoxlayış, tədqiqat eksperimenti, ifadənin yerdə yoxlayışı və.s.

საგანგებო მდგომარეობა - განსაკუთრებული მდგომარეობა, რომლის დროსაც სახელმწიფოს არსებობას საფრთხე ემუქრება. საგანგებო მდგომარეობა ოფიციალურად ცხადდება სახელმწიფოს მიერ. ასეთი მდგომარეობის შექმნა შეიძლება გამოიჩვიოს სხვადასხვა ისეთმა გარემობამ, რომელიც სერიოზულ საფრთხეს უქმნის საზოგადოებრივ წესრიგს ქვეყანაში.

Fövqəladə vəziyyət – dövlətin varlığı təhlükədə olduğu xüsusi vəziyyət. Fövqəladə vəziyyəti dövlət tərəfindən rəsmən bildirilir. Belə vəziyyəti ölkədə cəmiyyət qaydalarına təhlükə göstərən fərgli mühitlər yarada bilər.

საერთაშორისო დანაშაული - სახელმწიფოს ან ინდივიდის მიერ განხორციელებული მართლსაწინააღმდეგო ქმედება, რომლის შედეგად ირღვევა საერთაშორისო მშვიდობა ან ხალხთა უშიშროება. საერთაშორისო დანაშაულთა რიცხვს განეკუთვნებან: მშვიდობისა და კაცობრიობის წინააღმდეგ ჩადენილი დანაშაულები (აგრძესა, აგრძესიული ომის დაგეგმვა, მომზადება, გაჩაღება და წარმოება); ომის დანაშაულები (ომის კანონებისა და ჩვეულებათა დარღვევა - ოკუპირებული ტერიტორიის მოსახლეობის განადგურება, წამება, სამხედრო ტყვეთა წამება და მკვლელობა, დამონება, მძევალთა მკვლელობა, სახელმწიფო ან კერძო საკუთრების გაძარცვა, სამოქალაქო მოსახლეობით დასახლებული პუნქტების განადგურება და სხვ.); დანაშაულები ადამიანურობის წინააღმდეგ (სამოქალაქო მოსახლეობის მასობრივი განადგურება, წამება და სხვ.).

Beynəlxalq cinayət – nəticəsində beynəlxalq sülh və cəmiyyətin təhlükəsizliyi pozulan, dövlət və ya fərdi insan tərəfindən həyata keçirilmiş qeyriqanuni hərəkət. Beynəlxalq cinayətlərin sayına daxildirlər: sülh və insanatlıqla qarşı işlənmiş cinayətlər (hirs, hirsi müharibənin planlaşdırılması, hazırlıq, başlanması və istehsalı); müharibə cinayətləri (müharibə hüquq və qayalarının pozulması – işğal edilmiş ərazinin əhalisinin məhv edilməsi, zülmü, hərbi məhbusların zülmü və öldürülməsi, nokər etmə, girovların qətlə, dövlət və ya şəxsi mülkün qarəti, vətəndaş əhalisi ilə yaşayış məntəqələrinin məhv edilməsi və.s.); insanlıqla qarşı cinayyət (vətəndaş əhalisinin kütləvi məhv edilməsi və zülmü və.s.).

oo

საერთო საკუთრება – таნასაკუთრება, რომელიც არსებობს თანაზიარი და წილადი სახით. საერთო საკუთრება წარმოიშობა კანონის ძალით ან გარიგების საფუძველზე.

Ümumi mülkiyyət – bərabər və qismi mövcud olan bərabərsahiblik. Ümumi mülkiyyət qanun gücü və ya sözleşmə əsasında yaranır.

საერთო სასამართლოები – საქართველოში საერთო სასამართლოები ერთიან სისტეմəs წარმოადგენəs, რომელiç შედგəbə რaionləri (საქალაქə) სასამართლosasagañ, სaāპeლaცiɔn სaსaმaრtლosasagañ დa უზbənəsə სaსaმaრtლosasagañ.

Ümumi məhkəmələr – Gürcüstanda ümumi məhkəmələr, rayon (şəhər) məhkəmələrindən, apelasiya məhkəməsindən və ali məhkəmədən ibarət olan, birli sistemi təşkil edir.

სaვaლdებულo წiლo - სaქaრtვeლo სaმoქaლaქo სaმaრtლo კaნoნdეbლoბi მiხeდwიt წiლo, რoმeლiç აbდeრmი მiუbეdაwაd, ეkუtვnიs მaმqვiდrეbლo მwიlეbს, მშoბლეbსa დa მeუlლe. სaვaლdეbუlu წiლo უნdა iყoს iმ წiლo ნaხvzərō, რaç tioთoრeуl მaтaგaნs კaნoნi მeმqვiდrეbლo დrოs ეrგeბo.

Məcburi pay – mirasa baxmayaraq mirasçının övladlarına, validelərinə və həyat yoldaşına düşən Gürcüstanın vətəndaş hüquqi qanunvericiliyi əsasında pay. Məcburi pay onlara qanunla miraslıq zamandı payına düşənin yarısı olmalıdır.

სaზoგaდoეbლo სaтoვo - სaსxeლo სaხe, რoმeლiç დaдgეnიllიa სaქaრtვeლo სiსbლo სaმaრtლo კaнoнdეbლo დa გuლo სbმoბs მsჯaვrდeбuლo უsაsყoდlო შrოмa. მiს სaხe გaნsაზdვrაw პrოbაცio ბiუrо.

Cəmiyyət üçün faydalı iş – Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş cəzanın növü və bu da məhrumun ödənişsiz işləməsini nəzərdə tutur. Onun növünü prabasiya şöbəsi təyin edir.

სaზoგaდoეbრiვo ქsპeრტo - სaქaრtვeლo აdმiნiსტrაცiუllo კaнoнdёbლo სaფuძvęlზe. ფiზiკuრo აn იუrიdიiუllo პiრo, აgრeтw აdმiნiსტrაცiუllo ოrგaნo მiეr კaнoнdёbლo დa დaғyნiлlo წiსiт შeქmнiлlo სaმeცnიეrō-სaკoნsუлტaცio (saejsპeრტo) ოrგaნoეb. აsეt ქsპeрტa ჩiaitw აgრeтw სaზoგaდoეbრiვo სaეjsპeრტo დaწiსeбuლo წiვr.o.

Cəmiyyət eksperti (mütəxəssisi) – Gürcüstanın iznibati qanunvericiliyi əsasında fiziki və ya hüquqi şəxs, eyni zamanda inzibati orqan tərəfindən qanunvericiliklə təyin olunmuş qayda ilə yaradılmış elmi-məsləhət (ekspert) orqanları. Eyni zamanda belə ekspert kimi cəmiyyət ekpert müəssisəsinin üzvü tənənə bilər.

სaზoგaდoეbრiვo წiსiтo - სaზoგaდoეbols წiვr.o მშoဂiდoბi აn თaნaაrşyబo, რoდeსaც აdგiლo აrა აქw მტrუl მoქmędębəs,

აჯანყებას, ამბოხებას, ან სხვა ქმედებას, რომელსაც შეუძლია დაარღვიოს ყოველდღიური ნორმალური საზოგადოებრივი ცხოვრება.

Cəmiyyət qaydaları – cəmiyyət üzvlərini sühlü bərabər yaşaması, düşmanca hərəkətlərin, üşyanın, qiyam və başqa hər günlük cəmiyyətin normal həyatına mane törətməyin yeri olmadığı zaman.

საიდენტიფიკაციო ნომერი – გადასახადის გადამხდელისათვის
საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის შესაბამისად
მიკუთხნებული ნომერი.

İdentifikasiya nomrəsi – ödənişi ödəyənə Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi əsasında verilən nömrə.

**საიდუმლო ინფორმაცია - საჯარო დაწესებულებაში დაცული, აგრეთვე
საჯარო დაწესებულების ან მოსამსახურის მიერ სამსახურებრივ
საქმიანობასთან დაკავშირებით მიღებული, დამუშავებული,
შექმნილი ან გაგზავნილი ინფორმაცია, რომელიც შეიცავს
სახელმწიფო, კომერციულ ან პირად საიდუმლოებას.**

Sirli məlumat – dövlət komersial və ya şəxsi sirri özündə saxlayan, ictimai müəssisədə qorunan, eyni zamanda ictimai müəssisənin və ya işçisi tərəfindən iş məsələləri ilə əlaqədar olmuş, işlənmiş, yaradılmış və göndərilmiş məlumat.

საიდუმლოების გაცემა - საქართველოს სახელმწიფო ორგანიზაციის მიერ საზიანოდ უცხო ქვეყნისათვის, უცხო ქვეყნის ორგანიზაციის მათი წარმომადგენლისათვის საქართველოს სახელმწიფო საიდუმლოების მიწოდება ან მისი საჯაროდ გამჭდარება, ჩადენილი იმის მიერ, ვინც ასეთი საიდუმლოება იცოდა თავისი სამსახურეობრივი მდგომარეობის გამო ან ვისაც ის გაანდეს განსაკუთრებულ გარემოებასთან დაკავშირებით.

Sirri açmaq – Gürcüstanın dövlət marağına ziyan verə biləcək, xarici ölkəyə, xarici ölkənin təşkilatlarına və ya onların nümayəndələrinə, iş vəziyyətinə görə bu sirri bilən və ya sirri xüsusi mühitlə əlaqədar, kimə etibar edilibsa onlar tərəfindən Gürcüstanını dövlət sirrinin söyənməsi və ya onun ictimai ailəşdirilməsi.

საკანონმდებლო ხელისუფლება – ხელისუფლების შტო, რომელიც ახორციელებს კანონშემოქმედებით საქმიანობას, სხვა მისთვის დაკისრებულ უფლება – მოვალეობებთან ერთად (პარლამენტი).

Qanunverici hakimiyət – başqa daşındığı hüquq-məsuliyyətlə birlikdə (parlament) qanunla hərəkət edərək işləyən, hakimiyətin budağı.

საკავაციო საჩივარი - სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით უკმაყოფილო მხარის მიერ შედგენილი საჩივარი, რომლის საფუძველზეც საკავაციო სასამართლო სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას გადასინჯავს.

Kasasiya şikayəti – əsasında kasasiya məhkəmə apelasiya məhkəmənin qərarının

yoxlaysını nəzərə alan, apelsiya məhkəməsinin qərarından naarazı qalan tərəf tərəfindən hazırlanmış şikayət.

საკონტროლო შესყიდვა – ოპერატორული მუშავის, გამომძიებლის
ან ოპერატორული-სამძებრო ორგანოს მიერ ოპერატიული
ინფორმაციის საფუძველზე საგნის ან ნივთიერების შეძენა ანდა
შეძენის სიტუაციის შექმნა (მისი გასაღების ან მოხმარების მიზნის
გარეშე).

Nəzərət satın alma – operativ xadimin, tədqiqatçının və ya operativ tədqiqatçı orqan tərəfindən məlumat əsasında əşya və ya maddənin satın alınması yada satın alma vəziyyətini yaratmaq (onun satılması və ya istifadə məqsədi olmadan).

საკონსტიტუციო სასამართლო - საკონსტიტუციო კონტროლის განმახორციელებელი ორგანო, რომელიც უზრუნველყოფს საქართველოს კონსტიტუციის უზენაესობას, კონსტიტუციურ კანონიერებასა და ადამიანის კონსტიტუციური უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვას. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს იურისდიქცია ვრცელდება საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე.

Konstitusiya məhkəməsi – Gürcüstanın konstitusiyasının aliliyini, konstitusiya qanunlarını və insanın konstitusiya hüquqları və azadlığını qorumağı nəzərdə tutan, konstitusiya nəzarətini həyata keçirən orqan. Gürcüstanın konstitusiya məhkəmənin yurisdiksiyası, Gürcüstanın tam ərazisində yayılır.

საკუთვნებელი – საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, მოძრავი ნივთი, რომელიც, თუმცა არ არის მთავარი ნივთის შემადგენელი ნაწილი, მაგრამ განკუთვნილია მთავარი ნივთის სამსახურის სთვის.

Parça – Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsadında, hərəkət edən şəya, hansı ki, əsas əşyanın hissəsi deyil, ancaq əsas əşyanın işi üçün lazımlıdır.

საკუთრება - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის
მიხედვით წებისმიერი სახის ქონება რასაც ფასი აქვს და
ვინმეს ეკუთვნის. 1. საკუთრების უფლება – მესაკუთრეს
შეუძლია თავისუფლად ფლობდეს და სარგებლობდეს ქონებით
(ნივთით), საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ
ფარგლებში და წესით, და არ დაუშვას სხვა პირთა მიერ ამ ქონებით
სარგებლობა. ასევე განკარგოს იგი, თუკი ამით არ იღახება
მეზობლის ან სხვა მესამე პირის უფლებები, ანდა, თუ ეს მოქმედება
არ წარმოადგენს უფლების ბოროტად გამოყენებას.

Əmlak - Gürcüstanın vətəndaş hüququn qanunvericiliyi əsadında, kiminsə sahibliyində və dəyəri olan hər bir növ əmlak. 1. əmlak hüquq - gürcüstanın qanunvericiliy əsasında təyin olunmuş qayda ilə, sahib azad əlmaka (maddəvə, əsvaya) sahiblik edə bilə və istifadə edə bilər və basqa səxslər

Digitized by srujanika@gmail.com

Tərəfindən əmlaka sahiblik eləmələrinə ikan verməsin. Əgər qonşunun və ya başqa üçüncü şəxsin hüquqları pozulmursa, əgər bu hərəkət səlahiyyətdən sui-istifadə yaratmırsa, mülkü idarə edə bilər.

სამართალდარღვევა - მოქმედება ან უმოქმედობა, რომელიც არღვევს კანონითა და სხვა ნორმატიული აქტებით დადგენილ ქცევის წესს, ზიანს აყენებს სამართლით დაცულ საზოგადოებრივ ურთიერთობებს. სამართალდარღვევას წარმოადგენს მხოლოდ მართლსაწინააღმდეგო ქცევა. სამართალდარღვევას არ წარმოადგენს ქცევა, რომელიც არ არღვევს, არ აწინააღმდეგება სამართლებრივი ნორმებით დადგენილ ნორმებს, თუმცა, ზნეობის თვალსაზრისით, შეიძლება გასაკიცხი და დასაგმობი იყოს.

Qanunun pozulması – qanunla və başqa normativ aktlarla təyin olunmuş qaydaları pozan, hüquqla qorunan cəmiyyət əlaqələrə ziyan göstərən hərəkət əv ya qeyri hərəkət. Qanun pozulmasını yalnız qeyrihüquqi hərəkət əşkilidir. Qanunun pozumasını hüquqi normalarla təyin olunmuş normalara qarşı qəlməyən, qaydaları pozmayan qeyrihüquqi hərəkət deyil. Ancaq bazən ağıllı baxımından təqqir və pislənməlidir.

სამართალი - სახელმწიფოს უფლებამოსილი ორგანოების მიერ დადგენილი შესასრულებლად სავალდებულო ქცევის წესების (ნორმების) ერთობლიობა, რომლის აღსრულებაც უზრუნველყოფილია სახელმწიფოს კომპეტენტური ორგანოების მიერ.

Ədalət – mühafizəsi dövlət komponentli orqanları tərəfindən müdafiə olunan, dövlətin səlahiyyətli orqanları tərəfindən təyin olunmuş həyata keçirilməsi məcburi olan hərəkət qaydalar (normalar) birliyi.

სამართალწარმოება – საკონსტიტუციო სასამართლოსა და საერთო სასამართლოებში საქმეთა განხილვის წესი.

Ədalətin yaranması – konstitusiya məhkəməsində və ümumi məhkəmələrdə işin müzakirə qaydası.

სამეწარმეო საქმიანობა – მართლზომიერი და არაერთჯერადი საქმიანობა, რომელიც ხორციელდება მოგების მიზნით, დამოუკიდებლად და ორგანიზებულად. სამეწარმეო საქმიანობად არ ითვლება ფიზიკური პირების სახელოვნებო, სამეცნიერო, სამედიცინო, არქიტექტურული, საადვოკატო და აგრძელებული მოვალეობების განვითარების შესაბამისად დადგინილი საქმიანობა.

İstehsalat fəaliyəti – qazanc əldə etmək üçün, müştəqil və təşkilati həyata keçən qanuni və çox müddətli fəaliyət. Fiziki şəxslərin incəsənət, elmi, tibbi, memarlıq, vəkil və eyni zamanda başqa Gürcüstanın qanunvericiliyinə uyğun olaraq təyin olunmuş fəaliyətlər, istehsal fəaliyəti devillər.

სამკვიდრო ქონება - ქონება, რომელსაც მამკვიდრებელი უწოდებს მეტკვიდრო(ებ)ს. სამკვიდრო ქონება (სამკვიდრო) მოიცავს

მაკვიდრებლის როგორც ქონებრივი უფლებებს (აქტივი), ისე მის მოვალეობებს (პასივი).

Miras mülkü – miras veren mirasçı(lara) ya buradığı mülk. Miras mülkü (miras) mirasçının necə ki, mülki hüququnu (aktiv), eləcədə onun məsuliyyətini (pasiv) əhatə edir.

სამოქალაქო თავისუფლებები - თავისუფლებები, რომლებიც გარანტირებულია ან გარანტირებული უნდა იყოს, როგორც ადამიანის განუყოფელი უფლებები (მაგ. სიტყვის თავისუფლება, შეკრებების თავისუფლება, გადაადგილების თავისუფლება და სხვა).

Vətəndaş azadlıqları – insanların ayrılmaz hüquq kimi qarantlı və ya qarantlı olmalı azadlıq (məs. Azadlıq, toplantı azadlığı, yerdəyişmə azadlığı və s.).

სამოქალაქო სამართალი - სამართლებრივი ნორმების ერთობლიობა, რომელიც აქტებისგან ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს შორის წარმოშობილ კერძოხასიათის ურთიერთობებს. ასეთია: ქონებრივი, საოჯახო და პირადი ურთიერთობები.

Vətəndaş hüququ – fiziki və hüquqi şəxslər arasında yaranan xüsusi xasiyyət daşıyan əlaqələri qaydasına salan hüquqi normaların birlüyü. Bunları: mülki, ailə və səxsi əlaqələr.

სამოტივაციო ნაწილი - სასამართლო გადაწყვეტილების ის ნაწილი, რომელშიც აღინიშნება საქმის სამართლებრივი შეფასება და კანონები, რომლითაც სასამართლო ხელმძღვანელობდა ამ გადაწყვეტილების მიღებისას.

Motivasiya hissəsi – məsələnin hüquqi qiymətləndirmə və məhkəmə bu qərarla idarə edir və qərar aldəyi, qanunla məhkəmə qərarının hissəsi.

**სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება – მოხელის
ან მასთან გათანაბრებული პირის მიერ თავისი უფლებამოსილების
ბოროტად გამოყენება საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ,
მისთვის ან სხვისთვის რაიმე გამორჩენის ან უპირატესობის
მისაღებად, რამაც ფიზიკური ან იურიდიული პირის უფლების,
საზოგადოების ან სახელმწიფოს კანონიერი ინტერესის არსებითი
დარღვევა გამოიწვია.**

Iş səlahiyətinin sui-istifadəsi – zabit işçi və ya onunla eyni səviyyədə olan şəxs tərəfindən öz səlahiyyətini onun üçün və ya başqası üçün hər hansı bir üstünlilik qazanmaq məqsədi ilə ictimai maraqlara qarşı sui-istifadəsi, buda fiziki və ya hüquqi şəxsin hüququnun, cəmiyyət və ya dövlətin qanuni marağının əsaslı pozulmasını ortaya çıxarırlar.

სანქცია - ღონისძიება (მაგ. თავისუფლების აღკვეთა), რომელიც გათვალისწინებულია პასუხისმგებლობის სახით კანონის დამრღვევი პირის სათვის.

Sanksiya – qanun pozan səxs üçün məsuliyyət səklində nəzərə alınmış tədbir

(məs. Azadlıqdan məhrum etmə).

საპატიო მიზეზი - სისხლის სამართლის პროცესის მონაწილის გამოუცხადებლობა, რაც გამოწვეულია მისი ავადმყოფობით, ახლო ნათესავის გარდაცვალებით და სხვა განსაკუთრებული ობიექტური გარემოებით, რომელიც მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით შეუძლებელს ხდის პროცესზე მის გამოცხადებას.

Güzəştli səbəb – ondan aslı olmayan səbəbə görə, şəxsin xəstaliyi, yaxın qohumunun vəfati və başqa xüsusi obyektiv mühitlərlə əlaqədar, cinayət məcəlləsi məhkəmə prosesində iştirakçının iştirak etməməsi.

საპროცესო გადაწყვეტილება - გამომძიებლის, პროკურორის
დადგენილება, საბორალდებო დასკვნა, სასამართლოს
(მოსამართლის) განაჩენი, განჩინება, დადგენილება.

Məhkəmə prosesinin qərarı – tədqiqatçının, prokurorun təyinatı, təqsir qərarı, məhkəmənin (hakimin) qərarı, hökmü, sərəncamı.

საპროცესოვადა—ვადა, რომლისგანმავლობაშიცუნდაგანხორციელდეს
საპროცესო მოქმედება.

Məhkəmə proses müddəti – ərzində məhkəmə prosesinin həyata keçəcəyi müddət.

საპროცესო უზრუნველყოფა – სასამართლო პროცესის მონაწილე მხარისათვის უზრუნველყოფის ოღნისძიების მოთხოვნა, რომელიც უნდა განხორციელდეს ფულადი თანხით.

Məhkəmə prosesinin müdafiəsi – pul məbləği ilə həyata keçən, məhkəmə prosesinin iştirakçı tərəfi üçün müdafiyyə tədbirinin tələbi.

საპროცესო უფლებაუნარიანობა – ფიზიკური და იურიდიული პირის უნარი, ჰქონდეს სამოქალაქო საპროცესო უფლებები და მოვალეობები. ფიზიკური პირის საპროცესო უფლებაუნარიანობა წარმოიშობა დაბადების მომენტიდან და შეწყდება მისი გარდაცვალებით. იურიდიული პირის უფლებაუნარიანობა წარმოიშობა რეგისტრაციის მომენტიდან და შეწყდება მისი ლიკვიდაციის რეგისტრაციის მომენტიდან.

Məhkəmə prosesinin səlahiyyət qabiliyyəti – vətəndaş prosesi hüquq və məsuliyyəti olan fiziki və ya hüquqi şəxsin qabiliyyəti. Fiziki şəxsin proses səlahiyyət qabiliyyəti doğum günündən başlayır və vəfati ilə sona çatır. Hüquqi şəxsin səlahiyyət qabiliyyəti qaydiyyatında başlayır və onun aradan qaldırılma qeydiyyatına qədər davam edir.

საპროცესო ქმედუნარიანობა – ყველა სრულწლოვანი ფიზიკური და იურიდიული პირის უნარი, თავისი მოქმედებით განახორციელოს სასამართლოში საპროცესო უფლებები და შეასრულოს საპროცესო მოვალეობები, აგრეთვე დაავალოს საქმის წარმოება წარმომადგენელს. ფიზიკურ პირთა სრული საპროცესო ქმედუნარიანობა წარმოიშობა 18 წლის

oo

ასაკიდან (სრულწლოვანებიდან), ხოლო იურიდიული პირის ქმედუნარიანობა - მისი რეგისტრაციის მომენტიდან. ქმედუნარიანად ითვლება აგრეთვე პირი, რომელიც იქორწინებს 18 წლის ასაკის მიღწევამდე.

Məhkəmə prosesində qabiliyətsizlik – bütün tam yaşı fiziki və hüquqi şəxsin qabiliyyətləri, öz hərəkəti ilə məhkəmədə proses hüquqlarını həyata keçirsinlər və proses məsuliyyətlərini yerinə yetirsinlər, eyni zamanda işin yerinə yetirilməsini həyata keçirənə söyləsin. Fiziki şəxsin tam məhkəmə prosesi qabilliyyəti 18 yaşından başlayır (tam yaşlılığında), ancaq hüquqi şəxsin qabiliyyəti – onun qeydiyyat zamanından 18 yaşına çatana qədər evlənən şəxslə qabiliyətlə hesab olunur.

საპროცესო შეთანხმება – სისხლის სამართლის საქმის განხილვისას, სასამართლოს მიერ საქმის არსებითი განხილვის გარეშე განჩకენის გამოტანის საფუძველი. საპროცესო შეთანხმებə ყυრდნობə შეთანხმებəs ბრალıçə ან სასჯəლıçə. საპროცესო შეთანხმებəs დადებəs შეთავაზəbə შეუძლıa როგორც ბრალდებულs (მსჯავრდებულs), ისე პროკურორს.

Proses sözleşməsi (razılığı) – einayet məcəlləsi məsələsini müzakirə etdiķda, məhkəmə tərəfindən məsələnin əsasını müzakirə etmədən qərar alınmasının səbəbi. Proses sözleşməsi suça və ya cəza sözleşməsinə əsaslanır. Proses razılığı bağlamaq təklifi necəki təqsirli (məhkumun) eləcədə prokurorun səlahiyyətindədir.

სარჩოლუზიო ნაწილი - სასამართლოს გადაწყვეტილəbəs ის ნაწiლi სადაცონკრეტულaდმოცემულi, თურaგaდaწყvიტaსaსaმaრtლoმ გaნsაbიlვzეl სaქməsbtəaň დaკaვşilrəbət. სaრçhოluluziо ნaწiлli შeიcazw დaსzvənaš მotbəwzniš დaკmaყmətqoiləbəs აn მiš დaკmaყmətqoiləbət მtəlloiaňađ აn ნaწiłloňbət უaრiš თjəmisi შešaňeđ, მiთiötəbəs ხaრჯəbəs გaნaწiłqəbəs თaombače, აgřeთvə დaდgənbiłləbəs გaსaჩiwzrəbəs ვađaşa დa წišvə.

Rezolusiya (qətnamə) hissəsi – müzakirə olunası məsələ ilə əlaqədər məhkəmənin nə qərar alındıının konkret yazıldığı, məhkəmə qərarının hissəsi. Rezolusiya hissəsi tələbin yerinə yetməsi və ya onun bölnünməsi, təyinatın şikayət edilməsi müddəti və qaydalarının yerinə yetməsinə tam və yarım etirazı qərarını özündə saxlayır.

სaრჩeլo - 1. სaქaრtვeლoს სaმoქaლaქo სaმaრtლiს კaნoმdçeბlლoბiს მiხeđwioit – დaრლwzəl თuž სaდaვo უfələbəs აn სbza კaნoმiňeři იnტeřeřešis სaსaმaრtლo წišsioit დaცwიs შešaňeđ მotbəwzna, რoმeლiç წaრməa დaგeნs პiřwzēl იnšsčaňcziis სaსaმaრtლoშi სaქmisi აlđwzriis სaფuძvəl. სaრჩeļi შeđgənbiłi უbda იyw წiřiölləbət ფoრmət. მaსbhi აlđiňišbəs სaსaმaრtლoს დašaňeļeđa, მošaრchēlōis ვiňaomba დa მotbəwzna, მoპašuňbəs ვiňaomba, სaრჩeļiis ფaši დa კaნoňiot გaთwzaloišiňeđbūl სbza მoňaცeმeđbə. 2. სaქaრtვeლoს აlđmənisišტrაცiუl სaმaრtლiს

კანონმდებლობის მიხედვით – მოთხოვნა (სარჩელი), რომელიც შეიძლება აღიძრას ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის ან ძალადაკარგულად გამოცხადების მოთხოვნით, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის მოთხოვნით, მოქმედების განხორციელების ან მოქმედებისაგან თავის შეკავების მოთხოვნით, კანონმდებლობით დადგენილი წესის საფუძველზე და მის შესაბამისად.

Şikayet – 1. birinci instansiya məhkəməsində məsələyə başlamanın səbəbinə nəzərə alan, Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında – pozulmuş və ya dava hüququ və ya başqa qanuni marağın məhkəmə yolu ilə qorumaq haqqda tələb. İddia yazılı şəkildə olmalıdır. Orada məhkəmənin adı, şikayətçinin kimliyi və tələbi, cavabkarın kimliyi şikayətin giyməti və qanunla nəzərə alınmış başqa məlumatlar qeyd olunur. 2. qanunvericiliklə təyin olunmuş qayda əsasında və ona uyğun olaraq, inzibati-hüquqi aktin yalnız və ya gücsüzlüyünün elanı tələbi ilə, inzibati-hüquqi aktin yaranması tələbi ilə, hərəkətin həyatə keçməsi və ya hərəkəti həyatə keçirməmək tələbi ilə qəbul oluna bilən, Gürcüstanın inzibati hüququ qanunvericiliyi əsasında – tələb (şikayət).

სარჩელის განუხილველად დატოვება – სამართალწარმოების დროს, სასამართლოს (მოსამართლის) უფლებამოსილება, პირველი ინსტანციის სასამართლოშı საქმის განხილვისას ორიζე მəარის არასაპატიო მიზənətöt გამოუცხადებლობის შემთხვევაშı განუხილველად დატოვოს სარჩელი.

Şikayətin müzakirəsiz buraxılması – icraat zamanı, məhkəmənin (hakimin) birinci instansiya məhkəməsində məsələnin müzakirəsi zamanı hər iki tərəfin güzəştisiz iştirak etməmələri halda şikayəti müzakirəsiz buraxma səlahiyyəti.

სასამართლო მედიაცია – სარჩელის სასამართლოშı წარდგენის შემდეგ საქმის გადაცემə მeđiаiātōrიos isteqəs (ფიზიკური ან იურიდიული პiრi), დავois მəaრęta შeتاნbəməbdiis მiზənətöt.

Məhkəmə mediyasiyası (vasitəçilik) – şikayəti məhkəməyə təqdim etdikdən sonra, davənin tərəflərinin razılışması məqsədi ilə, məsələni mediatorlara vermək (fiziki və ya hüquqi şəxs).

სასამართლოს ნაწiლობრივი გaდaწყვეტiლებa – ერთ სარჩელშı გaერთiანeბuლi რaმdეnიmę მoთbəwñiđađa, aგrętვę რaმdēnőiđe მoსaმaრhęllois მiئiř აn რaმdēnőiđe მoპaსuňbhiis მiმaრt წaრdგeňiđi მoთbəwñeđiđađa თuğ ეrთ-ეrთi სaკiotbı გaრკwęuლi დa მoმtiađeđuლi გaდaწყvvęტiلىđebiis გaმoსaტaňađ, სaსaმaრtłlois შeşuđləi მəaრęta თbəwñiđa გaმoიტaňbı ნaწiłloబrıvı გaდaწყvvęტiلىđebi აđ მoთbəwñiđi მiმaრt.

Məhkəmənin yarıml qərarı – bir şikayətdə birləşmiş bir neçə tələbdən, eyni zamanda bir neçə şikayətçi tərəfindən və ya bir neçə cavabkara qarşıtaqdim olunmuş tələblərdən, əgər hər hansı bir məsələ aydınlaşdırırsa və hazırlırsa,

qərar almaq üçün, məhkəmə tərəflərin tələbi ilə bu tələbə qarşı yarım qərar almaqdə səlahiyyətlidir.

სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილება – პირველი ინსტანციის სასამართლოს დადგენილება, რომელითაც საქმე წყდება არსებითად და რომელიც სასამართლოს გამოქაშვს გადაწყვეტილების ფორმით.

Məhkəmənin son qərarı – birinci instansiya məhkəmə təyinatə, hardada məsələ mahiyyətçə bitir və məhkəmə qərar kimi çıxarır.

სასამართლო უწყება – დოკუმენტი, რომლითაც მხარეს ან მის წარმომადგენელს ეცნობება სასამართლო სხდომის ან ცალკეული საპროცესო მოქმედების შესრულების დრო და ადგილი.

Məhkəmə idarəsi – tərəf və ya onun nümayəndəsi məhkəmə iclasının və ya ayrı proses hərəkətin həyatı keçmə zamanın və yerinin öyrəndiyi sənəd.

სასამართლო ხელისუფლება – სასამართლო სისტემა, რომელიც ახორციელებს მართლმარტვულებას საქართველოში, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად და მის საფუძველზე და არის სახელმწიფო ხელისუფლების სხვა შტოებისაგან დამოუკიდებელი.

Məhkəmə hakimiyyəti – Gürcüstanda Gürcüstanın qanunvericiliyə uyğun olaraq və onun əsasında ədaləti təyin edən və dövlət hakimiyətinin başqa budaqlarından müstəqil olan məhkəmə sistemi.

სასესხო ვალდებულება - ფასიანი ქაღალდი ან სხვა რამე სავალო ინსტრუმენტი ან დოკუმენტი, რომელიც ადასტურებს ფულადი სახსრების პროცენტით ან უპროცენტოდ მიღება-გაცემის უფლებას ან ვალდებულებას.

Kredit öhdəliyi – pul məbləğinin faizlə və ya faizsiz qəbul-vermənin hüququnu tasdiqlayın dəyərli kağız və ya başqa alət və ya sənəd.

სასჯელი – საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა, რომლის მიზანია სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავის რესოციალიზაცია. სასჯელის სახეებია: 1. ჯარიმა; 2. თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევა; 3. საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა; 4. გამასწორებელი სამუშაო; 5. სამხედრო პირის სამსახურებრივი შეზღუდვა; 6. თავისუფლების შეზღუდვა; 7. ვადიანი თავისუფლების აღვეთა; 8. უვადო თავისუფლების აღვეთა; 9. ქონების ჩამორთმევა.

Cəza – məqsədi ədalətin təyin olunması, yeni cinayyətdən boyun qaçırmaya və cinayyətkarın səsiyal həyatdan məhrum edilməsi olan Gürcüstanın cinayyət məcəlləsi kodeksi əsasında nəzərə alınmış öhdəlik. Cəzanın növləridir:

1. cərimə; 2. vəzifəni tutmaq və ya fəaliyyət hüququnu alma; 3. cəmiyyət üçün faydalı xidmət; 4. düzəldici iş; 5. hərbi şəxsin işinin dayandırılması; 6. azadlıqdan məhrum etmək; 7. bir müddət azadlıqdan məhrum etmək; 8. müddətsiz azadlıqdan məhrum etmək; 9. mülkünü elindən almaq.

საურავი – საგადასახადო სანქცია, რომელიც პირს ეკისრება საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში გადასახდელი თანხის გადაუხდელობისათვის.

Arti cərimə - vergi qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş müddətde ödənişi məbləğin ödənilməməsi üçün şəxsə verilən vergi sanksiyası.

საფირმო სახელწოდება – სახელი, რომლითაც საქმიანობს მეწარმე სუბიქტი.

Firma adı – istehsalatçı subyekt fəaliyyət göstərdiyi ad.

საფრთხეშემცველი ტვირთი – საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული წივთიერებები, ნაკეთობები, მასალები, საწარმოო და სხვა საქმიანობის ნაჩენები, რომლებიც მათი თვისებების გამო, გარკვეული ფაქტორების არსებობისას, გადაზიდვის, დატვირთვის, გადმოტვირთვისა და შენახვის პროცესში შეიძლება გახდეს სარკინიგზო სატრანსპორტო საშუალებების, გადასაზიდი ტვირთის, მოწყობილობების, შენობა-ნაგებობების აფეთქების, დაწვის ან სხვაგვარი დაზიანების, აგრეთვე ადამიანების, ცხოველთა და ფრინჯელთა სიკვდილის, ტრავმირების, მოწამვლის, დასხივების, დამწვრობის, დაავადების ან გარემოს დაზიანება-დაბინძურების მიზეზი.

Təhlükəli yük – xüsusiyyətlərinə görə, müəyyən faktorların mövcudluğundan, daşima, yükləmə, yük boşaltma və saxlama prosesində dəmiryolu və nəqliyyat vasitələrinin, daşınası yükün alətlərinin, müəssisələrin partlayış, yanım və ya başqa cür ziyanın səbəbi ola bilən və eyni zamanda insanların, heyvanların və quşların qətlinin, zədələnməsinin, zəhərlənməsinin, şuralanmasının, yanmasının, xəstələnməsinin və eyni zamanda da ətraf mühitin ziyan və kirənməsinin səbəbi ola bilən, Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə nəzərə alınmış maddələr, eşyalar, materiallar, sənaye tullantıları və digər artıqlar.

საქართველოს მთავრობა – აღმასრულებელi ხელისუფლება, რომელiç ასეvi უზრუნველყოფs ქვეყნiს საშინაო დa საგარეო პoლiტiკiს გaნbორცiyeլleბaს. მtავრობa პaსუხisმgებელi სaქaრtვeლoს პrეzidēnტiსa დa პaრllაmēnტiს წiნaშe. მtავrოbა შeდgეbა პrēmēj-მiნiსტriisa დa მiნiსტriebiisaგaნ.

Gürcüstanın hökuməti – ölkənin daxili və xarici siyasetinin həyata keçməsini müdafiə edən ali hakimiyət. Hökumat Gürcüstanın prezidenti və parlamentinin qarşısında cavabkardır. Hökumət baş nazir və nazirlərdən ibarətdir.

საქართველოს პaრllაmēnტi – ქvეყnisi უmālloւeši წaრmōmādgaenlloბiti ənrgaნo, რoმeლiç aబoრcიyeლებs სaკaნoმdეbllom ხeლišsüfllgeბaს, გaნsაზdვrაw ქvęqnbis სaშiňaო დa სaგaრeо პoლiტiკi ძiriitatađ მiმaრtuzlloւeბeბs, კoნsტiტuცiიt გaნsაზdვrუl ფaრgლeბშi კoნტrოlom უწiეw მtავrოbis სaქmiaნoბaş დa aబoრcიyeლoბs სxვa

უფლებამოსილებებს.

Gürcüstanın parlamenti (milli məclisi) – qanunvericilik hakimiyətini həyata keçirən, ölkənin daxili və xarici siyasetinin əsas istiqamətini təyin edən, konstitusiya ilə təyin olunmuş çərçivədə, dövlət işlərinə nəzarət edən və başqa səlahiyyətləri həyata keçirən ölkənin ali nümayəndəli orqanı.

საქართველოს პრეზიდენტი – საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური,
რომელიც წარმართავს და ახორციელებს სახელმწიფოს საშინაო და
საგარეო პოლიტიკას. იგი უზრუნველყოფს ქვეყნის ერთიანობას და
მთლიანობას, სახელმწიფო ორგანოთა საქმიანობას კონსტიტუციის
შესაბამისად.

Gürcüstanın pezidenti – ölkənin daxili və xarici siyasetinə rəhbərlik edən və həyatın keçirən Gürcüstan hökumətinin rəhbəri. O, ölkənin birliyini və tamamlığını müdafiə və dövlət orqanlarının konstitusiya əsasında fəaliyətlərinə nəzarət edir.

საქართველოს საზღვაო სივრცე - საქართველოს შიდა წყლები, ტერიტორიული ზღვა, მიმდებარე ზონა, განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონა და კონტინენტური შელფი.

Gürcüstanın dəniz mühiti – Gürcüstanın daxili suları, ərazi dənizi, cari ərazi, xüsusi iqtisadi ərazi və kontinent selfi.

საქართველოს სამინისტროს – კოდექსი – კოდექსი, რომელიც აწესრიგებს პირთა თანასწორობაზე დამყარებულ კერძო ხასიათის ქონებრივ, საოჯახო და პირად ურთიერთობებს.

Gürcüstanın vətəndaş kodeksi – şəxslərin bərabərliyinə əsaslanan xüsus xasiyyət mülki, ailə və şəxsi əlaqələrini qaydaya salan kodeks.

საქართველოს საპატიო სივრცე – სახმელეთო ტერიტორიასა და მასთან
მიმდებარე შავი ზღვის ტერიტორიული წყლების თავზე არსებული
სივრცე.

Gürçüstanın hava mühiti – torpaq ərazisinin və onun yanında olan qara dəniz ərazilərinin başlarında yerləşən mühit.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი – კოდექსი, რომელიც ადგენს სისხლის-სამართლებრივი პასუხისმგებლობის საფუძველს, განსაზღვრავს, თუ რომელი ქმედებაა დანაშაულებრივი და აწესებს შესაბამის სასჯელს ან სხვა სახის სისხლის-სამართლებრივ ღონისძიებას.

Gürcüstanın cinayət məcəlləsi kodeksi – cinayət məcəlləsi cavabkarlığının əsasını təyin edən, hansı hərəkətin cinayət olduğunu təyin edən və ona uyğun cəza verən və ya başqa növ cinayət məcəlləsi tədbirlərini həyata keçirən kodeks.

საქართველოს ტერიტორია - ტერიტორია, რომელიც საქართველოს სუვერენიტეტს ექვიმდებარება, აგრეთვე მასთან მიმდებარე შავი

~~~~~  
ზღვის ტერიტორიული წყლები. საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა და სახელმწიფო საზღვრის ხელშეუხებლობა დადასტურებულია საქართველოს კონსტიტუციითა და კანონებით, აღიარებულია სახელმწიფოთა მსოფლიო თანამეგობრობისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ.

Gürcistanın ərazisi – Gürcistanın suverenliyinə tabe olan ərazi və eyni zamanda onlarla bir yerdə qara dənizin ərazi sularını təşkil edən ərazi. Gürcistanın ərazi bütövlüyü və dövlət sərhədinin toxunulmazlığı Gürcistanın konstitusiyası və qanunu ilə tasdiqlanıb, dünya həmdostluq və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən tanınmışdır.

**საქართველოს უზენაესი სასამართლო** – საქართველოს მთელ ტერიტორiyası əhəmiyyətli მართლმსაჯულების განხორციელების უმაღლესი და საბოლოო ინსტანციის (საკასაციო) სასამართლო.

Gürcistanın ali məhkəməsi – Gürcistanın bütün ərazisində ədalət mühakiməsinin ali və son instansiyalı (kasasiya) məhkəməsi.

**საქორწინო ასაკი** - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობით საქორწინო ასაკად დაწესებულია თვრამეტი წელი. გამონაკლის შემთხვევაში თექვსმეტი წლის ასაკიდან დაქორწინებə დაიშვებə მშობლების ან სხვა კანონიერი წარმომადგენლის წინასწარი წერილობითი თანხმობით. თანხმობაზə უარის შემთხვევაში პატივსადები მიზეზების არსებობისას (ფაქტობრივი ცოლ-ქმრული ურთიერთობა, ბავშვის გაჩენა და ა.შ.), დასაქორწინებელ პირთა განცხადების საფუძველზე დაქორწინების ნებართვა, შეუძლია გასცეს სასამართლომ.

Evlilik yaşı – Gürcistanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə evlilik yaşı on səkkiz yaşı qeyd olunub. Bəzi hallarda on altı yaşda evlənmə validelərin və başqa hüquqi şəxsin öncədən yazılı şəkildə razılığı ilə mümkündür. Razılığa imtina edilən zaman güzəştli səbəbin olmaması (faktiki evli əlaqə, uşaq doğma və.s.) hallarda, evlənəsi şəxslərin ərizəsi əsasında evlənmə razılığını məhkəmə verə bilər.

**საქორწინო ხელშეკრულებə** - Məjuulləyəbs შორis დადებული ხელშეკრულებə, rəməmlətiataç განisაზღვრəba მათi ქonəbəriyə უფლეbəbi დa მoვaლəyəbəbi rəməmləri ქonəbəriyəbəbis გanməzələnbəsh, olsə გankərəbəriyəbəisəs. სaქoრp̄iññ ხełshēkrułlebə ıdəbə წeřiiləbəiit ფormətiit დa მoňmđebs ნoტariyəbəis მijer.

Evlilik müqaviləsi – həyat yoldaşları arasında onlarının mülki hüquqları və məsuliyyətləri nəzərə alınan, necə ki evlilik müddətində eləcədə boşandıqdan sonrakı məsuliyyətləri haqqda müqavilə. Evlilik müqaviləsi yazılı şəkildə imzalanır və notariat qaydasında təsdiq edilir.

**სaშeმoსaვələn გaდaსaხaდo** - გaდaსaხaდo რoმlətiataç ıbərgərəbə რeზiilədən ტi ფiზiკuრi პiრiis შeმoსaვaლi დa აgრeთvə აrაrəzidən ტi ფiზiკuრi პiრiis სaქaრtვeლoშi აrşeblułlo

.....

წყაროებიდან მიღებული შემოსავალი.

Gəlir vergisi – rezident fiziki şəxsin gəliri və qeyri rezident fiziki şəxsin Gürcüstanda mövcud olan mənbələrdən alınmış gəlirinin tətbiq olunan vergisi.

**საცხოვრებელი ადგილი** - ადგილი, რომელსაც ფიზიკური პირი ჩვეულებრივ ირჩევს საცხოვრებლად. პირს შეიძლება ჰქონდეს რამდენიმე საცხოვრებელი ადგილი.

Yaşayış yeri – fiziki şəxs yaşayış üçün seçdiyi yer. Bir şəxsin bir neçə yaşayış yeri ola bilər.

**საქართველოს** – საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით  
ისეთი წარმონაქმნები, რომლებიც ახორციელებენ ეკონომიკურ  
საქმიანობას ან შექმნილი არიან ეკონომიკური საქმიანობის  
განსახორციელებლად (მაგ. იურიდიული პირი რომელიც  
შექმნილია საქართველოს ან უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის  
საფუძველზე).

İstehsalat – Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi əsasında, elə yaradıcılıqlar hansı ki, iqtisadi fəaliyət göstərir və ya iqtisadi fəaliyəti həyata keçirmək üçün yaranmışlar (məs. Gürcüstanın və ya xarici ölkənin qanunvericiliyi əsasında yardımçı hüquqi şəxs).

**სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულება** – სახელმწიფო ბიუჯეტის, ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტის ან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის სახსრებით შექმნილი და ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი დაწესებულება, რომლის მირითადი ამოცანა საჯარო ხელისუფლების განხორციელებაა.

Maliyyə (büdcə) müəssisəsi – məqsədi ictimai hakimiyəti həyata keçirmək olan, dövlət büdcəsi, muxtar respublikanın büdcəsi və ya yerli hakimiyətin vahid büdcəsi ilə yaranmış və büdcənin maalıyyəsi üçün müəssisə.

**სახელმწიფო თანამდებობა –** სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოს პირველადი სტრუქტურული ერთეული, რომელიც განსაზღვრავს მოქალაქეების ადგილსა და სოციალურ-შრომით როლს საჯარო სამსახურის სისტემაში, მის უფლებებსა და მასზე დაკისრებულ მოვალეობებს.

Dövlət vəzifəsi – vətəndaşın yerini və ictimai iş sistemində iqtisadi-iş rolunu nəzərə alan, eyni zamanda onun səlahiyyəti və ondan aslı olan öhdəlikləri nəzərə alan, dövlət hakimiyyəti orqanının ilkin strukturunun vahidi.

**სახელმწიფო საიდუმლოება** - ინფორმაციის სახეობა, რომელიც მოიცავს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველ ცნობებს თავდაციის, ეკონომიკის, საგარეო ურთიერთობის და სხვა სფეროში. რომელთა გამჟღავნებას ან დაკარგვას შეუძლია ზიანი მიაყნოს საქართველოს პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ინტერესებს, აგრეთვე კანონმდებლობით დადგრძილ სხვა სახელმწიფოებრივად.

~~~~~  
մնօშելուան սակութեցն.

Dövlət sirri – müdafiə, iqtisadi, xarici əlagələr və başqa sferlarda, bərpa olunması və ya itiriləsi Gürcüstanın siyasi və iqtisadi marağları, eyni zamanda qanunvericiliklə təyin olunmuş başqa dövlət dəyərləri məssələlərin, yəni dövlət sirrini əhatə edan məlumat əhatə edan məlumatın növü.

სახელმწიფო დალატი - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობası მიხედვით საქართველოს მოქალაქის ან საქართველოში მუდმივად მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონე პირის მიერ ჩადენილი, საქართველოს კონსტიტუციური წყობილებისა და უშიშროების საფუძვლების წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულები. მაგ. საქართველოს ტერიტორიული ხელშეუხებლობის დარღვევა, ანტიკონსტიტუციური ხელშეკრულების დადგება ან მოლაპარაკებების წარმოება, სახელმწიფო საიდუმლოების გაცემა, ჯაშუშობა და სხვა.

Dövlət xəyanəti – Gürcüstanın cinayyət məalləsi qanunvericiliyi əsasında, Gürcüstan vətəndaşı və ya Gürcüstanda ömürlük yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxs tərəfindən işlanmış, Gürcüstanın konstitusiya qurluşunun və təhlükəsizliyin əsaslarına qarşı istiqamətlənmış cinayətlər. Məs. Gürcüstan ərazi toxunulmazlığının ləğvi, qeyri konstitusiyalı müqavilənin bağlanması və ya sözleşmə aparma, dövlət sirrinin açılması, cəsusluq və.s.

საცილო გარიგება – გარიგება, რომელიც შეიძლება საცილო გახდეს, თუ ნების გამოვლენა მოხდა არსებითი შეცდომის საფუძველზე.

Şübhəli sözleşmə - istəyin aşkarı səhəvə əsaslanan sözleşmə.

საჯარო დაწესებულება – საქართველოს კანონმდებლობası მიხედვით əsərətəd მიიჩნევə: ədəmənənisტრაციული ორგანო, სახელმწიფო ან ədəgöllənböhrəi ბიუჯეტის სახსრებidən დაფინansibədəşələri კერძən სამართლi əsərətə დაfifinansibədəbi ფარგლებშə.

Ictimai müəssisə - Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasıyla belələri hesab olunur: inzibati orqan, dövlət və ya yerli büdcə məbləği ilə maaliyələnmiş belə maaliya çarçıvəsində şəxsi hüquqi şəxs.

საჯარო გəməçəkədəybə – საქართველოს ədəmənənisტრაციულi სამaրtəllois კaнoнmдeбlloబoбasi მiხeдvioit, იndiçividualluრi ədəmənənisტrācziuლ-სaмaрtəlloబrōi əjətis ədəmənənisტrācziuლ ərəgənənəშi ყველəsa təwəlis ხeლməisəvədəm ədəgöllənზe, ღiəd gəntəvaşəbə.

Ictimai təqdimat - Gürcüstanın inzibati hüquqi qanunvericiliyi əsasıyla fərdi inzibati-hüquqi aktin inzibati orqana hamiya ölçətar yərə açıq yerləşdirilməsi.

საჯარო ინფორմაცia - oqifigciyaluრi დoკuმeნტi (mət შoრis, ნaხaზi, məzətəri, გaგma, sxejma, ფoტoსuრaati, ლeجeტrōnuzuლi იnfoრmაცia, ვiđeđe დa აuđiđi ჩaნaწeरeბi), aňu სaჯaრo დaწeსeბuლeბaშi დaცuლi, აgرeتəw სaჯaრo დaწeსeბuლeბi აn მoსaმeსaხuრi იnfoრmāცia.

მიერ სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით მიღებული, დამუშავებული, შექმნილი ან გაზიარებული ინფორმაცია.

Ictimai məlumat – rəsmi sənəd (onların arasında, çizqi, maket, plan, sxema, fotoskil, elektro məlumat video və audio yazılar), yəni ictimai müəssisədə qorumuş, eyni zamanda ictimai müəssisələrin və ya işçisi tərəfindən iş vəziyyəti ilə əlaqədar qəbul olunmuş hazırlanmış, yaradılmış və ya göndərilmiş məlumat.

საჯარო მოსამსახურე – ფიზიკური პირი (მოსამსახურე), რომელიც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად და დადგენილი წესით ეწევა ანაზღაურებად საქმიანობას სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებაში. საჯარო სამსახურს ეწევა: 1. სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირი; 2. მოხელე; 3. დამხმარე მოსამსახურე; 4. შტატგარეშე მოსამსახურე.

Ictimai işçi – Gürcüstanın qanunvericiliyinə uyğun olaraq və təyin olunmuş qayda ilə, dövlət və ya yerli idarələrin müəssisələrində ödənişli çalışan fiziki şəxs (işiçi). Ictimai işçilər: 1. dövlət siyyasəti vəzifəli şəxslər; 2. zabit; 3. yardımçı işçi; 4. Statdan kənar qulluqçu. J

საჯარო რეესტრი – ნივთსა და არამატერიალურ ქონებრივ სიკეთეზე უფლებათა, ყადაღისა და საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის წარმოშობის, მათშიც ცვლილების და მათი შეწყვეტის, ასევე უძრავ ნივთზე საკუთრების უფლების მიტოვების წარმოშობის და მასშიც ცვლილების შესახებ მონაცემთა ერთობლიობა.

İctimai qeydiyat şöbəsi – əşya və qeyrimaddi mülkün məsələlərinin hüquqlarının, qadağa və vergi girov/ipotekin yaranmasında, onlarda dəyişikliklərin və onların dayandırmaq, eyni zamanda hərəkətsiz sahiblik hüququnun buraxma yaranması və onda dəyişikliklərin məlumat birlüyü.

საჯარო სამსახური – საქმიანობა სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულებებში - საჯარო ხელისუფლების ორგანოებში.

İctimai iş – dövlət və yerli idarələrin bütçə müəssisəsində işləmə, ictimai hakimiyyətin orqanlarında işləmək.

საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – კანონის საფუძველზე
შექმნილი და სახელმწიფო მმართველობისგან განცალკევებული
ორგანიზაცია, რომელიც სახელმწიფო კონტროლით მაგრამ
დამოუკიდებლად ახორციელებს საჯარო საქმიანობას.

İctimai hüququn hüquqi şəxsi – dövlət nəzarəti ilə ancaq ictimai fəaliyəti müstəqil həyata keçirən, qanun əsasında yaranmış və dövlət idarəsindən ayrılmış təşkilat.

სუვერენიტეტი – ნივთის იძულებით მართვა.

Sekyestr - maddənin məcburi idarəsi.

oo

სერვიტუტები – მიწის ნაკვეთის ან სხვა უძრავი ქონების, სხვა მიწის ნაკვეთის ან სხვა უძრავი ქონების მესავუთრის სასარგებლოდ გამოყენება (დატვირთვა), ისე რომ ამ მესავუთრეს უფლება ჰქონდეს, ცალკეულ შემთხვევებში ისარგებლოს ამ ნაკვეთით, ან აიკრძალოს ამ ნაკვეთზე ზოგიერთი მოქმედების განხორციელება.

Servitutlar – torpaq ərazisi və ya başqa hərəkətsiz mülküն, başqa torpaq ərazisi və ya başqa hərəkətsiz mülküն sahibinin leyhinə istifadə etmə (yüklemek), elə ki bu sahibkarın hər hansı bir halda bu ərazidən istifadə etmə hüququ və ya bəzi hərəkətin həyata keçirmə hüququ olsun.

სესხი - ხელშეკრულება, rəməmətötəcəp გამსესხებელი (კრედიტör) გადასცემს ფულს ან გვაროვნულ ნივთს მსესხებელს (მოვალეს), ხələlən მსესხებელი ვალდებულია დააბრუნოს იმავე სახის, ხარिसხისა და რაოდენობის ნივთი.

Borc (kredit) – əsasında borc verən (kreditor) borc alana (borcluya) pul və ya nəсли əşyani verir, ancaq borclu olan eyni şəkildə, keyfiyyətdə və sayda borcunu geri qaytarmaqdə borclu olan müqavilə.

სექსუალური ძალადობა - სქესობრივი კავშირი ძალաდობით, ძალաდობის მუქარიوت ან მსხვერპლის უმწეობის გამოყენებით; სქესობრივი კავშირი ან სექსუალური ხასიათის სხვაგარი მოქმედება ან გარყვნილი ქმედება არასრულწლოვნის მიմართ.

Cinsi zoraqarlık – zorakarlıqla cinsi əlaqə, zorakarlıq təhdidi ilə və ya qurbanın müdafiəsizliyindən istifadə edərək zorakarlıq; Cinsi əlaqə və ya cinsi xasiyət daşıyan başqa cür hərəkət və ya azyaşlıya qarşı əxlaqsız davranış.

სისხლისამართლებრივი დევნა – პირის დაკავებისთანავე ან ბრალდებულად ცნობისთანავე, დევნის დაწყება და განხორციელება, რომელიც მხოლოდ პროცურორის დისკრეციული უფლებამოსილება.

Cinayət təqibi – ancaq prokurorun ixtiyarı səlahiyyəti olan, şəxsin tutuqlandığı andan və ya təqsirli kimi tanındığından təqibin başlaması və həyata keçirilməsi.

სისხლისამართლებრივი პასუხისმგებლობა – პასუხისმგებლობა, რომელiç დაწესებულია საქართველოს სისხლis სამართლis კანონმდებლōbōis მიხədviot და რომელiç საფუძველa დ უდęv დaнаშaულo.

Cinayət cavabkarlığı – Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş və əsası cinayət olan cavabkarlıq.

სისხლiს სaмaртaлo - კანონთa ერtəməliliyəbə, რomēliliç აწeşrriqəbəs დa გaნsaზdöfrəvəs პaსuҳiбiსmგeბlōbās აdაmიnаnis, სaზoგaდoეbōis დa სaხeლmწiფools წiნaაlმdđeg მiმaრtუlli იd ქmēdđebēbōis aтwisi, რomēliliç სiსxლiis სaмaрtლiis კaნoнmდđeblōbōis მiხeđwioit მiჩnęuლia დaნaშaუlაd.

oo

Cinayət hüquq - Cinayət məcəlləsi əsasında cinayət kimi təyin olunan cəmiyyətə və dövlətə qarşı işlədiyi cinayətə görə, insanın cavabkarlığını qaydaya salan və nəzərə alan, qanunların birlüyü.

სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოება – იურიდიული პირის სტატუსის მქონე საწარმო (კომპანია). საზოგადოება, რომელშიც რამდენიმე პირი (პარტნიორი) ერთობლივად, ერთიანი საფირმო სახელწოდებით ეწევა სამეწარმე საქმიანობას და საზოგადოების ვალდებულებებისათვის კრედიტორების წინაშე პასუხს აგებენ, როგორც სოლიდარული მოვალეები, – მთელი თავისი ქონებით, პირდაპირ და უშუალოდ.

Müstərək məsuliyyətli cəmiyyət – hüquqi status daşıyan istehsalat (şirkət). Bir neçə şəxsin (əməkdaşın) birgə, eyni firma adı ilə istehsalı hayatı keçirən və cəmiyyətin öhdəciliqliyi üçün kreditorların qarşısında cavab verən, necəki müstərək borclular olan cəmiyyət - bütün öz mülki ilə, birbaşa və ümumiyyətlə.

სრულწლოვანი – ფიზიკური პირი რომელსაც შეუსრულდა 18 წელი.

Tamyaşlı – 18 yaşı tam olan fiziki şəxs.

სუიციდი - იგივეა, რაც თვითმკვლელობა.

Suisid – intiharla eynidir.

სუროვაცია - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, მოთხოვნის დაგრავებისას, თუ მევალე ასრულებს ვალდებულებას გრძავნობის ვადის გასვლამდე, მოთხოვნის ადგილის დაკავება შემსრულებლის მიერ.

Müavinlik (əvəz edən) – Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında, tələbatın girov verildiyində, əgər borclu girov müddəti keçmədən borcunu ödəyirsə, tələb yerinin əllərin keçirmə.

სხდომის თავმჯდომარე (სასამართლო) – მოსამართლე რომელიც უძღვება და წარმართავს სასამართლო სხდომას.

İclasın başçısı (məhkəmə) – məhkəmə iclasını aparan və idarə edən hakim.

სხდომის მდივანი (სასამართლო) – სასამართლოს მოხელე, რომელიც ესწრება საქმის ზეპირ მოსმენას, ეხმარება მოსამართლეს და ადგენს სხდომის ოქმს.

İclasın katibəsi (məhkəmə) - məsələnin şəfahi dinişyində iştrak edən, hakimə yardım edən və iclasın protokolunu hazırlayan məhkəmə işçisi.

8

ტერორიზმი – ძალადობა ან ძალადობის გამოყენების მუჯარა, მიმართული ფიზიკური ან იურიდიული პირების წინააღმდეგ, შენობებისა და სხვა მატერიალური ობიექტების განადგურება-

დაზიანება ან მათი განადგურება-დაზიანების მუქარა იარაღის, ასაფეთქებელი მასალებისა და სხვა , ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის საშიში ნივთიერების გამოყენებით ან ადამიანის გატაცებითა თუ მძევლად აყვანით, რათა ხელისუფლება ანდა მისი რომელიმე ორგანო ან საერთაშორისო ორგანიზაცია იძულებული გახდეს, განახორციელოს გარკვეული ქმედება ან თავი შეიკავოს გარკვეული ქმედების განხორციელებისაგან, რომელიც ტერორისტების მართლსაწინააღმდეგო ინტერესებში შედის.

Terrorizm – fiziki və ya hüquqi şəxsə qarşı şiddet və ya şiddetdən istifadə etmə təhdidi, binaların və başqa maddi obyektlərin məhv-zıyan verilməsi və ya onları məhv-zıyan vereceyi ilə təhdidi. partlayıcı maddələr, başqa insanın həyatı və sağlamlığı üçün təhlükəli maddələrin istifadəsi və ya insan qaçaçılığı və ya hakimiyyət ya da hər hansı bir orqan və ya beynəlxalq təşkilatlar hansısa hərəkəti həyata keçirməsi və ya teroristlərin qeyriqanuni marağları olmaq üzrə həyata keçirməkdən imtina etməsi məqsədi ilə insanları əsir almaq.

ტერორისტული აქტი - აფეთქება, ცეცხლის წავიდება, იარაღის გამოყენება ან სხვა ქმედება, რომელიც ქმნის ადამიანის სიცოცხლის მოსპობის, მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანის ან სხვა მძიმე შედეგის განხორციელების საშიშროებას, ხელყოფს საზოგადოების უსაფრთხოებას, სახელმწიფოს მნიშვნელოვან პოლიტიკურ ან ეკონომიკურ ინტერესს და ჩადენილია მოსახლეობის დაშინების ან ხელისუფლების ორგანოზე ზემოქმედების მიზნით.

Terror aktı – insan hayatıının məhvinin, ciddi mülki ziyanın və başqa ağır natiçələrin həyata keçmə təhlükəsini yaranan, cəmiyyət təhlükəsizliyini mane olan, dövlətin vacib siyyası və iqtisadi marağı və əhalinin qorxudulması və ya hakimiyətin orqanlarına təsir göstərə məqsədi ilə, partlayış, yanqın, silahdan istifadə və ya başqa hərəkətlər.

ტრანზიტი - შუალედური პუნქტების გავლით ერთი ადგილიდან სხვა ადგილზე მგზავრების გადაყვანა (ტვირთის გადატანა); შუალედურ სადგურებზე ჩატვირთვა-გადმოტვირთვის გარეშე ტვირთის გადაზიდვა.

Tranzit – aralıq sırayla keçirək bir yerdən başqa yera sərnişinlərin keçirilməsi (yükün keçirilməsi); yolüstü dayanacaqlarda yük boşaltma-yükləmə olmadan yükün keçirilməsi.

ტრანსმისია – სამკვიდროს გახსნის შემდეგ, მაგრამ სამკვიდროს მიღებამდე მემკვიდროს გარდაიცვალების შემთხვევაში, სამკვიდროდან მისი წილის მიღების უფლების გადასვლა მის მემკვიდრეებზე.

Transmisiya (ötürmə) – mirası açıldıdan sonra, ancaq mirası aldıdan önce mirasçının vəfatı hallarında, mirasdan onun payının alma hüququnu öz mirascilarına kecməsi.

oo

ტრანსფორმირება სასარჩელო მოთხოვნის - სასარჩელო მოთხოვნის ჩამოყალიბება კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად. სასამართლოს შეუძლია დაეხმაროს მოსარჩელეს მოთხოვნის ტრანსფორმირებაში.

Transfolaşmış şikayetin tələbləri - qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, şikayet tələbinin yaranması.

ტრიბუნალი - საერთაშორისო სამართლის ნორმების მიხედვით, განსაკუთრებული სასამართლო ორგანო, რომელიც იხილავს სამხედრო და განსაკუთრებული სიმძიმის საერთაშორისო დანამաულთან დაკავშირებულ საქმეებს.

Tribunal – hərbi və xüsusi ağırlıqla malik olan beynəlxalq cinayəti ilə əlaqədar olan məsələləri müzakirə edən, beynəlxalq hüququ normalarına uyğun olaraq, xüsusi məhkəmə orqanı.

၅

უდავო ფაქტობრივი გარემოება - ფაქტობრივი გარემოება, რომლის ნამდვილəბəs მხარეები არ ხდიან სადავოდ.

Daavasız faktik hallar – doğruluğu tərəflər daava etmədikləri faktik hallar.

უდავო წარმოება – სასამართლოში ისəeti საქმის წარმოება, რომელიც არ შეიძლება სადავო გახდეს სხვა მხარის მიერ. ასəeti წარმოებაა: ა) იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტების დადგენის შესახებ; ბ) მოქალაქის უგზო-უკვლოდ დაკარგულად აღიარებისა და მოქალაქის გარდაცვლილად გამოიცხადების შესახებ; გ) მოქალაქის ქმედულუნარიოდ და შეზღუდულ ქმედულარიანად აღიარების შესახებ; დ) დაკარგულ საწარმდგენლო ფასიან ქაღალდსა და საორdeრო ფასიან ქაღალდზე უფლების აღდგენის შესახებ; ე) ქონების უპატრონოდ ცნობის შესახებ; ზ) შვილად აყვანის შესახებ; თ) ბავშვის მიტოვებულად აღიარების შესახებ.

Daavasız istehsalat – məhkəmədə elə daavalaların müzakirəsi hansı ki, daavaçı tərəfdən daava olunmamalıdır. Belə daavalar: a) hüquqi mənali faktların təyini haqqda; b) vətəndaşın izi olmadan itirilmiş tanınması və vətəndaşın vəfat etmiş kimi qeyd olunması; c) vətəndaşın qabiliyyətsiz və qabiliyyətinin məhdudlanması kimi tanınması haqqda; ç) qeyd olunası itirilmiş pullu kağızın və orden kağızının hüququnun tanınması haqqda; d) mülkün sahibsiz tanınması haqqda; e) övladlıq qəbul etmə haqqda; ə) uşağın tərk edilməsinin tanınması haqqda.

უდანაშაულობის პრეზუმფცია – ədəmiənə უდანაშაულოდ ითვლება, ziyafət მისი დამნაშავეობა არ დამტკიცდება კანონით დადგენილი წესით და კანონიეր მაღაში შესული სასამართლოს გამამტკიცდებəლი განაჩენით.

Təqsirsizlik prezumpsiyası – qanunla təyin olunmuş qayda əsasında və qanuni

güvvəyə malik olan məhkəmənin təqsirləndirici qərarı olmadan şəxs təqsirsiz hesab olunur.

უზენაესი სასამართლო – მესამე, ბოლო ინსტანციის სასამართლო, რომელიც განიხილავს საკასაციო საჩივრებს, სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებაზე.

Ali məhkəmə - apelasiya məhkəməsinin qərarında, kasasiya şikayətlərini müzakirə edən, üçüncü, son instansiya məhkəməsi.

უზრუნველყოფის ღონისძიება - საშუალება, რომლითაც ხდება სარჩელის უზრუნველყოფა. სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიებებია: а) ყადაღის დაცება ქონებზე, ფასიან ქაღალდებასა და ფულად სახსრებზე; ბ) მოპასუხისათვის გარკვეული მოქმედების შესრულების აკრძალვა; გ) სხვა პირებისათვის მოპასუხისათვის ქონების გადაცემის ან ვალდებულების შესრულების აკრძალვა და სხვა.

Müdafıyə tətbiri – şikayətin razi salma vasitəsi: a) mülkə, pullu kağızlarla və pullu vasitalarla zəbt etmək; b) cavabverənə tayin olunmuş hərəkətin həyata keçirməsinə qadağan; c) cavabkarın mülkünü başqalarına vermə və öhdəliklərini həyata keçirməsinə qadağan.

უზუფრუქტი – საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, უძრავი ნივთის სხვა პირისათვის გადაცემა სარგებლობაში ისე, რომ იგი უფლებამოსილია, როგორც მესაკუთრემ, გამოიყენოს ეს ნივთი და არ დაუშვას მესამე პირთა მიერ მისით სარგებლობა, მაგრამ მესაკუთრისაგან განსხვავებით, მას არა აქვს ამ ნივთის გასხვისების, იპოთეკით დატვირთვის ან მემკვიდრეობით გადაჯიმის უფლება.

İntifaa haqqı – Gürcüstanın vətəndaş hüququnun vericiliyi əsasında, hərəkətsiz mülküň başqa şəxsə istifadə üçün elə verilməsi ki, oda necə ki sahibi eləcədə onun səlahiyyəti olsun, əşyadan istifadə etsin və üçüncü şəxslər tərəfindən istifadə imkanı versin, ancaq sahibdən fərqli olaraq, bu mülkü satmaq, ipoteklə vermək və miras buraxmaq hüquq yoxdur.

უზრუნველყოფილი კრედიტორი - კრედიტორი ან ახალი კრედიტორი, რომელის მოთხოვნა უზრუნველყოფილია იპოთეკით, გირავნობით ან საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ვალდებულების უზრუნველყოფის სხვა საშუალებით.

Razi qalmış kreditor – kreditor və ya təzə kreditor, hansı ki, tələbi ipoteklə, girovla və ya Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş öhdəliklərin yerinə yetirmənin başqa imkanları ilə yerinə yetirildi.

უკანონო სამეწარმეო საქმიანობა – სამეწარმეო საქმიანობა
რეგისტრაციის, ნებართვის ან ლიცენზიის გარეშე, ანდა სანებართვო
ან სალიცენზიო პირობების დარღვევით, რამაც მნიშვნელოვანი
ზიანი გამოიწვია ან რასაც ახლდა დიდი ოდენობით შემოსავლის
მიღება.

Qanunsuz istehsalat fəaliyəti – böyük ziyan edən və ya böyük gəliri olan, qeydiyatsız, icazəsiz, lisenziyasız, ya da izin və ya lisenziya sözünün ləğvi ilə istehsalat fəaliyəti.

უკანონო შემოსავალი - პირის საკუთრებაში ან მფლობელობაში არსებული ფულადისახსრები, სხვაქონება ან ქონებრივი უფლებები, რომლებიც მან მიიღო საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულის (მათ შორის, იარაღით ვაჭრობის, ნარკოტიკული დანაშაულების, ტრეფიკინგის, ტერორიზმის) ჩადენის შედეგად, გარდა საგადასახადო და საბაჟო სფეროებში დანაშაულების ჩადენის შემთხვევებისა.

Qanunsuz gəlir – şəxsin sahibliyi altında olan pul vasitəsi, başqa mülki və ya mülki hüquqlar, hansı ki, o, Gürcüstanın cinayyət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında təyin olunmuş qaydalarla nəzərə alınmış vergi və sərhəd sferi cinayətindən savayı, cinayyət (silahla ticarət, narkotik cinayəti, insan ticarəti, terrorizm) işləməklə əldə edib.

უკიდურესი აუცილებლობა - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, მართლწინააღმდეგობის გამომრიცხავი გარემოება. რაც გულისხმობს, სხვის დაზიანებას იმ საფრთხის თავიდან ასაცილებლად, რომელიც ემუქრებოდა თვით დამზიანებლის ან სხვის სამართლებრივ სიკეთეს, თუ ამ საფრთხის თავიდან აცილება არ შეიძლებოდა სხვა საშუალებით და თუ დაზიანებული სიკეთე ნაკლებმნიშვნელოვანი იყო, ვიდრე გადარჩენილი სიკეთე.

İfrat ehtiyac - Gürcüstanın cinayet məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, qeyri hüquqliyi imtina edən mühitlər. Özünün və ya başqasının ziyan görməməsi məqsədi ilə başqasına ziyan verməsi, əgər bu təhlükədəb boyun qaçırmıq başqa yolla mümkün deyildiə və ya ədalətlə yaxşılığa və əgər ziyan görən yaxşılıq sağ qalmaqdan çıxda vacib deyildirsə.

უმკვიდრო ქონება - მემკვიდრის გარეშე დარჩენილი სამკვიდრო. ქონება იქნება აღიარებული უმკვიდროდ, თუ არც კანონით და არც ანდერმით მემკვიდრეები არ არიან, ან არცერთმა მემკვიდრემ არ მიიღო სამკვიდრო, ანდა, როცა ყველა მემკვიდრეს ჩამოერთვა მემკვიდრეობის უფლება. ასეთი ქონება სახელმწიფოს საკუთრებაში გადადის.

Mirasız mülk – mirassız qalan miras ceriləcək mülk. Əgər heç bir mirasçı mirası qəbul etmədisə, əgər hər hası bir mirasçı ərizsi yoxdursa və ya bütün mirasçılardan mirasçılıq hüququ alındısa. Belə mülk dövlət sahibliyinə keçir.

უმწეო მდგომარეობა - მდგომარეობა, როდესაც პირი სხვა პირზე
მატერიალურად ან სხვაგვარად არის დამოკიდებული, აგრეთვე
როდესაც პირს ფიზიკური ან ფინაქური ნაკლის გამო არ შეუძლია
რეალურად შეაფასოს არსებული ვითარება, ან როდესაც პირს არ
გააჩნია სხვა რეალური საშუალება, გარდა იმისა, რომ დაემორჩილოს
მის მიმართ გამოყენებულ ძალათობას.

Zayıf vəziyyət – bir şəxs başqa şəxsdən maddi və ya başqa cəhəddən aslı olduğu, eyni zamanda şəxsin fiziki və ya iqlı çatışmamazlığı üzündən mövcud olan mühiti qiymətləndirə bilməmədiyi üçün, ya da şəxsin ona qarşı işlənən zorakarlığa tabe olmaqdan başqa real imkani olmayan vəziyyət.

უპირატესი შესყიდვის უფლება - საქართველოს სამოქალაქო
სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, აღნიშნული უფლება
გამოიყენება, თუ ვალდებული პირი მესამე პირთან დებს ნივთის
ნასყიდობის ხელშეკრულებას. უპირატესი შესყიდვის უფლება არც
სხვა პირს გადაეცემა და არც მეტვიდრეობით გადადის.

Ilkin satın almaq hüquq - Gürcüstanın vətəndaş hüquq qanunvericiliyi əsasında, qey olunmuş hüquqdan məhsuliyətli şəxs üçüncü şəxs ilə əşyanın satılma müqaviləsini bağladığı halda istifadə olunur. Ilkin satın alma hüququ nəinki başqa şəxsə hətdə miraslıqla da keçmir.

უსაფუძვლო გამდიდრება - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, პირის მიერ მატერიალური სარგებლის მიღება სათანადო საფუძვლის გარეშე. პირი, რომელიც ხელყოფს მეორე პირის სამართლებრივ სიკეთეს მისი თანხმობის გარეშე განკარგვის, დახარჯვის, სარგებლობის, შეერთების, შერევის, გადამუშავების ან სხვა საშუალებით, მოვალეა აუნაზღაუროს უფლებამოსილ პირს ამით მიყენებული ზიანი.

Əsəsiz varlanma - Gürcüstanın vətəndaş hüququnun qanunvericiliyi əsasında, uyğun səsasi olmadan şəxsin maddi gəlir alması. Onun icazəsi olmadan, idarə, xərcləmə, istifadə, birləşdirmə, qarışma, hazırlama və ya başqa inkanlarla ikinci şəxsin hüquqi yaxşılığına mane olan şəxs, öz hərəkəti ilə verdiyi ziyanla görə səlahiyyətli şəxsə ziyanını ödəməklə öhdələnir.

უფლება - ფიზიკური და იურიდიული პირისათვის კანონითა თუ სხვა ნორმატიული აქტით მინიჭებული და გარანტირებული გარკვეული ქცევის შესაძლებლობა, უფლებამოსილება. უფლებას, როგორც წესი, შესაბამება სხვა პირთა მოვალეობა.

Hüquq – fiziki və hüquqi şəxs üçün qanunla və ya başqa normativ aktla verilmiş və qarantlaşdırılmış uyğun hərəkət imkanı, səlahiyyəti. Hüquqa qayda olaraq başqa şəxslərin öhdəlikləri uyğundur.

უფლებაუნარიანობა იურიდიული პირის - იურიდიული პირის უნარი ჰქონდეს სამოქალაქო უფლებები და მოვალეობები. იურიდიული პირის უფლებაუნარიანობა წარმოიშობა მისი რეგისტრაციის მომენტიდან და წყდება მისი ლიკვიდაციის დამთავრების შესახებ რეგისტრაციის მომენტიდან.

1. საჯარო სამართლის იურიდიული პირი უფლებამოსილია განახორციელოს კანონში ან მის დამფუძნებელ დოკუმენტებში გათვალისწინებული მიზნების შესაბამისი საქმიანობა.
2. კერძო სამართლის იურიდიულ პირს (სამეწარმეოს თუ არასამეწარმეოს) უფლება აქვს განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ის საქმიანობა ჩესთვებაში გათვალისწინებული.

Hüquqi şəxsin səlahiyyət qabiliyəti – vətəndaş hüquqları və öhdəlikləri olan hüquqi şəxsin qabiliyəti. Hüquqi şəxsin səlahiyyət qabiliyəti onun qeydiyyatından başlayır və onun işinin durdurulması haqqda qeydiyyat zamanı dayandırılır. 1. İctimai ədalətin hüquqi şəxsi, qanunda və ya ona təyin edən sənətdə nəzərə alınmış məqsədlərinə uyğun fəaliyyət göstərmədə səlahiyyətlidir. 2. Şəxsi ədalətin hüquqi şəxsi, (istehsal və ya qeyriistehsal) qanunla qadağan olmayan hər hansı bir fəaliyyəti, bu fəaliyyət nizamnamədə nəzərə alınıb alınmamasına baxmayaraq, həyata keçirməkdə səlahiyyətlidir.

უფლებაუნარიანობა ფიზიკური პირის - ფიზიკურ პირს უნარი ჰქონდეს სამოქალაქო უფლებები და მოვალეობები. ფიზიკურ პირს უფლებაუნარიანობა წარმოეშობა დაბადების მომენტიდან და წყდება მისი გარდაცვალებით. არ შეიძლება ფიზიკურ პირს წაერთოს უფლებაუნარიანობა.

Fiziki şəxsin səlahiyyət qabiliyyəti – fiziki şəxsin olmalıdır və təndaş hüquqları və öhdəlikləri. Fiziki şəxsin səlahiyyəti onun doğum gündündən başlayır və vəfat etdiyi gün dayandırılır. Fiziki şəxsdən səlahiyyət qabiliyyətini almaq olmaz.

უფლების ბოროტად გამოყენება - უფლებით სარგებლობა ისე, რომ
მხოლოდ სხვებს ადგებათ ზიანი და არ არის გამოკვეთილი ამ
უფლებით მოსარგებლები პირის ინტერესის უპირატესობა.

Səlahiyyətdən sui-istifadə -bir tək başqlarına ziyan verən və bu səlahiyyətlə istifadəçi şəxsin marağlarının üstünlüyü aşkar olunmayan səlahiyyətdən istifadə.

უფლებრივად უნაკლო ნივთი - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, ნივთი უფლებრივად უნაკლოა თუ მესამე პირს არ შეუძლია განუცხადოს მყიდველს პრეტენზია თავისი უფლებების გამო.

Hüquqi nöqsansız əşya - Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi ilə , əgər üçüncü şəxs alıcıya bildirə bilmirsə naarazılığını öz hüquqları görə, əşya hüquqi nöqsansız sayılır.

უქმებ დღე - დღე, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, დაფინანსდა დასპენების დღედ.

İstirahət günü – Gürcüstanın qanunvericiliyi əsasına, istirahət günü təyin olunan gün.

უღიოსი მემკვიდრე - პირი, რომელიც განზრახ ხელს უშლიდა
მამკვიდრებელს მისი უკანასკნელი ნების განხორციელებაში
და ამით ხელს უწყობდა პირადად მისი ან ახლობელი პირების
მოწვევას მემკვიდრეებად ან სამკვიდროში მათი წილის გაზრდას,
ანდა ჩაიდინა განზრახი დანაშაული ან სხვა ამორალური საქციელი
მოანდერძის მიერ ანდერძში გამოთქმული უკანასკნელი ნება-
სურვილისასაწინააღმდეგოდ. თუმცა გარემობებიდადასტურებული
იქნება სასამართლოს მიერ, ასეთი პირი არ შეიძლება იყოს არც
კანონით, არც ანდერძით მემკვიდრე.

Ləyaqətsiz varis – Şəxs, hansı ki, miras buraxana son istəyinin həyata keçirməsində qəsadən mane olurdu və bununla birbaşa və ya tanış şəxslərin mirasçılar kimi çağırılması və ya mirasda onların payının artmasına mane olur, və ya qəsdən cinayət ya da mirasçıya qarşı son vəsiyyətdə yazılın istəyinə qarşı başqa amoral hətkətlər. Əgər bu mühitlər məhkəmə tərəfindən tasdiqlanacaqsa, belə şəxs nəinki qanunla, eləcədə vəsiyyətlə mirasçılıq düşmür.

უწყება (სასამართლო) – ოფიციალური შეტყობინება, რომლითაც
მხარეს ან მის წარმომადგენელს ეცნობება სასამართლო სხდომის ან
საპროცესო მოქმედებების შესრულების დრო და ადგილი.

Nizamnamə (məhkəmə) – tərəf və ya onun nümayəndəsinə məhkəmə iclasının və ya proses hərəkətinin həyata keçirmə zamanı və yerini bildirən rəsmi xəbərdarlıq.

უწყებრივი ქვემდებარობა – სასამართლოს უფლებამოსილება განიხილოსკონკრეტულიდავა, სადავოურთიერთობის საკითხიდან გამომდინარე. სასამართლო უფლებამოსილია განიხილოს მხოლოს ის დავები, რომლებიც უწყებრივად ექვემდებარება მას.

Nizmanamə ilə tabe - dava əlaqələrinin məsələləri ilə əlaqədar, məhkəmənin konkret davanın müzakirə etmə səlahiyyəti. Məhkəmənin yalnız nizamnamə ilə ona tabe olan davaları müzakirə etmə səlahiyyəti.

83

ფალსიფიკაცია – მოტემუშავით ნივთის თვისობრიობის შეცვლა მწარმოებლისა ან გამსაღებლის მიერ.

Saxtalaşdırma – İstehsalatçı ve ya satıcı tərəfindən yalançılıqla malın
özelliklərinin dəyişdirilməsi.

ფასიანი ქაღალდი - დოკუმენტი, რომელშიც აისახება მისი მფლობელის
გარკვეული ქონებრივი უფლებები და რომლის რეალიზაცია
შესაძლებელია მხოლოდ ამ დოკუმენტის წარდგენის შემთხვევაში.

Pullu kağız – üzerinde sahibinin bəzi mülki hüquqları eks olunan və realizasiyası yalnız bu onu təqdim etməklə mümkün olan sənəd.

ფაქსიმილე - ფოტოგრაფირების, გრავირების და სხვა ტექნიკური საშუალებებით შექმნილი ხელნაწერის, დოკუმენტის, ხელმოწერის ზუსტი დუბლიკატი, ასლი.

Faksimil – fotoğrafının, qravyuranın və başqa texniki vasitələrlə yaradılmış əlyazısının, sənəd imzasının dəqiq dublikatı, kopyası.

ფაქტობრივი გარემოება - კონკრეტული მოვლენა (ფაქტი), რომელსაც ადგილი ჰქონდა მხარეებს შორის დავასთან დაკავშირებული ურთიერთობისას.

Faktik ətraf mühit – tərəflər arası dava ilə əlaqədar ünsiyyətdə baş verən konkret

hadisə (fakt).

ფაქტურა - 1. გამყიდველის მიერ მყიდველის სახელზე გამოწერილი ანგარიში, რომელიც ადასტურებს საქონლის (მომსახურების) ფაქტობრივ მიწოდებას და ასახავს მის ღირებულებას. 2. გასაყიდად გაგზავნილ საქონელზე დართული სია, რომელშიც აღნიშნულია: საქონლის სახელშიც და სხვ.

Faktura (qayımə) – 1. Malın (xidmətin) faktiki verilməsini və onun giymətini əks etdirən, satıcı tərəfindən alıcıya yazdığı hesabat. 2. Üzərində malın adı, sayı, satış giyməti və.s. qeyd olunan, satmaq üçün göndərilən malın üstündə olan siyaha.

ფიზიკური ძალადობა - ცემა, წამება, ჯანმრთელობის დაზიანება, თავისუფლების უკანონო აღკვეთა ან სხვა ისეთი მოქმედება, რომელიც იწვევს ფიზიკურ ტეკილს ან ტანჯებს.

Fiziki zoraklıq – dövmək, işgəncə, sağlamlığına ziyan vermək, azadlıqlandan qanunsuz məhrum etmək və başqa elə bir hərəkətlər, hansı ki, fiziki ağrı və zülm yaradır.

ფილიალი - საწარმოს ქვედანაყოფი, რომელსაც აქვს გარკვეული დამოუკიდებლობა. **ფილიალი** ტერიტორიულად განცალკევებულია საწარმოს ცენტრალური ადმინისტრაციისაგან. ფილიალი არ წარმოადგენს კალვი იურიდიულ პირს.

Filial – xüsusi müstəqilliyi olan istehsalatın küçük hissəsi. Filial istehsalatın mərkəzi administrasiyasından ayrı yerdə yerləşir. Filial ayrıca hüquqi şəxsi təqdim etmir.

ფიქცია - სინამდვილეს შეუფერხებელი, რაიმე განსაზღვრული მიზნით ხელოვნურად შექმნილი, გამონაგონი მდგომარეობა, წყობა, ან მსჯელობა.

Uydurma – doğruya bənzəməyən, hər hansı bir məqsədlə süni yaradılmış, düşünülmüş mühit, struktur və ya müzakirə.

ფორს-მაჟორი - დაუძლეველი ძალა, მოვლენა, რომელიც ხელშეკრულების ვადის გადატანის (გაგრძელების) შესაძლებლობას იძლევა, ან საერთოდ ათავისუფლებს მხარეებს გარიგებით ნაკისრი პასუხისმგებლობისა და ვალდებულებისგან. მხარეების ინტერესებიდან გამომდინარე ხელშეკრულებით შეიძლება განისაზღვროს ფორს-მაჟორის პირობები. თუ ხელშეკრულებაში ამის შესახებ არაფერია ნათქვამი, მაშინ მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული პრაქტიკიდან გამომდინარე პირობები (მაგ. სტიქიური მოვლენები, გაფიცვები, ომები და ა.შ.).

Fors-major – müqavilənin müddətinin uzanmasını (artmasını) imkanını yaradan və ya tərəfləri ümumiyyətcə sözleşmə öhdəlikləri və məsuliyyətlərindən azad edən, yönəlməz güc, hadisə. Tərəflərin marağlarından etibarən müqavilə ilə fors-majorun sərtləri təyin oluna bilər. Əgər müqavilədə bu haqqda heçnə

yazılmayıbsa, o halda alınmış təcrübədən şərtlər nəzərə alınmalıdır (məs. Təbbi fəlakət, müharibə, işdən narazılıq üçün səxsinə azad eləmə və.s.).

ფრენშაიზინგი - გრძელვადიანი ვალდებულებითი ურთიერთობა, რომლითაც დამოუკიდებელი საწარმოები ორმხრივად კისრულობენ, საჭიროების მიხედვით, სპეციფიკურ ვალდებულებათა შესრულების გზით ხელი შეუწყონ საქონლის წარმოებას, გასაღებასა და მომსახურებათა განხორციელებას. აღნიშნული ხელშეკრულებით ფრენშაიზიორი შესაბამისი ანაზღაურების სანაცვლოდ ფრენშაიზის მიმღებს გადასცემს საწარმოს გაძლიერების ძროლიან სისტემას, მათ შორის, სახელმწიფოებას, სავაჭრო ნიმუშებს, რეკლამას, პროდუქციის შექმნისა და მომსახურების გაწევის მეთოდებს.

Françayzinq – müstəqil istehsalatlar lazımlılıq əsasında, spesifik öhdəliklərin həyata keçirilməsinin yolu ilə, malın istehsalatına, satılmasına və xidmətlərin həyata keçməsinə yardım göstərmələrinə, ikitərəfli boyunolduqları, uzunmüddətli məcburi əlaqə. Qeyd olunmuş müqavilə əsasında, françaizer uyğun maliyə əvvəzina françaizing qəbul edənə istehsalatın tam idarəsini verir, eyni zamanda, adını, satış nişanları, reklamını, məhsulun yaranması və xidmətin metodlarını.

ფსიქოლოგიური ძალადობა - ძალადობის ფორმა, რომელიც მსხვერპლს უკარგავს საკუთარი თავის რწმენას, აეჭვებს საკუთარ ინტელექტუალურ შესაძლებლობებში და რეალობის ადექვატურ აღქმაში. მისი ფორმებია: დაცინვა, დამამცირებელი შენიშვნები, შემოთავაზებები, ზიზღის გამომხატველი ქმედება, აკრძალვა, იზოლირება, ყვირილი, ეჭვიანობა, შანტაჟი და სხვა.

Əqli zoraklıq – zoraklıq növü, hansı ki, qurbana inamını itizdirir, öz intelektli imkanları haqqda şübhələndirir və reallığı görmədə şübhə yaradır. Onun formalarıdır: üstünə gülmə, təqqiredici nöqsan, təkliflər, diqsindirici hərəkətlər, qadağan, bağırma, təhdid, qısqanlıq, şantaş, və s.

ფსიქოტროპული ნივთიერება - ბუნებრივი ან სინთეზური წარმოშობის ნივთიერება, ამ ნივთიერების შემცველი მცენარე ან პრეპარატი, რომელიც გაეროს კონვენციების შესაბამისად შეტანილია საქართველოში სპეციალურ კონტროლს დაქვემდებარებული ფსიქოტროპული ნივთიერებების სიაში.

Psixotrofik maddə - BMT-nin konvensiyalarına uyğun olaraq Gürcüstanaya gətirilən xüsusi nəzarətə tabe psixotrofik maddələr siyahısında olan, təbii ya da sintezli maddə, bu maddəni təşkil edən bitki və ya preparat.

ფულის გათეთრება (უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია) - საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულებრივი ქმედება, რომლის დროსაც პირი კანონიერ სახეს აძლევს (ათეთონებს) უკანონო ან დაუსაბუთებელ ქონებას, მისი უკანონო წარმოშობის დაფარვის მიზნით.

Pulun yuyulması (qeyriqanunu gəlirin leqallaşdırılması) – qeyriqanunu və tasdiqlanmamış mülkə, onun qanunsuz olduğunu gizlətmə məqsədi ilə, şəxs qanuni şəkil verən (yuyan) Gürcüstanın cinayət məcəllisi kodeksi ilə nəzərə alınmış cinayət hərəkəti.

۳

ქირავნობა - ხელშეკრულება, რომლითაც გამქირავებელი გადასცემს ნივთს დამქირავებელს სარგებლობაში, ხოლო დამქირავებელი ვალდებულია გადაიხადოს დაფუძნილი ქირა.

Kirə - kiraya verən tərəfindən əşyanın kirayla alana istifadəsi üçün vermək, ancaq kirayla alan işə hüquq ödəməlidir.

ქმედუნარიანობა - პირის უნარი, თავისი წევითა და მოქმედებით
სრული მოცულობით შეიძინოს უფლებები და განახორციელოს
ვალდებულებები (მაგ. დადოს ხელშეკრულება). ფიზიკური
პირი ქმედუნარიანობას იძენს სრულწლოვანების მიღწევით
ან ემანსიპაციით. იურიდიული პირი ქმედუნარიანობას იძენს
რეგისტრაციით.

Qabiliyyət – öz istəyi və hərəkəti ilə tam hüquq qazanma və öhdəlikləri həyata keçirməkdə (məs. müqavilə bağlaşın) şəxsin qabiliyyəti. Fiziki şəxs qabiliyyəti tamyaşına çatmaqla və ya azadlıqla qazanır. Hüquqi şəxs qabiliyyəti qeydiyyatla əldə edir.

ქმედუნარიანობა შეზღუდული - არასრულწლოვანი 7-დან 18 წლამდე. ასევე სრულწლოვანი, რომელსაც სასამართლომ დაუწესა მზრუნველობა, ითვლება შეზღუდულ ქმედუნარიანად.

Məhdudlu qabiliyət – 7-dən 18 yaşına qədər olan kiçik yaşı. Eyni zamanda tam yaşı, hansına ki, məhkəmə məhdudlu qabiliyətlə olduğu üçün qayğı təyin etdi.

ქმედულნარო - ფიზიკური პირი, რომელიც არ არის უფლებამოსილი დამოუკიდებლად შეიძინოს უფლებები ან იკვსროს ვალდებულებები. მის ნაცვლად აღნიშ्चლს მისი კანონისმიერი წარმომადგენელი (მეურვე) ახორციელებს. ქმედულნაროდ ითვლება 7 წლამდე ასაკის ადამიანი. ასევე, პირი, რომელიც ასეთად სცნო სასამართლომ ჭკუასუსტობის ან სულით ავადმყოფობის გამო.

Qabiliyətsiz – müstəqil olaraq hüquq alma və öhdəlikləri həyata keçirməsi səlahiyyəti olmayan fiziki şəxs. Onun əvəzinə qeyd olunanları, onun qanuni nümayəndəsi (həyat yoldaşı) həyata keçirir. 7 yaşına qədər insan qabiliyətsiz hesab olunur. Eyni zamanda əqil və ruhi xəstəliyi səbəbindən məhkəmə tərəfindən qabiliyətsiz təyin olunan şəxs.

ქონება - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით ყველა ნივთი და არამატერიალური ქონებრივი

სიკეთე, რომელთა ფლობა, სარგებლობა და განვარგვა შეუძლიათ ფიზიკურ და ოურიდიულ პირებს და რომელთა შეძენაც შეიძლება შეუზღდულავად, თუკი ეს აკრძალული არ არის კანონით ან არ ეწინააღმდეგება ზნეობრივ ნორმებს. ქონება სამოქალაქო ურთიერთობების ობიექტია.

Mülk – Gürcüstanın vətəndaş hüquqı qanunvericiliyi ilə, fiziki və hüquqi şəxslər tərəfində sahibliyi, istifadəsi, idarəsi olan, və bu əgər qanunla qadağan olunmaya və normalara sığan, hər bir əşya və qeyri maddəvi mülki xeyirxaqlıq. Mülk vətəndaş əlaqəsinin obyektidir.

ქონების გადასახადი – რეზიდენტი და არარეზიდენტი საწარმოს, აგრეთვე ფიზიკური პირის უძრავი ქონებისა და მიწის დაბეგვრა, საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესის საფუძველზე და მის შესაბამისად.

Mülki vergi – Gürcüstanın vergi qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş qayda və onun əsasında, rezident və qeyrirezident istehsalatın, eyni zamanda fiziki şəxsin hərəkətsiz mülkünün və torpağın vergisi.

ქონების ჩამორთმევა – საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, დანაშაულის საგნის ან/და იარაღის, დანაშაულის ჩასადენად გამიზნული ნივთის ან/და დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების სახელმწიფოს სასარგებლოდ უსასყიდლოდ ჩამორთმევა.

Mülkün əldən alınması – Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, cinayət məsələsi və/ya silahın, cinayət işləməyə məqsədləndirilmiş əşyanın və/ya cinayət yolu ilə əldə edilmiş mülkün dövlət istifadəsinə məbləğsiz əldən alınması.

ქორწინება - ოჯახის შექმნის მიზნით, ქალისა და მამაკაცის ნებაყოფლობითი კავშირი, რომელიც რეგისტრირებულია საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოში.

Evlilik – Gürcüstanın Ədliyyə Nazirliyini vətəndaş reestr agentliyində qeydiyyatdan keçirilmiş, ailə qurmaq məqsədi ilə qadın və kişinin istəyi ilə əlaqəsi.

ქრთამის აღება - მოხელის ან მასთან გათანაბრებული პირის მიერ აღება ფულის, ფასიანი ქაღალდის ან სხვა ქონების, ქრთამის მიმცემის სასარგებლოდ ამა თუ იმ მოქმედების შესრულებისათვის ან შეუსრულებლობისათვის, რომელიც მოხელეს ან მასთან გათანაბრებულ პირს უნდა შეესრულებინა ან შეეძლო შეესრულებინა თავისი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, ან თუ მის თანამდებობრივ ავტორიტეტს შეეძლო ხელი შეეწყო ამგვარი მოქმედებისათვის, აგრეთვე, მის მიერ სამართლებრივი მფარველობის განხორციელება.

Rüşvətxorluq – işçinin və ya onunla eyniləşən şəxsin tərəfindən pul, pullu kağız və ya basqa mülkün alınması, bu və ya digər hərəkəti həyata kecirib və ya

keçirməməsi üçün rüşvət vermə üçün, hansı ki, işçi və ya onunla eyniləşən şəxs öz iş vəziyyətinin istifadəsi ilə həyata keçirəcəkdi ya da keçirə bilərdi, və ya vəzifə avtoritet belə hərəkətləri həyata keçirmə üçün yardımcı ola bilər və eyni zamanda onun tərəfindən hüquq qoruna bilərdi.

ქრთამის მიცემა - მოხელისათვის ან მასთან გათანაბრეზული პირისათვის მიცემა ფულის, ფასიანი ქაღალდის, სხვა ქონების ან ქონებრივი სარგებლის სახით, გამცემის სასარგებლოდ.

Rüşvət vermə - nəyinsə əvəzinə, işçi və ya onunla eyniləşən şəxsə pul, pullu kağız, başqa mülk və ya mülki istifadə kimi verilməsi.

ქურდობა – საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც გულისხმობს, სხვისი მოძრავი ნივთის ფარულ დაუფლებას მართლაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით.

Oğurluq – qeyriqanuni sahiblik məqsədi ilə başqasının hərəkətli əşyasının gizli sahibliyini nəzərə alan, Gürcüstanın cinayyət məcəlləsi kodeksi ilə nəzərə alınmış cinyət.

9

ყადაღა - უზრუნველყოფის ღონისძიება, რომელიც უკრძალავს ყადაღადადებული ქონების მესაკუთრეს ამ ქონების გასხვისებას.

Zəbt – zəbt olunmuş mülkü sahibi tərəfindən başqasına verməsini qadağan etmək, müdafiə tədbiri.

კარალობა - საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულებრივი ქმედება, რომლის დროსაც პირი ახორციელებს თავდასხმას სიცოცხლისათვის ან ჯანმრთელობისათვის საშიში ძალადობით ანდა ასეთი ძალადობის გამოყენების მუქარით, სხვისი მოძრავი ნივთის მართლობაშინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით.

Quldurluq – başqasının mülkünə qanunsus sahiblik məqsədi ilə, şəxsi həyat üçün və ya sağlamlıq üçün təhlükəli zoraqlıq və ya şiddetdən istifadə etmə təhdidindən istifadə etdiyi Gürcüstanın cinayyət məcəlləsi kodeksi ilə nəzərə alınmış cinayət.

۳

შანტაჟი - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, პირის იძულება, შეასრულოს ან არ შეასრულოს რაიმე მოქმედება მისთვის ან მისი ახლობლებისათვის სახელის გამტები ან სხვა საზიანო კნობების გახმაურების მუქარით.

Santaj - Gürcüstanın cinayət məcəlləsi qanunvericiliyi əsasında, ona və ya

Digitized by srujanika@gmail.com

onun yaxınla, ləkə qalməsini və ya başqa ziyan verici məlumatın yayması təhdidi ilə, hər hansı bir hərəkəti həyata keçirsin və ya keçirməməsinə şəxsin məcburiyyəti.

შეგვებული სარჩელი - მოპასუხის მიერ მოსარჩელის საწინააღმდეგოდ
აღმრული სარჩელი, ჰირვანდელ სარჩელთან ერთად
განსახილვილად.

Əlavə şikayət – ilkin şikayətlə birlikdə müzakirə olunması üçün cavabkar tərəfindən şikayət edənin əleyhinə hazırlamış şikayət.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება - იურიდიული პირის სტატუსის მქონე საწარმო (კომპანია), რომლის პასუხისმგებლობა მისი კრედიტორების წინაშე შემოიფარგლება მთელი მისი ქონებით. ასეთი საზოგადოების დაფუძნება შეუძლია ერთ პირსაც. შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების კაპიტალი შეიძლება განისაზღვროს ნებისმიერი ოდენობით.

Məhdudlaşmış Məsuliyyət Cəmiyyəti – kreditorları qarşısında bütün mülki ilə əhatə olunan hüquqi şəxs statusu olan istehsalat (şirkət). Belə cəmiyyəti tək bir kişi yarada bilər. Məhdudlaşmış məsuliyyət cəmiyyətinin kapitalı həndə hansı bir sayla nəzərə alınır.

შეზღუდული ქმედუნარიანობა – საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, ასეთად მიიჩნევა არასრულწლოვანი შვიდიდან თვრამეტ წლამდე. შეზღუდული ქმედუნარიანობის მქონედ ითვლება ასევე სრულწლოვანი, რომელსაც სასამართლომ დაუწესა მზრუნველობა.

Məhdudlu qabiliyyət – Gürcüstanın qanunvericiliyyə əsasən, 7-dən 18 yaşına qədər, kiçik yaşıyla hesab olunur. Eyni zamanda tam yaşılı, hansı ki, məhkəmə məhdudlu qabiliyyətlə olduğu üçün qayğı təyin etdi.

**შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი - ყველა ის პირი, რომელსაც
შეზღუდული აქვს გარკვეული უნარი: მეტყველება, სმენა,
მხედველობა და ა.შ.**

Məhdudlaşmış imkanlara malik olan şəxs - müəyyən imkanları məhdudlaşmış olan bütün şəxslər: nitqi, eşitmə, görmə və.s.

შემაკავებელი ორდერი – ოჯახში ძალადობის ფაქტზე პერატიული რეაგირებისათვის უფლებამოსილი ორგანოს მიერ მსხვერპლის დაცვისა და მოძალადის გარკვეული მოქმედებების შეზღუდვის უზრუნველსაყოფად, დროებითი ღონისძიების სახით გამოცემული ორდერი.

Tutuqlama orderi – ailəyə zoraklıq faktına operativ şəkildə təsir səlahiyyətli orqanın tərəfindən qurbanın qorunması və cinayətkarın müəyyən hərəkətinin mane olmasının müdafiyyəsi üçün, icazəli tədbir şəkilində verilən order.

შემაჯამებელი გადაწყვეტილება - გადაწყვეტილება, რომელიც ამთავრებს სისხლის სამართლის პროცესის ამა თუ იმ სტადიის.

Cəmləşdirici qərar – cinayət hüququ prosesinin bu və ya digər mərhələsinin tamamlayan qərar.

შერაცხადობა **შეზღუდული** - ფსიქიკური დაავადების გამო პირის შეუძლებლობა თავისი მართლსაწინააღმდეგო ქმედების ფაქტობრივი ხასიათის სრულად გაცნობიერებისა.

Əqli cəhətdən əlil – psixoloji xəstəlik üzündən şəxsin öz qeyrihüquq hərəkətinin faktiki xasiyətinin tam anlamaması.

შერწყმა - გაერთიანება, მიერთება ორი საწარმოსი ერთ სამეწარმეო
პირად, რაც საწარმოს რეორგანიზაციის ერთ-ერთ სახეს
წარმოადგენს.

Birləşirmə (uyğunlaşdırma) – istehsalatın reorganizasiyasının bir növünü təşkil edən, iki istehsalatın bir istehsal şəxsi kimi birləşdirmə.

შესაგებელი (მოპასუხის პასუხი) - დოკუმენტი, რომლის წარდგენის ვალდებულებაც ეკისრება მოპასუხეს სარჩელისა და თანდართული დოკუმენტების ასლების მიღების შემდეგ. აღნიშნული მოპასუხემ უნდა წარადგინოს სასამართლოს მიერ განსაზღვრულ ვადაში და მასში უნდა აისახოს მოპასუხის პასუხისარჩელზე და მასში დასმულ საკითხებზე. აგრეთვე თავისი მოსაზრებები სარჩელისათვის დართული დოკუმენტების შესახებ.

Müraciyyət (cavabkarın cavabı) – cavabkarın şikayəti və onula olan sənədlərin qəbulundan sonra təqdimatı cavabkara düşən sənət. Qeyd olunan cavabkar məhkəmə yolu ilə təyin olunan müddətdə cavabkar tərəfindən təqdim olunmalı və orada cavabkarın şikayətə, mövcud olan məsələlər qeyd olunmalıdır. Eyni zamanda öz fikri ilə şikayətə əlavə olunan sənədlər haqqda.

**შესავალი ნაწილი (სასამართლო გადაწყვეტილების) – სასამართლო
გადაწყვეტილების ის ნაწილი, სადაც აღინიშნება ამ
გადაწყვეტილების გამოტანის თარიღი და ადგილი, გამომტანი
სასამართლოს დასახელება და შემადგენლობა, სასამართლო
სხდომის მდივანი, მხარეები, წარმომადგენლობი და დავის საგანი.**

Giriş hissə (məhkəmənin qərarının) – bu qərarın çıxarılması tarixi və yeri daxil olan məhkəmə qərarının hissəsi. Qərar alan məhkəmənin adı və uyğunluğu, məhkəmə iclasının katibi, nümayəndələr və daava məsələsi.

8

ჩარტერი - ხელშეკრულება, რომელშიც ერთი მხარე (გამქირავებელი) განსაზღვრულ საფასურად გადასცემს მეორე მხარეს (დამქირავებელს) ერთი ან რამდენიმე საპარო ხომალდის მთლიან ტევადობას ან მის ნაწილს ერთი ან რამდენიმე რეისით მგზავრების გადაყვანის, ბარგისა და ტვირთის გადაზიდვისათვის ან სხვა მიზნისათვის.

Çarter – Bir tərəf (kiraya verən) təyin olunmuş məbləğ əvəzinə, o biri tərəfə (kiraya alana) bir və ya bir neçə təyyarənin tam tutumunu, yarısını bir və ya bir neçə uçuş ilə sərnişinləri, mal və yüklərin keçirilməsi məqsədi ilə verilir.

ჩეკი - დადგენილი ფორმის ფასიანი ქაღალდი, რომელიც შეიცავს ჩეკის გამცემის წერილობით დავალებას საკრედიტო დაწესებულებებისადმი გაანალიზოს ჩეკში აღნიშნული თანხა. ამ დროს გამოიყენება უნაღდო ანგარიშსწორების ხელშეკრულების წესები.

Çek – çek verənin yazılı tapşırığını kredit müəssisələrinə qarşı çekdə qeyd olunmuş məbləği nəğdləşdirməsini nəzərə alan, təyin olunmuş formanın pullu kağızı.

ჩვენება - სასამართლოში საქმის წარმოებისას ერთ-ერთი მტკიცებულება, რომლის საფუძველზეც დგინდება საქმეზე სწორი გადაწყვეტილების მისაღებად საჭირო გარემოებები. ჩვენებას იძლევან ეჭვმიტანილი, ბრალდებული, დაზარალებული, მოწმე, აგრეთვე საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა პირები, რომლებიც განსახილველ საქმესთან დაკავშირებით ფლობენ ან შესაძლოა ფლობდნენ რაიმე ინფორმაციას. ჩვენების შიღება ძალადობის, მუქარის, მოტყუების, შანტაჟის, პიროვნების აბუჩად აგდების ან სხვა უკანონო მეთოდების გამოყენებით დანაშაულია და ისჯება კანონით.

İfadə - əsasında işin düzgün qərarının alınması üçün lazımlı mühitlərin təyin olunduğu, məhkəmədə işin həlli zamanı sübutlardan biri. Ifadəni şübhəli şəxs, təqsirli, zərər görən şahid, eyni zamanda Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə nəzərə alınmış bütün işlə əlaqədar nəisə məlumat bilən və ya bilmə etiməli olan şəsxlər verə bilər. Şəxsin zoraklığı, təhdidi, yalançılıqla, Şətajı işlə, şəxsi təhqir etməklə və ya başqa qeyrihüquqi yollarla istifadə edərək ifadə almaq cinayətdir və qanunla cəzalandırılır.

ჩხრეკა - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგამომძებო მოქმედება, რომელიც ტარდება იმიარაღის, საგნისაღმოსაჩენად და ამოსალებად, რასაც დანაშაულის კვალი ატყვია, აგრეთვე დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ნივთის, ფასეულობის, სხვა საგნისა და დოკუმენტის აღმოსაჩენად, რომელიც საჭიროა საქმის გარემოებათა გასარკვევად, აგრეთვე ძებნილი პირისა და გვამის აღმოსაჩენად. ჩხრეკა ტარდება მოსამართლის განჩინების, ხოლო გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევაში დადგენილების საფუძველზე. ჩხრეკა ტარდება დამსწრეთა, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში სპეციალისტის მონაწილეობით. ჩხრეკის შესახებ დგება ოქმი კანონით დადგენილი წესით.

Axtarış – axtarışa olan şəxsin özünü və ya cəsədini, işin mühitini təyin etmək üçün əşyanın və ya sənədin, dəyərli maddənin, eyni zamanda cinayət ilə əldə edilmiş əşvanın, cinavətdə işlənən silahın və ya üzərində cinayət izi olan

hər maddənin axtarıb tapılması və eyni zamanda əlindən alınması məqsədi ilə keçirilən Gürcüstanın cinayət məcələsi qanunvericiliyi əsasında tədqiqat hərəkəti. Axtarış hakimin qərarı ilə aparılır, ancaq fövqaladə hallarda təyinat əsasında axtarış aparılır. Axtarış iştirakçıların və vacib olan halda xüsusi dəvət olunmuş şəxslər tərəfindən aparılır. Qanunla təyin olunmuş qayda əsasında axtarış haqqda protokol hazırlanır.

ჩუქება – ხელშეკრულება, რომლითაც მჩქებელი უსასყიდლოდ გადასცემს დასაჩუქრებულს ქონებას საკუთრებაში მისი თანხმობით.

Hədiyyə vermə - hədiyyə verən şəxs hədiyyə alan şəxsə mülkə pulsuz sahib olmağa imkan verir.

3

ცენტურა - ბეჭდვით ორგანოებსა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებზე სახელმწიფო ზედამხედველობის სისტემა, ასევე ასეთი ზედამხედველობის განმახორციელებელი დაწესებულება, რომელიც გარკვეულწილად ზღუდავს ინფორმაციის მიწოდების თავისუფლებას.

Senzura – çap organları və kütləvi məlumatların başqa imkanla dövlət nəzarətinin sistemi, eyni zamanda məlumatın yayılmasını əngəlləyən nəzarətin həyətə kecirdiyi müəssisə.

ცემა - საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც წარმოადგენს ძალადობრივ ქმედებას და იწვევს დაზარალებულის ფიზიკურ ტკივილს.

Döymək – zoraklıq hərəkətini törədən edən və zərələnənin fiziki ağrılarını yaradan, Gürcütanın cinayət məcəlləsi kodeksi ilə nəzərə alınmış cinayət.

ცესია (მოთხოვნის დათმობა) - საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, პირის ვალდებულების მიმართ არსებული მოთხოვნის დათმობა სხვა პირისათვის, ანუ საკუთარი უფლების სხვისთვის გადაცემა. შესაბამისად თავდაპირველი კრედიტორი თავის ადგილს სხვა კრედიტორს უთმობს.

Tsesiya (güzəşt) – Gürcüstanın vətəndaş hüququ qanunvericiliyi əsasında, şəxsin məsuliyyətinə qarşı mövcud olan tələbin başqa şəxsə güzəşt, yəni şəxsi səlahiyyətinin başqasına verməsi. Beləliklə ilk kreditor öz erini başqa kreditora verir.

ცეცხლსასროლი იარაღი – იარაღი, რომელშიც ჭურვი ან საფანტის ჭურვები განკუთვნილია ობიექტის მანძილიდან მექანიკურად დასაზიანებლად ან/და გასასანადგურებლად

Odlu silah – içərisində mərmi olan uyğun məsafədən mexaniki olaraq obyektlərə

ziyan vermək üçün və ya məhv etmək üçün nəzərə alınan silah.

ცივილისტიკა - იურისპრუდენციის დარგი, რომელიც შეისწავლის სამოქალაქო სამართლებრივ ურთიერთობებს.

Sivilistika – Hüquqşunaslıq sahəsinin vətəndaş əlaqələrini öyrədən fənni.

ცივი იარაღი – იარაღი, რომლის მოქმედებაც ხორციელდება ადამიანის ფიზიკური ძალით და რომელიც განკუთვნილია უშუალო შეხებით ობიექტის დასაზიანებლად.

Soyuq silah – insana fiziki zərər verən və ümumi toxunması ilə obyektə ziyan vermək məqsədi olan silah.

ცოლისწამება - არსებითად მცდარი ფაქტის შემცველი და პირისათვის ზიანის მიმყენებელი, სახელის გამტეხი განცხადება.

Böhtan - əsasıyla yalnız fakt daşıyan və şəxsə ziyan verən, adını ləkələndirən bəyanat.

ცრუ მექარმობა – საწარმოს შექმნა სამეწარმეო საქმიანობის განზორახვის გარეშე, კრედიტის ან სხვაგვარი ქონებრივი სარგებლის მიღების, ანდა აკრძალული საქმიანობის დაფარვის მიზნით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია,

Saxta istehsalat – vacib ziyan göstərən, istehsal fəaliyyətini həyata keçirmədən istehsalat yaratmaq, kredit və ya başqa cür mülk almaq, qadağan işləri örtbasdır etmək məqsədi ilə istehsalat yaratmaq.

đ

ძალადაკარგულად გამოცხადება – ადმინისტრაციულ –
სამართლებრივი აქტისათვის სამართლებრივი ძალის გაუქმება.
ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ძალადაკარგულად
გამოცხადების უფლება აქვს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი
აქტის გამომცემ ადმინისტრაციულ ორგანოს.

Güvvəsiz elan etmə - inzibati-hüquqi aktın hüquqi güvvəsinin ləğvi. - inzibati-hüquqi aktın güvvəsini elan etmədə inzibati-hüquqi aktın yaradan inzibati orqanlar səlahiyyətlidir.

ძალადობა - სისტემატური ცემა ან სხვაგვარი ძალადობა, რამაც დაზარალებულის ფიზიკური ან ფსიქიკური ტანჯუა გამოიწვია;

Zoraklıq – ziyan alana fiziki və ya psixoloji əziyyət verən daimi döymək və başqa cür zoraklıq.

ძალაში შესვლა (სასამართლოს გადაწყვეტილების) - თარიღი, რომლის შემდეგაც სასამართლოს მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილება იურიდიულ ძალას იძენს. გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლას უკავშირდება მისი ასლრულების დაწყება.

Güvvəyə minməsi (məhkəmə qərarının) – daha sonra məhkəmə trəfindən alınmış qərar hüquqi güvvəyə mindiyi tarix. Qərarın qanuni güvvəyə minməsi onun icrasının başlanması ilə əlaqədardır.

ძალაში შესვლა (ხელშეკრულების) - მომენტი, საიდანაც იწყება მხარეებისათვის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების ამოქმედება.

Güvvəyə minməsi (müqavilənin) – tərəflərin müqavilə ilə məsuliyyətlərinin başlaması zamanı.

۶

წამქერზებელი - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით პირი, რომელიც აქტიური ფსიქიკური ზემოქმედებით სხვა პირს აღუძრავს დანაშაულის ჩადენის განზრახვას და ამ უკანასკნელის მეშვეობით ახორციელებს თავის ჩანაფიქრს.

Huylandıran – aktiv psixoloji təsir ilə başqa şəxsə cinayət işləməyi təklif edən və bunun vasitəsi ilə öz fikrini həyata keçirən Gürcüstanın cinayət məcələsi qanunvericiliyi əsasında şəxs.

წარმდგენი(მარტმუნებელი)-პირი,რომელიც ავალებს წარმომადგენელს განახორციელოს საპროცესო მოქმედებები სასამართლოში მის ნაცვლად და მისი ინტერესების დაკავით.

Təqdimatçı (etibarlı şəxs) – şəxs, hansı ki, nümayəndəsini məhkəmə prosesində zamanı hərəkətlərini məhkəmədə onun yerinə və onun marqlarını qoruyaraq həyata keçirməsini öhdələndirir.

წამება - პირისათვის, მისი ახლო ნათესავისათვის ან მასზე მატერიალურად ან სხვაგვარად დამოკიდებული პირისათვის ისეთი პირობების შექმნა ან ისეთი მოძყრობა, რომელიც თავისი ხასიათით, ინტენსივობით ან ხანგრძლივობით იწვევს ძლიერ ფიზიკურ ტკივილს ან ფსიქიკურ ან მორალურ ტანჯვას და რომლის მიზანია ინფორმაციის, მტკიცებულების ან აღიარების მიღება, პირის დაშინება ან იძულება ანდა პირის დასჯა მის ან მესამე პირის მიერ ჩადენილი ან სავარაუდოდ ჩადენილი ქმედებისათვის

İşgəncə - şəxsə, onun yaxın qohumu, ondan maddi və ya başqa cür aslı olan şəxsə elə prinsiplərin yaratması və ya elə bir davranış, hansı ki, öz xasiyyəti ilə daimiliyi və uzun müddətliyi ilə güclü fiziki ağrı və ya psixoloji ya da mənəvi əzab yaradır və hansı ki, Məqsədi məlumatın, sübutun və ya tanımanın əldə etməsidir, eyni zamanda şəxsin qorxudulması və ya zorlanması ya da şəxsin cəzalandırılması onun və ya üçüncü şəxs tərəfindən işlənmiş yaxud işlənə biləcəyi hərəkət üçün.

წარდგინება (პროკურორის) – პროკურორის მიერ თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შეტანილი წარდაზინება, კანონმდებლობის დარღვევის. მისი

მიზეზებისა და ხელშემწყობი პირობების აღმოსაფხვრელად.

Təqdimati (prokuror) - qanunvericiliyin pozulması, onun qərarları və yardımçı şərtlərin aradan qaldırılması üçün prokuror tərəfindən öz səlahiyyətinin əsasında Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə təyin olunmuş qayda ilə gurulmuş təqdimati.

წარმომადგენელი - პირი, რომელიც მარწმუნებლის (წარმდგენის) სახელით და მისი ინტერესების შესაბამისად ასრულებს განსაზღვრულ მოქმედებებს სამართლებრივ ურთიერთობებში, აგრეთვე საპროცესო მოქმედებებს სასამართლოში. სასამართლოში მხარეების წარმომადგენლებად შეიძლება იყვნენ: ადვოკატები, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოს თანამშრომლები და სხვა საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პირები.

Nümayəndə - etibar edənin (təqdimatının) adı ilə və onun maraqları əsasında nəzərə alınmış hərəkətlərin hüquqi əlaqələrdə eyni zamanda məhkəmə prosesi zamanı hərəkətlərini həyata keçirən şəxs. Məhkəmə tərəflərin nümayəndələri kimi bunlar ola bilərlər: vəkil, dövlət orqanının əməkdaşı və başqa Gürcüstanın qanunvericiliyi ilə nəzərə alınmış şəxslər.

წერილობითი მტკიცებულება –აქტები, საბუთები, საქმიანი და პირადი ხასიათის წერილები, რომლებიც შეიცავს ცნობებს საქმისათვის მნიშვნელოვან გარემოებათა შესახებ.

Yazılı sübut – aktlar, sənədlər, iş və şəxsi xasiyyət daşıyan məktublar, hansı ki, iş üçün vacib dəlillər haqqda məlumat daşıyır.

წვრილმანი ხულიგნობა – საზოგადოებრივ ადგილებში ლანძღვა-გინება, მოქალაქეებზე შეურაცხმყოფელი გადაკიდება და სხვა ამგვარი მოქმედება, რომელიც არღვევს საზოგადოებრივ წესრიგსა და მოქალაქეთა სიმშვიდეს.

Xırda xulqanlıq – vətəndaşların rahatlığını və qaydasını pozan, cəmiyyət arası söyüş söymə, vətəndaşlara təhqirli davranışın və başqa belə hərəkətlər.

წინასწარი გამომიება - გამომმიებლის ან პროკურორის მიერ განხორციელებულ მოქმედებათა ერთობლიობა, რომლის მიზანია დანაშაულებრივი ქმედების დადგენა და მისი ჩამდენი პირის მხილება.

Ilkin tədqiqat – məqsədi cinayət hərəkətinin təyin olunması və cinayət işləyən şəxsin açıqlanması olan, tədqiqatçı və ya prokuror tərəfindən həyata keçirilən hərəkətlərin birlüyü.

წინასწარი (შუალედური) გადაწყვეტილება – თუ სადაცვოა სასარჩელო
მოთხოვნის როგორც ფაქტობრივი საფუძველი, ასევე ამ მოთხოვნის
მოცულობა (ოდენობა), სასამართლოს შეუძლია გამოიტანოს
გადაწყვეტილება სასარჩელო მოთხოვნის ფაქტობრივი
საფუძვლის შესახებ. ასეთი წინასწარი გადაწყვეტილება შეიძლება
გასაჩივრდეს პერლაციის წესით. კანონიერ ძალაში შესვლის

შემდეგ მას ექნება პრეიუდიციული ძალა სასამართლოს მეორე გადაწყვეტილებისათვის, რომელიც მოთხოვნის მოცულობას განსაზღვრავს.

Ilkin (aralıq) qərar – şikayət tələbinin faktiki əsası davadadırsa, eyni zamanda bu tələbin həcmi (miqdarı), məhkəmə şikayət tələbinin faktiki əsası haqqda qərar almaqdə səlahiyyətlidir. Belə ilkin qərar apelasiya yolu ilə yenidən şikayət oluna bilər. Qanuni güvvəyə mindikdən sonra o məhkəmə tərəfindən qərara alınması üçün ona önyarqılı güvvə verilir, hansı ki, tələbin həcmini nəzərə alır.

b

სანდაზმულობა - იურიდიული შედეგის მქონე მოქმედებათა განხორციელებისათვის კანონით განსაზღვრული ვადის გასვლა.

Yaşlılıq (qocalıq) – hüquqi nəticəsi olan hərəkətlərin həyata keçirilməsi üçün qanunla nəzərə alınmış müddətin kecməsi.

ხარვეზი - საპროცესო დოკუმენტის ნაკლი, რომელიც ექვემდებარება გამოსწორებას. ხარვეზის არსებობისას მოსამართლეს გამოაქვს განჩინება ხარვეზის დადგენის შესახებ, რომლითაც განისაზღვრება მისი გამოსწორების ვადა.

Qüsür – düzelişə tabe olan məhkəmə prosesi sənədinin əksikliyi. Qüsür mövcud olduğu hallarda hakim müddəti nəzərə almış, qüsuru təyin etmə haqqda qərar çıxarırlar.

ხელშეკრულება - შეთანხმება ორ ან მეტ პირს შორის, რომელიც ითვალისწინებს მათ უფლებათა და მოვალეობათა დადგენას, შეცვლას ან შეწყვეტას; ხელშეკრულების შესრულების პირობებს, ვადებსა და პასუხისმგებლობას ხელშეკრულების შეუსრულებლობისათვის. კერძო სამართლის სუბიექტებს შეუძლიათ კანონის ფარგლებში თავისუფლად დადონ ხელშეკრულებები და განსაზღვრონ ამ ხელშეკრულებათა შინაარსი. მათ შეუძლიათ დადონ ისეთი ხელშეკრულებებიც, რომლებიც კანონით გათვალისწინებული არ არის, მაგრამ არ ეწინააღმდეგება მას.

Müqavilə - onların hüquq və öhdəliklərini nəzərə alan, dəyişən və ya durdurulan, iki və ya daha çox şəxs arası razılışma; müqavilənin həyata keçirilmə müddətini, şərtlərini və məsuliyyətlərini müqavilə bağlayanlar üçün nəzərə alır. Şəxsin hüququn subyektlər qanun əsasında müstəqil olaraq müqavilə bağlaya bilər və bu müqavilənin məzmununu nəzərə ala bilerlər. Onlar, qanunla nəzərdə tutulmayan ancaq qanuna qarşı olmayan müqavilələri də bağlaya bilərlər.

ხელშეკრულების ფორმა - ფორმა, რომლის გათვალისწინებითაც უნდა მოხდეს ხელშეკრულების დადება, რადგან ეს ხელშეკრულება ჩაითვალოს ნამდვილად. ხელშეკრულება ძალაში შედის

მხოლოდ ამ ფორმის შესახებ მოთხოვნის შესრულების შემდეგ, ხელშეკრულების ფორმა შესაძლოა იყოს მაგ. ზეპირი, წერილობითი.

Müqavilə forması – müqavilə əsasında bağlanan forma, hansı ki, bu müqavilə doğru sayılır. Müqavilə güvvəyə yalnız bu formanın haqqında tələbin həyata keçirildikdən sonra minir. Müqavilə 2 forması ola bilər: Şifahi və yazılı.

ხულიგნობა - საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულებრივი ქმედება, რომლის დროსაც ძალადობით ან ძალადობის მუქარით პირი უხემად არღვევს საზოგადოებრივ წესრიგს და გამოხატავს საზოგადოებისადმი აშკარა უპატივცემულობას.

Xılıqanlıq – şiddetlə və ya zoraklıq tehdidi ilə şəxs cəmiyyət qaydasını pozduğu və cəmiyyətə qarşı aşkar hörmətsizliyini bildirdiyi üçün Gürcüstanın cinayət məcəlləsi kodeksi ilə nəzərə alınmış cinayət hərəkəti.

۳

ჯარიმა - 1. საქართველოს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, პასუხისმგებლობის ფორმა, როდესაც სამართალდამრღვევს ეკისრება ფულადი თანხის გადახდა სახელმწიფოს სასარგებლოდ. 2. საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, სასჯელის სახე, რომელიც სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენით შეეფარდება მსჯავრდებულს და რის საფუძველზეც მას ეკისრება ფულადი გადასახდელის გადახდა.

Cərimə - 1. qanunpozucuya dövlətə pul məbləği ödəmə öhdəliyi düşən, Gürcüstanın inzibati hüquq qanunvericiliyi əsasında, məsuliyyət forması. 2. məhkəmənin təqsirliyə günahkar qərarı ilə və onun pul məbləği ödəməsi haqqda Gürcüstanın cinayət məcəllisi qanunvericiliyi əsasında, cəza növü.

ჯაშუშობა - საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით გათვალისწინებული დანაშაული, რომელიც გულისხმობს უცხო ქვეყნისთვის, უცხო ორგანიზაციისათვის ან მათი წარმომადგენლისათვის საქართველოს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ნივთის, დოკუმენტის, ცნობის ან სხვაგვარი მონაცემების შეგროვებას, შენახვას, ან გადაცემას, ანდა გამომაღლვას, ან გატაცებას, მათთვის გადაცემის მიზნით, აგრეთვე საქართველოს ინტერესის საზიანოდ უცხო ქვეყნის დაზეურვის ან უცხოეთის ორგანიზაციის დავალებით სხვა ინფორმაციის შეგროვებას ან გადაცემას.

Cəsəsluq – başqa ölkəyə, başqa təşkilata və ya onların nümayəndələrinə Gürcüstanın dövlət sırrını verən şəxs, sənəd, məlumat və ya başqa varlıqların toplanması, saxlanması və ya təqdim olunması yada zorla alması və ya oğurlanması onalra vermə məqsədi ilə, eyni zamanda Gürcüstanın maraqlarının əleyhinə başqa ölkənin istihbarat və başqa ölkənin təşkilatın

tapşırığı ilə məlumatın toplanması və ya qeyd etməsini nəzərə alan Gürcüstanın cinayət məcəllisi qanunvericiliyi əsasında nəzərə alınmış cinayət.

ჯგუფური დანაშაული - 1. დანაშაული ჯგუფის მიერაა ჩადენილი, თუ მის განხორციელებაში წინასწარ შეუთანხმებლად ერთობლივად მონაწილეობდა ორი ან მეტი აძსრულებელი. 2. დანაშაული ჯგუფის მიერ წინასწარი შეთანხმებითაა ჩადენილი, თუ მის განხორციელებაში მონაწილენი წინასწარ შეკავშირდნენ დანაშაულის ერთობლივად ჩასადენად.

Qrup cinayəti – 1. qrup tərəfindən işlənmiş cinayət, əgər onu həyata keçirməkdə əvvəlcədən razılaşmış iki və ya daha artıq cinayətkar bərabər iştirak edirə.

2. cinayət qrup tərəfindən öncədən razılıqla işlənib, əgər onun həyatı kecirilməsində istirakçılar cinayət işləməyi öncədən sözləsiblər.

ჯვარედინი დაკითხვა - დაკითხვა რომელიც წარმოებს იმ მხარის მიერ, რომელსაც დასაკითხი მოწმე არ გამოუძახებია (მაგ. ბრალდების მხარის მიერ დაცვის მხარის დაკითხვა). ჯვარედინი დაკითხვისას დასაშვებია პასუხის მიმანიშნებელი შეკითხვების დასმა. შეკითხვის (შეკითხვების) დასასმელად და დასმულ შეკითხვაზე პასუხის გასაცემად სხდომის თავმჯდომარე მხარეს (მოწმეს) განუსაზღვრავს გონივრულ ვადას.

Çarpaz sorqu – sorqu hansı ki, o tərəflər arasında həyata keçirilir, hansı ki sorğulanacaq şahid çağrılmayıb (məs. Təqsirləndirilən tərəflə zərərəçəkmiş tərəfin sorğulanması). Çarpaz sorqu zamanı cavaba uyğun suallar vermə mümkündür. Sual verən tərəf (şahid) düşüncə müddətini nəzərə alır.

۳

ჰუმანიტარული სამართალი - კანონთა კრებული, რომელიც ძირითადად უნევის კონვენციებს ეფუძნება და იცავს გარკვეული კატეგორიის ადამიანებს შეიარაღებული კონფლიქტების დროს, ეხმარება დაზარალებულებს და ზღუდავს ბრძოლის მეთოდებსა და საშუალებებს, რათა მინიმუმად შეამციროს ნგრევა, ადამიანებისთვის სიცოცხლის წართმევა და ტანჯვა, რომლის თავიდან აცილებაც შესაძლებელია.

Humanitar hüquq – əsasən Jeneva konvensiyasına əsaslanan və müəyyən kateqoriyalı insanları silahlı münaqişələr zamanı qoruyan, zərər görənlərə yardım edən və savaş metodlarını və boyun qaçırmıq mümkün olmayan məhvi, insanların həyatının alınmasını və əzabını, imkanlarını durduran qanunlar birləyi.

ჰოლდინგი - აქციონერული კომპანია, რომელიც ფლობს სხვა კომპანიების აქციების საკონტროლო პაკეტებს მათი საქმიანობის კონტროლისა და მართვის მიზნით.

~~~~~
Holdinq – başqa şirkətlərin aksiyalarının nəzarət paketini onların işlərinin nəzarəti və idarə məqsədi ilə sahibi olan alksiyoner şirkət.

Əməkdarlıq - təcərrübə, rəməmətliyi, əməkdarlığı və ya əmək məsələlərindən əlavə şəhərəvərlikdən ibarət işlərin əməkdarlığı.

Mükafat – iş verilən şəxsə hər hansı xidmətdə yer aldığı və ya hər hansı bir işin yerinə yetirilməsi üçün verilən iş mükafatı (müqavilə əsasında).

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. საქართველოს კონსტიტუცია. თბილისი, 1995 წლის, 24 აგვისტო.
2. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. თბილისი, 1999 წლის 22 ივნისი.
3. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი. თბილისი, 2009 წლის 09 ოქტომბერი.
4. საქართველოს ორგანული კანონი „ საერთო სასამართლოების შესახებ.“ თბილისი, 1997 წლის 13 ივნისი.
5. საქართველოს კანონი „პროკურატურის შესახებ.“ თბილისი. 2008 წლის 21 ოქტომბერი.
6. საქართველოს კანონი „ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ“. თბილისი, 2007 წლის 27 ივნისი.
7. საქართველოს კანონი „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძილის შესახებ“. თბილისი, 2007 წლის 3 ივნისი.
8. საქართველოს კანონი „ორგანიზებული დანაშაულისა და რეკეტის შესახებ“. თბილისი, 2005 წლის 20 დეკემბერი.
9. საქართველოს კანონი „ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“. თბილისი, 2006 წლის 28 აპრილი.
10. საქართველოს კანონი „იარაღის შესახებ“. თბილისი, 2003 წლის 08 მაისის.
11. საქართველოს კანონი „მავნე ზეგავლენისაგან არასრულწლოვათა დაცვის შესახებ“. თბილისი, 1999 წლის 22 ივნისი.
12. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი. თბილისი, 1999 წლის 25 ივნისი.
13. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი. თბილისი, 1999 წლის 23 ივნისი.
14. საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდართვებთა კოდექსი. თბილისი, 1984 წლის 15 დეკემბერი.
15. საქართველოს შრომის კოდექსი. თბილისი, 2006 წლის 25 მაისი.
16. საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს შრომის კოდექსი“. თბილისი, 2010 წლის 17 დეკემბერი .
17. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი. თბილისი, 1997 წლის 26 ივნისი.
18. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი. თბილისი, 1997 წლის 14 ნოემბერი.
19. საქართველოს კანონი „საჯარო სამსახურის შესახებ“. თბილისი,

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

1997 წლის 31 ოქტომბერი.

20. საქართველოს კანონი „მეწარმეთა შესახებ.“ თბილისი, 1994 წლის 28 ოქტომბერი.
21. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი. თბილისი, 2004 წლის 22 დეკემბერი.
22. საქართველოს ორგანული კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“. თბილისი, 2005 წლის 16 დეკემბერი.
23. საქართველოს საარჩევნო კოდექსი. თბილისი, 2001 წლის 2 აგვისტო.
24. საქართველოს კანონი „ნორმატიული აქტების შესახებ“. თბილისი, 2009 წლის 22 ოქტომბერი.
25. საქართველოს კანონი „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“. თბილისი, 1999 წლის 16 არილი.
26. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი. თბილისი, 2001.
27. ლ. დანელიშვილი, მ. მესხიშვილი, „იურიდიული ლექსიკონი“, გამომცემლობა „ლეგა“, თბილისი, 2010.
28. უჩა თოდუა, თამუნა ერგემლიძე, თათია ქვრივიშვილი, ლექსო მერებაშვილი, „ძირითად იურიდიულ ტერმინთა განმარტებითი ლექსიკონი“, თბილისის სააპელაციოსასამართლოს თავმჯდომარის ბიურო, 2010.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

İstifadə olunan ədəbiyyatlar:

1. Gürcistanın konstitusiyası. Tbilisi, 1995-ci ilin avqust ayının 24
  2. Gürcistanın cinayət məcəlləsi kodeksi. Tbilisi , 1999-cu ilin iyul ayının 22
  3. Gürcistanın cinayət məcəlləsi prosesinin kodeksi. Tbilisi , 2009-cu ilin iyul oktyabr ayının 09
  4. “Ümumməhkəmə haqqında” Gürcistanın orqan hüququ. Tbilisi , 1997-ci ilin iyul ayının 13
  5. “Prokurorluq haqqında” Gürcistanın qanunu. Tbilisi , 2008-ci ilin oktyabr ayının 21
  6. “Terorizmə qarşı mübarizə haqqında” Gürcistanın qanunu. Tbilisi ,2007-ci ilin iyun ayının 27
  7. “Narkotiklərə qarşı mübarizə haqqında” Gürcistanın qanunu. Tbilisi ,2007-ci ilin iyul ayının 3
  8. “Təşkili cinayət və reketlik haqqında” Gürcistanın qanunu. Tbilisi ,2005-ci ilin dekabr ayının 20
  9. “İnsan ticarətinə (trefiking) qarşı mübarizə haqqında” Gürcistanın qanunu. Tbilisi ,2006-cı ilin aprel ayının 28
  10. “Silah haqqında” Gürcistanın qanunu. Tbilisi ,2003-cü ilin may ayının 8
  11. “Kobut təsirdən azyaşlıların qorunması haqqında” Gürcistanın qanunu. Tbilisi , 1999-cu ilin dekabr iyul 22
  12. Gürcistanın ümumi inzibati kodeksi. Tbilisi ,1999-cu ilin dekabr iyul ayının 25
  13. Gürcistanın inzibati proses kodeksi. Tbilisi ,1999-cu ilin dekabr iyul ayının 23
  14. Gürcistanın inzibati qanunpozuluq kodeksi. Tbilisi ,1984-cu ilin dekabr dekabr ayının 15
  15. Gürcistanın iş kodeksi. Tbilisi ,2006-cı ilin may ayının 25
  16. Gürcistanın orqan qanunu “Gürcistanın iş kodeksi”. Tbilisi ,2010-cu ilin dekabr ayının 17
  17. Gürcistanın vətəndaş kodeksi. Tbilisi ,1997-ci ilin iyun ayının 26
  18. Gürcistanın vətəndaş prosesi kodeksi. Tbilisi ,1997-ci ilin noyabr ayının 14
  19. “İctimai iş haqqında” Gürcistanın qanunu. Tbilisi ,1997-ci ilin oktyabr ayının 31
  20. “İstehsalat haqqında” Gürcistanın qanunu. Tbilisi ,1994-cü ilin dekabr ayının 28

- ~~~~~
21. Gürcüstanın vergi kodeksi. Tbilisi ,1994-cü ilin dekabr ayının 22
  22. “Yerli idarələr haqqında” Gürcüstanın orqan qanunu. Tbilisi , 2005-ci ilin dekabr ayının 16
  23. Gürcüstanın seçki kodeksi. Tbilisi ,2001-ci ilin avqust ayının 2
  24. “Normativ aktlar haqqında” Gürcüstanını qanunu. Tbilisi ,2009-cu ilin oktyabr ayının 22
  25. “Məhkəmə işləri haqqında” Gürcüstan qanunu. Tbilisi ,1999-cu ilin aprel ayının 16
  26. Gürcüstanın vvətəndaş kodeksinin haqqında şəhri. Tbilisi 2001
  27. L. Danelişvili, M.Çesxişvili, “Hüququi lügət”, çap “Lega” Tbilisi 2010
  28. Uça Todua, Tamuna Ergemlidze, Tatia Kvrivişvili, Lekso Merebaşvili, “Dziritatd hüquqi terminlərin təkrar lügəti”, Tbilisiinn apelasiya məhkəməsinin başçı biurosu, 2010

სარჩევი

ა	3
ბ	14
გ	16
დ	24
ე	34
ვ	36
ყ	37
თ	38
ი	42
პ	46
ო	57
რ	58
ნ	68
ო	72
პ	75
რ	84
ს	87
ტ	108
უ	110
ვ	115
ქ	118
ყ	120
ბ	120
ჩ	122
ც	124
ძ	125
წ	126
ხ	128
ჯ	129
ჰ	130
გამოყენებული ლიტერატურა	132

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

EAST • WEST
MANAGEMENT
INSTITUTE

ბერძნოლომისაცულების დამზადებლოგის
და სამართლებრივი განლილების მრჩევები

ვერაზის
თანამდებობის
ფონდი

PMMG

თბილისი
2012